Ålands landskapsregering

FÖRSLAG TILL

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2006

Ålands landskapsregering

FRAMSTÄLLNING nr 4/2005-2006

Förslag till budget för år 2006
Datum
2005-11-02

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

EKONOMISK ÖVERSIKT

Den internationella utvecklingen

Det internationella konjunkturläget är fortfarande, trots rekordhöga oljepriser och orkansäsongens härjningar i USA, präglat av de senaste årens globala tillväxttrend. De stigande energipriserna har hittills inte heller fått någon mer kännbar effekt på den internationella prisnivån. Den starka konjunkturutvecklingen avspeglar sig även i en positiv trend för den för åländsk sjöfart så viktiga internationella handeln.

Den amerikanska ekonomin har efter nedgången åren 2000 - 2001 expanderat snabbt. Under fjolåret kulminerade uppgången med en tillväxt på hela 4,2 %, att jämföra med Euroområdets 2,0 % och Japans 2,7 %. Under sensommaren har en rad indikationer inkommit som tyder på en fortsatt rätt god amerikansk tillväxtkurva: sjunkande arbetslöshet, en expansiv bostadsmarknad och relativt stabila priser.

Det finns dock som alltid i dessa sammanhang flera osäkerhetsfaktorer som mycket väl skulle kunna leda till ett mer negativt tillväxtutfall för den amerikanska - och därmed också i varierande grad den globala - ekonomin. En sådan är t ex den inhemska marknadens reaktioner på de nu snabbt stigande räntorna. Ett annat orosmoln är eventuella prisbubblor på fastighets- och/eller aktiemarknaderna. Fortsatt förvärrade budget- och bytesbalansunderskott hör också till de faktorer som i värsta fall skulle kunna medverka till en betydligt sämre utveckling än vad som förutses ovan. Härtill kommer så de fortfarande svårbedömda effekterna av höstens orkankatastrofer på priser och utbud inom den amerikanska energisektorn.

Mot slutet av år 2003 fick den svaga konjunkturen inom Euroområdet en första positiv injektion genom en uppgång i exporten. Exportuppgången kom dock av sig redan i mitten av fjolåret, och har trots draghjälp från dollaruppgång och euroförsvagning fortfarande inte på allvar tagit ny fart. Inte heller tycks den låga styrräntan (som i reala termer pendlar kring nollprocentsnivån) och den - trots det höga oljepriset - förhållandevis hanter-

liga inflationen ha lett till någon uppgång i den privata konsumtionen och näringslivets investeringar. De under hösten skenande olje- och bensinpriserna förväntas dessutom trycka upp inflationen en bit över tvåprocentsnivån under åren 2005 och 2006.

En viktig förklaring till den allmänt svaga efterfrågeutvecklingen inom Euroområdet är olösta ekonomiska strukturproblem med åtföljande hög arbetslöshet i flera av de största och viktigaste ekonomierna inom EMU-zonen (Tyskland, Frankrike, Italien). Även bland de länder som tidigare uppvisat en betydligt starkare ekonomisk utveckling än eurogruppens genomsnitt har utvecklingen mattats av betydligt sedan förra året. Detta gäller framför allt Nederländerna, men även i viss mån länder som t.ex. Finland och Portugal.

Konjunkturutvecklingen inom Ålands närmarknader

I Finland var det hushållens konsumtion och bostadsinvesteringar som stod för stora delar av fjolårets med Euroområdets mått mätt goda BNP-tillväxt på 3,6 %. Trots en stark period i slutet av året var exportutvecklingen under år 2004 som helhet dock förhållandevis dämpad, inte minst med tanke på den starka tillväxten i stora delar av omvärlden. Under år 2005 fortsatte den i slutet av fjolåret påbörjade exportuppgången.

Trots en förhållandevis stark exportutveckling på tillväxtmarknaderna i Sydostasien och delar av Östeuropa och Ryssland, förväntas den finska konjunkturen mogna ut och BNP-tillväxten därmed dämpas under de närmaste åren. Detta gäller framför allt innevarande år där inbromsningen blir mer märkbar på grund av effekterna av vårens papperskonflikt. Viktiga orsaker till den något avtagande tillväxttakten under den kommande 6 - 18 månadersperioden är framför allt en fortsatt förhållandevis svag efterfrågan på europamarknaden i kombination med stigande räntor och det faktum att kapacitetstaket börjar nås inom allt större delar av industrin. Någon mer kännbar konjunkturnedgång handlar det dock inte om, utan snarare en fortsatt tillväxt på nivån kring 2,0 - 3,0 % per år.

En snabbt växande export med sin bas i tillverkningsindustrin drev fram fjolårets svenska konjunkturuppgång. Andra delar av ekonomin är nu på väg att ta över som 'konjunkturlok' i takt med att industrikonjunkturen mognar ut och exportutvecklingen blir något mer dämpad. En försvagad export under årets första kvartal ledde också till en svacka i BNP-tillväxten. Därefter har dock en snabbt expanderande inhemsk efterfrågeutveckling tagit över som den viktigaste drivkraften bakom en fortsatt förhållandevis god svensk konjunkturutveckling.

Den allmänna bedömningen är att tillväxttakten för den svenska ekonomin under andra hälften av innevarande år kommer att ligga på minst 3 % (på årsbasis). Den betydligt svagare inledningen på året drar dock ner tillväxtprognosen för år 2005 som helhet till ca 2,5 %. Mot bakgrund av den förväntat stabila tillväxttrenden under den senare delen av detta år, nästa års riksdagsval med den nyligen presenterade stimulansinriktade 'valbudgeten' samt den allmänt sett hyfsat goda omvärldskonjunkturen talar det mesta för en fortsatt svensk tillväxt under åren 2006 och 2007 på upp emot treprocentsnivån.

Den åländska konjunkturbilden

Efter en turbulent inledning på det nya millenniet med negativ tillväxt åren 2001 - 2002 och en kraftig återhämtning under år 2003, ser det ut som den åländska ekonomin stabiliserats på en årlig tillväxtnivå kring 2 %. Prognosen över den inflationsjusterade BNP-tillväxten för i år ligger sålunda strax över och för nästa år strax under 2-procentsnivån. Detta är i och för sig något sämre än motsvarande prognoser för Finland och Sverige, men ändå en bit över prognosen för tillväxten inom Euroområdet.

Utfall och prognoser för den åländska ekonomins tillväxttakt jämfört med motsvarande utveckling i omvärlden fram till utgången av det kommande budgetåret redovisas nedan:

Tabell 1: Ålands BNP-tillväxt (%) jämfört med omvärlden

	2001	2002	2003	2004	2005**	2006**
Åland	-1,4	-1,3	4,0	1,9*	2,3	1,9
Finland	1,2	2,2	2,4	3,6	2,0	3,0
Sverige	1,1	2,1	1,5	3,6	2,5	3,0
Eurozonen	1,5	0,9	0,5	2,0	1,4	1,8
USA	0,3	2,2	3,0	4,2	3,5	3,0

*Preliminära data ** Prognos (Källa: ÅSUB)

Bilden av de dagsaktuella utvecklingsförutsättningarna inom den åländska ekonomin är idag splittrad och därför rätt svårbedömd. Till den negativa sidan av konjunkturbilden hör framför allt den hårdnande konkurrensen och den vikande lönsamheten inom passagerarsjöfarten. En kombination av ökat utbud på tonnage, växande estnisk lågkostnadskonkurrens och reducerade marginaler i tax free-försäljningen har lett till att de åländska färje- och kryssningsrederierna ser ut att gå mot sitt första år någonsin då de samlade utgifterna överstiger de totala verksamhetsintäkterna. Även för den åländska fraktsjöfarten är situationen instabil. Särskilt den minsta tonnagestorleken skulle behöva förnyas för att klara den hårdnande konkurrensen. Detta kräver stora investeringar som rederierna har svårt att klara av, bland annat därför att regelverket för reservering av investeringsmedel fortsättningsvis är oförmånligt jämfört med konkurrerande flaggor. En försvårande faktor i detta sammanhang är även generationsväxlingsproblematiken.

Till den mer positiva sidan av den åländska konjunkturbilden hör en fortsatt god utveckling och framtidsoptimism med nybeställningar av fartyg inom den mest specialiserade fraktsjöfarten och oljefraktsektorn. Ännu viktigare är dock en inom stora delar av det landbaserade näringslivet rätt hög aktivitetsnivå med nya företagsetableringar, få konkurser, hyfsad lönsamhet och god likviditet. Det här gäller framför allt den varuproducerande exportindustrin, den finansiella sektorn samt de mer kvalificerade delarna av servicenäringarna. I kombination med en allmänt sett förhållandevis stabil efterfrågesituation inom stora delar av de övriga landnäringarna har detta hittills kunna väga upp nedgången inom sjöfartsekonomin och därmed säkrat en fortsatt tillväxt inom näringslivet. Trots gradvis åtstramning och under nästa år sannolikt avtagande tillväxttakt, bidrar även den offentliga sektorn till en fortsatt - om än förhållandevis moderat - tillväxt inom den åländska ekonomin som helhet.

Sedan början av år 2000/2001 har arbetslösheten legat relativt stabilt strax över den internationellt sett låga tvåprocentsnivån. I september var den öppna arbetslösheten 2,0 %, en nedgång jämfört med samma månad året innan med 0,3 procentenheter. Om man även inkluderar personer i sysselsättningsåtgärder stiger arbetslöshetsgraden till 2,3 %. Arbetslöshetsgraden varierar beroende på ålder och kön. Sålunda var männens öppna arbetslöshet i september 2,3 % medan motsvarande siffra för kvinnorna var så låg som 1,8 %. Arbetslöshetsproblemet är störst i åldersgruppen under 25 år där arbetslösheten i september uppgick till 4,5 %. Medeltalet av arbetslöshetstiden har inom denna grupp i allmänhet varit under två månader.

I takt med den ökade EU-integrationen och tillkomsten av nya medlemsstater i Östersjöns närområde har karaktären på den åländska flyttningsrörelsen förändrats. Från att tidigare helt ha dominerats av nordiska flyttare, har under senare år inflyttningen till Åland fått ett växande inslag av icke-nordiska medborgare. Under fjolåret bestod sålunda hela 63 % av nettoinvandringen till Åland av personer med icke-nordisk bakgrund vilket accentuerar behovet av en välfungerande integrationspolitik.

Den nya typen av invandring ser ut att ha lett till högre nettoinflyttning än vad som tidigare varit fallet vid lik-

nande konjunkturlägen. I kombination med dagens låga arbetslöshet ger detta en prognos för årets nettoinflyttning på rekordhöga 250-personersnivån. Från och med nästa sommar kommer det att bli ännu lättare att rekrytera arbetskraft från de nya EU-länderna eftersom kraven på särskilt tillstånd för att arbeta inom övriga EU då försvinner. Med hänsyn till ovanstående antagande om något svagare makroekonomisk tillväxt under nästa år, förutspås ändå ett jämfört med innevarande år något mindre flyttningsöverskott under år 2006.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Svenska språket

Under år 2006 avser landskapsregeringen anta ett långsiktigt språkpolitiskt program. En parlamentariskt tillsatt kommitté har sedan hösten 2004 arbetat med programmet utifrån en vitbok om det svenska språkets ställning på Åland (2003). Programmet skall innehålla ett antal åtgärdspunkter för hur kulturen och det svenska språket skall kunna utvecklas och stärkas i landskapet i enlighet med vad som överenskoms i samband med självstyrelsens tillkomst. För att kunna följa språkets utveckling överväger landskapsregeringen att tillsätta en språknämnd.

Språkfrågan behandlades också i den arbetsgrupp som utarbetade EU:s konstitutionella fördrag och landskapet Åland. Som ett resultat av dess arbete översätts numera utöver föredragningslistorna inom kommittén för EU-ärenden och EU-ministerutskottet alla beredningssektioners föredragningslistor till svenska. Ministerierna ansvarar för att översättning görs. Landskapet skall tydligt och så tidigt som möjligt ange vilka handlingar eller delar av handlingar som behövs på svenska. Representanterna för landskapet och tjänstemännen vid ministerierna skall vid behov stå i kontakt med varandra i syfte att utreda vilka handlingar eller delar av handlingar som måste översättas till svenska. Ministerierna ansvarar även i detta fall för att behövliga översättningar görs.

Självstyrelsens ställning

Som ett resultat av landskapsregeringens överläggningar med regeringen har en utredningsman tillsatts av statsrådet med uppgift att redogöra för hur de ekonomiska systemen i autonomier i Norden och inom övriga Europa (särskilt Förenade kungariket och kanalöarna) fungerar och har utvecklats i jämförelse med Åland. Utredningen skall även beskriva det ekonomiska systemets verkningar för moderlandet och för det autonoma området. Utredningsmannen skall göra utredningen självständigt i enlighet med uppdragets uppgifter. Utredningsmannens arbete stöds av en referensgrupp med uppgift att inom ramen för uppgiftsbeskrivningen tillsammans med utredningsmannen diskutera utredningens inriktning. I gruppen ingår två av landskapsregeringen föreslagna medlemmar. Avsikten är att utredningen färdigställs inom maj månad år 2006.

Landskapsregeringen tillsatte, så som framgår av motiveringen till budgetförslaget för år 2005, i augusti 2004 en arbetsgrupp som dels skulle göra en preliminär bedömning av vilka enskilda skatteåtgärder som beaktande av skillnaderna mellan riket och landskapet är mest motiverade och dels utgående från att en förändring av behörighetsfördelningen i självstyrelselagen sker så att landskapet övertar ett delområde inom beskattningen i huvuddrag skulle föreslå hur beskattningssystemet skulle utformas samt beskriva det handlingsutrymme som kan uppställas inom ramen för gällande EG - rätt. Arbetsgruppen har i oktober 2005 avlämnat en mellanrapport i vilken bl.a. som enskild åtgärd hänvisas till beskattningen av restaurangtjänster. Arbetsgruppens egentliga betänkande förväntas färdigställt inom mars 2006.

Landskapsregeringen anser att de ovan avsedda utredningarna tillsammans med den tidigare utredningen av erfarenheterna av det nuvarande ekonomiska systemet ger en grund för den fortsatta diskussionen med regeringen om utvecklingen av självstyrelsens ekonomiska system. Målsättningen är att självstyrelsen skall ha så-

dana handlingsinstrument att landskapet kan driva en aktiv ekonomisk politik som tryggar sysselsättningen och välfärden även på sikt.

Åland och EU

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att tillvarata landskapets intresse då ärenden bereds inom unionen som på sätt eller annat påverkar landskapet eller dess innevånare.

Landskapsregeringens målsättning är att öka sitt inflytande inom ramen för det europeiska samarbetet. Som ett led i detta har landskapet vid ett flertal tillfällen yrkat på att landskapet skulle erhålla en plats i Europaparlamentet i syfte att kompensera den åländska befolkningen för den förlust gällande den demokratiska legitimiteten som föranleds av att en del av lagtingets befogenheter överförts till EU. Landskapsregeringens målsättning är att fortsättningsvis politiskt verka för en sådan plats.

I justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande (2005:9) diskuteras möjligheten för landskapet att väcka talan i EG domstolen. Enligt betänkandet föreslås utrikesministeriet tillsammans med justitieministeriet och landskapsregeringen tillsammans utarbeta riktlinjer för det förfarande som skall tillämpas i olika processuella situationer, t.ex. då landskapet nyttjar sig av Finlands möjlighet att påbörja en passivitetstalan eller att intervenera i ett mål där Finland inte är part. Landskapsregeringens målsättning är att under året verka för att arbetet med dessa riktlinjer påbörjas.

BUDGETUTVECKLINGEN

Budgetprocessen

Landskapsregeringen konstaterar att föreliggande budgetförslag är det andra som föregåtts av ett meddelande till lagtinget med förslag till ram och plan för de därpå följande åren. Erfarenheterna talar för att systemet har förtjänster men är för arbetsdrygt totalt sett och därmed ännu inte riktigt funnit sin form. Landskapsregeringen anser - i likhet med vad finansutskottet framhöll vid behandlingen av det senaste meddelandet - att rambudgeten och planen är ett instrument som skall koppla samman landskapsregeringens handlingsprogram med den aktuella budgetekonomiska situationen och ge lagtinget underlag för att diskutera den långsiktiga ekonomiska politiken. Landskapsregeringen avser utgående från detta att i följande meddelande för åren 2007 - 2009 lägga tonvikten vid den verbala delen och främst behandla aktuella förändringar och utvecklingstrender.

Budgetsituationen

Landskapsregeringen framhöll i rammeddelandet att budgetsituationen för den närmaste framtiden är hanterbar medan budgetbalansen på längre sikt fortsättningsvis inger oro. Trots att föreliggande budgetförslag, främst till följd av en enligt förhandsuppgifter högre skattegottgörelse än vad som tidigare antogs, kan påvisa en bättre inkomstbild än rammeddelandet angav för år 2006 kvarstår mot bakgrund av bl.a. passagerarsjöfartens situation oron för budgetbalansen på längre sikt. Inkomsterna, via avräkningen, påverkas även av den ekonomiska situationen i landet som för närvarande är rätt gynnsam. Avräkningen påverkas även av vissa engångsåtgärder som utförsäljning av aktieposter i statsbolag. Landskapsregeringen anser det mot den här bakgrunden viktigt att fortsättningsvis tillämpa en återhållsam budgetpolitik som inriktar sig på långsiktiga förändringar av strukturer och system. Om landskapets budgetekonomi långsiktigt bedöms kunna hållas på en stabil grund som möjliggör upprätthållande av hälso- och sjukvården, de sociala omsorgerna, utbildningssystemet och andra av samhällets kärnverksamheter på en godtagbar nordisk nivå avser landskapsregeringen att inför år 2007 återinföra det allmänna avdraget på ett för kommunsektorn ekonomiskt neutralt sätt.

Omslutningen i det budgetförslag som landskapsregeringen nu förelägger lagtinget ökar med 7,0 % och för-

slaget balanserar på 274.091.000 euro. Med beaktande av den tillfälliga inkomstökningen och en förväntad minskning av skattegottgörelsen de kommande åren ingår i budgetförslaget en överföring till utjämningsfonden om 10.000.000 euro.

Nedanstående jämförelse av utgifter och inkomster åren 2005 - 2006 bygger på antagen budget för år 2005 inklusive första tilläggsbudgeten i förhållande till landskapsregeringens förslag till budget för år 2006. Vid bedömningen av förändringarna kan noteras bl.a. följande

Allmänt

- konsumtionsutgifterna påverkas dels av justeringar till följd av redan ingångna kollektivavtal och en förväntad sänkning av socialskyddsavgifterna från år 2006 som i stort tar ut varandra och dels av allmänna prisökningar

Ht 42

- konsumtionsutgifterna under landskapsregeringens huvudtitel ökar främst till följd av utökade resurser för Ålands statistik- och utredningsbyrå samt lagberedningen och för den nya diskrimineringsombudsmannafunktionen

Ht 43

- överföringsutgifterna under kansliavdelningens huvudtitel minskar främst till följd av att det inte föreslås något anslag för understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar år 2006
- investeringsutgifterna ökar till följd av delanslag för om- och tillbyggnad av polishuset samt anslag för renovering och tillbyggnad av motorfordonsbyrån
- lån och övriga finansinvesteringar ökar till följd av högre anslag för bostadslån

Ht 44

- konsumtionsutgifterna under finansavdelningens huvudtitel ökar främst för de pensionsrelaterade utgifterna. Ökningen av konsumtionsutgifterna totalt sett under huvudtiteln hålles tillbaka eftersom vissa projekt försenats och användning av tidigare års anslag minskar behovet av nya anslag år 2006
- överföringsutgifterna ökar till följd av högre anslag för understöd till kommunerna och högre anslag för understöd ur penningautomatmedel
- i förslaget för år 2006 ingår i investeringsutgifterna högre delanslag för byggande av kultur- och kongresshus
- i förslaget för år 2006 ingår högre anslag för utgivande av lån ur penningautomatmedel
- inkomsterna under finansavdelningen stiger till följd av högre inkomster för försäljning av fastigheter och av penningautomatmedel. Därtill upptas inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet. Däremot har överföringen från pensionsfonden minskats. Inkomster av sjukförsäkringsersättningar har fördelats ut på respektive moment för personalutgifter

Ht 45

- konsumtionsutgifterna under social- och miljöavdelningens huvudtitel stiger främst till följd av högre anslag för luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet samt högre anslag för Ålands hälso- och sjukvård
- överföringsutgifterna stiger främst till följd av högre anslag för landskapsandelar till kommunerna för såväl drift som investeringar samt högre anslag för understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder
- investeringsutgifterna sjunker till följd av att år 2005 ingick anslag för investeringsutgifter för samordning av laboratorier samt högre anslag för investeringar för Ålands hälso- och sjukvård
- inkomstökningen beror på ökade inkomster vid Ålands hälso- och sjukvård

Ht 46

- minskningen av konsumtionsutgifter under utbildnings- och kulturavdelningens huvudtitel föranleds främst av att studieserviceenhetens personal och övriga verksamhetsutgifter har överförts till näringsavdelningen samt av att skoljordbruket Jomala gård och Högskolan på Åland är nettobudgeterade i förslaget för år 2006. Verksamhetsutgifterna stiger för det nya skolfartyget

- investeringsutgifterna var höga år 2005 främst p.g.a. anslag för tillbyggnaden av Ålands lyceum, ersättande skolfartyg, grundreparationer vid Ålands sjömansskola samt om- och tillbyggnaden av Ålands hotell- och restaurangskola. År 2006 föreslås därtill anslag för byggande av museimagasin samt smärre investeringsanslag för främst grundreparationsåtgärder

Ht 47

- konsumtionsutgifterna under näringsavdelningens huvudtitel ökar bl.a. med anledning av att personal- och övriga verksamhetskostnader vid studieserviceenheten överförts till den nya Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten
- överföringsutgifterna ökar främst till följd av anslag för nationella investeringsbidrag, investeringsbidrag till lantbruket samt arbetslöshetsersättningar. År 2006 upptas inga anslag för målprogram 2 samtidigt som anslag för innovativa åtgärder tillkommer varför dessa förändringar i det närmaste tar ut varandra. Ersättningarna för skördeskador var höga år 2005 och systemet förändras till ett räntestödssystem i förslaget för år 2006 varför anslag för detta ändamål minskar
- lån och övriga finansinvesteringar minskar år 2006 till följd av lägre anslag för aktieteckning i bolag
- inkomsterna var höga år 2005 till följd av försäljningen av landskapets aktieinnehav i Chips Abp. År 2006 ingår inkomster från EU för innovativa åtgärder, högre inkomster från EU för program för landsbygdens utveckling samt så ingår inkomster för försäljning av skogsfastigheter

Ht 48

- konsumtionsutgifterna under trafikavdelningens huvudtitel påverkas av det höga bränslepriset för sjötrafiken. Dock minskar konsumtionsutgifterna totalt sett till följd av lägre anslag för vägunderhållet samt projekteringen
- investeringsutgifterna ökar främst till följd av att ett delanslag för anskaffande av ny landskapsfärja föreslås år 2006

Ht 49

- finansieringsinkomsterna ökar år 2006 främst till följd av högre ränteinkomster, högre förskott på avräkningsbeloppet samt till följd av att föregående års överskott ökar
- i förslaget ingår en överföring till utjämningsfonden om 10.000.000 euro.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER OCH INKOMSTER ÅREN 2005 - 2006

HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
	År 2005 Grund+I tb 1.000 euro	År 2006 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2005 - 2006 %	År 2005 Grund+ I tb 1.000 euro	År 2006 Lr:s förslag 1.000 euro	År 2005 Grund+ I tb 1.000 euro	År 2006 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2005 - 2006 %
HT 41 LAGTINGET	**-2 481**	**-2 473**	**-0,3%**	**2**	**2**	**-2 479**	**-2 471**	**-0,3%**
Konsumtionsutgifter	-2 481	-2 473	-0,3%					
HT 42 LANDSKAPSREGERINGEN	**-2 237**	**-2 525**	**12,9%**	**196**	**208**	**-2 041**	**-2 317**	**13,5%**
Konsumtionsutgifter	-2 237	-2 525	12,9%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	**-18 402**	**-22 705**	**23,4%**	**4 752**	**3 729**	**-13 650**	**-18 976**	**39,0%**
Konsumtionsutgifter	-9 097	-9 471	4,1%					
Överföringsutgifter	-5 005	-4 678	-6,5%					
Investeringsutgifter	-300	-1 556	418,7%					
Lån och övriga finansinv.	-4 000	-7 000	75,0%					
HT 44 FINANSAVDELNINGEN	**-35 462**	**-40 943**	**15,5%**	**22 648**	**30 670**	**-12 814**	**-10 273**	**-19,8%**
Konsumtionsutgifter	-18 913	-19 461	2,9%					
Överföringsutgifter	-9 169	-12 744	39,0%					
Investeringsutgifter	-3 750	-4 650	24,0%					
Lån och övriga finansinv.	-3 630	-4 088	12,6%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ-AVDELNINGEN	**-91 094**	**-91 246**	**0,2%**	**9 938**	**10 612**	**-81 156**	**-80 634**	**-0,6%**
Konsumtionsutgifter	-63 847	-66 102	3,5%					
Överföringsutgifter	-22 297	-23 554	5,6%					
Investeringsutgifter	-4 900	-1 440	-70,6%					
Lån och övriga finansinv.	-50	-150	200,0%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR-AVDELNINGEN	**-50 445**	**-48 144**	**-4,6%**	**3 190**	**2 302**	**-47 255**	**-45 842**	**-3,0%**
Konsumtionsutgifter	-27 091	-27 048	-0,2%					
Överföringsutgifter	-19 225	-19 664	2,3%					
Investeringsutgifter	-4 113	-1 416	-65,6%					
Lån och övriga finansinv.	-16	-16	0,0%					
HT 47 NÄRINGSAVDELNINGEN	**-23 146**	**-23 807**	**2,9%**	**6 617**	**5 913**	**-16 529**	**-17 894**	**8,3%**
Konsumtionsutgifter	-5 773	-5 906	2,3%					
Överföringsutgifter	-15 978	-16 826	5,3%					
Investeringsutgifter	0	0	0,0%					
Lån och övriga finansinv.	-1 395	-1 075	-22,9%					
HT 48 TRAFIKAVDELNINGEN	**-24 564**	**-25 256**	**2,8%**	**1 189**	**1 160**	**-23 375**	**-24 096**	**3,1%**
Konsumtionsutgifter	-19 881	-19 336	-2,7%					
Överföringsutgifter	-1 270	-1 300	2,4%					
Investeringsutgifter	-3 413	-4 620	35,4%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	**-8 312**	**-16 992**	**104,4%**	**207 611**	**219 495**	**199 299**	**202 503**	**1,6%**
Övriga utgifter	-8 312	-16 992	104,4%					
TOTALT	**-256 143**	**-274 091**	**7,0%**	**256 143**	**274 091**			
Konsumtionsutgifter	-149 320	-152 322	2,0%					
Överföringsutgifter	-72 944	-78 766	8,0%					
Investeringsutgifter	-16 476	-13 682	-17,0%					
Lån och övriga finansinv.	-9 091	-12 329	35,6%					
Övriga utgifter	-8 312	-16 992	104,4%					

LANDSKAPET OCH KOMMUNERNA

Landskapsregeringen har i enlighet med vad som framgått av tidigare budgetförslag inlett arbetet med att reformera landskapsandelssystemet. Genom den uppföljning av landskapsandelarna och kommunernas ekonomi åren 1998 - 2003 som ÅSUB genomfört (Rapport 2005:3) finns den i lagstiftningen avsedda uppföljningen av kostnadsutvecklingen tillgänglig samtidigt som rapporten kan tjäna som underlag i det fortsatta arbetet. I överläggningarna mellan Ålands kommunförbund, som representant för den kommunala sektorn, och landskapsre-

geringen har på basis av rapporten konstaterats att det skett en mängd förändringar såväl i grundsystemet som i omkringliggande system såsom beskattningen varför en entydig jämförelse av kostnadsfördelningen vid reformtidpunkten och nuläget inte låter sig göras - särskilt inte som det inte är entydigt vilka områden som skall ingå i den avsedda kostnadsneutraliteten. Det kan dock konstateras att såväl landskapets som kommunernas kostnader har stigit relativt snabbt. Eftersom det inom grundsystemet inte totalt sett skett några stora förändringar i kommunernas respektive landskapets kostnadsandelar är man överens om att rapporten i sig inte föranleder några direkta åtgärder.

Landskapsregeringen och kommunförbundet genomför som ett andra underlag för reformarbetet en förstudie om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen. Förstudien avses ringa in de väsentliga och konkreta problemen med nuläget och utredningen förväntas ge övergripande förslag som tar fasta på målsättningen att åstadkomma förenklingar och tydlighet i de ekonomiska flödena. En första lägesrapport förväntas inom år 2005.

I överläggningarna mellan Ålands kommunförbund och landskapsregeringen framförde landskapsregeringen ett förslag om ändring av vissa avdrag i kommunalbeskattningen bl.a. för att stärka den kommunala skattebasen och förenkla skatteadministrationen. Ålands kommunförbund ansåg emellertid att det inte är ändamålsenligt med en delreform av avdragssystemet som inte berör avdragen för inkomstens förvärvande och förvärvsinkomstavdraget. Landskapsregeringen anser att eftersom frågan om kompensation till kommunerna för förändringar i inkomstavdragen inte är en del av det egentliga beskattningssystemet kunde de föreslagna förändringarna genomföras utan negativ inverkan för helheten. Frågan om den långsiktiga kompensationen för förändringar i t.ex. förvärvsinkomstavdraget och dimensioneringen av dessa bör behandlas i samband med utformningen av landskapsandelsystemet för att trygga en sådan volym inom systemet att de utjämnande effekterna som landskapsandelarna är till för kan upprätthållas och en jämbördig utveckling av hela landskapet främjas. Med anledning av den förändring av förvärvsinkomstavdraget som genomförts efter det att överläggningsomgången inför budgeten för år 2005 slutförts höjs kompensationen för kommunernas inkomstbortfall i föreliggande budgetförslag med 600.000 euro till 2.000.000 euro vartill även de särskilda lösningarna inom missbrukarvården skall beaktas.

Som ett led i reformen av finansieringen av sjukförsäkringen föreslår regeringen att en ny sjukförsäkringens dagpenningspremie skall införas för löne- och arbetsinkomster. Premien blir avdragsgill i beskattningen. Inom statsbeskattningen införs ett nytt förvärvsinkomstavdrag som inverkar indirekt även på kommunalskattens nivå. Sammantaget uppskattas dessa förändringar minska kommunernas skatteintäkter med i storleksordningen 500.000 euro. I överläggningarna med Ålands kommunförbund framförde kommunernas företrädare att kommunerna bör kompenseras för att den nya dagpenningspremien är avdragbar i beskattningen. Landskapsregeringen har dock med beaktande av att vissa kommuner har särskilda ekonomiska svårigheter gått in för att hålla en god beredskap att utge finansieringsstöd enligt prövning.

Under överläggningarna har system för debiteringen av kommunerna för vården vid Gullåsen dryftats. Landskapsregeringen anser dock att en förändring av systemet bör koordineras med de förändringar den pågående äldreomsorgsutredningen kan ge anledning till samt till utvecklingen av landskapsandelssystemet. (Se även avsnittet om socialpolitik nedan.)

I landskapsregeringens handlingsprogram konstateras att en utredning av en kommunreform skall göras. Landskapsregeringen har gått in för att i första skedet genomföra en förstudie för att förtydliga problemställningarna och med utgångspunkt i de för Åland viktiga nyckelfaktorerna klarlägga vilka teoretiska modeller som kan vara relevanta för ett närmare studium. Tanken är att utredningen i det här skedet skall vara förutsättningslös t.ex. i den meningen att den inte skall utgå från något särskilt antal kommuner eller kommunkonstellationer.

Utredningen bör utgå från befolkningens servicebehov och hur åtagandena sköts bäst samt beakta frågor som ekonomisk produktivitet, närhet till service och förutsättningar att upprätthålla kompetens. Till de mer indirekta verkningar som kan belysas hör vilken effekt olika lösningar har för det politiska engagemanget i kommunala frågor, för synen på självstyrelsen samt för förutsättningarna att upprätthålla en myndighetsövervakning av olika verksamheter.

UTVECKLING AV FÖRVALTNINGEN

Landskapsregeringen avser reformera förvaltningen och kontinuerligt utveckla handläggningen och beredningen av ärenden mot bakgrund av rättssäkerhet, öppenhet och effektivitet. Det är viktigt att i allt arbete beakta allmänhetens intresse och de enskildas servicebehov. I det fortsatta reformarbetet avser landskapsregeringen att betona det goda ledarskapet och förändra strukturer som är föråldrade så tänkandet med målstyrning och beställar- respektive utförarroller i högre grad tillämpas. Avsikten är i första hand att klara förändringsprocesserna genom naturlig avgång och utökade möjligheter till omplacering inom hela landskapsförvaltningen. I de enskilda fall där detta trots allt inte är möjligt avser landskapsregeringen att fortsättningsvis tillämpa de omställningsåtgärder vid personalminskningar som landskapsregeringen gått in för på basis av budgeten för år 2005. En förvaltning som motsvarar samhällets föränderliga behov kan samtidigt förutsätta nyanställningar.

Av meddelandet till lagtinget om budgetram för år 2006 och plan för åren 2007 - 2008 framgår att landskapsregeringen anser att det utgående från de erfarenheter som vunnits av hur lagstiftningen om den allmänna förvaltningen fungerar finns skäl att företa vissa ändringar i systemet. Beredningen av en lagframställning med förslag om behövliga ändringar i landskapslagen om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning pågår. I framställningen avser landskapsregeringen föreslå att arbetet inom den allmänna förvaltningen skall ledas av en förvaltningschef på vilken det sålunda ankommer att tillse att de olika avdelningarna samverkar och att verksamheten bedrivs på ett även i övrigt ändamålsenligt sätt. Innehavaren av förvaltningschefstjänsten förutsätts ha landskapsregeringens förtroende. Förslaget innebär att kanslichefsfunktionen i dess nuvarande form blir obehövlig varför tjänsten föreslås indragen. Avsikten med omorganiseringen är att skapa bättre förutsättningar för förnyelsearbetet inom förvaltningen.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapslagen om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av [landskapsstyrelsen], bör ändras så att det inte är möjligt att vara tjänstledig från en tjänst som avdelningschef vid allmänna förvaltningen för lagtings- eller landskapsregeringsuppdrag. Erfarenheterna av nuvarande system visar på behovet av förändringar. Utgående från detta har landskapsregeringen erbjudit ett övergångsförfarande vilket innebär att avdelningschefen för näringsavdelningen inte upprätthåller sin tjänst fram till den 1 november år 2008 då hans tjänsteförhållande skulle upphöra. Anslag för arrangemanget under år 2006 föreslås under moment 44.95.08.

Landskapsregeringens avsikt är att successivt utveckla trafikavdelningen från en avdelning som sysslar i första hand med vägtrafik och färjhållning till en avdelning som handhar även andra frågor som vanligtvis inom nordisk förvaltning hänförs till kommunikation. Ett första led i denna utveckling har varit att låta en och samma ledamot av landskapsregeringen vara ansvarig för trafikavdelningen och flera av dessa övriga områden så som radio- och tv-verksamheten, posten på Åland och motorfordonsbyrån. Vissa av dessa förändringar kräver en förnyad lagstiftning.

För att vidare utveckla landskapets fastighetsförvaltning planeras att vissa uppgifter centraliseras under landskapsregeringens byggnadsbyrå. Härigenom kan en mer enhetlig och ändamålsenlig fastighetsförvaltning uppnås. Avsikten är att i första hand centralisera sådana uppgifter som är av övergripande natur och förutsätter

tillgång till särskild sakkunskap. Landskapsregeringen har konstaterat att det i allmänhet är mest ändamålsenligt att den löpande driften och tillsynen av fastigheterna även i fortsättningen sköts av den enhet som använder fastigheten och dess byggnader.

I enlighet härmed bedömer landskapsregeringen att bl.a. följande uppgifter med fördel kunde skötas centralt: Ledning av byggnadsprojekt, kostnadsberäkningar för drift och investeringar, försäljning och inköp av fastigheter, besiktningar och underhållsplaner för landskapets fastigheter, samordning av fastigheternas nyttjande, tecknande och uppföljning av arrende- och hyresavtal, fastighetsförsäkringar, beslut om outnyttjade fastigheter samt upprätthållande av basfakta om landskapets fastigheter.

Flera av ovannämnda uppgifter handhas redan idag centralt, av byggnadsbyrån, men avsikten är nu att generellt gå in för denna ansvarsfördelning. Centraliseringen förutsätter att byggnadsbyrån tillförs både personella och ekonomiska resurser som motsvarar arbetets omfattning. Till viss grad kan bemanningen lösas med omfördelning av personal från enheter vilka befrias från vissa förvaltningsuppgifter, men även nyanställningar kan bli aktuella för att byggnadsbyrån skall kunna sköta uppgifterna på ett betryggande sätt. Genomförandet av förändringen bör ske successivt med beaktande av tillgängliga resurser.

DEMOKRATI OCH JÄMSTÄLLDHET

För att utveckla den åländska demokratin och öka medborgarnas aktivitet och engagemang i samhällsutvecklingen föreslås att landskapsregeringen under år 2006 fortsätter arbetet med en demokratiutredning. I enlighet med detta avser landskapsregeringen också förnya lagstiftningen för lagtings- och kommunalval. Jämställdhet är en av de viktigaste demokratifrågorna. Målet med landskapsregeringens jämställdhetspolitik är att ge kvinnor och män samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet.

Nya insatser inom jämställdhetsområdet under år 2006 är en satsning på pojkgruppsprojekt med syfte att uppmärksamma pojkar på könsroller och identitet samt i samarbete med RKS och AS inrätta en telefonjour för kvinnor utsatta för våld och sexuella övergrepp.

Ett bärkraftigt åländskt samhälle är beroende av en stabil befolkningstillväxt. Familjepolitiken utgör en viktig del av välfärdspolitiken och därför kommer landskapsregeringen under år 2006 i samarbete med norska familjedepartementet att bl.a. arbeta med att ta fram och analysera olika familjepolitiska aspekter som förutsättningar eller fallgropar för främjandet av jämställdhet.

BOSTADSPOLITIKEN

Efterfrågan på bostäder förväntas fortsättningsvis vara hög under år 2006, vilket bland annat kan förklaras med att folkmängden fortsättningsvis förväntas öka som en följd av nettoinflyttning. Ett fenomen som kunnat iakttas under 2000-talets första hälft är den snabba relativa ökningen av antalet hushåll, en persons ökning av befolkningsmängden har motsvarats av ett nytt hushåll, vilket är betydligt mer än för genomsnittsbefolkningen där 1 hushåll motsvarar 2,3 personer. Under perioden 2000-2004 ökade antalet hushåll i genomsnitt med 116 st. per år, vilket bör jämföras med den genomsnittliga tillkomsten av nya bostäder som uppgick till 169 st. per år. Den höga befolkningstillväxten ställer stora krav på bostadsproduktionen. En växande målgrupp på bostadspolitikens område är andelen personer över 65 år vars befolkningsandel kommer att öka från dagens 17 % till 24 % år 2020. Genom att rikta de bostadspolitiska insatserna mot speciella målgrupper kan man snabbare få hela marknaden att balansera.

Under år 2006 färdigställs på basen av tidigare års beslut 103 hyresbostäder med finansieringsstöd från landskapsregeringen, varav 12 st. är lägenheter för äldreboende. För år 2007 sker en markant avmattning eftersom en stor del av landskapsregeringens budgetmedel är förbrukade i stöd av tidigare fullmakter. Byggandet av ägarbostäder förväntas fortsätta på en relativt hög nivå. Byggandet av ägarbostäder, främst egnahem, styrs till stor del av faktorer som inte påverkas av landskapsregeringen, av vilka det allmänna läget på finansieringsmarknaden och tillgången på byggnadsplanerade tomter är viktigast.

Landskapsregeringen tillsatte i mars 2005 en arbetsgrupp med uppgift att se över hyreslagstiftningen, utreda hur stöden till bostadsproduktionen skall utvecklas, utreda möjligheten att skapa förutsättningar för förtida avslut av de bostadslån som utgivits för finansiering av hyresbostäder, undersöka möjligheterna att använda landskapets pensionsfond som en aktör inom bostadsproduktionen och se över behovet av bostäder för olika grupper i samhället, t.ex. studerande. Arbetsgruppen avser slutföra sitt arbete i början av år 2006.

En väsentlig del i att åstadkomma ekonomisk utveckling i skärgården är att skapa möjligheter till attraktivt boende i hyres- och ägarbostäder. Landskapsregeringen anser att en aktivare användning av byggnadsplanering i skärgården bör utredas som en möjlighet att skapa förutsättningar för strandnära fast boende även för inflyttare utan åländsk hembygdsrätt.

ENERGIPOLITIK

Energifrågorna har på senare tid alltmer kommit i fokus på grund av de kraftigt höjda oljepriserna. Utvecklingen mot förnyelsebar energi drivs också på inom EU genom olika instrument såsom utsläppsrätter, krav på ökad användning av biobränslen för fordonstrafik m.m. Även om priset på olja och naturgas på kort sikt styrs av politiska händelser och olika naturkatastrofer är det ett faktum att tillgången på fossila bränslen är ändlig och att energifrågorna därför kommer att finnas kvar på den politiska agendan en lång tid framöver. Landskapsregeringen anser därför att det är av yttersta vikt att dessa frågor lyfts fram som en väsentlig del i landskapsregeringens utvecklingsplaner.

Landskapsregeringen avser att verka för en ökad användning av energi som produceras med förnyelsebara energiråvaror. Teknologiutvecklingen medför nya möjligheter för såväl sätten att använda som att producera energi. Hos användargruppen är det viktigt att befrämja energiväxling och energisparande medan målsättningen för produktionen av energi bör vara att öka energiproduktionen i lokal regi. Inom området lokal energiproduktion finns det ett flertal intressanta utvecklingsområden som skall granskas, t.ex. möjligheten att hitta ersättande produktion inom lantbruket. Småskalig lokal energiproduktion erbjuder också möjligheter till olika synerigeffekter, t.ex. genom att kombinera olika miljöåtgärder med energiproduktion. För att få en överblick och fokus på de möjligheter som är tillämpbara för landskapets del har landskapsregeringen tillsatt en arbetsgrupp som arbetar med att översiktligt utreda dessa frågor. För att kunna fördjupa kunskapen inom de områden som utredningsgruppen ser som intressanta föreslås under moment 43.27.04 ett utredningsanslag för ändamålet. Landskapsregeringen avser även att utreda vad certifikat gällande grön el innebär för de åländska konsumenterna.

På basis av det ovan avsedda materialet avser landskapsregeringen att fatta avgöranden om en nyinriktning av energipolitiken där den lokalt producerade energin lyfts fram som ekonomisk och miljömässig faktor.

ÅLANDS POLISMYNDIGHET

Arbetet med omorganiseringen av polisens verksamhet har varit aktuellt under flera budgetår. Ålands polismyndighet är unik såtillvida att få självstyrande områden har egen polismyndighet. Detta medför att det är svårt att finna modeller och lösningar som kan stå som förebild för den åländska polismyndigheten. Det specifika med Ålands polismyndighet är att Åland har egen lagstiftningsbehörighet vad gäller allmän ordning och säkerhet, att polismyndigheten dessutom handhar ett stort antal arbetsuppgifter med stöd av en överenskommelseförordning innebärande att uppgifter som hör till rikets lagstiftningsbehörighet skall handhas av Ålands polismyndighet. Ytterligare en komplikation i sammanhanget är att landskapet Åland inte har samma språk som majoriteten av landets befolkning, vilket är det språk som i allmänhet är rådande såväl i skrift som i tal i rikets polisarbete. Den grundläggande utbildningen finns att tillgå i riket på svenska utan särskilda kostnader för landskapets del, medan specialutbildning sällan anordnas i riket utan måste erhållas från Sverige.

Den stora arbetsbörda och de särskilda problem detta medför har därför inneburit att stort arbete har lagts ner för att få till stånd en bättre fungerande polismyndighet. I sammanhanget kan nämnas att kansliavdelningen särskilt prioriterat dessa arbetsuppgifter samt att stora resurser lagts ner på företagshälsovården för att kunna fungera med stödjande funktioner.

En ledningsgrupp har upprättats vid polismyndigheten, ett reglemente med klara delegeringsvägar har utarbetats och antagits av landskapsregeringen. För att polismyndigheten skall kunna fullgöra sina uppgifter trots bristen på utbildade poliser anställs civila för uppgifter som inte fordrar polisbefogenheter såsom utredare.

Trots den höga prioritet frågan haft och de omorganiseringar som gjorts är det klart att ytterligare resurser bör sättas ned på detta område och att åtgärder krävs för att polismyndigheten skall fungera på ett tillfredsställande sätt. I detta sammanhang kan också nämnas att under de senaste åren har landskapsregeringen i samarbete med inrikesministeriet fått till stånd en sådan lösning att det inte längre utfärdas några anvisningar och direktiv som inte översätts till svenska utan allt kommer nu direkt på svenska och de äldre direktiven har antingen översatts eller gäller inte längre.

Bland de ytterligare åtgärder som diskuterats är inrättande av en polisstyrelse som skulle ersätta den nuvarande polisdelegationen. Diskussionerna inom polisdelegationen har dock lett till att man i första hand borde utvärdera polisdelegationens arbete som ändå med nuvarande lag och uppgifter verkat enbart från år 2001 innan åtgärder vidtas. Detta arbete har inte slutförts.

Landskapsregeringen inrättar nu en tjänst vid kansliavdelningen. En kartläggning över vilka uppgifter som skulle kunna överföras från polismyndigheten till kansliavdelningen så att polismästaren skulle kunna frigöras för mer inre arbete inom polismyndigheten har inletts, men inte färdigställts. Avsikten är också att överföra lagberedningsarbetet inom polisförvaltningen till tjänstemannen. En sådan överföring av arbetsuppgifter från polismyndigheten till kansliavdelningen och från lagberedningen till kansliavdelningen beräknas fylla en heltidstjänst inom förvaltningen. Således föreslås att en tjänst som enhetschef inrättas vid en polisenhet inom kansliavdelningen.

SOCIAL- OCH MILJÖPOLITIK

Socialpolitik

Landskapsregeringens uppgift är att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn över social-, hälso- och sjukvården i landskapet. Den övergripande målsättningen för de närmaste åren är att före-

bygga och förhindra social utslagning, att främja befolkningens tillgång till likvärdig och trygg socialvård samt att trygga kommunernas socialvårdsverksamhet.

Landskapsregeringen avser att utveckla en metod för och påbörja en systematisk tillsynsverksamhet inom den sociala sektorn under år 2006. En planerad tillsynsverksamhet är en förutsättning för att landskapsregeringen skall kunna inhämta fakta och information om verksamhetens omfattning och förekomsten av olika problem inom den sociala verksamheten i kommunerna.

Under år 2006 kommer landskapsregeringen att inleda en verksamhet inom ramen för ett barnombudsmannaskap. Åtgärder kommer inledningsvis att vidtas för att möjliggöra en överföring av erfarenheter från Rädda Barnen på Åland r.f. som upprätthållit funktionen under de senaste åren, samt att etablera kontakter med motsvarande verksamhet i Finland och Sverige.

Landskapsregeringen tar drogbekämpningen på synnerligen stort allvar. Under år 2006 sätts särskilda resurser in. Ett intensivt samarbete mellan de berörda myndigheterna och instanserna skall åstadkommas inom ramen för projektet ”Rensa Åland 2006”. Landskapsregeringens alkohol- och narkotikapolitiska program skall utvärderas och revideras under året. Kommunerna kommer fortsättningsvis att erhålla ekonomiskt understöd för rehabilitering av missbrukare och för en extra ungdomsbehandlare.

En av landskapsregeringen tillsatt arbetsgrupp utreder vård och omsorg för äldre människor. I arbetsgruppens uppdrag ingår att föreslå förändringar som rör äldreomsorgens organisation och ekonomiska förutsättningar, samt innehållet i verksamheten. Arbetsgruppen kommer även att utreda om behov av en lagstiftning om äldreomsorg behövs. En slutrapport kommer att presenteras inom mars 2006.

Landskapsregeringen kommer i samråd med handikapprådet att agera för att den fysiska tillgängligheten kartläggs och förbättras för de funktionshindrade.

Statistikcentralen i Finland avser att under år 2006 genomföra en omfattande utredning över invånarnas konsumtion. Utredningen kommer genom samarbete med Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) att fördjupas för landskapet. Utredningen kommer att ge landskapsregeringen nödvändig information och fakta för en översyn av landskapets lagstiftning om bidrag och stöd inom det sociala området.

Förutsättningar för en fortsatt stabil flyktingmottagning garanteras genom ett avtal mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad om mottagande av flyktingar för åren 2005 - 2008.

Hälso- och sjukvårds- samt miljöhälsovårdspolitik

Landskapsregeringen skall i sitt arbete prioritera hälsofrämjande åtgärder och förebyggande vård för att på sikt stärka folkhälsan. För att kunna fokusera insatserna på rätta punkter fortsätter det fleråriga övergripande projektet med avsikt att, med tyngdpunkten primärt lagd på barn och ungdomar och deras levnadsbetingelser i ett psykosocialt perspektiv i det åländska samhället och med utnyttjande av resultaten från tidigare utförda undersökningar, utreda hur de olika samhällsektorerna kan och bör samverka för att samfällt verka för en förbättrad folkhälsa. Utredningen kommer att skapa ytterligare frågeställningar som mera specifikt bör utredas inom olika specialinstanser. På grund av begränsade resurser utförs arbetet under det kommande året inom gränserna för hälso- och sjukvårdsbyråns egna resurser.

Den åländska tobakslagen revideras enligt modell från bl.a. Sverige, Norge och Irland, där rökning på restauranger har förbjudits. Detta är motiverat dels av den ökande kunskapen om den passiva rökningens skadlighet, dels av nya bestämmelser på EU-nivå angående bl.a. reklam för tobaksprodukter. Vår lagstiftning har avseen-

de tryggandet av rökfria miljöer ute i samhället visat sig vara oklar och otillräcklig.

I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram skall alla ha tillgång till en god hälso- och sjukvård. Med beaktande av denna målsättning skall ÅHS´s organisation, verksamhetsinriktning, kvalitetssäkring, interna koordination och externa samverkan med olika instanser fortsatt ses över och utvecklas. Särskild uppmärksamhet bör man fästa vid att skapa optimala betingelser för en framgångsrik personalrekrytering, utan vilka en åländsk vårdsektor inte kan bibehållas eller utvecklas.

Den tidigare inledda utvärderingen och utvecklingen av vårdkedjorna inom hälso- och sjukvården kommer att fortsätta med en granskning av de kirurgiska och internmedicinska verksamheterna, med beaktande av eventuella tangerande utredningar som görs internt inom ÅHS. Med referens till den nya vårdgarantin i riket, utreds vilken situation som råder rörande köer och tillgänglighet till den åländska vårdapparatens olika enheter.

ÅHS har ansvaret för att vården utom Åland fyller rimliga krav på kvalitet och språklig service. Möjligheterna till en så kallad andra bedömning införs inom ramen för befintliga resurser.

Då den länge önskade överenskommelseförordningen träder i kraft, utför landskapsregeringen en grundlig genomgång av den privata vårdsektorns olika serviceproducenter.

Landskapsregeringen främjar ibruktagandet av telemedicinska tillämpningar där det föreligger möjligheter att förbättra och utveckla, dels servicen för skärgårdens befolkning dels konsultationer med kunskapscentra utanför Åland.

Miljöpolitik

För att konkretisera och lyfta fram landskapsregeringens miljöpolitik, antog landskapsregeringen under sensommaren 2005 *Miljöhandlingsprogram för Åland 2005-2008*. Programmet innehåller såväl miljöpolitiska mål som konkreta åtgärder. Ansvaret för att inom ramen för rådande verksamhets- och budgetförutsättningar förverkliga programmet vilar på olika delar av landskapsförvaltningen så att miljöbyrån inom förvaltningen bär det största ansvaret för genomförandet.

En av de mest prioriterade åtgärderna är att se över gällande lagar och regelverk inom miljöområdet. Ambitionen är att förtydliga och förenkla regelverket i avsikt att främja effektivitet och rättssäkerhet. I första hand kommer de bestämmelser som reglerar hanteringen av miljötillstånden, och därmed Ålands miljöprövningsnämnds verksamhet, att revideras.

En annan viktig övergripande del av programmet som förtjänar särskild belysning är spridandet av information. Det rör sig huvudsakligen om information om vilka regler som finns inom miljöområdet. I många fall kan konkret och användarvänlig information vara ett bra sätt att komma till rätta med det som uppfattas som otydliga och svårtillgängliga regelverk. Vidare handlar det om information om de faktiska miljöförhållandena inom landskapet och om det arbete landskapsregeringen bedriver för att förbättra dessa.

Miljöhandlingsprogrammet berör hela miljöområdet men har ett särskilt fokus på vattenmiljön. En frisk och ren vattenmiljö är enligt landskapsregeringen av grundläggande betydelse för Åland. I förslaget till budget för år 2006 har de medel som avsatts för vattenförsörjning och vattenvård därför riktats mot genomförande av miljöhandlingsprogrammet samt mot sådana åtgärder som följer av den ändrade vattenlagstiftningen. Det lokala arbetet för en frisk och ren vattenmiljö ges på detta sätt hög prioritet. Landskapsregeringen bedömer emellertid att insatser för vattenmiljön måste göras både lokalt på Åland och i internationellt samarbete. Landskapsregeringen kommer därför att ta en aktiv roll i sådant miljöpolitiskt samarbete som berör Östersjön.

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att sammanföra verksamheterna inom miljöbyråns miljöinspektion, miljöprövningsnämnden och hälsoinspektionen vid Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) till en ny fristående myndighet. Ambitionen är att förberedelser med eventuellt lagstiftningsarbete skall genomföras under år 2006, så att den nya myndigheten kan påbörja sin verksamhet den 1 januari 2007.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Allas rätt till en likvärdig utbildning är utgångspunkten i landskapsregeringens handlingsprogram om utbildningspolitik. Tillgången till utbildning och möjligheten till lärande på olika nivåer bidrar till att minska klasskillnader, stärka människors självförtroende samt tillvarata begåvningsreserven i det åländska samhället. Förutom den betydelse som utbildning har för den enskilde och för den enskildes möjligheter att komma till sin rätt på en allt mer kunskapskrävande arbetsmarknad är utbildning också en nyckelfaktor för en modernisering av samhällsutvecklingen och en ökad ekonomisk tillväxt. Bakom det ligger övertygelsen att den framtida produktionen av såväl varor som tjänster kommer att ställa allt högre krav på kvalificerad kunskap och hög kompetens, vilket också är målsättningen i EU:s Lissabonstrategi. Satsningarna på utbildning ökar också möjligheterna för fler att delta i det demokratiska arbetet. Vid sidan av den etablerade grundutbildningen finns det fria bildningsarbetet och vuxenutbildningen för att ge alla möjligheter att tillägna sig kunskap och ett livslångt lärande.

Den åländska utbildningen ska samordnas med de internationella och nordiska överenskommelser som lagtinget givit sitt bifall till. Nödvändiga överenskommelser om examensgiltighet görs för att säkra åländska utbildningars giltighet i ett nationellt och europeiskt sammanhang. De åländska ungdomar som studerar vid landskapets skolor ska ha likvärdiga kvalifikationer och möjligheter att söka vidare till utbildningar runt om i Norden och Europa. Landskapsregeringen följer allmänna förändringar inom utbildningsområdet, är öppen för influenser utifrån och slår samtidigt vakt om sin särart som ett självstyrt utbildningsområde. Under åren 2006 - 2008 föreslås därför att landskapsregeringen ger ut nya läromedel i Ålands självstyrelsehistoria samt hembygdskunskap för grundskolans hög- respektive lågstadium.

Inom ramen för utvecklingsarbetet inom skolväsendet prioriteras under år 2006 jämställdhet, förbättrad elevhandledning, specialundervisning och skolhälsa, en större fokusering på stadieövergången dagvård-grundskola-gymnasieskola, integrationsfrågor och mångkulturalitet. Drogproblematiken inom gymnasialskolorna lyfts upp och en gemensam droghanteringspolicy införs. Även trafiksäkerhetsfrågor samt skärgårdsungdomarnas situation uppmärksammas.

Den förestående utbildningspolitiska reformen på gymnasialstadiet bereds ytterligare under våren i kommittén Struktur-07. Målet är att föra samman landskapets sju utbildningsanstalter på gymnasialstadienivå till en och samma organisation. Omstruktureringen syftar i ett längre perspektiv till att bibehålla utbudet av utbildningslinjer, till att öka produktiviteten och effektiviteten inom gymnasieutbildningen för att förhindra kostnadsökningar och framförallt till att ge de studerande ökade valmöjligheter. De samlade resurserna inom skolhälsovården stärks och sammanförs.

Även sjöfartsutbildningen och de gemensamma resurserna inom sjöutbildningen såsom sjöskolorna, sjösäkerhetscentret, det nya skolfartyget och simulatorernas användning är under utredning för att uppnå ett välfungerande och effektivt nyttjande. Det nya skolfartyget skall enligt det beslutsunderlag som delgavs landskapsregeringen inför beslutet inbringa intäkter under året genom uthyrning inom miljöforskning, till andra utbildningsanordnare i Östersjön, för oljebekämpning, sjöräddning m.m. Nya utbildningar som initieras inom yrkes-

området under året är konditori/bageri och köksmästare inom hotell- och restaurangskolan samt utbildning för personliga hjälpare inom vårdinstitutet. Landskapsregeringen föreslår att ingen ny lösdriftsladugård byggs vid Jomala gård utan att Ålands naturbruksskola förändrar sin studieinriktning där en större tonvikt läggs på landsbygdsföretagande och entreprenörskap.

Högskolan på Åland följer från 1.1.2006 ett nytt treårigt utbildningsavtal. I det nya avtalet anges tydligare mätetal för landskapets finansiering och ett enhetspris per studerande införs. Under året utreds vilka fördelar som kunde uppnås om högskolan drevs av annan juridisk person än landskapsregeringen. Kostnaderna för högskolan föreslås ligga på ungefär samma nivå som föregående år.

En välutvecklad och bred vuxenutbildning behöver en välfungerande struktur och en större synlighet för att ge medborgarna goda möjligheter till ett livslångt lärande. Landskapsregeringen kommer under året att ta ett helhetsgrepp om vuxenutbildningen i avsikt att förtydliga dess målsättning och uppdrag. Inom ramen för EU:s målprogram 3 har cirka 2.000 personer hittills erhålligt vuxenutbildning. Målprogrammet avslutas vid utgången av år 2006 och en ny programperiod för åren 2007 - 2013 förbereds under året.

Studiestödet och de studiesociala förmånerna ska vara utformade så att ingen av ekonomiska skäl tvingas avstå från utbildning. Den nya arbetsmarknadslagstiftningen innebär att studieserviceenheten som tidigare legat under utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde flyttas till näringsavdelningen. Ny lagstiftning om studiestödet bereds och ges till lagtinget för beslut under året.

Medborgarinstitutet, studieförbunden och Ålands folkhögskola samt ett flertal ideella föreningar gör ett viktigt fortbildande arbete för medborgarnas personliga utveckling. Ålands folkhögskola är en av Ålands äldsta och mest betydelsefulla instanser för det fria bildningsarbetet. Landskapsregeringen föreslår att folkhögskolan på ett modernt och nyskapande sätt fördjupar sin roll som förmedlare av det svenska språket och den åländska folkkulturen.

Föreningen Ålands slöjd och konsthantverk r.f. har låtit meddela att de inte längre avser driva undervisningsverksamhet vid Ålands hantverksskola. I enlighet med lagtingets tidigare önskemål upptas därför diskussioner med ledningen för folkhögskolan om en vidareutvecklad hantverksutbildning i folkhögskolans regi. Samtidigt har ett initiativ tagits till en ny organisation för att ta över den hemslöjdsundervisning som bedrivits i Tosarby. Landskapsregeringen anser att en förutsättning för att stöd skall beviljas är att organisationen kan påvisa hållbara ekonomiska kalkyler för sin verksamhet och även annan finansiering än landskapsbidrag.

KULTUR, UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

Inom kultursektorn vill landskapsregeringen under de närmaste tre åren göra en särskild satsning för kulturen i skärgården. Skärgården har behov av att aktivera och stärka föreningslivet för att skapa trivsel och gemenskap. Skärgården erbjuder idag flera konstnärer och författare en kreativ skaparmiljö och deras ställning och verksamhetsförutsättningar bör stärkas ytterligare. En samordnare som förväntas bo i någon av skärgårdskommunerna anställs för att stöda befintliga föreningar, öka aktiviteten och samarbetet, söka finansiering och främja kulturutbudet speciellt för barn och unga.

För att stöda fler yrkesmässigt verksamma kulturarbetare på Åland delas fler arbetsstipendier ut år 2006. Penningautomatmedlen skall fördelas så att de gynnar förnyelse, modernisering och ett medvetet arbete med jämställdhet, demokrati och medbestämmande. Landskapsregeringen avser inkommande år delegera fördelningen av ungdomssektorns medel till Ålands kulturdelegation efter samråd med Ålands ungdomsråd.

Ungdomsrådet föreslås år 2006 få en deltidsresurs för att förverkliga landskapsregeringens ungdomspolitiska mål; att ungdomar ska ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv, ges reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en samhällsresurs. Även kommunerna bör uppmuntras till ett ökat ungdomspolitiskt arbete. Landskapsregeringen avser att lyfta fram detta i diskussionerna med Ålands kommunförbund.

Ett nytt kulturpolitiskt program tillställs lagtinget år 2006. Biblioteken är fortfarande viktiga som levande kulturcentra i alla åländska kommuner och en betydande källa till bildning, information och förströelse.

Idrotten är av stor betydelse både för folkhälsan, enskildas livskvalitet och den åländska besöksnäringen. Landskapsregeringen stöder en fortsatt utveckling av barn- och ungdomsidrotten, motionsidrotten för alla inklusive pensionärer och personer med funktionshinder samt elit- och profilidrotten. Åland står värd för ö-spelen 2009 och förberedelserna inför detta inleds redan under år 2006.

KULTURARVSPOLITIKEN

Kulturarvet är ett högprioriterat område inom landskapets nuvarande turismstrategi. Särskild fokusering sätts på Bomarsund och det maritima Åland. Under år 2006 inleds planeringen av båda dessa områden med målsättningen att konkreta satsningar inleds år 2007. Händelserna i Bomarsund och Ålands demilitariserade och neutraliserade status ägnas särskild uppmärksamhet med anledning av minnesåret.

Inom kulturarvssektorn pågår ett förändringsarbete inom flera olika delområden. Under året tillställs lagtinget ett nytt kulturarvspolitiskt program, vilket kommer att sätta sin prägel på kulturarvspolitiken. Ansvaret för det gemensamma kulturarvet är ett delat ansvar mellan landskapets institutioner, privata ägare och intresseföreningar. De privata, ideella museerna föreslås få ett gemensamt budgetmoment som under år 2006 fördelas enligt i stort sätt samma nivåer som föregående år. Museibyrån fortsätter att utveckla sin organisation och anpassa verksamheten till en situation med färre anställda. Under år 2006 utreds förutsättningarna för att omvandla museibyrån till ett fristående museiverk vilket skulle skapa en tydligare åtskillnad mellan myndighetsutövning och museiverksamhet. Målet är att stärka museibyråns roll som centralmuseum för hela kulturarvssektorn och därigenom bistå de övriga aktörerna och de privata förvaltarna med kompetent rådgivning, evaluering av föremål, byggandet av utställningar m.m. Museernas roll i dagens samhälle diskuteras kontinuerligt för att locka fler besökare. Konstmuseet går in för att oftare byta utställning för att visa konstsamlingarna. En ny basutställning för Ålands museum planeras för att stå klar jubileumsåret 2009.

Behovet av en säker och modern förvaring av Alandia-arvet är påträngande och har varit under diskussion i många år. Efter att ha uttömt alla möjligheter att nyttja redan existerande byggnader har konstateras att något fullgott alternativ inte finns. Därför föreslås i årets budget att ett nytt museimagasin för det åländska kulturarvet uppförs åren 2006 - 2007.

NÄRINGSPOLITIK

Ålands välstånd har utvecklats mer genom praktiskt handlag och klokhet i affärer än genom egenproducerad vetenskaplig kunskap. De starka näringarna har vuxit fram under en lång tid och genom att möjligheterna i omvärlden har utnyttjats. Samhällsekonomin är starkt beroende av sjöfartsnäringen med ökad konkurrens och av en låg varuexport till volym och värde i förhållande till importen.

Förändringarna i omvärlden innebär ett ökat internationellt och globalt beroende, en individualisering av attityder, kunskaper och värderingar och en snabb utveckling av teknologier. Den immateriella delen i varor och tjänster ökar i betydelse och värderingar och identitetssökande kopplas närmare till konsumtion. På senare tid har Åland påtagligt berörts av förändringarna; Orkla Abp:s köp av Chips Abp, försäljning av ett åländskt lastfartygsrederi till ett rederi i riket, svenska ägare till turistanläggningen Havsvidden i Geta, nya grupper av inflyttare till Åland, utflyttning av produktion till regioner med lägre löner, etc.

Nya värderingar och ökat beroende leder till krav på specialisering och samverkan mellan regioner. En kontinuerlig bevakning av omgivningen och tolkning av forsknings- och utvecklingsresultat av betydelse för Åland blir en viktig del i utvecklingsarbetet.

Näringspolitiken inriktas på att skapa förutsättningar för ett livskraftigt, dynamiskt och lönsamt näringsliv som bidrar till ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling, en god arbetsmiljö och sysselsättning på hela Åland.

Fokusområden

Den organisatoriska ramen för utvecklingen i ett ”Affärs- och innovationssystem” för Åland, innebär en tyngdpunktsförskjutning i näringspolitiken mot stimulans av nya idéer, kunskapsutveckling och innovationer för att diversifiera näringslivet och stärka konkurrenskraften. Åland, som en liten region med svårighet att på egen hand uppnå en kritisk massa inom olika kunskapsfält, måste fokusera sina insatser där landskapsmyndigheterna medverkar till ett fåtal utvalda, strategiska områden och till pragmatisk samverkan internt och externt.

De fokusområden som prioriteras är
- sjöfartskluster (se avsnittet om sjöfartspolitik)
- företagande
- kultur- och kongress, upplevelseindustri, design
- idrott och hälsa
- kunskapstjänster.

Fokusområdena har en förankring i det åländska samhället och passar in i omvärldstrenderna och de starka sidor och möjligheter som karaktäriserar Åland.

Landskapsregeringen kommer under året att samordna närings- och utbildningspolitiken genom att utveckla strategier för utbildning och lärande i och för näringslivet, särskilt med inriktning på forsknings- och utvecklingsverksamhet i samverkan mellan utbildningsinstitutioner, näringsliv och myndigheter inom och utom Åland.

Den framtida konkurrensen kommer i högre utsträckning att vara baserad på lärande mer än på kunskap. Förmågan att lära nytt – och delvis glömma gammalt – blir grunden till välstånd. Kompetens, kreativitet och förändringsförmåga skall därför vara vägledande för landskapsregeringens insatser för hur Åland i framtiden skall kunna vara en konkurrenskraftig, dynamisk autonomi i en alltmer globaliserad värld.

Turism

Den land- och sjöbaserade turismen på Åland omfattar ca 35 procent av det åländska förädlingsvärdet (BNP), medan den landbaserade turismen genererar 3,5 procent. Den landbaserade turismen är dock viktig för att bredda det åländska näringslivet och sysselsätter sammanlagt ca 5,5 procent av den åländska arbetskraften jämfört med ca 12 procent för hela sjöfarten. Med inkvartering som mått blir turismen på Åland alltmer koncentrerad till högsäsongen juni, juli och augusti, som omfattar ca 75 procent av gästnätterna. Det förefaller

också som om säsongen förskjuts framåt mot augusti-september, bland annat beroende på förändringar i semesterperioder och resemönster. Inkvarteringsstatistiken visar också att den geografiska fördelningen förskjuts från landsbygd och skärgård mot Mariehamn.

Landskapsregeringens övergripande mål för turismen på Åland är att Åland skall ha hög attraktionskraft, turismnäringen skall vara långsiktigt hållbar samt verka över hela Åland.

För att Åland skall ha framgång inom turismen krävs en fortlöpande utveckling av näringen. Landskapsregeringen har ställt upp följande mätbara mål:

- Den landbaserade turistsektorns förädlingsvärde uppgår till 36 miljoner euro år 2010. Det innebär en ökning med 3 procent per år. (29,3 miljoner år 2003)
- Det totala antalet gästnätter uppgår till 700.000 år 2010 (620.000 år 2003 inkl. gästhamnar)
- Övernattningarna fördelas jämnare över året och högsäsongen är längre.

Landskapsregeringens bedömning är att strategin och de planerade investeringarna, i bl.a. golf, ett kultur- och kongresshus och sjöfartsmuseum bör leda till att den landbaserade turismens förädlingsvärde växer i högre takt än ekonomin i övrigt. Landskapsregeringen arbetar vidare med att utveckla golfaktiviteterna som en nisch för besöksnäringen som bidrar till att förlänga säsongen. Enligt turismstrategin är barnfamiljer, seniorer, golfare, sportfiskare, idrottsgrupper samt mötes- och affärsresenärer Ålands viktigaste målgrupper och närområdena i Finland och i Sverige bedöms vara de viktigaste marknaderna. Det är dock branschen som ska välja målgrupp och segmentera marknaden.

I lagtingets behandling av landskapstyrelsens meddelande om turismstrategin 2003 - 2010 (Meddelande nr 5/2003-2004) diskuterades övergripande områden för utvecklingen av besöksnäringen. Landskapsregeringen avser att arbeta vidare med

- Åland som ett maritimt centrum (se avsnittet om EU: s maritima strategi nedan.)
- Åland som destination för idrott och motion
- Kultur och upplevelser på Åland.

Landskapsregeringen ser dessa områden som grund för prioriteringar i utvecklingsarbetet för besöksnäringen. Landskapsregeringen ser det sålunda fortsättningsvis som angeläget att det tillkommer fler golfbanor i landskapet. Landskapsregeringen har genom föravtal om markbyte och -inköp skapat förutsättningar för att i Godby - Ämnäs anlägga nästa bana. Då ett privat intiativ finns som möjliggör ett förverkligande har landskapsregeringen beredskap att för projektet bevilja finansiering ur mål 2 - programmet. Eftersom beredningen av ärendet dragit ut på tiden föreslår landskapsregeringen att de ingångna föravtalen om fastighetsbyten och fastighetsköp (se andra tillägget till budgeten för år 2005) kan förlängas.

Beträffande banorna på Föglö och i Brändö förs diskussioner med respektive kommun utgående från att kommunen anlägger banan medan driften på basis av en godtagbar upphandling överlåts på privata intressenter. Landskapsregeringen har ekonomisk beredskap att stöda förverkligandet av båda skärgårdsbanorna om förutsättningar för en hållbar kommersiell drift kan påvisas i enlighet med finansutskottets betänkande och lagtingets beslut i anledning av meddelandet om budgetram för år 2006 och plan för åren 2007- 2008. Förverkligas båda banorna kan detta dock inte ske samtidigt.

Näringsavdelningens roll i genomförandet av turismstrategin är i övrigt att i samverkan med Ålands Turistförbund (ÅTF) och företrädare för branschen initiera vissa projekt och aktiviteter av löpande karaktär samt att bevaka turismen på nordiskt och europeiskt plan genom att delta i samarbetsgrupper på myndighetsnivå. Näringsavdelningen, som handlägger lån och bidrag till branschen, skall under året upprätta ett nytt resultatavtal

med ÅTF. En intern turismgrupp ”TURSAM” inom landskapsförvaltningen har till uppgift att lyfta fram och koordinera ärenden som berör turismen och som behandlas på de olika avdelningarna. Gruppen fungerar som sakkunnigorgan i ärenden som kan påverka turismen. Gruppen består av representanter från alla avdelningar. Landskapsregeringen avser att årligen hålla en strategistämma med företrädare från branschen. Den första stämman hölls våren 2005 och nästa stämma planeras till april 2006. Landskapsregeringen föreslår mot bakgrund av den vikande övernattningsstatistiken att det under tre år årligen tillförs 100.000 euro för att förstärka marknadsföringen av Åland som resmål.

Regional utveckling

Skärgårdsutveckling
I föreliggande förslag till budget för år 2006 har landskapsregeringen föreslagit ett antal regionalpolitiska och övriga åtgärder som i mångt riktar sig till skärgården. I budgetförslaget föreslås sålunda ett nytt anslag för stöd till skärgårdskommuner för planering av attraktiva områden för fast bosättning. I budgetförslaget har landskapsregeringen fortsättningsvis beaktat anslag för att säkra distributionen av läkemedel i Kumlinge - Brändöregionen.

Vid uppgörandet av den preliminära planen för socialvården har äldreomsorgen i skärgården prioriterats så att två av de tre projekt som avses fastställda under år 2006 finns i skärgården, nämligen om- och tillbyggnad av servicehusen Annagården på Föglö och Sommarängen på Kökar.

Därtill föreslår landskapsregeringen ett nytt anslag för att inleda ett treårigt projekt för skärgårdens kulturliv för att långsiktigt stärka kulturutbudet, det egna skapandet och kulturarbetarnas ställning i skärgården.

Brändö kommun avser att förverkliga det planerade biblioteks- och skolprojektet och landskapsregeringen avser att under år 2006 fastställa anläggningsprojektet så att landskapsandelen för detta uppgår till högst 1.950.000 euro.

Landskapsregeringen föreslår ytterligare ett nytt anslag för skärgårdsutveckling. Avsikten är att anställa en skärgårdsutvecklare på halvtid för att initiera och leda utvecklingsprojekt i skärgården samt stimulera till nytänkande i och breddning av skärgårdens näringsliv. Därtill föreslås ett motsvarande anslag som år 2005 för finansieringsstöd för företag i skärgården och med avsikten att se över principerna för att även stöda butikernas investeringar. Landskapsregeringen går även in för att vid sidan av detta möjliggöra att få landskapsgarantier för lån som behövs för investeringar i verksamheten.

I budgetförslaget ingår även anslag för tecknande av aktiekapital i industrihusbolag, särskilt med inriktning på geografisk spridning av sysselsättningen. Landskapsregeringen har sålunda beredskap att stöda industrihus i skärgården utgående från redovisade behov.

I förslaget för år 2006 har landskapsregeringen fortsättningsvis beaktat anslag för särskilda understöd för skogsbruket avseende understöd för Ålands skogsvårdsförening r.f.:s intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna. Landskapsregeringen avser därtill att genom avtalet med Pro Agria - Ålands hushållningssällskap utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården till att motsvara minst ett årsverke.

Brändö och Kumlinge kommuner avser satsa på infrastruktur för bredband. Landskapsregeringen har beredskap inom ramen för mål 2-programmet att understöda dessa satsningar. Därtill är landskapsregeringens avsikt att understöda satsning på golf i skärgården. Allmänt kan konstateras att målprogrammet i hög grad är inriktat

på skärgårdsutveckling. Även det kommande landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer att innehålla prioritering av skärgårdsutveckling.

Inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen har landskapsregeringen lämnat förslag till övervakningskommittén och EU-kommissionen om en ändring av programmet och dess finansieringsram sålunda att outnyttjade medel för resten av programperioden i största möjliga omfattning styrs till omstrukturering och utveckling av vattenbruket utgående från målen i miljöhandlingsprogrammet. Av programmets totala återstående offentliga finansiering på ca 4,7 miljoner euro föreslår landskapsregeringen i föreliggande förslag till budget att 2,3 miljoner euro reserveras för pilotprojekt och nyskapande åtgärder. Därtill finns ca 1,4 miljoner euro reserverade för åtgärder under rubriken vattenbruk. Ytterligare överföring av strukturstödsmedel kan vid behov göras under våren 2006. På detta sätt befrämjas möjligheterna att bibehålla fiskodlingen som en livskraftig men även hållbar näring och därmed väsentligt bidra till att trygga den regionala utvecklingen i framför allt skärgård och glesbygd.

För att förbättra kommunikationerna och infrastrukturen i skärgården har landskapsregeringen föreslagit ett första delanslag för en ny färja. Därtill görs vissa satsningar i bl.a. färjfästena i Enklinge och Harparnäs.

Lantbruk och landsbygdsutveckling

Utvecklingen inom lantbruket går i dag snabbt. Konkurrensen hårdnar, marknaderna globaliseras, kraven på producenterna ökar och behovet av rationaliseringar samt diversifieringar inom lantbruksföretagen och landsbygdsföretagen är stort. Landskapsregeringen anser att landsbygdens utveckling och det öppna landskapets fortbestånd till stor del är beroende av primärnäringarnas utveckling. Den övergripande målsättningen är att öka konkurrenskraften inom primärnäringarna och att skapa ett stabilt och konkurrenskraftigt lantbruk som utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt och som producerar säkra och högkvalitativa produkter. Lantbruket utgör basen för en levande landsbygd och skärgård med bibehållen sysselsättning och öppna landskap.

Mot denna bakgrund har landskapsregeringen utarbetat ett strategidokument för det åländska lantbruket. Strategin utgår ifrån att lantbruket på Åland har realistiskt goda möjligheter att utvecklas i positiv riktning. De stödjande funktionerna, speciellt rådgivningen och försöksstationen är centrala för genomförande av strategin och för utvecklandet av lantbruket på Åland. Den viktigaste aktören vid utvecklande av lantbruket är lantbrukarna själva. Genomförandet av strategin måste därför ske i nära samarbete mellan myndigheten och näringen. Visionen för det åländska lantbruket är att lantbruksföretagen med hög miljömedvetenhet skall bedriva det mest lönsamma och effektiva lantbruket i Finland samtidigt som det utgör en ryggrad för en livskraftig landsbygd och skärgård. Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en ekologiskt ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av lantbruksproduktionen, landsbygden och skärgården. Lantbruksproduktionen skall utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med givna förutsättningar baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården skall stärka sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Lantbruket på Åland bör höja sitt förädlingsvärde i produktionen. Nyckelområden för förädlingsverksamhet är marknadsföring, lagstiftningsfrågor och produktutveckling. För att stimulera förädlingsverksamheten föreslår landskapsregeringen ett nätverk som kunde utnyttjas som resurs för förädlare vid utvecklandet av deras verksamheter.

Landskapsregeringen kommer att utveckla sina landsbygdsutvecklingsåtgärder riktade till lantbruk och landsbygdsföretag bland annat genom att stimulera entreprenörskap och företagande.

Lantbruket på Åland bör fortsatt genomgå en strukturutveckling för att öka sin konkurrenskraft. Många gårdar har dock inte möjlighet att utveckla lantbruket i tillräcklig utsträckning, men kanske har andra områden som går att utveckla för att bredda företagets inkomstbas och därmed säkerställa långsiktig lönsamhet i driften. Det är därför viktigt att landskapsregeringen utvecklar landsbygdsutvecklingsåtgärderna för att svara upp mot ett förväntat behov av finansiering samt rådgivning och utvecklingsinsatser.

Landskapsregeringen kommer i samband med nya EU-program att utarbeta strategier för landsbygdens utveckling som, liksom strategidokumentet för lantbruket, kommer att föras till Ålands lagting som meddelanden.

Skogsbruk

Det åländska skogsbruket är certifierat enligt det finländska FFCS- och europeiska PEFC-systemet. Den finländska FFCS-standarden har dock reviderats och nya kriterier har införts under år 2005. Landskapet och den åländska skogsnäringen har gemensamt börjat anpassa sin verksamhet till detta och arbetet, som innebär en del merarbete för förvaltningen, bör vara genomfört under år 2006. En uppdatering av det Regionala skogsprogrammet för Åland påbörjas under år 2006. Det tidigare programmet från år 2002 har utgjort ett centralt styrdokument för det åländska skogsbruket.

De senaste åren har avverkningsnivån, till följd av omläggningen av beskattningen, varit hög vilket innebär att behovet av skogsvårdsarbeten som markberedning, plantering, kompletteringsplantering och plantskogsröjning kommer att öka de närmaste åren. Landskapsregeringen anser att ett fortsatt stöd för dessa grundläggande skogsvårdsarbeten utgör en central del av verksamheten för att säkerställa framtida produktion och avkastning i det åländska skogsbruket. Ett grundläggande instrument för såväl certifiering som för ett aktivt skogsbruk är den skogsbruksplanering som landskapsregeringen utför.

Med stigande energipriser växer möjligheterna att utnyttja skogen som bas för alternativ energi. Eftersom tillgången på råvara är stor från såväl röjningar, gallringar och förnyelseavverkningar i de åländska skogarna är den ökade avsättningsmöjlighet som satsningen på det biobränslebaserade kraftverket i Mariehamn innebär till fördel för förutsättningarna att bedriva lönsamt skogsbruk på Åland.

Fiskerinäringen

Landskapsregeringen avser att i början av år 2006 fatta beslut om de övergripande strategiska riktlinjerna, målen och prioriteringarna för hela fiskerinäringen på såväl kortare som längre sikt. Tyngdpunkten läggs vid att ytterligare befrämja och utveckla det småskaliga kust- och skärgårdsfisket genom förbättrad infrastruktur och utökat samarbete mellan aktörerna i näringen. Landskapsregeringen eftersträvar att öka förädlingsgraden av all åländsk fisk för att skapa mervärde samt att befrämja och stöda satsningar på sportfiske och fisketurism.

För fiskodlingens del eftersträvar landskapsregeringen att befrämja och underlätta en omstrukturering av näringen i enlighet med målen i miljöhandlingsprogrammet för att så långt som möjligt bibehålla en livskraftig med även miljömässigt hållbar fiskodling i skärgård och glesbygd. För att underlätta och befrämja utvecklingen av fiskodlingsnäringen genom ny teknik, nya arter och andra miljöförbättrande åtgärder föreslår landskapsregeringen att strukturprogrammet för fiskerinäringen ändras så att outnyttjade medel i största möjliga omfattning styrs till omstrukturering av vattenbrukssektorn. Ett miljömässigt hållbart vattenbruk kan i väsentlig utsträckning bidra till att trygga den regionala utvecklingen i framför allt skärgård och glesbygd. Landskapsregeringen har föreslagit för övervakningskommittén och EU-kommissionen att strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen 2000 - 2006 och dess finansieringsramar ändras sålunda att outnyttjade medel för resten av programperioden i största möjliga omfattning styrs till utveckling av vattenbruket. Av programmets totala återstående offentliga finansiering på ca 4,7 miljoner euro föreslås att 2,3 miljoner euro reserveras för pi-

lotprojekt och nyskapande åtgärder. Därtill finns ca 1,4 miljoner euro reserverade för åtgärder under rubriken vattenbruk. Ytterligare överföring av strukturstödsmedel kan vid behov göras under våren 2006.

EU:s företagsstöd och strukturfonder
EU:s regler om statligt stöd återfinns i artiklarna 87-89 i EG-fördraget. För att ett stöd skall anses utgöra s.k. statligt stöd skall fyra kriterier vara uppfyllda.

Dessa kriterier är följande:
1) Stödet skall utges av statliga medel (med statliga medel avses alla former av offentliga medel)
2) Stödet skall snedvrida konkurrensen eller hota att snedvrida konkurrensen
3) Stödet skall gynna vissa företag eller viss produktion
4) Stödet skall påverka handeln mellan medlemsstaterna

Enligt artikel 87.2-3 i EG-fördraget anges grunden för när ett stöd är förenligt med EG-fördraget trots att samtliga ovan angivna kriterier är uppfyllda. Stöd till företag eller andra organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet kan beviljas under förutsättning att stödet ges i enlighet med en notifierad stödordning eller ett notifierat ad hoc stöd. Därtill kan stöd ges om stödet inte överstiger de s.k. de minimis reglerna om försumbart stöd.

Avsikten är att landskapsregeringen under år 2006 skall ägna statsstödsfrågorna särskild uppmärksamhet, varvid enheten för Europarätt och externa frågor har en koordinerande roll.

Utgående från nämnda artikel 87.2-3 i EG-fördraget har kommissionen tagit fram riktlinjer om vilka typer av stöd som kan anses tillåtna. Kommissionen håller nu på att dels revidera sina riktlinjer avseende statligt regionalstöd dels bereda nya förordningar för strukturfondsfinansieringen för perioden 2007 - 2013. Revideringen bereds vid flera olika avdelningar inom förvaltningen och kommer att ta personella resurser i anspråk. Översynen av företagsstöden kan eventuellt leda till lagstiftningsförslag. Under året kommer landskapsregeringen att fatta beslut om deltagande i olika utvecklingsprogram delfinansierade av Europeiska Unionen. Det gäller jordbruk, landsbygdsutveckling, fiskerinäringen, näringslivsutveckling, kompetens, sysselsättning, regionalt och lokalt utvecklingsarbete samt samarbete över gränserna med närliggande regioner. Därefter vidtar förhandlingar med kommissionen samt förberedelser inför genomförandet av åtgärderna.

Arbetsmarknad
Arbetsmarknadsläget är fortfarande unikt i ett europeiskt perspektiv med en arbetslöshetsgrad strax över 2 % samt en sysselsättningsgrad på nära 80 %. Men osäkerheten i den för Åland oerhört viktiga sjöfartsbranschen gör att behovet av nya tillväxtbranscher ökar.

Arbetsmarknadspolitik
De viktigaste näringspolitiska och arbetsmarknadspolitiska målen är att skapa nya konkurrenskraftiga arbetsplatser samt att utbudet på arbetskraft på lång sikt växer. Ändringar i den arbetsföra befolkningens åldersstruktur håller på att leda till ett nytt arbetsmarknadsläge, där de åldersklasser som träder ut från arbetsmarknaden är större än de som träder in. Åtgärder som främjar en smidig generationsväxling, tillväxt i befintliga företag, nyetableringar, tidigareläggning av ungas inträde på arbetsmarknaden, stödande av äldre att stanna längre i arbetslivet samt ökad åter-/inflyttning är centrala mål som prioriteras för att säkerställa vår framtida välfärd. De satsningar som hittills gjorts för att säkerställa det framtida arbetskraftsutbudet har varit lyckosamma vilket tydligt visar sig i ökade inflyttningssiffror. Men i och med att flera länder i vår närregion nu är en del av den europeiska gemenskapen med en fri arbetsmarknad så kommer det att ske en ökad inflyttning från icke nordiska länder. Denna ökade globalisering kommer att ställa helt nya krav på det åländska samhället där en bra in-

tegrationsplanering är en förutsättning för ett lyckat resultat.

En ny myndighet
Den 1 januari 2006 träder den nya arbetsmarknadspolitiska lagstiftningen ikraft. Lagen innebär en omorganisering av den verksamhet som arbetsförmedlingen, yrkesvägledningen och studieserviceenheten hittills har haft hand om. Genom lagstiftningen revideras arbetsmarknadsservicen i form av arbetsförmedling, vägledning, information, särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga, stödinriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Reformen genomförs för att förtydliga lagstiftningen med en mer modern och ändamålsenlig reglering av arbetsmarknadspolitiken. Tidigare har lagstiftningen om arbetslöshetsförmånerna och landskapslagen om sysselsättning förnyats. Den nya lagstiftningen har också motiverats av bestämmelser i Finlands grundlag. Grundlagen utgör en ram för bestämmelser om rättigheter och skyldigheter för enskilda, samtidigt som landskapslagstiftningen mer fokuserar på den enskildes behov av service samt den öppna arbetsmarknadens primära ställning vid servicens tillhandahållande framom stödinriktade åtgärder. Genom den nya lagen kommer verksamheten huvudsakligen att skötas av en fristående myndighet underställd landskapsregeringen. Myndighetens namn är Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Den nya myndigheten skall även sköta ärenden som gäller beviljandet av studiestöd.

SJÖFARTSPOLITIK OCH EU:S MARITIMA STRATEGI

Sjöfarten och de maritima näringarna dominerar den åländska ekonomin. Trots att lagstiftningsbehörigheten är begränsad har Åland, i samverkan med riksmyndigheterna, ofta kunnat påverka sjöfartspolitiken och utvecklingen i positiv riktning. Kommunikationsministeriets sjöfartsutredning, där Ålands landskapsregering varit representerad, som presenterades i augusti i år är en bra grund för reformer av bland annat rederibeskattningen för att stimulera utveckling och stöd till fartyg i inrikes trafik som konkurrerar med fartyg som erhåller stöd, så kallat ö-cabotage.

EU:s arbete med en grönbok för havspolitiken öppnar möjligheter för att profilera Åland i maritima sammanhang i EU och ger också en grund för att lyfta fram miljödimensionen i transportsystemet. Landskapsregeringen har utarbetat ett koncept med tekniska specifikationer för en sjöfartsportal med inriktning på länderna kring Östersjön. Portalen kommer att lanseras och byggas ut under år 2006.

Sjöfartspolitiken, den maritima strategin och informationsinsatserna i samband med uppbyggnaden av en sjöfartsportal är ett led i utvecklingen av sjöfartspolitiken i ett så kallat klusterperspektiv.

Sjöfartens utveckling
Världshandeln har under en lång tid vuxit snabbare än produktionen i de flesta länder. De underliggande orsakerna är en växande världsmarknad som stimuleras av konsumenternas ökade efterfrågan och en globalisering av produktionen. Över 90 procent av transportvolymen i världshandeln är sjöburen. På global nivå leder utvecklingen i bland annat Kina och Indien till ett ökat behov av transporter av till exempel stål och utrustning för industri och byggande. På regional nivå, till exempel i Europa och i östersjöområdet, ökar transporterna mellan utvecklade industriländer på grund av den specialisering som framtvingas av en ökad konkurrens.

Mot bakgrunden av utvecklingen av världshandeln, ländernas specialisering och en ökad konkurrens har sjöfarten, som ett effektivt, säkert och miljövänligt transportsystem, goda utvecklingsmöjligheter också på längre sikt. Transportsystemen och logistiken utvecklas också starkt genom specialisering, utnyttjande av ny teknologi och stöd för utveckling av samverkan i transportkedjor. (T.ex. EU:s program för intermodala transporter där flera trafikslag samverkar och närsjöfart (”Short Sea Shipping”) prioriteras.) En stor del av volymtillväxten i

de europeiska sjötransporterna beror på ökad handel med olja. Detsamma gäller utvecklingen av importen till Finland.

Finlands sjöfart

Enligt ”Regeringens strategidokument 2004” (Statsrådets kanslis publikationsserie 12/2004) är strävan att ”med en egen handelsflotta säkerställa transporterna inom den finska utrikeshandeln året runt i alla förhållanden, inklusive undantagsförhållanden”. En egen handelsflotta ger enligt strategidokumentet Finland bättre möjligheter att övervaka säkerheten och miljökonsekvenserna inom sjöfarten. Det anges också som viktigt att en tillräcklig kapacitet kvarstår under finsk flagg för att de näringar som är kopplade till sjöfarten i det så kallade sjöfartsklustret skall kunna bevaras. Sjöfartsklustret sysselsätter direkt ca 47.000 personer inom den privata sektorn och i hamnarna med en direkt omsättning på ca 11,4 miljarder euro. (Klusterundersökningar i andra länder har beräknat de indirekta effekterna till en multiplikator mellan 1,6 - 1,9, vilket skulle betyda en sysselsättning i Finlands sjöfartskluster i storleksordningen 80.000 personer).

För exporten har andelen av frakterna med fartyg under finsk flagg minskat kontinuerligt under perioden 1998 till 2004 trots att värdet av exporten totalt har ökat. Andelen är idag under 20 procent. Motsvarande importandel för fartyg med finsk flagg är något över 40 procent. För den konkurrensutsatta och teknologiskt mera avancerade industrin är kraven på hög kvalitet, säkerhet, flexibilitet och snabbhet av större betydelse. Fartygen för denna sektor blir alltmer specialiserade och utvecklas samtidigt med transportkedjorna och logistiken. De materiella transportmedlen växer alltmer samman med avancerade tjänster till maritima system eller kluster. Finland har som en traditionell sjöfartsnation goda möjligheter att stärka sin position och konkurrenskraft i ett sådant utvecklingsperspektiv. De landbaserade verksamheterna i Finlands sjösektor, såsom finansiering, försäkring, skeppshandel, hamnar, företagstjänster, varv, underleverantörer, rederiförvaltning och utrustningsindustri bildar, tillsammans med utbildningsinstitutionerna och de statliga förvaltningsenheterna, ett innovationssystem som kan ha en betydelse för sjötransporternas utveckling, särskilt i de växande ekonomierna kring Östersjön. Sjöfartens framtid är beroende av förnyelse i en internationell ekonomisk utveckling som alltmer drivs framåt av lärande och kunskap. För att Finland skall kunna utnyttja utvecklingspotentialen i sjöfartsnäringen och det maritima klustret behöver verksamhetsmiljön och förutsättningarna vara under kontroll i det egna landet. Med samma konkurrensvillkor som i övriga sjöfartsnationer i Europa kan den erfarenhet och kunskap som finns hos företagare och företag i sjöfartssektorn i Finland bidra till en modern transportinfrastruktur och ett internationellt konkurrenskraftigt utbud av sjötransporttjänster. Finland har också ett väl utvecklat utbildningssystem för sjöfarten och de maritima näringarna i en utveckling som innebär att det ställs allt högre krav på kunskaperna för de sjöanställda, både befäl och manskap, och för yrken i maritima näringar på land.

Utöver betydelsen av kontroll över sjötransporterna och tillvaratagande av utvecklingsmöjligheterna för det maritima klustret är beredskapsfrågan för Finland av stor betydelse. Mot bakgrund av Finlands geografiska läge och position i transportinfrastrukturen kan ett riktmärke för import och export med fartyg under finsk kontroll anges till 40 procent. I allmänhet brukar beredskapsmålen omfatta i första hand import för att klara den grundläggande försörjningen, men också exporten har stor betydelse i en krissituation för att upprätthålla viktiga ekonomiska förbindelser och för finansieringen av försörjningen.

EU:s riktlinjer för sjöfartsstöd

Under år 2003 gjorde EU-kommissionen en utvärdering av riktlinjerna för statsstöd från år 1997. Riktlinjerna reviderades och de nya reglerna för statligt stöd till sjötransporter (2004/C 13/03) gäller från den 17 januari 2004 till år 2011. Riktlinjerna klargör vilka statliga stöd som kan införas för att främja gemenskapens sjöfartsintressen för att bland annat

- förbättra en tillförlitlig, effektiv, säker och miljövänlig sjötransport
- bidra till konsolidering av de sjöfartskluster som etablerats i medlemsstaterna samtidigt som man upprätt-

håller en flotta som är konkurrenskraftig på världsmarknaderna
- upprätthålla och förbättra sakkunskap i fråga om sjöfart samt skydda och främja sysselsättningen för europeiskt sjöfolk.

I dokumentet räknar kommissionen upp exempel på åtgärder, såsom snabbare avskrivning, skattefria investeringsfonder och tonnageskatt, som visserligen betraktas som statligt stöd, men som garanterar högkvalitativ sysselsättning inom den landbaserade sjöfartssektorn (t.ex. fartygsförvaltning, mäkleri och finansiering). Enligt kommissionen kan ”säkerställandet av högkvalitativ sysselsättning och främjande av en konkurrenskraftig sjöfartsindustri i en medlemsstat genom skattelättnader i kombination med andra åtgärder för utbildning och ökad säkerhet driva på EG-sjöfartens utveckling på världsmarknaden” (se avsnitt 3.1 i riktlinjerna). Sammanfattningsvis är EU:s sjöfartsstöd, med nedsättning av arbetsrelaterade kostnader (”nettolön”), skattelättnader och kvalitetsstimulans (utbildning, säkerhet, miljö), inriktat på, för det första, internationella konkurrensvillkor och för det andra, ett högkvalitativt sjöfartskluster som förmår upprätthålla och förbättra sakkunskap och sysselsättning.

Behov av åtgärder
Mot bakgrund av utvecklingen av sjöfartsnäringen, transportbehovet och sjöfartspolitiken i konkurrentländerna anser landskapsregeringen att åtgärder borde vidtas för att stärka konkurrenskraften för sjöfarten på Åland och i riket. Finland har lång erfarenhet av sjöfart och starka sektorer inom sjöfartsklustret såsom skeppsbygge, utbildning, försäkring, finansiering, utrustningsindustri, hamnar och rederiverksamhet. En hög medelålder på tonnaget försämrar effektiviteten och säkerheten. Utvecklingen av fartygsteknologi och bränslekvalitet har också medfört att moderna fartyg är betydligt skonsammare mot miljön. Genom att stimulera nyanskaffningar av tonnage kan det maritima klustret i Finland stärkas med höjd kvalitet, miljöanpassning och konkurrensmöjligheter som kan jämföras med andra sjöfartsländer. En förnyelse av flottan utnyttjar erfarenhet och kunskap från en krävande maritim miljö och internationell konkurrens. En utveckling av sjöfarten i Finland tryggar också rekryteringen och sysselsättningen med bestående och säkra arbetsplatser.

I avvaktan på en mera grundlig reform av tonnageskatten kunde regeringen utarbeta en proposition till riksdagen med utgångspunkt från de principer som ligger till grund för ”Lag om skattelättnader för sjöfarten 18.6.1981/433”.
Lagen innehåller två grundprinciper.
- Möjlighet att under en tidsperiod reservera vinst före skatt för anskaffning av nytt eller modernt secondhand tonnage. Om reserveringen inte utnyttjas inom tidsramen beskattas reserveringen med normal bolagsskatt.
- Avdrag för kvalitetsfrämjande åtgärder avseende t.ex. isklass, miljö, säkerhet och kompetens.

Utöver dessa faktorer utnyttjas räntestöd och garantier i en rad EU-länder. Räntestöd förordas inte i EU-kommissionens riktlinjer. Behovet av garantier kunde dock undersökas i samband med utformningen av ett lagförslag i syfte att främja förnyelse av tonnaget.

Motivet för en fartygsanskaffningskredit genom reservering för Finland är att tonnageskatten inte är användbar med nuvarande utformning. Arbetsmarknadens parter har heller inte kunnat enas om t.ex. blandbesättning för att sänka driftskostnaderna.

Sjöfartspolitiken i Finland har länge haft finansfrågorna i fokus. Rederierna har konkurrerat på en internationell marknad med behov att utjämna beskattningen över tiden genom avskrivningar och lägre skatt som underlättar finansiering. Även om rederibeskattning och kostnadsnivå är viktiga faktorer för lönsamhet och utveckling måste sjöfartspolitiken bredda perspektivet. Idag är sjöfarten en del av ett större affärssystem där kapitalet

är flexibelt, där teknologin är avancerad och där kravet på kvalitet i utrustning och bemanning är högt. Det är fråga om en modern, högteknologisk affärssektor i internationell konkurrens där Finland och Åland har sällsynt goda förutsättningar att vara med i utvecklingen. Landskapsregeringen har därför som en viktig utgångspunkt i sjöfartspolitiken att Ålands position och utvecklingsarena i huvudsak skall ses i perspektivet internationella konkurrensvillkor med inriktning på Östersjöns sjöfartskluster.

Landskapsregeringens bemödanden har tagit sikte på ovanstående och även i fortsättningen gör landskapsregeringen maximala ansträngningar för att tillförsäkra åländsk sjöfart villkor som är i paritet med konkurrentländernas.

EU:s havspolitik

EU-kommissionen meddelade den 2 mars 2005 under rubriken ”Unionens framtida havspolitik” att en grönbok skulle arbetas fram under år 2005 - 2006. Landskapsregeringen har utarbetat ställningstaganden med förslag på hur beredningsarbetet kan struktureras och på en avgränsning till viktiga fokusområden mot bakgrund av Ålands karaktär som ett utpräglat maritimt samhälle i EU. En samordning av de maritima frågorna med utgångspunkt i en vision om ”Fler jobb och bättre miljö” kan på ett effektivare och mer hållbart sätt än en traditionell sektorspolitik skapa förutsättningar för ett bättre utnyttjande av den ekonomiska potentialen, samtidigt som havsmiljön förbättras och den sociala och kulturella dimensionen i maritima samhällen tillvaratas och stärks.

Som framhålls i EU-kommissionens meddelande om den framtida havspolitiken påverkar aktiviteter på land och i luften vattenmiljön till exempel genom tillrinning och nedfall av föroreningar. Därför är helhetsperspektivet viktigt för att förbättra och utveckla kunskaperna om havens roll i ekosystemet. Mot bakgrund av de stora regionala skillnaderna mellan olika maritima miljöer och förvaltningssystem anser landskapsregeringen att kommissionen i beredningen av en grönbok om havsstrategin bör dela in EU:s havsområde i olika regioner på olika nivåer. Östersjön, Medelhavet och Atlanten utgör till exempel dominerande makrohav med olika förutsättningar och problem. Rysslands centrala roll som gränsland till EU och en kommande utvidgning med bland andra Bulgarien och Rumänien talar för att Barents hav och Svarta havet borde ingå i det ekosystem och vattenterritorium som omfattas av EU:s havsstrategi. Den nordliga dimensionen kunde få en särskild roll i strategiarbetet eftersom Ryssland är den enda staten runt Östersjön som inte är EU-medlem och Barents hav utgör en viktig del i det nordliga ekosystemet. Det är särskilt viktigt enligt landskapsregeringens uppfattning att i det internationella miljösamarbetet avsätta tillräckliga finansiella resurser för att utarbeta regelsystem och för att övervaka tillämpningen. Landskapsregeringen anser att en regional indelning på olika nivåer utgör grunden för anpassade strategier inom ramen för en gemensam vision. Östersjön och Medelhavet har till exempel helt olika miljömässiga möjligheter och problem, men en jämförelse kan vara fruktbar.

Många skärgårdssamhällen utgör unika exempel på arbete och boende i balans med havets och kusternas naturmiljö. Liksom för olika havsregioner kan den åländska skärgården jämföras med andra kustnära arkipelager inom EU:s territorium. En speciellt viktig dimension för Åland är enligt landskapsregeringen skärgårdssamhällets kulturella, sociala och ekologiska karaktär i jämförelse med mera täta och urbana miljöer.

Inom Åland finns det goda förutsättningar för en integrerad regional maritim förvaltning. Lagstiftningsbehörigheten i självstyrelsesystemet och arbetsfördelningen mellan landskaps- och kommunalförvaltningen gör det möjligt att planera och förvalta den marina och maritima miljön. Landskapsregeringen anser att havsstrategin bör lyftas fram och utvärdera olika planerings- och förvaltningsmodeller i Europa för att lära av goda exempel och utveckla samordning på olika nivåer.

För att kunna utnyttja havets potential på ett hållbart sätt krävs nationella och internationella regelverk, över-

vakning och planering samt kunskapsutveckling för olika näringsverksamheter såsom sjöfart, fiske, vattenbruk och turism. I ett ekologiskt helhetsperspektiv måste regelverk och planering också omfatta land och luft med tillrinning och luftburna föroreningar. Landskapsregeringen anser att Europaparlamentets rekommendation 2002 till medlemsländerna om en samordnad kustområdesförvaltning (Integrated Coastal Zone Management, ICZM) utgör ett bra exempel på administrativa system som också omfattar säkerhet, trygghet och beredskap för olyckor och naturkatastrofer.

I samband med EU:s arbete med en grönbok för havspolitiken är det viktigt att föra fram sjöfartens betydelse som en relativt miljövänlig transportform och vikten av en mera offensiv sjöfartspolitik i Finland. Meddelandet till kommissionen om den maritima politiken hänvisar bland annat till kommissionens strategiska mål för 2005 - 2009: *”Med tanke på havens miljömässiga och ekonomiska värde finns det ett särskilt behov av att utforma en heltäckande sjöfartspolitik som syftar till att utveckla en blomstrande sjöfartsekonomi och den fullständiga potentialen hos sjöbaserad verksamhet på ett miljömässigt hållbart sätt. En sådan politik bör backas upp av framstående marinvetenskaplig forskning, teknik och innovation.”*

För Åland är sjöfarten och anslutande näringar av stor betydelse, dels som näringsverksamhet och arbetsmarknad och dels som transportinfrastruktur för förbindelserna inom Åland och med omvärlden. Sjöfartsnäringarna har också ett starkt samband med den åländska turismen.

Landskapsregeringen inser värdet av en helhetssyn på sjöfarten och sjöfartsklustren. En utveckling av logistiska system, så kallade intermodulära transporter (olika transportformer som samordnas), nya produkter och tjänster i sjöfartsklustret och utbildning gynnar en miljömässigt hållbar maritim näringsverksamhet.

Ålands landskapsregering konstaterar att arbetet med grönboken och den maritima strategin fortsätter under år 2006. Det är därför viktigt att beredningsarbetet är välordnat, öppet och resultatinriktat. Det är också viktigt att finna strukturer och procedurer för att kunna organisera och kommunicera det omfattande material som inkommer från olika medlemsstater och regioner.

De områden som Åland sätter i fokus för havsstrategin inom det egna territoriet är Östersjöns miljö, sambandet mellan havsmiljö och föroreningar från land och luft (särskilt belastningen av fosfor och kväve), miljövänliga och effektiva transporter genom sjöfart, hållbart utnyttjande av havsresurserna genom fiske, vattenbruk och turism samt Ålands skärgård som en unik samhällsform i en unik havsmiljö.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Allmänt

Landskapsregeringen strävar till att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett totalekonomiskt försvarbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Inom trafik- och transportpolitiken ligger den största utmaningen i att med tillgängliga resurser göra riktiga prioriteringar mellan intressen som delvis står mot varandra. Kommunikationerna på fasta Åland och i skärgården får inte utgöra ett hinder för den regionala utvecklingen men bör samtidigt utformas utgående från en även i framtiden upprätthållbar servicenivå för bofasta, näringslivet och besökare samtidigt som en rimlig driftsekonomi eftersträvas.

Landskapsregeringens uppgift är att, utifrån lagstiftning och övriga bestämmelser, upprätthålla, utveckla och

förnya landskapets infrastrukturella trafiknät inom ramen för landskapets budget, landskapsregeringens handlingsprogram, av landskapsregeringen fattade beslut samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan. Trafiknätet är en av landskapets viktigaste anläggningstillgångar och bör därför förvaltas på ett samhällsekonomiskt försvarbart sätt.

Trafikavdelningens organisation utvecklas med en effektivare verksamhet som mål genom att tydliggöra skillnader mellan beställar- och utförarfunktioner. Detta förutsätter och medför att klara beställningar av trafik måste göras samt att fastställande av trafikbehovet och budgeteringen måste anpassas till varandra tidsmässigt. Förändringarna medför att beställarsidans personalresurser behöver förstärkas vilket föreslås ske genom överföring från utförarsidan. De under året aktuella förändringarna beräknas kunna genomföras utan uppsägning av personal. I den händelse personalomsättningen blir så omfattande att nyanställningar blir aktuella är avsikten att om möjligt förverkliga dessa i skärgården.

Så som ovan framgått utvecklas trafikavdelningen successivt alltmer till en avdelning för kommunikationsfrågor. Arbetsuppgifter såsom fastställande av busstidtabeller överförs under år 2006 från kansliavdelningen medan ansvaret över motorfordonsbyrån planeras att överföras från år 2007.

Utredningen över en eventuell fast förbindelse till Föglö fortsätter i enlighet med det meddelande till lagtinget som varit under beredning samtidigt som budgetförslaget.

Konkurrensutsättning övervägs i de fall där detta är försvarbart och medför fortgående kostnadsinbesparingar.

Flygtrafiken
Reguljär flygtrafik till och från Åland, både österut och västerut, skall tryggas och antas under året upprätthållas på marknadsmässiga villkor. Näringslivet förutsätts agera drivande motor medan landskapsregeringen intar en stödjande roll.

Kollektivtrafiken
Stödet till busskollektivtrafiken fortsätter. Lagstiftningsåtgärder utarbetas för att trafiken på ett bättre sätt skall kunna upphandlas under konkurrens under år 2007.

Skärgårdstrafiken
Budgetförslaget innebär en i stort sett oförändrad trafik. Målsättningen är att tillämpa samma turlista under en längre tid än ett år. Ett nytt bokningsprogram, vilket möjliggör bokning via Internet, tas i bruk under året. Arbetet med att införskaffa ett nytt fartyg inleds. Sjöfartsverket har ännu inte kunnat ge ett slutligt och fullständigt besked om hur EU:s regelsystem om läckstabilitet kommer att tillämpas i landet.

Vägunderhållet
Inom vägunderhållet har, i enlighet med ordinarie budget för år 2005, en upphandling av vinterväghållning genomförts, vilket lett till att en större andel av de utbjudna områdena kommer att skötas av privata entreprenörer och att den egna maskinparken kan minskas i omfång.

Målsättningen är att kostnadseffektivera vägunderhållet så att den nuvarande standarden i stort kan bibehållas. Inför år 2006 intar vägunderhållet rollen som utförare på basen av anvisningar från beställaren (förvaltningen). Vägunderhållet kan utföra arbeten åt utomstående förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Under året utreds huruvida det är ändamålsenligt och ekonomiskt att all vägunderhållsverksamhet förläggs till Godby.

Projekteringen
I överensstämmelse med den process som inleddes genom budgeten för år 2005 minskas projekteringsenheten med två tjänster, vilka överförs till förvaltningens beställarfunktion. Projektering av vägarbeten utförs i egen regi samt vid behov av utomstående konsulter. Projekteringen kan även utföra arbeten åt utomstående till marknadsmässiga priser och har redan tidigare varit en separat enhet.

Vägnätet
Vägförbättringar genomförs där behovet är mest påkallat och i den takt som ekonomin och marknaden medger. Upprustningen och beläggningen av glesbygdsvägar fortsätter enligt tidigare tillämpad princip om att i huvudsak följa den tidigare linjeföringen. Satsningarna på gång- och cykelvägar fortsätter. Ombeläggningar kommer att prioriteras.

Verkstad och lager
Verksamheten vid verkstaden och lagret fortsätter nettobudgeterad, vilket medför att arbeten och tjänster debiteras så att full kostnadstäckning erhålles. Nödvändig modernisering och utveckling av maskiner och utrustning genomförs.

Trafiksäkerhet
Under år 2006 betonas trafiksäkerheten och därmed kommer mera medel än normalt att vikas för denna verksamhet. Bland annat kommer landskapsregeringen att, innan införskaffning av utrustning för automatisk hastighetsövervakning, klargöra vilken form som bäst motsvarar behoven.

Trafiksäkerhetsarbetet skall genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen, från projektering till underhåll. Som allmän målsättning gäller att antalet olyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte skall förekomma och antalet olyckor med bestående skador som följd skall minimeras.

Miljö
Miljön skall vara ett övergripande element i all trafikplanering. Målet är att minska trafikens negativa inverkan på miljön bl.a. genom att miljökrav oftare ställs vid upphandling av entreprenader och varor. Vintersaltningen för halkbekämpning förekommer i liten grad medan sommarsaltningen för dammbindning på grusvägar minskas med minst 30 % från år 2005. Utvecklingen inom området följs upp kontinuerligt.

FÖRDELNINGEN AV PENNINGAUTOMATMEDEL OCH BUDGETEN

I föreliggande förslag till budget har som beräknad nettoavkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet intagits 13 miljoner euro. Spelmonopolet har sålunda en oerhört stor betydelse för det allmännas möjligheter att stöda föreningsliv och ideellt arbete inom olika sektorer samt olika projekt av allmännyttig karaktär. Samtidigt noterar landskapsregeringen att avkastningen av föreningens verksamhet i allt högre grad härrör från den internetbaserade spelverksamheten och att de legala förutsättningarna för denna fortsättningsvis är underkastade diskussion. Landskapsregeringen arbetar för sin del med målsättningen att med riksmyndigheterna nå en lösning i samförstånd som baserar sig på gällande lagstiftning, respekt för varandras situation och bevekelsegrunder och som samtidigt upprätthåller en grund för att spelverksamheten ombesörjs av offentliga bolag inom monopolens ram för att trygga en reglerad och socialt acceptabel form.

Med beaktande av att den långsiktiga nivån på avkastningen av penningautomatföreningens verksamhet såsom ovan framgår fortsättningsvis inte är klarlagd har landskapsregeringen avvaktat med den utredning av principerna för penningautomatmedlens användning som tidigare aviserats. Landskapsregeringen har av samma an-

ledning den uppfattningen att återhållsamhet bör iakttas i fördelningen av bidragsmedlen så att inte verksamheter med bestående driftskostnader vilka senare kan vara svåra att åtgärda byggs upp. Landskapsregeringen har därför valt att föreslå att en del av penningautomatmedlen används för finansiering av kultur- och kongresshuset och finner det naturligt att även utbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum finansieras på detta sätt. Redan i detta budgetförslag föreslås dock en förändring av bidragsbeviljningen för löpande verksamhet så att bidragen för museal verksamhet i fortsättningen föreslås utgå ur penningautomatmedel.

DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN OCH DATAINSPEKTIONEN

I budgetförslaget har intagits anslag så att den myndighet som bildas i enlighet med lagtingets beslut i juni 2005 att anta landskapslagen om diskrimineringsombudsmannen kan inleda sin verksamhet fr.o.m år 2006. Landskapsregeringen anser att myndighetens verksamhet bör kunna kombineras med annan verksamhet av likartat slag och avser att vid lämpligt tillfälle återkomma till frågan.

Med beaktande av att framställningen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen (framst.nr 8/2003-2004) fortfarande är under behandling i lagtinget har inget anslag föreslagits för datainspektionsverksamhet.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSUTGIFTERNA

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås få inrättas. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters beteckningar och löneklass i tjänstetablån som har fogats till budgetförslaget (bilaga 5). Information om tjänsteförändringar och antalet tjänster ges för Ålands hälso- och sjukvård i den preliminära planen för hälso- och sjukvården (bilaga 2). I informationssyfte anges därtill under respektive moment i form av en tabell antalet anställningsförhållanden och deras art. Tabellen är uppgjord på motsvarande sätt som tjänstestatistiken i personalberättelsen såtillvida att i berörda fall görs uppdelning mellan bisyssla och huvudsyssla. För att ge en rättvisande bild av hur löneutgifterna fördelar sig mellan inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande redovisas lönesummorna som totaler vilka inkluderar olika typer av lönetillägg, pensionsavgifterna och de sociala kostnaderna.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall skall belastas respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar framgår av dispositionsplanerna för berörda moment med texten ”personalkostnadsersättningar”. I övrigt har inte nettoföringen beaktats i texterna under momenten.

Löneutgifterna har beräknats enligt löneläget den 1.10.2005. Eftersom förhandlingarna om de gropjusteringar som enligt det gällande allmänna tjänstekollektivavtalet skall ske per den 1.10.2005 inte slutförts vid denna tidpunkt har allokeringen av dem inte kunnat beaktas. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 22 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. De direkta sociala avgifterna har beaktats med 5,096 %.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR).

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2004 och budgeten för år 2005. För verksamhetsutgiftsanslag (VR - anslag) anges även under bokslutsuppgiften för år 2004 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2005 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. Informationen ges med beteckningen (t.a.)

Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer 2005 års uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal.

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2006 får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2006 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån

att lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för Interreg IIIA-programmet för skärgården medför.

Mariehamn den 2 november 2005

L a n t r å d Roger Nordlund

Landskapsregeringsledamot Lasse Wiklöf

Bilagor:

1. Preliminär plan för socialvården 2006 - 2010
2. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2006
3. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2006
4. Personal per huvudtitel 2004 - 2006
5. Tjänstetablå 2006
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	**LAGTINGET**	**2 000**
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	2 000
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	2 000

Avdelning 32

32.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**208 000**
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	169 000
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III	168 000
32.05.10.	Inkomster från Källskär	1 000
32.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	35 000
32.20.39.	Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	35 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	4 000
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	4 000

Avdelning 33

33.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 729 000**
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	60 000
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	60 000
33.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	27 000
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	27 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	3 000
33.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsinkomster	3 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	2 050 000
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 050 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	101 000
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	62 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	39 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	15 000
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000

33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	3 000
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	3 000
33.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	18 000
33.32.20.	Landskapsalarmcentralen - verksamhetsinkomster	18 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	250 000
33.40.01.	Fastighetsförvaltningen - verksamhetsinkomster	250 000
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	0
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	392 000
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	392 000
33.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	730 000
33.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	730 000
33.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	0
33.80.23.	Posten på Åland	0
33.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	80 000
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	80 000

Avdelning 34

34.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**30 670 000**
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	9 550 000
34.10.31.	Inkomst av danaarv	50 000
34.10.74.	Försäljning av fastigheter	5 000 000
34.10.75.	Inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet	4 500 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	13 000 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	13 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	8 100 000
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	8 100 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	20 000
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	20 000

Avdelning 35

35.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**10 612 000**
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	13 000
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	13 000
35.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	1 000
35.50.01.	Allmän miljövård - verksamhetsinkomster	1 000
35.52.	NATURVÅRD	4 000
35.52.01.	Naturvård - verksamhetsinkomster	4 000
35.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	271 000
35.58.20.	Ålands miljölaboratorium - verksamhetsinkomster	271 000
35.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	84 000
35.59.01.	Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsinkomster	84 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	10 239 000
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	5 839 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	4 400 000

Avdelning 36

36.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**2 302 000**
36.03.	STUDIESTÖD	50 000
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	1 000
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	1 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	1 000
36.19.05.	Vuxenutbildning - verksamhetsinkomster	1 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	410 000
36.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3	410 000
36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	100 000
36.25.20.	Ålands läromedelscentral - verksamhetsinkomster	7 000
36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	93 000

36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	133 000
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	133 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	55 000
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	55 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	180 000
36.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsinkomster	180 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	138 000
36.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster	88 000
36.40.21.	M.s. Michael Sars - verksamhetsinkomster	50 000
36.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	353 000
36.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsinkomster	353 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	73 000
36.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster	73 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	123 000
36.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster	123 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	200 000
36.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster	50 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	150 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	35 000
36.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster	35 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	178 000
36.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster	21 000
36.52.23.	Inkomster för system för kompetenshöjning för vuxna	157 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	271 000
36.60.20.	Museibyrån - verksamhetsinkomster	270 000
36.60.88.	Inkomst av donation	1 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	1 000
36.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 37

37.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**5 913 000**
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	28 000
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	28 000

37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	45 000
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	35 000
37.03.88.	Försäljning av aktier	10 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	1 217 000
37.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2	717 000
37.05.46.	EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder	500 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	23 000
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	23 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	3 515 000
37.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling	3 515 000
37.19.	MARK- OCH VATTENPLANERING	20 000
37.19.20.	Vattenenheten - verksamhetsinkomster	20 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	118 000
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	98 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt	20 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	427 000
37.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn	427 000
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIG-HET	5 000
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster	5 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	25 000
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	25 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	490 000
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	140 000
37.55.21.	Försäljning av fastigheter	350 000

Avdelning 38

38.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 160 000**
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	46 000
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	46 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	0
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0

38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	0
38.20.	SJÖTRAFIKEN	740 000
38.20.20.	Sjötrafiken - verksamhetsinkomster	740 000
38.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	120 000
38.30.88.	Försäljning av fastighet	120 000
38.32.	PROJEKTERINGSVERKSAMHET	210 000
38.32.20.	Projekteringsenheten - verksamhetsinkomster	210 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	44 000
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	44 000

Avdelning 39

39.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**219 495 000**
39.01.	FINANSIELLA POSTER	2 845 000
39.01.91.	Räntor på lån	1 300 000
39.01.92.	Ränteinkomster	1 500 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	44 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	197 650 000
39.10.90.	Avräkningsbelopp	174 000 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	19 500 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	3 500 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	650 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	4 000 000
39.20.91.	Avkortningar på lån	4 000 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	2 500 000
39.30.87.	Regionallån	2 500 000
39.30.90.	Finansieringslån	0
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	2 500 000
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	500 000
39.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	10 000 000
39.98.99.	Föregående års överskott	10 000 000
	Inkomsternas totalbelopp	**274 091 000**

U T G I F T E R

Huvudtitel 41

41.	**LAGTINGET**	**-2 473 000**
41.01.	LAGTINGET	-1 455 000
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 455 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	-634 000
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-606 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-28 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	-337 000
41.10.04.	Revisionsutgifter (F)	-44 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-225 000
41.10.18.	Dispositionsmedel	-62 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	-47 000
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-47 000

Huvudtitel 42

42.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**-2 525 000**
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER	-837 000
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-737 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-100 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	-438 000
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)	-168 000
42.05.05.	Utredningar	-80 000
42.05.07.	Kommittéer och sakkunniga (F)	-30 000
42.05.09.	Externt samarbete	-111 000
42.05.10.	Förvaltningsutgifter för Källskär (VR)	-24 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter	-25 000
42.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	-35 000
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-35 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	-147 000
42.25.01.	Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-147 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	-432 000
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-432 000

42.40.	LAGBEREDNINGEN	-570 000
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-570 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	-66 000
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-66 000

Huvudtitel 43

43.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-22 705 000**
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 803 000
43.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 723 000
43.01.04.	Informationsverksamhet (VR)	-80 000
43.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	-249 000
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-168 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-81 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	-129 000
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-129 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	-2 307 000
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-2 050 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-257 000
43.10.	LAGTINGSVAL	-
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	-
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	-
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	-101 000
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-62 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-39 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	-79 000
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-49 000
43.20.30.	Understöd för planering	-30 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	-7 610 000
43.25.31.	Understöd för hyresbostäder (R)	0
43.25.51.	Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen	-9 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-60 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.66.	Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)	-20 000

43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-500 000
43.25.69.	Räntestöd för renovering av flerfamiljshus	-1 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	-7 000 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	-1 635 000
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning	-90 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-5 000
43.27.40.	Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)	-1 540 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	-160 000
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-70 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddnings-väsendet	-90 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	-388 000
43.32.20.	Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)	-388 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	-1 321 000
43.40.01.	Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)	-970 000
43.40.20.	Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)	-15 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	-100 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-236 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	-5 430 000
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-4 580 000
43.60.74.	Om- och tillbyggnad av polishuset (R)	-850 000
43.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	-1 051 000
43.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-681 000
43.70.74.	Renovering och tillbyggnad (R)	-370 000
43.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	
43.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-442 000
43.95.05.	Utgifter för hyreslokaliteter	-157 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-285 000

Huvudtitel 44

44.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-40 943 000**
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 849 000
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 589 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-200 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-60 000

44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	-5 380 000
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-1 700 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-800 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-800 000
44.05.33.	Kompensation för utökat förvärvsinkomstavdrag	-2 000 000
44.05.34.	Kompensation i samband med förändrad samfundsskattefördelnings-nyckel (F)	-80 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	-7 050 000
44.10.31.	Överföring av danaarv	-50 000
44.10.74.	Landskapsprojekt (R)	-4 500 000
44.10.87.	Regionallån	-2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	-8 902 000
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-650 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-6 464 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-200 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 588 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	-16 790 000
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-80 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-16 300 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-410 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-972 000
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-350 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-12 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-160 000
44.95.08.	Övriga avlöningar	-300 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-150 000

Huvudtitel 45

45.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**-91 246 000**
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 313 000
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 313 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	-9 105 000
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-135 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-620 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-93 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 240 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-17 000

45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	-10 446 000
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för social-vården (F)	-8 796 000
45.15.31.	Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anlägg-ningskostnader för sociala tjänster (R)	-1 400 000
45.15.33.	Understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete och missbrukar-vård	-250 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	-170 000
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	-170 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	-1 820 000
45.25.50.	Understöd för ideell verksamhet	-1 820 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	-1 212 000
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
45.30.23.	Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet	-1 185 000
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-14 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	-18 000
45.35.01.	Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)	-18 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	-50 000
45.50.01.	Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)	-50 000
45.52.	NATURVÅRD	-347 000
45.52.01.	Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
45.52.20.	Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)	-177 000
45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-3 000
45.52.63.	Bidrag för landskapsvård	-7 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-150 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	-2 290 000
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-325 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-15 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)	-1 950 000
45.54.77.	Byggande av regleringsdamm i Vargsundsådran (R)	0
45.56.	AVFALLSHANTERING	-176 000
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-20 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	-120 000
45.56.65.	Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen	-6 000
45.56.67.	Understöd för skrotning av motorfordon (F)	-30 000

45.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	-271 000
45.58.20.	Ålands miljölaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-271 000
45.58.74.	Investeringsutgifter för samordning av laboratorier (R)	0
45.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	-388 000
45.59.20.	Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsutgifter (VR)	-388 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-63 640 000
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-62 200 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-220 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	-120 000
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-1 100 000

Huvudtitel 46

46.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-48 144 000**
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-828 000
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-728 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-70 000
46.01.06.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)	-30 000
46.01.74.	Fastighetsplanering (R)	0
46.03.	STUDIESTÖD	-5 640 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	-5 500 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-110 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-30 000
46.05.	FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING	-521 000
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-271 000
46.05.52.	Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)	-50 000
46.05.53.	Landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning (F)	-160 000
46.05.55.	Understöd åt Bild- och formskolan	-40 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	-570 000
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-76 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-467 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-27 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	-573 000
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-17 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-85 000
46.09.23.	Utgifter för serien Det åländska folkets historia	0
46.09.24.	Utgifter för Ålands konst- och arkitekturhistoria (VR)	0

46.09.26.	Projekt för skärgårdskultur	-55 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-249 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-167 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 131 000
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	-34 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	-20 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-932 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-60 000
46.11.55.	Kostnader för Öspelen på Åland 2009	-70 000
46.11.86.	Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)	-15 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	-1 147 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-727 000
46.13.57.	Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet	-380 000
46.13.58.	Understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	-40 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	-10 380 000
46.15.24.	Läromedel i samhällskunskap och åländsk historia (VR)	-60 000
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-8 370 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	-1 950 000
46.17.	YRKESUTBILDNING	-130 000
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)	-98 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i norden (F)	-32 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	-840 000
46.19.04.	Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)	-483 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)	-114 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-215 000
46.19.07.	Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)	-28 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	-19 000
46.20.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	0
46.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	-19 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	-142 000
46.25.20.	Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)	-142 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	-912 000
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-862 000
46.32.74.	Grundförbättringar och ombyggnad (R)	-50 000

46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	-722 000
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-722 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	-3 638 000
46.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)	-3 378 000
46.35.76.	Grundförbättringar och ombyggnader (R)	-260 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	-2 572 000
46.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)	-2 374 000
46.40.21.	M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)	-198 000
46.40.75.	Grundreparationer (R)	0
46.40.76.	Tillbyggnad (R)	0
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	-495 000
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-495 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	-3 930 000
46.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)	-3 830 000
46.42.74.	Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)	0
46.42.75.	Grundreparationer (R)	-100 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	-969 000
46.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)	-917 000
46.44.21.	Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)	-52 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	-1 741 000
46.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 609 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	-97 000
46.48.74.	Om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola (R)	-35 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	-969 000
46.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-969 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	-1 289 000
46.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)	-1 122 000
46.52.23.	Utgifter för system för kompetenshöjning för vuxna (VR)	-167 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	-5 049 000
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-4 900 000
46.55.74.	Grundreparationer och ombyggnader (R)	-149 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	-3 808 000
46.60.20.	Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-2 890 000
46.60.23.	Utvecklande av Bomarsund	-70 000
46.60.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	-25 000
46.60.70.	Inköp av konst med donationsmedel (RF)	0

46.60.71.	Inköp av konst (R)	-22 000
46.60.75.	Uppförande av museimagasin (R)	-800 000
46.60.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)	-1 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	-129 000
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-129 000

Huvudtitel 47

47.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-23 807 000**
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 668 000
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 629 000
47.01.06.	Tekniskt stöd - målprogram 2 (VR)	-39 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	-4 947 000
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-65 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-152 000
47.03.24.	Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)	-50 000
47.03.25.	Åland i Helsingfors (VR)	-20 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-150 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 340 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	-110 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag	-500 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	-500 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-150 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-210 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-50 000
47.03.49.	Medel för evenemang	-200 000
47.03.60.	Ersättande av kreditförluster (R)	-150 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt	-250 000
47.03.85.	Produktutvecklingslån (R)	-650 000
47.03.88.	Aktieteckning i bolag (R)	-400 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	-926 000
47.05.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	0
47.05.41.	Landskapets finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)	-400 000
47.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	-26 000
47.05.46.	EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)	-500 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	-2 371 000
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-25 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-796 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-110 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket	-1 100 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)	-17 000

47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-3 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-320 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	-7 154 000
47.17.04.	Utgifter för verkställande av program för landsbygdens utveckling (VR)	-45 000
47.17.40.	Landskapets finansieringsandel - stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)	-3 394 000
47.17.41.	Landskapets finansieringsandel - stödjande av unga odlare (R)	-200 000
47.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling (R)	-3 515 000
47.19.	MARK- OCH VATTENPLANERING	-110 000
47.19.20.	Vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-110 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	-285 000
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-50 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-15 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-195 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	-15 000
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	-10 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	-123 000
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-98 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-25 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	-386 000
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-45 000
47.24.05.	Tekniskt stöd - strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)	-12 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)	-100 000
47.24.46.	Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)	-90 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-88 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	-1 050 000
47.26.40.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	-623 000
47.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	-427 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIG-HET	-3 231 000
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 001 000
47.30.23.	Arbeta och bo på Åland (VR)	-130 000

47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-83 000
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-1 200 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-27 000
47.30.53.	Utbildningsstöd (F)	-100 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande	-690 000
47.41.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3	0
47.41.50.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.41.55.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	-346 000
47.44.20.	Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-346 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	-676 000
47.46.20.	Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)	-676 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	-113 000
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-113 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	-421 000
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	-421 000

Huvudtitel 48

48.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-25 256 000**
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-662 000
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-637 000
48.01.05.	Utredningar (VR)	-25 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	-1 250 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-50 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 200 000
48.20.	SJÖTRAFIKEN	-15 000 000
48.20.20.	Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-12 800 000
48.20.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	-1 200 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	-1 000 000
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	-8 080 000
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)	-3 920 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder	-70 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, hamnar och byggnader (VR)	-370 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	-100 000

48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-3 620 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	0
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.32.	PROJEKTERINGSVERKSAMHET	-264 000
48.32.20.	Projekteringsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-264 000

Huvudtitel 49

49.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**-16 992 000**
49.01.	FINANSIELLA POSTER	-1 250 000
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-300 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-950 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	-150 000
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.95.	UTJÄMNINGSFOND	-10 000 000
49.95.90.	Överföring till utjämningsfond	-10 000 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	-5 592 000
49.98.98.	Föregående års underskott	0
49.98.99.	Överföring av budgetöverskott	-5 592 000
	Utgifternas totalbelopp	**-274 091 000**

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	4 878	2 000	2 000	0,0%	-59,0%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 210 506	-2 481 000	-2 473 000	-0,3%	11,9%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 210 506	-2 481 000	-2 473 000	-0,3%	11,9%
Anslag netto	-2 205 628	-2 479 000	-2 471 000	-0,3%	12,0%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 385 811	-1 455 000	-1 455 000	0,0%	5,0%
Lagtingets kansli	-485 483	-643 000	-634 000	-1,4%	30,6%
Lagtingets övriga utgifter	-287 998	-336 000	-337 000	0,3%	17,0%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-51 214	-47 000	-47 000	0,0%	-8,2%
Summa	-2 210 506	-2 481 000	-2 473 000	-0,3%	11,9%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 385 811	-1 455 000	-1 455 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 385 811	-1 455 000	-1 455 000
Anslag netto	-1 385 811	-1 455 000	-1 455 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt enligt de ramar självstyrelselagen och lagtingsordningen utstakar. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på den mängd framställningar som republikens president och landskapsregeringen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Bland annat som en följd av EU-medlemskapet har antalet framställningar från landskapsregeringen tenderat att minska något medan antalet ärenden rörande internationella avtal något ökat. Omfattningen av lagtingets arbete bedöms förbli i stort sett av samma omfattning som under senare år eller 170-180 sammanträdesdagar per år. Ledamotskapet i lagtinget innebär utöver närvaro i pleni- och utskottsarbetet även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt kompetensutveckling inom t.ex. ADB och språk.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen anger. På grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorganen agerar så att de har parlamentens förtroende. Detta förutsätter en nära samverkan mellan lagtinget och dess organ å ena sidan och landskapsregeringen och dess beredningsapparat å andra sidan så att också de relativt begränsade resurser landskapet förfogar över

i möjligaste mån kan utnyttjas gemensamt och på mest ändamålsenliga sätt. Kontinuerliga diskussioner förs om hur samspelet mellan lagtinget och dess organ och landskapsregeringen kan utvecklas och stärkas och de för landskapet väsentliga frågorna identifieras, varvid utgångspunkten är en så ändamålsenlig resursanvändning som möjligt. Lagtinget följer utvecklingen och utvärderar verksamhet och resurser på basis av vunna erfarenheter.

I lagtinget sker samråd i EU-ärenden med landskapsregeringen i något specialutskott eller självstyrelsepolitiska nämnden beroende på ärendets natur. Antalet samrådsärenden var under år 2004 exceptionellt lågt men bedöms öka bland annat som följd av talmanskonferensens och landskapsregeringens förslag och åtgärder i syfte att stimulera samspelet mellan lagtinget och landskapsregeringen i EU-relaterade frågor. Härutöver konsulterar landskapsregeringen lagtingets relevanta organ i olika EU-relaterade ärenden av allmän natur utan anknytning till konkreta förslag till rättsakter. I frågor som inte förutsätter samråd håller landskapsregeringen utskotten och lagtingsgrupperna kontinuerligt informerade genom s.k. informationsärenden och genom att i övrigt tillhandahålla information om EU-ärenden av särskilt intresse. Specialutskotten eftersträvar att genom de ansvariga landskapsregeringsledamöterna hålla sig informerade om aktuella EU-frågor inom resp. ansvarsområde. Självstyrelsepolitiska nämnden följer också övriga EU-frågor av övergripande natur. Av särskilt intresse är det förändrade läget vad gäller en ny konstitution för Europa och de följdverkningar som i så fall blir aktuella i fråga om självstyrelselagen och samverkan mellan rikets och landskapets myndigheter. Den årliga redogörelsen över landskapsregeringens EU-politik ger lagtinget möjlighet att behandla såväl de riktlinjer som följts i landskapets EU-politik som mera framåtsiktande frågor. Lagtinget medverkar i CALRE som är ett organ för talmännen i regionala lagstiftande organ inom EU:s medlemsländer. Organet arbetar bland annat på att stärka de lagstiftande regionernas roll i EU.

Trots det förändrade läget beträffande förslaget till en ny europeisk konstitution förväntas diskussionerna mellan lagtinget och riksdagen fortsätta om ett förfarande som skulle trygga lagtingets inflytande i subsidiaritetskontrollen.

Lagtinget betonar vikten av att lagtingshusets utrymmen kontinuerligt underhålls. I samråd mellan lagtinget och fastighetsförvaltningen vidtar landskapsregeringen sådana åtgärder som garanterar ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande och som bevarar fastighetens status.

Under året övervägs hur självstyrelsens 85-årsjubileum uppmärksammas under år 2007.

Utgifter

41.01.01. <u>Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 385 810,61	-1 455 000	-1 455 000
(t.a. -15 844,30)		

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader.

Arvodet utgår enligt löneklass A 28 jämte sex ålderstillägg och beräknas som hittills utgående från 220 arvodesberättigade dagar per år. På grund av talmansuppdragets karaktär utgår dennes arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och ut-

skottsordförandena erhåller en förhöjning om 5 procent på sina arvoden. Medlemmarna i Nordiska rådet har rätt till särskilda dagsarvoden för förrättningsdagar som infaller under tider då lagtinget inte sammankommer.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar samt kostnader för resor som utskott och delegationer från lagtinget företar, förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01.

Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden	-1 353 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-1 353 000
4300	Inköp av tjänster		-13 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-82 500	
	- övrigt	-5 800	-88 300
	Anslagsbehov		**-1 455 000**

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	4 878	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-485 483	-643 000	-634 000
Summa utgifter	-485 483	-643 000	-634 000
Anslag netto	-480 606	-641 000	-632 000

Lagtingets kansli är ett serviceorgan som i första hand sköter kansli-, sekreterar- och informationsuppgifter för lagtinget, dess ledamöter och organ. Kansliet betjänar också förvaltningen i övrigt, massmedia och allmänhet. Ett viktigt mål för kansliet är att underlätta tillgången till lagtingets handlingar för olika användare i och med att lagtingshandlingarna finns tillgängliga på Internet. Kanslikommissionen har låtit utreda utvecklingen av lagtingets informations- och kommunikationssystem. Arbetet har förankrats i en referensgrupp med representanter för lagtingsgrupperna men har försvårats på grund av kostnadsläget och tekniska komplikationer. Målsättningen är att skapa ett förbättrat informationssystem för pleniarbetet, en förnyad webbplats samt ett effektiverat dokument- och ärendesystem. Arbete och kostnader kommer att fördelas över flera år.

Avsikten är att förnya och modernisera instruktioner och uppgiftsbeskrivningar för kansliets personal. I sammanhanget kommer vissa nya tjänstebeteckningar i enlighet med kanslikommissionens beslut att tas i bruk. Lagtingssekreteraren skulle benämnas lagtingsdirektör, notarien biträdande lagtingsdirektör, kanslisten-arkivarien kanslisekreterare och stenografen protokollsekreterare.

Lagtingets bibliotek tillhandahåller ledamöterna och landskapsförvaltningen relevant biblioteks- och dokumentationsservice. Det fungerar som referens- och handbibliotek för lagtinget och dess medlemmar samt för landskapsförvaltningen. Det betjänar även andra bibliotek i landskapet och allmänheten genom att det är anslutet till ett datoriserat samkatalogiseringssystem och till flera utomstående

databaser. En allt viktigare uppgift för biblioteket har blivit att tillhandahålla material och information med anknytning till EU-medlemskapet.

Inkomster

31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
4 877,74	2 000	2 000

Inkomsterna härrör från prenumeration och försäljning av lagtingshandlingar och publikationer samt vissa inkomster från biblioteksverksamheten. På grund av ökad internetanvändning tenderar antalet prenumeranter av handlingarna att minska.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
	Totalt	**2 000**

Utgifter

41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-459 903,26	-615 000	-606 000
(t.a. -82 428,00)		

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning.

Tjänstebenämningarna vid lagtingets kansli är aktuella att förändra såsom av bilaga 5 framgår.

Vidare ingår utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors- och datautrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. Vidare ingår utvecklingskostnader för lagtingets IT-funktioner i enlighet med ett pågående utredningsarbete. Under året påbörjas en förnyelse av tekniken i plenisalen.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	5	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-295 474	
	- tillfälliga tjänster	-6 516	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-117 694	
	- övriga löner och arvoden	-6 516	
	- personalkostnadsersättningar	0	-426 200
4100	Material och förnödenheter		-11 000
4300	Inköp av tjänster		-115 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-12 500	

	- övrigt	-3 800	-16 300
1125	Maskiner och inventarier		-37 500
	Anslagsbehov		**-606 000**

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-25 580,21	-28 000	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser, kontorsmaterial och övriga konsumtionsutgifter.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-26 500
4300	Inköp av tjänster	-1 500
	Anslagsbehov	**-28 000**

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-287 998	-336 000	-337 000
Summa utgifter	-287 998	-336 000	-337 000
Anslag netto	-287 998	-336 000	-337 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen. En målsättning för arbetet är att årligen granska landskapets hushållning och förvaltning på ett översiktligt plan. Nytillkomna och särskilt kostnadskrävande verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet. Sett över en längre tidsperiod skall i princip varje verksamhetsenhet granskas. Landskapsrevisorerna har även rätt att granska beviljandet och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EU:s medel. I sitt arbete samverkar landskapsrevisorerna på det sätt revisionslagstiftningen anger med den interna revisionen. En målsättning är att ¼ av en revisors årsarbetstid skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete och för utredningar.

41.10.04. Revisionsutgifter (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-33 302,98	-44 000	-44 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut 21.1.1991 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga externa specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-29 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	-1 000
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	**-44 000**

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 845,44	-6 000	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 000
	Anslagsbehov	**-6 000**

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-205 000,00	-216 000	-225 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Med beaktande av den allmänna kostnadsutvecklingen föreslås en mindre höjning av anslaget. Den slutliga fördelningen fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-225 000
	Anslagsbehov	**-225 000**

41.10.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-46 849,30	-70 000	-62 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar och arrangemang och motsvarande. I anslaget ingår ett grundbelopp för framtida konstanskaffningar. Under året planeras en tävling för konstnärlig utsmyckning av plenisalen. Ur anslaget kan även verksamheten i lagtingets veteranförening stödas.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		-19 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- representation	-39 500	
	- övrigt	-1 500	-43 000
	Anslagsbehov		**-62 000**

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-51 214	-47 000	-47 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-51 214	-47 000	-47 000
Anslag netto	-51 214	-47 000	-47 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (1984:25).

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-51 214,41	-47 000	-47 000
(t.a. -13 767,37)		

Under momentet föreslås ett anslag om 47.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader samt omkostnader i samband med att vissa möten inom ramen för Nordiska rådets arbete förläggs till Åland. Vid ett sådant möte kommer delegationen bl.a. att uppmärksamma 150-årsfirandet av Ålands demilitarisering. Delegationen avser att aktivt ta del i omorganisationen av Nordiska rådets arbete samt klargöra lagtingets roll i de parlamentariska samarbetsområden där lagtinget redan deltar.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-1 000
4300	Inköp av tjänster	-2 000
4800	Övriga utgifter	

- resor	-38 000	
- representation	-6 000	-44 000
Anslagsbehov		**-47 000**

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	151 129	196 000	208 000	6,1%	37,6%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-1 857 885	-2 237 000	-2 525 000	12,9%	35,9%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-1 857 885	-2 237 000	-2 525 000	12,9%	35,9%
Anslag netto	-1 706 756	-2 041 000	-2 317 000	13,5%	35,8%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-665 951	-790 000	-837 000	5,9%	25,7%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-252 241	-360 000	-438 000	21,7%	73,6%
Konsumentrådgivning	-34 000	-35 000	-35 000	0,0%	2,9%
Revisionsbyrån	-109 147	-132 000	-147 000	11,4%	34,7%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-351 307	-402 000	-432 000	7,5%	23,0%
Lagberedningen	-445 238	-518 000	-570 000	10,0%	28,0%
Diskrimineringsombudsman			-66 000		
Summa	-1 857 885	-2 237 000	-2 525 000	12,9%	35,9%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-665 951	-790 000	-837 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-665 951	-790 000	-837 000
Anslag netto	-665 951	-790 000	-837 000

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-591 636,69	-653 000	-737 000
	tb -37 000	

(t.a. -35 778,94)

Landskapsregeringen antas att under året bestå av 6 ledamöter jämte lantrådet. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse] (17/1985 ändrad 64/2000).

Anslaget avser främst

- löner och arvoden för lantrådet, ledamöter samt avlönande av personal enligt

bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av en semestervikarie
- landskapsregeringsledamöternas resor
- underhåll, bränsle, försäkringar m.m. för två fordon samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättad tjänst	-37 892		
	- tillfälliga tjänster	-2 767		
	- övriga löner och arvoden	-633 941		
	- personalkostnadsersättningar	0		-674 600
4100	Material och förnödenheter			-3 000
4300	Inköp av tjänster			-5 000
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-54 300		
	- övrigt	-100		-54 400
	Anslagsbehov			**-737 000**

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-74 314,29	-100 000	-100 000

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag. Med anledning av Bomarsundsjubileet kommer olika arrangemang och en utökad representation att äga rum år 2006.

Dispositionsplan:			
4100	Material och förnödenheter		-2 000
4200	Hyror		-2 000
4300	Inköp av tjänster		-8 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- representation	-78 000	-88 000
	Anslagsbehov		**-100 000**

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	140 806	155 000	169 000
Konsumtionsutgifter	-252 241	-360 000	-438 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-252 241	-360 000	-438 000
Anslag netto	-111 435	-205 000	-269 000

Inkomster

32.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
139 182,88	154 000	168 000

Med hänvisning till moment 42.05.04 föreslås motsvarande inkomst.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	168 000
	Totalt	**168 000**

32.05.10. Inkomster från Källskär

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 623,44	1 000	1 000

Momentet avser beräknad inkomst från försäljning av rundvandringskartor samt hyresinkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-139 182,88	-154 000	-168 000

Skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt myndighetssamarbete som bedrivs sedan år 1978 i Stockholm, Åboland och på Åland. Sedan år 1996 har samarbetet utvidgats till att avse även gemenskapsinitiativet Interreg IIIA-Skärgården. Det nu gällande Interreg IIIA-Skärgården programmet gäller perioden 2000 - 2006. Målsättningen med Interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården. Landskapsregeringen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården programmet.

Landskapsregeringen har personalansvaret för anställda vid Skärgårdssamarbetet och har även personalansvar för dem som handlägger Interregprogrammet. Med anledning av detta föreslås ett anslag om 168.000 euro för att täcka avlöningskostnaderna för en samarbetschef för skärgårdssamarbetet, en sekretariatschef för Interregsekretariatet och en handläggare vid Interregsekretariatet. För dessa kostnader, inklusive framtida pensioner, som landskapet åtar sig genom arrangemanget, erhålls en motsvarande inkomst, vilken föreslås upptagen under moment 32.05.04. Ökningen föranleds av höjda avlöningskostnader.

	År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-60 600

- personal i arbetsavtalsförhållande	-107 400
- personalkostnadsersättningar	0
Anslagsbehov	**-168 000**

42.05.05. Utredningar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 940,07	-30 000	-80 000

Under momentet föreslås ett anslag avsett för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året.

Ökningen föranleds av kostnader för en fortsatt demokratiutredning för att utreda förutsättningarna för en kommunreform samt för att under året genomföra en utredning av väljarsympatierna.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-11 000
4300	Inköp av tjänster	-69 000
	Anslagsbehov	**-80 000**

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-20 620,57	-30 000	-30 000

Anslaget avser arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag ej upptagits särskilt. I anslaget ingår bl.a. översättningskostnader som uppkommer på grund av konsumentklagonämndens arbete.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-26 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-63 010,83	-101 000	-111 000

Landskapsregeringen deltar i olika externa samarbeten, varav Skärgårdssamarbetet, Interreg IIIA-Skärgården, de sju stora östersjööarna (B7) samt CPMR är de väsentligaste. Bland andra externa samarbeten där landskapsregeringen aktivt deltar kan nämnas det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen.

Landskapsregeringen har valt att prioritera de samarbeten som bedrivs i Östersjöområdet, samt samarbeten som ökar landskapets möjligheter att påverka inom EU.

Övergripande mål
- målsättningen med deltagandet i Skärgårdssamarbetet och Interreg IIIA Skärgården samt Östersjösamarbetet är att stärka regionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft genom ett ökat samarbete inom regionerna i fråga
- målsättningen med deltagandet i Regleg samarbetet är att stärka lagstiftande områdens inflytande inom Europeiska Unionen och
- målsättningen med deltagandet i övriga externa samarbeten är att stärka öars respektive självstyrande områdens inflytande samt att ge ökade kunskaper genom erfarenhetsutbyte.

Landskapsregeringen deltar i Interreg IIIA Skärgården och deltar i förberedelserna för programperioden 2007 - 2013. De finansieringsramar för Europeiska Unionen som torde slås fast under år 2006 kommer att vara avgörande även för unionens finansiering av ett nytt Interreg Skärgården program.

Anslaget är främst avsett att användas för landskapsregeringens andel i de administrativa kostnaderna i finansieringen av Skärgårdssamarbetets, Interreg IIIA Skärgårdens och de sju stora östersjööarnas sekretariat och gemensamma projekt. Anslaget är även avsett för finansiering av landskapsregeringens medlemsavgifter i andra internationella intresseorganisationer. Dessutom kan anslaget användas för att täcka kostnader som uppkommer med anledning av landskapsregeringens deltagande i enstaka projekt eller evenemang som dessa organisationer eller andra samarbetsorganisationer ordnar.

Av anslaget beräknas
- 61.000 euro för landskapsregeringens andel av de administrativa kostnaderna för Interreg IIIA-Skärgårdens sekretariat, administrativa kostnader för Skärgårdssamarbetet samt deltagande i projekt inom ramen för Interreg IIIA-Skärgården eller skärgårdssamarbetet
- 10.000 euro för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom näringslivet för B7
- 38.000 euro för medlemsavgifter i internationella intresseorganisationer och
- 2.000 euro för seminarier och internationellt samarbete.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		-7 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- medlemsavgifter	-38 000	-40 000
8209	Övriga inkomstöverföringar		-64 000
	Anslagsbehov		**-111 000**

42.05.10. Förvaltningsutgifter för Källskär (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-14 932,68	-20 000	-24 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 24.000 euro för huvudsakligen utgifter för förvaltning, underhåll och reparation av byggnader och trädgårdsanläggningar.

Landskapsregeringen tillhandahåller karta över ön där information om Källskär framgår såsom anläggningar och vandringsleder.

Landskapsregeringens målsättning är fortsättningsvis att anläggningen skall vara

öppen för allmänheten, dock så att landskapsregeringens gäster i görligaste mån tillförsäkras arbetsro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-13 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-13 000
4100	Material och förnödenheter		-7 500
1125	Maskiner och inventarier		-3 500
	Anslagsbehov		**-24 000**

42.05.19. Oförutsedda utgifter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-5 554,03	-25 000	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för att i första hand täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnadsposter samt på lag baserade utgifter för vilka anslag ej särskilt upptagits.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	-5 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

42.05.60. Anslag för humanitärt bistånd

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		

Med beaktande av finansutskottets synpunkter i samband med tredje tillägget till budgeten för år 2004 föreslår landskapsregeringen att momentet utgår ur budgeten. Landskapsregeringen konstaterar att frågan om att utge humanitärt bistånd ur penningautomatmedel kan övervägas i samband med andra överväganden om penningautomatmedlens framtida användning. Bistånd skulle kunna bli aktuellt i särskilda fall där det funnits kontakter till landskapet sedan tidigare.

42.20. KONSUMENTRÅDGIVNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		35 000	35 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-34 000	-35 000	-35 000
Summa utgifter	-34 000	-35 000	-35 000
Anslag netto	-34 000	0	0

Enligt självstyrelselagen 30 § 11 p. skall de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på kommunerna handhas av kommunerna i enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och kommunerna. Verksamheten bekostas i sin helhet av kommunerna. Sedan 1.1.2000 handhar Ålands kommunförbund k.f. enligt avtal verksamheten.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt vad som följer:

	2003	2004	2005	2006
Antal ärenden	345	286	330	330
Antal kontakter	600	795	650	700

Inkomster

32.20.39. Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	35 000	35 000

Föreslagen inkomst balanserar mot motsvarande utgifter under moment 42.20.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	35 000
	Totalt	**35 000**

Utgifter

42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-34 000,00	-35 000	-35 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 35.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-35 000
	Anslagsbehov	**-35 000**

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-109 147	-132 000	-147 000
Summa utgifter	-109 147	-132 000	-147 000
Anslag netto	-109 147	-132 000	-147 000

Revisionsbyrån är en fristående, oberoende och opartisk revisionsmyndighet inom landskapsregeringens förvaltning innefattande även underlydande verk, inrättningar och myndigheter. Byråns revisionsverksamhet styrs av landskapslagen om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå (8/1996) och bedrivs såsom intern revision enligt god revisionssed och inriktar sig på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk föreligger. Byråns revisorer kontrollerar sålunda att landskapets rätt och bästa tillgodoses, verksamheten bedrivs effektivt och med åsyftad effekt samt att landskapsregeringens beslut verkställs. Vidare kontrolleras att verksamhetens organisation och inbyggda kontrollfunktioner är ändamålsenligt

organiserade, att räkenskaper och bokslut ger en rättvisande bild och tillförlitlig uppfattning om budgetens iakttagande samt att förvaltningen i övrigt sköts enligt lag och gällande bestämmelser. Byrån rapporterar i första hand till landskapsregeringen och granskade enheter. Ifråga om EU-stöd sker rapportering även till EU-kommissionen.

Revisionsbyrån bistår landskapsrevisorerna inom extern revision och dessa har även tillgång till byråns granskningsrapporter.

Målsättningar och målformuleringar för år 2006
Revisionen omfattar främst redovisningsrevision och förvaltningsrevision. Granskningen av EU-stöd och -målprogram utgör en betydande del av revisionen till följd av att EU-kommissionen ålagt medlemsstatens interna revision en omfattande och systematiserad kontrollskyldighet.

Byrån har som en målsättning att inom en femårsperiod granska landskapsregeringens hela förvaltning inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU-kommissionen föreskrivna fortgående kontrollen av EU-målprogram och projekt inom dessa. Vid projektkontroller anlitas utomstående revisor för ett mindre antal av kontrollerna.

Revisionsbyrån utför ett antal granskningar för landskapsrevisorerna inom extern revision. I revisionsarbetet eftersträvas numera att kontrollera verksamhetens effektivitet samt de inbyggda kontrollfunktionerna vid respektive avdelning och revisionsbyrån kommer därför att under år 2006 arbeta alltmer utgående från denna aspekt. En omfattande del av revisorernas arbete har varit att ge ideér och förslag till utvecklings- och reformprojekt och detta arbete kommer att fortsätta under år 2006.

Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att rättelser görs där så krävs, systemen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig och fungerande. Revisorerna anger också områden där förvaltningen kan reformeras eller utvecklas. Avsikten är härvid att genom revisionsåtgärderna och utvecklings- respektive reformförslagen påverka förvaltningen så att denna är god och effektiv samt den finansiella hushållningen sund.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har sammanställts utgående från de granskningar som utförts år 2004 respektive uppskattats bli utförda åren 2005 och 2006 enligt följande:

Utförda och planerade granskningar	2004	2005	2006
Förvaltnings- och redovisningsrevision	38	22	20
Granskningar för landskapsrevisorerna	6	7	7
EU-målprogram inkl. projekt/insatser	46	35	37
Sammanlagt	90	64	64

Projektkontrollerna och andra kontroller för EU-målprogrammen kan vara något fler under år 2006, eftersom programperioden närmar sig slutet, så att inga bidrag kan beviljas efter 31.12.2006 för programperioden 2000 - 2006. Projekten inom de olika programmen skall slutföras och slutredovisas efter år 2006 till den del dessa inte redan är avslutade. Härefter intensifieras revisionsarbetet ytterligare inför avslutet av stödformerna för programperioden.

42.25.01. Revisionsbyrån -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-109 147,05	-132 000	-147 000
(t.a. -25 485,00)	(t.a. -18 000)	(t.a. -5 000)

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 147.000 euro, varvid medel om 5.000 euro från tidigare år beaktas.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

En del revisionsuppdrag genomförs genom köp av tjänster alternativt tillfällig arbetskraft.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		2	2	2
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-119 200		
	- tillfälliga tjänster	-1 000		
	- personalkostnadsersättningar	0		-120 200
4100	Material och förnödenheter			-1 500
4300	Inköp av tjänster			-25 300
4800	Övriga utgifter			
	- resor			-5 000
	Anslagsbehov			**-152 000**
	Användning av tidigare års anslag			5 000
	Förslag			**-147 000**

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-351 307	-402 000	-432 000
Summa utgifter	-351 307	-402 000	-432 000
Anslag netto	-351 307	-402 000	-432 000

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en fristående utrednings- och forskningsenhet och tillika Ålands officiella statistikmyndighet. Utredningsverksamheten omfattar hela det ekonomisk-politiska området. Målsättningen är att producera statistik och analytiskt underlagsmaterial för politiska beslut, samhällsinformation och debatt m.m. som håller högsta möjliga kvalitetsnivå.

Aktuellt under året är en fortsatt utveckling av statistikproduktionen och utredningsverksamheten med tyngdpunkt på samhällsekonomisk analys.

ÅSUB:s roll i det internationella samarbetet växer. Förutom en allt mer tydlig profil i det nordiska statistiska samarbetet, är ÅSUB aktivt i flera olika internationella forsknings- och utredningsorgan. ÅSUB levererar numera också månatligen statistik om Åland till FN i New York.

ÅSUB kommer under året att sträva till att erhålla vissa utrednings- och statistikuppdrag från externa aktörer som t ex EU-kommissionen, kommunerna och dem närstående organisationer, näringslivet och dess organisationer m.m. ÅSUB kommer även att delta i nordiskt och internationellt finansierad forskningsverksamhet med fokus på regional utveckling och öars ekonomiska situation.

Under år 2006 beräknas ÅSUB producera 6 statistikrapporter och 66 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och leveranserna till vissa utomåländska statistikorgan (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN's statistiska byrå). Inom utredningsverksamheten planeras 9 rapporter att utges. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 4 - 6 externa utredningsuppdrag. En sammanställning över publikationsverksamheten under de tre senaste åren samt planerna för det kommande budgetåret finns i tabellen nedan.

Publicerade produkter	2003	2004	2005	2006
Utredningsrapporter	8	10	9	9
Statistikrapporter	12	11	5	6
Statistikmeddelanden	56	61	66	66
Övrigt	8	7	6	7
Totalt	84	89	86	89

Utgifter

42.30.20. <u>Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-351 307,33	-402 000	-432 000
(t.a. -24 931,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 432.000 euro för ÅSUB:s verksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Under året kommer en särskild satsning på personalens programhanterings- och databaskompetens att göras.

I övrigt föranleds ökningen av en undersökning av hushållens konsumtionsmönster för att förbättra underlaget för det åländska konsumentprisindexet. Uppgifterna behövs även för kartläggning av hushållens inkomster och inkomstskillnader.

Direktionen har konstaterat att ÅSUB:s verksamhet hämmas av att de nuvarande lokalerna är trånga och att nya lokaliteter därför bör sökas.

Nettoutgifterna för statistikverksamheten har beräknats uppgå till ca 246.000 euro, för utredningsverksamheten till ca 117.000 euro medan resterande 69.000 euro är ofördelade utgifter.

För verksamheten föreslås fortsättningsvis nettobudgetering enligt 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag om totalt 100.000 euro kan gottskrivas momentet.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	7	7	7

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-369 805	
	- övriga löner och arvoden	-2 195	
	- personalkostnadsersättningar	0	-372 000
4100	Material och förnödenheter		-17 000
4200	Hyror		-28 000
4300	Inköp av tjänster		-100 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-15 000
3000	Inkomster av verksamheten		100 000
	Nettoanslagsbehov		**-432 000**

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	10 322	6 000	4 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-445 238	-518 000	-570 000
Summa utgifter	-445 238	-518 000	-570 000
Anslag netto	-434 916	-512 000	-566 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna och arbetet med lagsamlingen. Kärnverksamheten, det arbete som består i beredning av författningsförslag, skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karaktäristiskt för författningsberedningsarbetet är bl.a. det att arbetet bedrivs på en hög abstraktionsnivå och berör olika sektorer. Dessutom är den politiska dimensionen många gånger starkt framträdande. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och anslaget under momentet 42.40.01 är följaktligen i huvudsak avsett att täcka löne- och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

I lagberedningsarbetet planeras inte några andra förändringar under året än de förändringar som redogörelse gavs för i meddelandet om budgetramarna. De nya principerna för den politiska styrningen av lagberedningsarbetet från år 2005, vilka bygger på ett större ansvar för ledamöterna redan i inledningsfasen, förväntas leda till kortare behandlingstider av de enskilda ärendena och därmed ökad effektivitet. De nya principerna för den politiska styrningen kan även ha en positiv inverkan på möjligheterna att uppnå de långsiktiga mål för lagberedningsarbetet som det redogjordes för i budgetförslaget för år 2001.

Landskapsregeringen strävar efter att den politiska styrningen skall fungera också i de fall när tjänster köps för att på så sätt uppnå en godtagbar kostnadseffektivitet. Den för det aktuella området ansvarige ledamoten förutsätts därför ta på sig en styrningsroll även i sådana fall. I normalfallet skall därför den tjänst som köps innefatta en produkt som i princip är klar för behandling i landskapsregeringen och sålunda innehåller också behövliga redogörelser för landskapsregeringens målsättningar.

Avsikten är att den tekniska utformningen av författningssamlingen skall genom-

gå den sista fasen av de förändringar som planerats och som inleddes i samband med utgivningen av lagsamlingen 2004. Detta förutsätter att också mallarna för framställningar, utskottsbetänkanden och lagtingets beslut ändras. Från ingången av år 2006 planeras författningssamlingen ha ett tekniskt format som överensstämmer med det tekniska formatet för lagsamlingen, vilket ger ett mera rationellt arbete i framtiden.

Inkomster

32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
10 322,32	6 000	4 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från prenumerationerna på och lösnummerförsäljningen av Ålands författningssamling. Också inkomsterna från försäljningen av lagsamlingen inryms under momentet. Inkomstminskningen beror på att det under året beräknas säljas lagsamlingar i endast enstaka exemplar.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4 000
	Totalt	**4 000**

Utgifter

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-445 238,19	-518 000	-570 000
(t.a. -111 335,27)		

Under momentet föreslås ett anslag om 570.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 i samma omfattning som under det senaste året.

Liksom under det senaste året har en tjänst som tillfällig lagberedare beaktats. I enlighet med rambudgeten har anslag upptagits även för köp av tjänster som består i att utarbeta författningsförslag.

Inom ramarna för anslaget för personalutgifter kan i stället för vikarier vid tjänsteledigheter eller när en tjänst av annan orsak inte är besatt även utomstående anlitas för olika uppgifter som hör samman med lagberedningsarbetet.

Förutom personalutgifterna och utgifterna för köp av motsvarande tjänster ingår i anslaget kostnader för tryckningen av Ålands författningssamling och kungörandet av landskapslagarna och -förordningarna samt inbindning och prenumerationer. Också kostnader för enklare representation ingår.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	7	7	7
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-421 069

	- tillfällig tjänst	-53 259	
	- övriga löner och arvoden	-2 172	
	- personalkostnadsersättningar	0	-476 500
4100	Material och förnödenheter		-4 000
4300	Inköp av tjänster		-84 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-4 000	
	- övrigt	-1 500	-5 500
	Anslagsbehov		**-570 000**

42.50. DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-66 000
Summa utgifter	0	0	-66 000
Anslag netto	0	0	-66 000

En ny myndighet, en diskrimineringsombudsman, inrättas från den 1 januari 2006 med uppgift att se till att diskriminering i landskapet motverkas och förhindras. Diskrimineringsombudsmannen är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman.

För att bistå diskrimineringsombudsmannen i dennes myndighetsuppgifter finns en diskrimineringsnämnd. I nämnden ingår medlemmar som företräder olika intresseinriktningar inom diskrimineringsombudsmannens verksamhetsområde.

Övergripande mål
Diskrimineringsombudsmannen skall främja och trygga likabehandling genom att motverka och förhindra diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen om förhindrande av diskriminering.

Diskrimineringsombudsmannen skall
- genom rådgivning och på andra sätt medverka till att den som utsatts för diskriminering kan driva klagomål och på annat sätt tillvarata sina rättigheter
- genomföra oberoende undersökningar och offentliggöra oberoende rapporter om diskriminering
- lämna rekommendationer i frågor som rör diskriminering
- övervaka praxis, tjänstekollektivavtal, principdokument och stadgor angående tjänstemännens anställningsförhållanden
- föra en dialog med åländska frivilligorganisationer som har ett intresse av att diskriminering motverkas
- informera om bestämmelser angående diskriminering samt
- sträva till att ingå förlikning mellan parterna om förlikningen kan antas inverka förebyggande i avsikt att förhindra framtida diskriminering.

Landskapsregeringen anser att myndighetens verksamhet bör kunna kombineras med annan likartad verksamhet och avser att vid lämpligt tillfälle återkomma till frågan.

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-66 000

För att fullgöra myndighetens uppgifter inrättas en deltidstjänst som diskrimineringsombudsman (lkl A 27) fr.o.m. 1.1.2006. En diskrimineringsnämnd tillsätts för att bistå ombudsmannen.

Föreslås ett anslag om 66.000 euro för diskrimineringsombudsmannens verksamhet. I anslaget har löneutgifter samt kostnader för nämnden, kompetensutveckling och övrigt beaktats. I anslaget ingår även vissa engångskostnader.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster				1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättad tjänst	-38 285		
	- övriga löner och arvoden	-2 415		
	- personalkostnadsersättningar	0		-40 700
4100	Material och förnödenheter			-2 100
4200	Hyror			-3 500
4300	Inköp av tjänster			-10 500
4800	Övriga utgifter			-5 000
1125	Maskiner och inventarier			-4 200
	Anslagsbehov			**-66 000**

33./43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	4 584 107	4 752 000	3 729 000	-21,5%	-18,7%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-8 176 877	-9 097 000	-9 471 000	4,1%	15,8%
Överföringsutgifter	-3 181 245	-5 005 000	-4 678 000	-6,5%	47,0%
Realinvesteringsutgifter	-4 244	-300 000	-1 556 000	418,7%	36560,9%
Lån och övriga finansinvesteringar	-3 594 500	-4 000 000	-7 000 000	75,0%	94,7%
Summa utgifter	-14 956 866	-18 402 000	-22 705 000	23,4%	51,8%
Anslag netto	-10 372 759	-13 650 000	-18 976 000	39,0%	82,9%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 384 719	-1 582 000	-1 803 000	14,0%	30,2%
Extern informationsverksamhet	-234 788	-247 000	-249 000	0,8%	6,1%
Främjande av jämställdheten	-106 307	-98 000	-129 000	31,6%	21,3%
Radio- och TV-verksamhet	-2 597 625	-2 867 000	-2 307 000	-19,5%	-11,2%
Lagtingsval					
Understödjande av politisk verksamhet	-97 835	-100 000	-101 000	1,0%	3,2%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	-179	-65 000	-79 000	21,5%	44058,7%
Främjande av bostadsproduktion	-4 012 746	-4 643 000	-7 610 000	63,9%	89,6%
Elsäkerhet och energi	-1 292	-1 365 000	-1 635 000	19,8%	126413,7%
Brand- och räddningsväsendet	-113 348	-150 000	-160 000	6,7%	41,2%
Landskapsalarmcentralen	-366 559	-389 000	-388 000	-0,3%	5,8%
Fastighetsförvaltning	-852 601	-1 223 000	-1 321 000	8,0%	54,9%
Ålands polismyndighet	-4 208 999	-4 590 000	-5 430 000	18,3%	29,0%
Motorfordonsbyrån	-651 753	-683 000	-1 051 000	53,9%	61,3%
Posten på Åland					
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-328 116	-400 000	-442 000	10,5%	34,7%
Summa	-14 956 866	-18 402 000	-22 705 000	23,4%	51,8%

43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	92 517	55 000	60 000
Konsumtionsutgifter	-1 384 719	-1 582 000	-1 803 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 384 719	-1 582 000	-1 803 000
Anslag netto	-1 292 202	-1 527 000	-1 743 000

Kansliavdelningen har till uppgift att föregå som ett gott exempel för andra, att hålla en servicenivå externt och internt som präglas av kvalitet och effektivitet, att skapa en god arbetsmiljö som präglas av respekt för varandra, av delaktighet och av ett gemensamt förhållningssätt. Arbetet vid kansliavdelningen ska kännetecknas av hög kompetens och lyhördhet för våra kunders, samarbetspartners och

kollegors krav och behov.

Kansliavdelningen har dessutom som uppgift och målsättningar under år 2006
- att ta i bruk en ny plan- och bygglag
- att fortsätta utveckla fastighetsförvaltningen
- att fortsätta avyttra sådana fastigheter som är obehövliga eller saknar särskilt landskapsintresse
- att utveckla personalpolitiken i linje med en revidering av det personalpolitiska programmet
- att utveckla kommunikationen och informationen inom förvaltningen bl.a. genom utbildningsinsatser
- att följa med den uppskjutna ratificeringen av EU:s konstitutionella fördrag och konsekvenserna för ändringen av självstyrelselagen
- att ytterligare utveckla rutinerna för handläggningen av EU-ärenden särskilt i ljuset av de förbättringar som har föreslagits i betänkandet från justitieministeriets arbetsgrupp av den 31.5.2005
- att delta i förberedelserna av Finlands EU-ordförandeskap och det COREPER-möte som hålls på Åland i medlet av juli 2006
- genom finansieringsstöd främja tillkomsten av femtio nya egnahemshus och sextio nya hyreslägenheter
- att förbättra bostadsstandarden för tjugofem pensionärshushåll
- att förbereda förnyelse av landskapsalarmcentralens teknik och funktioner och dessas samordning med polisens alarmfunktioner
- att vidta åtgärder för att introducera och tillämpa en ny räddningslag och räddningsförordning
- att vidta åtgärder för att uppfylla målsättningarna i den nya planen för utveckling och organisation av det totala brand- och räddningsväsendet i landskapet Åland 2005 - 2008
- att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor minimeras
- att trygga energiförsörjningen och förverkliga energiplanen
- att utgående från en förstudie genomföra en utredning om en kommunreform
- att påbörja arbetet med en jämställdhetsplan
- att genomföra en utredning om alternativ energi
- att arbetet med en demokratiutredning fortsättes samt
- att inrätta en jämställdhetsenhet.

Inkomster

33.01.01. <u>Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
92 517,44	55 000	60 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker och broschyrer samt avgifter för expeditioner i kansliavdelningens allmänna byrå.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	60 000
	Totalt	**60 000**

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 335 596,23	-1 510 000	-1 723 000
(t.a. -193 797,00)	(t.a. -110 000)	(t.a. -60 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.723.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslås att landskapsregeringen kan inrätta en tjänst som förvaltningschef med avtalslön och indra tjänsten som kanslichef i enlighet med lagtingets beslut i anledning av den framställning om ändring av LL om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning som landskapsregeringen avser överlämna.

Föreslås därtill, likaså med hänvisning till allmänna motiveringen, att en tjänst som enhetschef med avtalslön inrättas vid kansliavdelningen varvid landskapsregeringen avser att ändra landskapsförordningen om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning så att en polisenhet skapas.

Föreslås även att en tjänst som webbsamordnare (lkl A 21) inrättas fr.o.m. 1.3.2006 vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle m.m. för två fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen.

Finland kommer att vara ordförandeland inom EU under den senare hälften av år 2006. Ett möte i juli för medlemsstaternas ständiga representanter vid EU (COREPER) förläggs till Åland varför under momentet ingår ett anslag om 20.000 euro för kostnader och värdskap i samband med mötet.

I anslaget ingår också medel för kostnader som kan uppstå i samband med arrangerandet av seminarier och andra arrangemang som hör till denna verksamhet. Vissa kostnader i samband med Bomarsundsjubiléet under år 2006 kan komma att belasta momentet.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		29	29	31
Tillfälliga tjänster		2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 445 207	
	- tillfälliga tjänster	-94 593	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-1 534 800
4100	Material och förnödenheter		-15 000
4300	Inköp av tjänster		-160 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 500	
	- representation	-30 900	

- övrigt	-1 800	-73 200
Anslagsbehov		**-1 783 000**
Användning av tidigare års anslag		60 000
Förslag		**-1 723 000**

43.01.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-49 122,90	-72 000	-80 000
(t.a. -36 250,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 80.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, köp av reklambyrå- och layouttjänster m.m., produktion av informationsmaterial och översättningar samt utgifter för pressklipp. För personalinformation ingår ca 5.000 euro. Ökningen föranleds av en satsning på årsberättelsens layout.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-80 000
	Anslagsbehov	**-80 000**

43.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	14 819	28 000	27 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-234 788	-247 000	-249 000
Summa utgifter	-234 788	-247 000	-249 000
Anslag netto	-219 970	-219 000	-222 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen, dvs. medborgarnas rätt enligt lag att få uppgifter om förvaltningen och förvaltningens skyldighet att producera och förmedla information. Landskapsregeringen och förvaltningen skall ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder i deras praktiska, politiska och historiska sammanhang. Alla i organisationen är delaktiga i arbetet och skyldiga att ansvara för kommunikationen på sitt område.

År 2005 antogs en kommunikationsplan för landskapsregeringen och den allmänna förvaltningen. Kommunikationsplanen klargör informationsansvaret inom organisationen och syftar till att underlätta planeringen, samt till bättre beredskap, samordning och utnyttjande av resurserna. Arbetet med att implementera planen fortsätter aktivt under år 2006, bland annat genom särskilda satsningar på utbildning.

Ålandskontoret i Helsingfors respektive Ålandskontoret i Stockholm förmedlar Ålandsinformation samt skapar, utvecklar och förmedlar kontakter mellan Åland och riket och mellan Åland och Sverige. Ålandskontoren står till hela förvaltningens tjänst och samarbetar med alla avdelningar.

Ålandskontoren deltar aktivt i firandet av demilitariseringens 150-års jubileum, vilket kräver särskilda insatser under året.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
14 818,80	28 000	27 000

Föreslås en inkomst om 27.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsterna utgörs av hyresinbetalningar.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	27 000
	Totalt	**27 000**

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-161 708,90	-166 000	-168 000
(t.a. -4 743,00)		

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor i Helsingfors. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, utrymmen finns för möten och mottagningar samt även arbetsutrymme och utrustning för regeringstjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Ålandskontoret förmedlar information samt skapar, utvecklar och förmedlar kontakter mellan myndigheter, massmedia, företag och organisationer på Åland och i riket.

Förslås ett anslag om 168.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Under året görs informationssatsningar riktade till utvalda målgrupper, bl.a. med anledning av Bomarsunds minnesår, i samarbete med den allmänna förvaltningen vid Ålands landskapsregering och i enlighet med landskapsregeringens informationsplan.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-55 482	
	- tillfällig tjänst	-31 118	
	- personalkostnadsersättningar	0	-86 600
4100	Material och förnödenheter		-2 900
4200	Hyror		-66 600
4300	Inköp av tjänster		-7 000
4800	Övriga utgifter		-4 900
	Anslagsbehov		**-168 000**

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-73 079,45	-81 000	-81 000
(t.a. -5 183,40)		

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsregerings informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler hos Finsk-svenska handelskammaren i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information mot myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska myndigheter. Avsikten är att särskilt beakta Bomarsunds minnesår.

Arbetet med rivandet av gränshinder mellan Sverige och Åland fortsätter genom de redan upparbetade kontakterna med svenska regeringskansliet men också på nordisk nivå genom deltagande i kontaktgrupp mellan de olika informationspunkter som finns inom Norden.

Under året fortsätter informationstillfällen för svenska regeringskansliets aspirantutbildningsprogram, diplomatiska kåren samt besökande grupper m fl.

För verksamheten vid Ålandskontoret föreslås ett anslag om 81.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- tillfällig tjänst	-54 000		
	- personalkostnadsersättningar	0		-54 000
4100	Material och förnödenheter			-700
4200	Hyror			-10 000
4300	Inköp av tjänster			-1 500
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-13 000		
	- representation	-300		
	- övriga utgifter	-1 500		-14 800
	Anslagsbehov			**-81 000**

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	1 526	15 000	3 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-106 307	-98 000	-129 000
Summa utgifter	-106 307	-98 000	-129 000
Anslag netto	-104 781	-83 000	-126 000

Jämställdhetsdelegationen på Åland har utarbetat ett program för det åländska jämställdhetsarbetet 2004 - 2007. De övergripande målen för den åländska jämställdhetspolitiken är ett samhälle där kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet. Ramprogrammet kompletteras med årliga handlingsplaner innehållande konkreta åtgärder, projekt och aktiviteter. Jämställdhetsarbetet skall bedrivas långsiktigt, medvetet och professionellt bl.a. utgående från nordisk och internationell forskning på området, genom att tillvarata och nyttja samlad kunskap, kompetens och erfarenhet samt genom att delta i olika regionala, nordiska och europeiska samarbetsprojekt.

Prioriterade områden jämte målsättningar för året
Kvinnofrid
- uppgöra en övergripande långsiktig handlingsplan för Kvinnofridsarbetet i landskapet
- utveckla och stärka det tvärsektoriella samarbetet genom att utarbeta en samverkansplan för berörda myndigheter
- inleda samarbetsprojektet med Rikskvinnocentrum i Uppsala angående telefonrådgivning till utsatta kvinnor och telefonhandledning till de myndigheter som arbetar med fenomenet mäns våld mot kvinnor och barn
- utveckla och stärka Alternativ till Våld – Ålandsprojektet samt
- erbjuda grundläggande kunskaper för berörda i ämnet mäns våld mot kvinnor och barn ur ett medicinskt, juridiskt och samhälleligt perspektiv.

Ungdomsverksamhet
- erbjuda teoretisk utbildning varvad med praktiskt arbete, handledning och material för berörda för att starta ett könsmaktsmedvetet killgruppsarbete på Åland samt
- fortsätta det nordiska samarbetsprojektet om pornografins inverkan på flickors och pojkars uppfattning om kön.

Ålands landskapsregering deltar under året i det nordiska samarbetsprojekt som betonar vikten av att synliggöra familjepolitikens betydelse för jämställdhet.

Inkomster

33.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 526,00	15 000	3 000

Beräknade inkomster härrör från nordiska och lokala samarbetsprojekt som i första hand syftar till att höja kunskapsnivån för olika målgrupper i det åländska samhället gällande frågor som berör olika aspekter av jämställdhet. Målsättningen med olika projekt är bl.a. att utveckla och pröva nya strategier, verktyg och metoder för att integrera ett könsperspektiv i olika verksamheter samt att implementera lagstiftning på området.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 000
	Totalt	**3 000**

Utgifter

43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-106 306,76	-98 000	-129 000
(t.a. -11 616,00)		

Föreslås ett anslag om 129.000 euro för såväl personalutgifter enligt bilaga 5 som kostnader för resor, tryckning av program, broschyrer, informations- och undervisningsmaterial. Anslaget inkluderar även kostnader för pågående projekt, samarbetet med Rikskvinnocentrum angående telefonrådgivning för utsatta kvinnor och handledning för berörda myndigheter samt övrigt nordiskt samarbete. I anslaget för resor ingår även resekostnaderna för alla föreläsare och handledaren för gruppledarna i Alternativ till Våld.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-55 016	
	- övriga löner och arvoden	-7 384	
	- personalkostnadsersättningar	0	-62 400
4300	Inköp av tjänster		-55 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-11 000	
	- representation	-300	-11 300
	Anslagsbehov		**-129 000**

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	2 035 528	2 100 000	2 050 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 597 625	-2 867 000	-2 307 000
Summa utgifter	-2 597 625	-2 867 000	-2 307 000
Anslag netto	-562 097	-767 000	-257 000

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten skall särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och för-

djupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Landskapsregeringen avser att under året utreda hur särskilda bolag för programproduktion och -distribution kan utformas.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
2 035 527,55	2 100 000	2 050 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften föreslås bli oförändrad 200 euro under år 2006. Föreslås med hänvisning till 8 § 2 mom. landskapslagen om landskapets finansförvaltning (43/1971) att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning till Posten på Åland för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskare beräknas belöpa sig till ca 25.000 euro. Enligt avtal utgör ersättningen till Posten ca 40.000 euro. Med beaktande av detta beräknas nettointäkterna till ca 2.050.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Genom effektiviserad kontroll har antalet personer som betalar sin avgift ökat. Det är dock skäl att minnas att antalet betalare ”flyter” under året och mellan betalningsraterna. För att avgifterna skall flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls på samma nivå som nu.

Specifikation:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-25 000
4300	Inköp av tjänster	-40 000
3000	Inkomster av verksamheten	2 115 000
	Nettoinkomst	**2 050 000**

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 409 624,84	-2 100 000	-2 050 000

Med beaktande av finansutskottets synpunkter att budgetåtstramningen inte sker för snabbt och något vikande licensintäkter föreslår landskapsregeringen att licensmedel ännu år 2006 inte används för täckande av upphovsrättskostnaderna.

Till bolaget överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörden av avgifterna för innehav av televisionsapparat. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska intäkterna från avgifterna.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-2 050 000
	Anslagsbehov	**-2 050 000**

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-188 000,00	-520 000	0

Föreslås inget anslag detta år.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-240 000	-257 000
	tb -7 000	

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.f. och Säveltäjäin tekijäinoikeustoimisto r.f. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.f. och Teosto r.f. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås ett anslag om 257.000 euro. Ökningen föranleds av avtalsmässiga justeringar av avgifterna.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-257 000
	Anslagsbehov	**-257 000**

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Utgifter

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	97 835	100 000	101 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-97 835	-100 000	-101 000
Summa utgifter	-97 835	-100 000	-101 000
Anslag netto	0	0	0

Inkomster

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
59 035,00	61 000	62 000

Föreslås en inkomst om 62.000 euro. Se moment 43.15.50.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	62 000
	Totalt	**62 000**

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
38 800,00	39 000	39 000

Föreslås en inkomst om 39.000 euro. Se moment 43.15.51.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	39 000
	Totalt	**39 000**

Utgifter

43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-59 035,00	-61 000	-62 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att
- organisationen skall vara företrädd i lagtinget
- organisationen skall vara registrerad eller under registrering
- organisationen skall ha partiprogram

- organisationen skall ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsmannens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation skall följande gälla
- av ett partis lagtingsledamöter skall minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemsskapet i sin tidigare organisation för att understödet skall erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-62 000
	Anslagsbehov	**-62 000**

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-38 800,00	-39 000	-39 000

Av det anslag som i statens budget anslås för presstöd och motsvarande elektronisk information till partierna överförs 1/200 del till landskapet Åland för understödande av politisk information.

Anslaget fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-39 000
	Anslagsbehov	**-39 000**

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-179	-65 000	-49 000
Överföringsutgifter			-30 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-179	-65 000	-79 000
Anslag netto	-179	-65 000	-79 000

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LSGIS), för digital hantering av geografiskt relaterad information har ca 40 användare fördelat på jordbruksbyrån, skogsbruksbyrån, museibyrån, miljöbyrån, fiskeribyrån, byggnadsbyrån och trafikavdelningen. Den digitala hanteringen av kartdata har blivit ett betydande inslag i det dagliga arbetet för dem som hanterar geografisk information. LSGIS innehåller idag en stor mängd digital kartdata som ger användaren möjlighet att kombinera olika typer av geografisk data.

Det kontinuerliga arbetet med uppbyggnad, drift och utveckling av geografiska databaser för avdelningars/byråers olika ändamål fortsätter.

Under året kommer intranätbaserade tjänster för programvaran ArcIMS att göras.

Den digitala fastighetskartan, ägaruppgifter, råstenar samt väg-/adressdatabasen kommer att uppdateras i början av året.

Framställningen med förslag till ny plan- och byggnadslag återtogs av landskapsstyrelsen för ytterligare en genomgång. Avsikten är att avlämna en framställning till lagtinget så att den nya lagen kan träda i kraft under år 2006.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-178,90	-65 000	-49 000
(t.a. -50 111,79)		(t.a. -16 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 49.000 euro för informations- och uppföljningsverksamhet inom byggnads- och planläggningsväsendet samt för fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationssystem.

I anslaget ingår medel för avlönande av tjänsten som projektledare för landskapets geografiska informationssystem.

Vidare ingår medel för uppdatering av kartmaterial, utbildning för projektledaren och de som använder det geografiska informationssystemet samt för utveckling av vissa användarfunktioner.

Därtill ingår medel för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättad tjänst	-46 400		
	- personalkostnadsersättningar		0	-46 400
4300	Inköp av tjänster			-5 000
4800	Övriga utgifter			-13 600
	Anslagsbehov			**-65 000**
	Användning av tidigare års anslag			16 000
	Förslag			**-49 000**

43.20.30. Understöd för planering

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-30 000

Momentet nytt.
Med hänvisning till allmänna motiveringens avsnitt om bostadspolitiken föreslås ett anslag om 30.000 euro som kan användas som stöd till kommuner för planering av områden för fast bosättning i skärgård.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-418 246	-643 000	-610 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-3 594 500	-4 000 000	-7 000 000
Summa utgifter	-4 012 746	-4 643 000	-7 610 000
Anslag netto	-4 012 746	-4 643 000	-7 610 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är att
- verka för en god tillgång på ändamålsmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt
- skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

För att uppnå dessa målsättningar används en palett av olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga bostadsinvesteringar och -reparationer. Stöden fyller också en viktig funktion i perioder med svagare konjunktur. Inga omfattande strukturella ändringar i stöden föreslås i förslaget.

Ägarbostäder stöds med räntestödslån för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus. I glesbygden kan dessutom landskapsborgen beviljas för en del av lånefinansieringen. För renovering av bostäder med kulturhistoriskt värde kan ett bidrag för planeringskostnader jämte räntestöd för lån beviljas. I stöd av bostadssparavtal beviljas räntestöd, och i vissa fall sparpremie, för anskaffning av den första egna bostaden. Bidrag beviljas ålderspensionärer och funktionshindrade för reparation av deras egna bostäder med avsikten att de skall kunna bo kvar i hemmet. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom direkta landskapslån med förmånliga villkor.

För att öka tillgängligheten i det existerande bostadsbeståndet finns ett speciallån för installation av hissar i befintliga flervåningshus.

Utgifter

43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-40 000	0

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år (135.000 euro) föreslås att inget anslag upptas för budgetåret 2006. Tidigare budgeterade anslag är avsedda att användas för understöd till kommuner för anskaffning av hyresbostäder till bostadslösa och flyktingar. Understödet beviljas enligt prövning och kan högst uppgå till 30 % av godkända anskaffningskostnader.

43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 000,00	-8 000	-9 000

Föreslås ett anslag om 9.000 euro för stöd till organisationer inom bostadsbranschen.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-9 000
	Anslagsbehov	**-9 000**

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-40 000	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro med beaktande av medel från tidigare år att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader samt för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Vidare föreslås anslaget kunna användas till bidrag för planering av åtgärder på kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader.

Understöd för reparationsåtgärder i pensionärers och rörelsehindrades bostäder ges på basen av inkomstprövning. Påvisade merkostnader för handikappanpassning föreslås kunna beviljas understöd utan inkomstprövning. Stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 8.000 euro (i speciella fall 70 % och maximalt 14.000 euro).

För avlägsnande av hälsorisker i privatpersoners ägarbostäder uppgår stödet f.n. till maximalt 25 %, dock högst 5.100 euro. Understödet för avlägsnande av hälsorisker är ej inkomstprövat. Avvikande från praxis under tidigare år föreslås att inget understöd beviljas för anslutning till kommunala eller därmed jämförbara vattenledningsnät.

Bidraget för planering av reparationer och renoveringar av bostäder som har ett betydande arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde föreslås utgöra högst 50 % av planeringskostnaderna, dock högst 2.000 euro. Stödet riktar sig enbart till sådana byggnader som efter färdigställandet bebos året runt. Bidraget kan kombineras med ett räntestödslån som utgör huvudfinansieringen. Inget av stöden är inkomstprövat. Bidraget utges i samarbete med museibyrån sålunda att museibyråns utlåtande över det stödda objektet inhämtas innan bidrag beviljas. Eftergranskningen av det stödda objektet åligger museibyrån.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-60 000
	Anslagsbehov	**-60 000**

43.25.64. Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-20 000	-20 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för att kunna avskriva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder.

Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

43.25.66. Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-11 602,02	-30 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar under år 2006. Stöden betalas ut med stöd av LL om bostadssparpremier (16/1982), LL om räntestödslån för förvärv av ägarbostad (29/1983) och LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad (41/1994). Räntestödet utgör, beroende på lag, endera 3,5 % av kapitalet dock så att låntagarens egenränta är minst 4 %, eller 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 %. Per september 2005 var saldot på utestående räntestödskrediter 4.198.000 euro.

Anslagsbehovet har minskat kraftigt beroende på de sjunkande räntorna, men också genom ett minskat antal låntagare. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal var lågt under år 2004 och år 2005. Denna trend beräknas fortsätta, varför antalet bostadslån som utges med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st. På sikt kan intresset för denna stödform förväntas öka i och med att stödet gjordes förmånligare i juni 2005, då den nedre nivån för räntan sänktes till 3,8 % och tiden för vilken räntestöd utgår förlängdes från 6 till 10 år.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-389 808,69	-500 000	-500 000

Under momentet föreslås ett anslag om 500.000 euro. Utvecklingen av anslagets volym är betydligt lägre än vad som angetts under tidigare budgetår, vilket är en följd av den sänkta räntenivån. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,5 % för hyresbostäder. Anslaget är dimensionerat så att det rådande läget på räntemarknaden förväntas fortsätta, d.v.s fortsatt låga räntor under större delen av år 2006. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån, vilken framgår i tabellen nedan, är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 4,2 %, vilket innebär att det i kalkylen finns ett visst utrymme för stigande räntor.

Finansieringsstöd för ägarbostäder föreslås fortsättningsvis utgå som räntestöd, dock endast för nybyggnad av egnahemshus och för anskaffning av ägarbostad i nybyggda flerfamiljshus. Räntestödets storleksnivå föreslås i stort sett kvarbli på samma nivå som tidigare år och utgå under högst 10 år.

Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser. Vidare föreslås att räntestöd för renovering av bostadsbyggnader med kulturhistoriskt värde beviljas på samma grunder som tidigare.

Föreslås att räntestödslån får beviljas för totalt 5.000.000 euro, vilket beräknas räcka till för ca 55 ägarbostäder. För produktion av hyresbostäder föreslås att inga nya räntestödslån beviljas. Per september 2005 var saldot på utestående räntestödskrediter totalt 44.402.000 euro.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder 35 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

	Kostnad år 2006	Kostnad år 2007	Beräknad återstående totalkostnad vid ett ränteläge om 4,2 %	Återstående kostnad om räntenivån kontinuerligt ligger över 7 %
Räntestöd ägarbostäder				
Lån utgivna åren 1998 - 2005	265 000	270 000	1 010 000	4.810 000
Bevillningsfullmakt år 2006	15 000	30 000	250 000	1 250 000
Sammanlagt ägarbostäder	*280 000*	*300 000*	*1 260 000*	*6 060 000*

	Kostnad år 2006	Kostnad år 2007	Beräknad återstående totalkostnad vid ett ränteläge om 4,2 %	Återstående kostnad om räntenivån kontinuerligt ligger över 7 %
Räntestöd hyresbostäder				
Lån utgivna åren 1999 - 2001	*220 000*	*215 000*	*4 220 000*	*9 840 000*
Räntestöd sammanlagt	500 000	515 000	5 480 000	15 900 000

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § LL om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra 15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34 000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift.

Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 4,5 miljoner euro.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

43.25.69. Räntestöd för renovering av flerfamiljshus

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 835,13	-5 000	-1 000

Som räntegottgörelse för tidigare beviljade räntestödslån föreslås 1.000 euro. Föreslås att inga nya räntestödslån beviljas från momentet under år 2006. Anslaget kommer att utgå efter detta budgetår.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-1 000
	Anslagsbehov	**-1 000**

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-3 594 500,00	-4 000 000	-7 000 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 7.000.000 euro för utgivande av bostadslån, främst till hyreshus. Lån till hyreshus föreslås utgå på samma grunder som för år 2005, som annuitetslån med en löptid på mellan 35 och 45 år täckande 90 % av investeringskostnaden. Anslaget kan också användas för att ge ut lån att användas till grundförbättringar i objekt som tidigare erhållit bostadslån från landskapet.

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att under år 2006 ge förhandsbesked om bostadslån till hyreshus för år 2007 till ett högsta belopp om 2.000.000

euro. Med stöd av första tillägget till budgeten för år 2005 har landskapsregeringen givit förhandsbesked om 3.000.000 euro för ett hyreshusprojekt år 2007. De sammanlagda förhandsbeskeden om bostadslån till hyreshusprojekt kan därmed uppgå till högst 5.000.000 euro för år 2007.

Föreslås att inom ramen för anslaget även kan utges lån för finansiering av hissinstallation och därav föranledda ombyggnadsarbeten i äldre flerfamiljshus. Lånet ges på högst 35 år täckande 90 % av investeringskostnaden.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-7 000 000
	Anslagsbehov	**-7 000 000**

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	15 251	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-1 292	-45 000	-95 000
Överföringsutgifter		-1 320 000	-1 540 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 292	-1 365 000	-1 635 000
Anslag netto	13 959	-1 350 000	-1 620 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el skall hållas på ett minimum.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning beaktande miljöskydd och en hållbar utveckling.

Arbetet med att öka användningen av förnybara energikällor samt att fortsättningsvis förverkliga antagen energiplan fortsätter.

Landskapsregeringen är angelägen om att öka andelen biobränsle för uppvärmning och föreslår att medel anslås för investeringsstöd till biobränslebaserad fjärrvärme. Lokalt producerat biobränsle förutsätts att användas.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
15 250,99	15 000	15 000

Föreslås en inkomst om 15.000 euro för avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	15 000
	Totalt	**15 000**

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-325,05	-40 000	-90 000

Anslaget avser att täcka kostnader för
- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet med inriktning på en hållbar utveckling och försörjningstrygghet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energiutvecklingsprojekt i landskapet, innefattande förstudier
- landskapets finansieringsdel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivering och försörjningstrygghet
- understöd till energibesiktningar enligt villkor fastställda av landskapsregeringen och utveckling av energisparavtal samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för utredning av vilka möjligheter det finns att på Åland framställa och använda alternativ energi för uppvärmning (t.ex. pellets, vass, havre och rörflen), som drivmedel (t.ex. etanol) samt olika miljövänliga alternativ att producera el (t.ex. sol, vind och vågor). I utredningarna skall klarläggas bl.a. miljövinster, sysselsättningseffekter, påverkan på konsumentpriser samt effektivisering av energisparandet. I utredningen avses särskild uppmärksamhet fäst vid miljövänligt bränsle för fordon.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-70 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-6 000
8205	Övrigt näringsliv	-14 000
	Anslagsbehov	**-90 000**

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-967,30	-5 000	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningsverksamhet och utbildning samt kostnader för publikationer, examensprov, registerhållning, kontroll av elmaterial och dylikt. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-2 000
4800	Övriga utgifter	-1 000
	Anslagsbehov	**-5 000**

43.27.40. Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-1 320 000	-1 540 000

Med hänvisning till budgeten för år 2005 konstateras att under detta moment upptogs ett anslag om 1.320.000 euro att utges som bidrag om 30 % av de då beräknade kostnaderna för att förverkliga det biobränsleeldade kraftvärmeverket i Mariehamn. På basis av bindande offerter har bolaget konstaterat att de bidragsberättigande kostnaderna till följd av ändrade marknadslägen för såväl stålprodukter som denna typ av anläggningar i sig stigit till 9.200.000 euro. Landskapsregeringen föreslår med anledning av detta att ett ytterligare anslag om 1.440.000 euro upptas för att möjliggöra att bidrag beviljas enligt den avsedda procentuella storleksordningen om 30 %. Beviljandet av bidraget förutsätter en notifiering till kommissionen.

Landskapsregeringen föreslår därtill ett anslag om 100.000 euro för befrämjande av förnybar energi. Anslaget kan användas till understöd om högst 30 % för godtagbara kostnader för planering och projektering av samt investeringar i anläggningar.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-1 540 000
	Anslagsbehov	**-1 540 000**

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	4 086	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-74 648	-75 000	-70 000
Överföringsutgifter	-38 700	-75 000	-90 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-113 348	-150 000	-160 000
Anslag netto	-109 262	-147 000	-157 000

Verksamhetens övergripande målsättning är att skapa en god säkerhet i samhället för personer, egendom och miljö samt att säkra de grundläggande samhällsfunktionerna.

Denna målsättning strävar man till att uppnå genom enhetens verksamheter som omfattar följande områden

- brand- och räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsväsendet
- explosionsfarliga ämnen där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samfällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen samt
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervakning- och registreringsmyndighet.

Ett förslag till ny räddningslag (lr. framst. nr 11/2004-2005) behandlas under år 2005 i lagtinget och lagen torde kunna träda i kraft under år 2006. Närmare stadganden om lagens tillämpning skall ges i förordning.

Under år 2005 torde en ny plan för utveckling och organisation av det totala brand- och räddningsväsendet i landskapet Åland fastställas av landskapsregeringen i samråd med kommunerna.

Utöver den normala verksamheten och åtgärder i anledning av den nya räddningslagen kommer förberedelser för förnyelse av landskapsalarmcentralens teknik och funktioner samt dess samordning med polisens alarmfunktioner att vara aktuellt under året.

Inkomster

33.30.04. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
4 085,90	3 000	3 000

Föreslås en inkomst om 3.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 000
	Totalt	**3 000**

Utgifter

43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-74 647,55	-75 000	-70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för

- att skapa ekonomiska och praktiska förutsättningar för utbildning, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla organ som delegation och ledningsgrupp för brand- och räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med länsstyrelsen upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-4 000
4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-57 000
4800	Övriga utgifter	-4 000
1125	Maskiner och inventarier	-3 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-38 700,00	-75 000	-90 000

Föreslås ett anslag om 90.000 euro, vilket avser landskapsandelar för förverkligande av under år 2005 utgivna fullmakter.

Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för kommunerna att upprätthålla en god standard på sin räddningsmateriel vilka man avser att uppnå genom att ekonomiskt bidrag erläggs enligt förhandsprövning så som anges i 7 kap. LL om brand- och räddningsväsendet (37/1977). Härvid är den av landskapsregeringen fastställda anskaffningsplanen för brandkårerna i landskapet Åland riktgivande.

Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2006 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2007 till ett högsta belopp om 60.000 euro.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-90 000
	Anslagsbehov	**-90 000**

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	14 675	18 000	18 000
Konsumtionsutgifter	-366 559	-389 000	-388 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-366 559	-389 000	-388 000
Anslag netto	-351 884	-371 000	-370 000

Övergripande målsättning för landskapsalarmcentralen är att ta emot inkommande nödanmälningar och alarmera ut erforderliga räddningsresurser eller förena dessa till andra myndigheters jourställe.

Landskapsalarmcentralen har som delmål
- att kunna hålla hög driftsäkerhet för datasystem då larmmottagning alltmer kräver fungerande datasystem
- att minska de tekniska driftskostnaderna
- att kunna hålla en bemanning med säker och kompetent personal under dygnets alla tider året runt samt
- att anpassa jourrummet och dess utrustning så att arbetsmiljön lämpar sig för kontinuerlig bemanning dygnet runt.

För att uppnå delmålen planeras följande åtgärder
- anskaffning av nödcentralsdatasystemet ELS-GEOFIS tillsammans med polisen så att en stor del av tekniken kan samanvändas, samt ett mindre eget reservsystem som skall fungera vid huvudsystemfel
- all tillfällig personal måste med jämna mellanrum upprätthålla sin kompetens och testas samt
- kontinuerlig utbildning och uppföljning av personalens kunskaper.

Inkomster

33.32.20. Landskapsalarmcentralen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
14 674,77	18 000	18 000

Landskapsalarmcentralens inkomster härrör sig från
- trygghetstelefoner
- servicealarm och
- alarmeringstjänster som inte berör brand- och räddningsväsendet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	18 000
	Totalt	**18 000**

Utgifter

43.32.20. Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-366 558,80	-389 000	-388 000
		(t.a. -10 000)

För landskapsalarmcentralens verksamhet under år 2006 föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 388.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av vikarier, vilket även kan användas för inköp av motsvarande tjänster av annan myndighet.

		År 2004	År 2005	År 2006
	Inrättade tjänster (*1vakant)	7	7	7 *
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-265 433		
	- tillfälliga tjänster	-48 667		
	- övriga personalutgifter	-1 750		
	- personalkostnadsersättningar	0		-315 850
4100	Material och förnödenheter			-5 150
4200	Hyror			-16 000
4300	Inköp av tjänster			-53 000
4800	Övriga utgifter			-3 000
1125	Maskiner och inventarier			-5 000
	Anslagsbehov			**-398 000**
	Användning av tidigare års anslag			10 000
	Förslag			**-388 000**

43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	248 313	240 000	250 000
Konsumtionsutgifter	-848 356	-1 023 000	-985 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-4 244	-200 000	-336 000
Summa utgifter	-852 601	-1 223 000	-1 321 000
Anslag netto	-604 288	-983 000	-1 071 000

Under år 2006 planeras en fortsatt genomgång av landskapets fastigheter och förvaltningen av dessa i avsikt att vid behov kunna utveckla fastigheternas drift, underhåll och användning.

Under år 2005 gjordes en utredning gällande vilka fastigheter som kan avyttras såsom obehövliga eller p.g.a. att de saknar särskilda landskapsintressen. I utredningen föreslås att vissa fastigheter skulle avyttras, medan utredningen inte tar ställning till flera av museibyråns fastigheter vilka kräver en ytterligare genomgång innan beslut kan fattas om en eventuell överlåtelse. För de fastigheter som är aktuella för försäljning se moment 34.10.74. Under år 2005 gjordes även en inventering av landskapets totala fastighetsinnehav. Inventeringen sammanställdes i form av ett register med viss detaljinformation. Registret kommer att successivt kompletteras med ytterligare information.

Under kapitlet upptas anslag för den direkta förvaltningen av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård samt skolbyggnaderna för Ålands hantverksskola vid Tosarby, Stora och Lilla Båtskär, f.d. Lotsstugan på Espskär i Kökar samt fastigheten Ålands husmodersskola i Saltvik.

I verksamheten ingår även fastighetsskötseln av Ålands Turisthotell, vilken debiteras det förvaltande fastighetsbolaget. Därtill ingår även kostnader för vissa förvaltningsuppgifter av fastigheter som genom avtal sköts av byggnadsbyrån. Dessa kostnader debiteras respektive enhet.

Drift och underhåll av Eckerö allhall sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapsregeringen, som fastighetsägare, ansvarar för förvaltningen ingår anslag för denna under detta kapitel.

Byggnadsbyrån erbjuder olika drift-, underhålls- och projektledningstjänster till landskapets olika fastighetsförvaltare, som komplement till enhetens egen förvaltning. Byrån debiterar härvid för sina tjänster. Denna lösning möjliggör att även mindre enheter kan ha en välfungerande fastighetsförvaltning. Byggnadsbyråns personella resurser är begränsade och byrån anlitar därför även externa företag för drift och underhåll av fastigheterna.

Förhandlingar pågår med det statsägda fastighetsbolaget Senatfastigheter om att landskapet eventuellt skulle överta vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet i anslutning till statens ämbetshus, vilka inte längre behövs för egentlig statsförvaltning. Avsedda utrymmen är i huvudsak uthyrda och inkomsterna bör på sikt täcka utgifterna. Om landskapet övertar nämnda utrymmen från och med år 2006 ökar hyresinkomsterna för befolkningskyddet samtidigt som även driftkostnaderna ökar.

Inkomster

33.40.01. Fastighetsförvaltningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
247 713,09	240 000	250 000

Uppskattade inkomster enligt följande:

Byggnadsbyråns byggnadsverksamhet	60.000 euro
Inkomster för fastighetsförvaltning och projektledning	35.000 euro
Hyresinkomster från Självstyrelsegården	10.000 euro
Hyra för befolkningsskyddet	20.000 euro
Inkomster för sålda tjänster (turisthotellet)	100.000 euro
Inkomster från hyresbostäderna vid Grindmattesvägen	15.000 euro
Hyresinkomster från Eckerö post- och tullhus	10.000 euro
	250.000 euro

Förhandlingar pågår med det statsägda fastighetsbolaget Senatfastigheter om att landskapet eventuellt skulle överta vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet i anslutning till statens ämbetshus, vilka inte längre behövs för egentlig statsförvaltning.

Om landskapet övertar nämnda utrymmen från och med år 2006 ökar hyresinkomsterna för befolkningskyddet med ca 90.000 euro. Kostnaderna för samma utrymmen skulle samtidigt öka med ca 40.000 euro (moment 43.40.01).

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	195 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	55 000
	Totalt	**250 000**

33.40.88. Överlåtelse av fastigheter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
600,00	0	0

Under momentet föreslås inga inkomster för sålda fastigheter. Se moment 34.10.74.

Utgifter

43.40.01. Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-848 356,31	-990 000	-970 000
(t.a. -80 201,00)		

Föreslås ett anslag om 970.000 euro för drift och underhåll av de i kapitelmotiveringen nämnda fastigheterna. I anslaget ingår även kostnader för smärre åtgärder i upphyrda utrymmen vilka inte bekostas av hyresvärden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås vidare att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2006.

Förhandlingar pågår med det statsägda fastighetsbolaget Senatfastigheter om att landskapet eventuellt skulle överta vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet i anslutning till statens ämbetshus, vilka inte längre behövs för egentlig statsförvaltning. Om landskapet övertar nämnda utrymmen från och med år 2006 ökar kostnaderna för avsedda utrymmen med cirka 40.000 euro samtidigt som hyresinkomsterna för befolkningskyddet ökar med cirka 90.000 euro.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	2	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	12	13	12
- bisyssla	2	2	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-51 509	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-452 291	
	- personalkostnadsersättningar	1 000	-502 800
4100	Material och förnödenheter		-228 000
4200	Hyror		-20 000
4300	Inköp av tjänster		-141 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 000	
	- fastighetsskatt	-35 000	
	- övrigt	-10 200	-48 200
1125	Maskiner och inventarier		-30 000
	Anslagsbehov		**-970 000**

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-33 000	-15 000

För projektering och utredningar av byggnadsinvesteringar föreslås ett anslag om 15.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		-100 000

Momentet nytt.
Det är inte längre aktuellt att bygga till Självstyrelsegården med en våning. I den planerade om- och tillbyggnaden ingick flera åtgärder vilka oaktat detta behöver genomföras inom de närmaste åren för att centralförvaltningens verksamhetsutrymmen fortsättningsvis skall vara ändamålsenliga och trivsamma. Bland dessa kan nämnas förnyande av ventilationssystemet och datanätverket, åtgärder för att förbättra säkerheten och varuhanteringen, åtgärder för att åstadkomma goda verksamhetsförutsättningar för IT-enheten och fastighetsskötseln, ombyggnad av kanslidelens entré samt ett ev. utbyte av vissa avloppsstammar och en allmän re-

novering och uppsnyggning av kanslidelen.

En planering av ovannämnda åtgärder avses vidtagen under år 2006 varefter åtgärderna kan genomföras i etapper under åren 2007 - 2009. Kostnaderna för åtgärderna är i detta skede svåra att bedöma, men kan grovt uppskattas till 2,5 miljoner euro. Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-100 000
	Anslagsbehov	**-100 000**

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-4 244,30	-200 000	-236 000

Anslaget avser renoveringar, ombyggnader och anskaffningar av utrustning till de i kapitelmotiveringen angivna fastigheterna.

Därtill ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter samt landskapets kostnader för investeringar i det s.k. Bergsskyddet.

Under året planeras bl.a. följande åtgärder och anskaffningar
- förnyande av vattentak på kanslihuset vid Självstyrelsegården
- ombyggnad av parkeringsplatser och planteringar vid Självstyrelsegården
- ombyggnad av takljus på lagtingsbyggnaden
- förnyande av vattentak på museibyggnaden
- ombyggnad av takljus på museibyggnaden
- renovering och underhåll av byggnaderna på Stora och Lilla Båtskär
- reparation av fasaden på förrådsbyggnaden vid Grindmattesvägen
- komplettering och förnyande av maskiner och utrustning
- kompletterande anskaffningar och åtgärder vid Eckerö allhall
- diverse ombyggnader i berörda fastigheter
- oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter samt
- förnyande av el-reservkraftanläggning i Bergsskyddet.

Åtgärderna genomförs med beaktande av prioritering och tillgängliga medel.

I budgetförslaget ingår kostnader för en ny el-reservkraftanläggning i Bergsskyddet. Kostnaden för landskapet, med beaktande av nuvarande andel (17,21 %), utgör ca 36.000 euro. Om landskapet övertar de utrymmen från Senatfastigheter i Bergskyddet vilket nu är aktuellt skulle landskapets andel öka till 47,3 %, varvid landskapets del av investeringen skulle öka till ca 100.000 euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-200 000
1125	Maskiner och inventarier	-36 000
	Anslagsbehov	**-236 000**

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	445 233	397 000	392 000
Konsumtionsutgifter	-4 208 999	-4 490 000	-4 580 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-100 000	-850 000
Summa utgifter	-4 208 999	-4 590 000	-5 430 000
Anslag netto	-3 763 766	-4 193 000	-5 038 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (26/2000 och 34/2000), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

Det övergripande målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Landskapsregeringen prioriterar att åstadkomma en flexiblare användning av den tillgängliga personalresursen speciellt med fokus på narkotikabekämpningen, kontinuerlig utbildning i bemötandet av könsrelaterat våld samt frågan om hur en ändamålsenlig polisnärvaro i skärgården skall upprätthållas. Så som av allmänna motiveringen framgår ses arbetsfördelningen mellan den allmänna förvaltningen och polismyndigheten över.

För att polismyndigheten skall kunna fullgöra sina uppgifter är rekryteringen till polisutbildningen central. Bemanningen på särskilt brottmålsavdelningen kommer att prioriteras med beaktande av behovet av grundbemanningen på ordningsavdelningen.

Inriktningsmål för år 2006
För allmän ordning och säkerhet är målsättningarna att
- upprätthålla en hög alarmberedskap så att utryckningstiden för brådskande uppdrag i medeltal är 15 minuter och
- genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom att öka allmänhetens trygghetskänsla.

För trafikövervakning är målsättningarna att
- övervakningen inriktas mot farligt beteende i trafiken såsom farliga omkörningar, hastighetsöverträdelser och underlåtenhet att visa hänsyn för den lätta trafiken och fotgängare
- automatisk hastighetsövervakning utreds under år 2006
- övervaka farligt beteende i trafiken, särskilt uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende. Målet är att på sätt minska antalet grova äventyranden i trafiken med 20 % samt
- antalet rattfylleriblåsningar hålls på nuvarande nivå, ca 15.000 blåsprov per år. Målet är att minst 60 % av rattfylleristerna grips i blåskontroller eller annan polisövervakning.

För brottsbekämpningen är målsättningarna att
- utredningstiderna skall vara korta, särskilt när det gäller unga förbrytare. Målet är att tiden för lagföring är 52 dagar
- utredningar av våldsbrott, särskilt när det gäller våld mot kvinnor och barn prioriteras. Målet är att minska dessa brott med 10 %

- uppklarningsnivån för strafflagsbrott förbättras med 5 %
- kriminaltekniken är ett prioriterat område. Målet är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för den kriminaltekniska undersökningen för att fler s.k. vardagsbrott kan klaras upp samt
- vid utredning av narkotikabrott eftersträvas att nyrekryteringen halveras.

För serviceverksamheten är målsättningarna att
- polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndsärenden och
- allmänheten bör kunna ansöka om tillstånd samt göra olika anmälningar över Internet.

Inkomster

33.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
445 233,43	397 000	392 000

Inkomsterna har beräknats enligt följande:

Inkomst av polis lämnad handräckning	3.500 euro
Inkomst av hittegodsförsäljning	5.000 euro
Hyresinkomster	3.000 euro
Diverse inkomster	5.500 euro
Inkomster av kansliexpeditioner	
- enligt landskapslagstiftning	55.000 euro
- enligt rikslagstiftning	120.000 euro
Ersättning från polisskolan	200.000 euro
Totalt	392.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	178 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	3 000
3900	Övriga inkomster	210 500
	Totalt	**392 000**

Utgifter

43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-4 208 999,39	-4 490 000	-4 580 000
(t.a. -161 870,30)		(t.a. -50 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 4.580.000 euro för Ålands polismyndighets verksamhet under år 2006.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att två tjänster som äldre konstapel (lkl A18) indras.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	80	80	78
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	4	4	4
- bisyssla	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-4 002 734	
	- tillfälliga tjänster	-138 559	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-102 107	
	- övriga personalutgifter	-8 500	
	- personalkostnadsersättningar	25 000	-4 226 900
4100	Material och förnödenheter		-112 500
4200	Hyror		-24 000
4300	Inköp av tjänster		-140 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 000	
	- representation	-2 500	
	- övrigt	-4 100	-46 600
1125	Maskiner och inventarier		-80 000
	Anslagsbehov		**-4 630 000**
	Användning av tidigare års anslag		50 000
	Förslag		**-4 580 000**

43.60.74. Om- och tillbyggnad av polishuset (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-100 000	-850 000

I enlighet med lagtingets beslut planeras en tillbyggnad av polishuset utgående från att landskapsalarmcentralen fortsätter sin verksamhet i Mariehamns räddningsverks byggnad. Vid om- och tillbyggnaden skall beaktas att huset uppfyller gällande lagstiftning.

Detaljprojekteringen av utbyggnaden av polishuset beräknas vara klar i mitten av år 2006 varefter entreprenadanbud kan inbegäras och byggnadsarbetet kan igångsättas.

För igångsättning av byggnadsprojektet föreslås ett anslag om 850.000 euro utöver det tidigare anslagen om 350.000 euro. Kostnaderna för projektet inklusive utrustning är beräknad till ca 2.000.000 euro. Resterande anslag, ca 800.000 euro, upptas i budgeten för år 2007.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-850 000
	Anslagsbehov	**-850 000**

43.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	807 938	711 000	730 000
Konsumtionsutgifter	-622 914	-683 000	-681 000
Överföringsutgifter	-28 839		
Investeringsutgifter			-370 000
Summa utgifter	-651 753	-683 000	-1 051 000
Anslag netto	156 186	28 000	-321 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL om Motorfordonsbyrån (9/1975)

angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrån till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering av verksamheten och personalutveckling för att befrämja en fortsatt god effektivitet.

Landskapsregeringen har för avsikt att avlämna en framställning till lagtinget angående ändring av LL om besiktning och registrering av fordon (19/1993), i syfte att minska kontrollbesiktningsintervallen med beaktande av trafiksäkerhetsaspekter och EG-rätten, så att ändringarna kan träda i kraft under år 2006.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2003	2004	2005	2006
Årlig kontrollbesiktning	15.209	15.904	15.950	15.800
Avgastest	10.579	11.284	11.400	11.300
Förarexamen	590	603	700	720
Mopedförarbevis	244	104	0	0
Fordonsregistret, antal fordon	28.690	29.742	29.900	30.000
Nybilsregistrering	712	629	650	650
Ändringar i fordonsregister	9.013	9.110	9.200	9.200
Nyregistreringar och ändringar i båtregister	530	472	480	500
Nya körkort och ändringar	2.237	2.149	2.200	2.200
Trafikbrott som registrerats	448	789	800	850

Från och med 1.6.2004 ingår mopedförarbevisen i förarexamen.

Inkomster

33.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
779 099,49	700 000	730 000
	tb 8 000	

Under momentet föreslås en inkomst som beräknats till 730.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter	100 000
	- registerbrickor	93 000
	- besiktningsavgifter	500 000
	- förarexamensavgifter	37 000
	Totalt	**730 000**

33.70.60. Skrotningsavgifter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
28 838,85	3 000	

Landskapsregeringen har beslutat att fr.om. 1.7.2005 inte uppbära skrotningsavgift för de fordon som inte omfattas av producentansvar. Landskapsregeringen

bedömde att kostnaderna för administrationen av dessa avgifter skulle överstiga de beräknade inkomsterna. Momentet föreslås därför utgå.

Utgifter

43.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-622 913,75	-650 000	-681 000
	tb -33 000	
(t.a. -37 032,30)		

Under momentet föreslås ett anslag om 681.000 euro. Verksamheten vid Motorfordonsbyrån fortsätter att växa vilket ger en motsvarande ökning av utgifter.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som byråfunktionär (lkl A13) inrättas fr.o.m. 1.3.2006. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster samt i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av semestervikarier.

Nya registerutdrag enligt EU - direktiv har tagits i bruk under år 2005 där utskriften görs på papper med högre säkerhetskrav. Kunder kommer att få nytt registerutdrag vid varje godkänd besiktning. Detta kommer att öka kostnaderna för tryckningstjänster.

Kort för digitala färdskrivare skall tryckas vilket också belastar tryckningstjänster.

I anslaget för maskiner och inventarier ingår OBD-avgastestapparat och datautrustning.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	9	9	10
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-389 360	
	- tillfälliga tjänster	-12 039	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-33 601	
	- personalkostnadsersättningar	0	-435 000
4100	Material och förnödenheter		-36 000
4300	Inköp av tjänster		-169 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-8 000	
	- övrigt	-8 100	-16 100
1125	Maskiner och inventarier		-24 900
	Anslagsbehov		**-681 000**

43.70.74. Renovering och tillbyggnad (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-370 000

Momentet nytt.
Motorfordonsbyråns lokaler togs i bruk år 1982. En grundrenovering av befintliga utrymmen behövs samt en tillbyggnad av kontorsdel och besiktningshall för att klara dagens och framtida behov i verksamheten.

Landskapsregeringen föreslår att en tillbyggnad av besiktningshall om 77 m^2 samt kontorsdel om 98 m^2 genomförs. I kontorsdelen ingår förstorade utrymmen för arbetsrum, lunchrum, arkiv och förråd samt förstorad kundmottagning och ombyggnad av kontor. Därtill föreslås viss ombyggnad i befintlig besiktningshall så att bl.a. ett kundrum om 16 m^2 byggs.

Därtill föreslås att taktäckningen, sammanlagt 760 m^2, förnyas.

Till följd av tillbyggnaderna beräknas driftsutgifterna i budgeten öka med ca 3.500 euro per år. Därtill tillkommer avskrivningar som belastar resultaträkningen i affärsbokföringen om ca 10.000 euro per år.

Med hänvisning till ovanstående förslås ett anslag om 370.000 euro. Av anslaget har ca 300.000 euro beräknats för tillbyggnads- och renoveringsåtgärderna medan ca 70.000 euro har beräknats för lös inredning och utrustning.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-300 000
1125	Maskiner och inventarier	-70 000
	Anslagsbehov	**-370 000**

43.80. POSTEN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	666 000	1 000 000	0
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	666 000	1 000 000	0

Verksamhet

Målet för Postens verksamhet är att se till att postverksamheten utvecklas ändamålsenligt och att utbudet av tjänster motsvarar kundernas och hela samhällets behov. Produkterna och tjänsterna skall prissättas enligt företagsekonomiska principer och så, att överskott från verksamheten kommer kunderna och verksamheten tillgodo. Posten på Åland bekostar sålunda själv den olönsamma samhällsomfattande postservicen i glesbygden utan att detta särskilt beaktas vid kalkyleringen av avkastningskravet.

Den grundläggande, samhällsomfattande postservicen som skall finnas allmänt tillgänglig i hela landskapet består av adresserade brevförsändelser upp till två kilo och postpaket upp till tio kilo, transport och utdelning av ankommande utrikesförsändelser upp till trettio kilo samt tjänster som gäller rekommenderade och adresserade försändelser.

Av de 1 klass brev, som inlämnats till postbefordran inom utsatt tid, skall 98 % nå adressaten följande arbetsdag och resten under därpå följande arbetsdag. Uppnått resultat år 2004 var hela 98,8 procent.

Tidningarna i normal postutdelning dagtid måndag - fredag skall nå adressaten inom den tid utgivaren beställt.

I varje kommun skall det finnas minst en fast postserviceenhet.

Investeringar och lån
Totalt får investeringarna under år 2006 uppgå till högst 4,0 miljoner euro. Postens största investeringsobjekt under finansåret är tillbyggnad av postterminalen i Sviby, ca 2.500.000 euro samt utbyte och anpassning av fordonsparken och postal utrustning. Den totala investeringen i postterminalen under de två kommande åren kan, beroende på vad som bedöms ändamålsenligt, komma att uppgå till ca 5 miljoner euro. Tanken är att verksamheten i Mariehamn överflyttas till terminalen i Sviby varför fastigheten vid Torggatan 4 då investeringen är genomförd år 2007 kan avyttras.

Postens resultat och inbetalning till budgeten

Resultatmålet för Posten år 2006 är en vinst på 2.215.000 euro enligt nedanstående uppställning.

KALKYLERAD RESULTATRÄKNING 1.1.2006 - 31.12.2006

Omsättning	22.730.000
Övriga rörelseintäkter	120.000
Material och tjänster	
Inköp	720.000
Köpta tjänster	1.300.000
Personalkostnader	
Löner och arvoden	6.093.000
Lönebikostnader	1.389.000
Avskrivningar	1.027.000
Övriga rörelsekostnader	10.121.000
Rörelsevinst	**2.200.000**
Finansiella intäkter och kostnader	15.000
Räkenskapsperiodens vinst	**2.215.000**

Posten erlägger till landskapets pensionsfond en pensionspremie om 19 % av avlöningsutgifterna.

Postens grundkapital uppgår till 5.281.100,89 euro.

I enlighet med budgeten för år 2005 har landskapsregeringen i samarbete med Posten gått in för att nya principer bör läggas till grund för dimensioneringen av avkastningen från Posten. Utgångspunkter för de nya principerna är
- det är Postens situation som skall vara avgörande för överföringarna till budgeten
- ägaransvaret, inkluderande bestämmanderätten över överföringarna till ägaren, innebär samtidigt ett ansvar för de förutsättningar Posten ges för att utvecklas
- Postens kapitalbehov skall i första hand täckas av posten själv genom sin

verksamhet - vid stora investeringar är lånefinansiering tänkbart
- Posten skall inte bedriva kapital- och likviditetsförvaltning utöver sedvanlig förvaltning av de medel som erfordras för deras verksamhet. Överskott skall således överföras till landskapets budget och inte automatiskt ackumuleras i affärsverket.

Detta innebär att vid diskussionen om dimensioneringen av överföringen skall större uppmärksamhet ägnas balansräkningen, dvs. kapitalbehovet och de investeringsbehov som Posten har. Diskussionerna skall föras utgående från de strategiska handlingsplanerna för Posten och prognoser för resultaträkningen för både det pågående året och det kommande budgetåret.

Beträffande överföringen till budgeten föreslås med beaktande av de ovan anförda principerna, Postens investeringsbehov, prognosen för resultatet för år 2005 - en vinst om ca 2 miljoner euro - samt den ovan redovisade kalkylerade resultaträkningen för år 2006 att inget anslag upptas i budgeten som inkomst av överföring från Posten.

Landskapsregeringen konstaterar att det synsätt som principerna baserar sig på inte helt sammanfaller med de bakomliggande tankarna i den gällande lagstiftningen. Den praxis som landskapsregeringen och Posten på Åland önskar gå in för bör därför för tydlighetens skull följas upp med en revidering av LL om posten på Åland.

Inkomster

33.80.23. <u>Posten på Åland</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
666 000,00	1 000 000	0

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås ingen inkomst upptagen under momentet för år 2006.

43.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	140 385	70 000	80 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-328 116	-400 000	-442 000
Summa utgifter	-328 116	-400 000	-442 000
Anslag netto	-187 730	-330 000	-362 000

De övergripande målen är att tillgodose personalens behov av kompetensutveckling, företagshälsovårdstjänster och intern information samt att verka för en god arbetsplatsdemokrati och en utveckling av arbetarskyddets funktion i avsikt att skapa en god arbetsmiljö inom förvaltningen så att en god arbetslivskvalité och personalpolitik kan uppnås.

Målsättningen med personalutbildningen är att utifrån förvaltningens och personalens behov öka och stärka personalens allmänna kompetens och optimera arbetsförutsättningarna, genom internt och externt arrangerade kurser, seminarier, föreläsningar och studiebesök. Målsättningen för kommunikations- och informationsutbildningen är att tillgodose behovet av utveckling och kunskaper för genomförandet av kommunikationsplanen. Ledarskapsutbildningen skall stimulera

till och resultera i ett aktivt och gott ledarskap på olika nivåer inom förvaltningen.

Målsättningen med företagshälsovården är dels att vidta åtgärder och förbättringar för att förebygga arbetsrelaterade sjukdomar och att upprätthålla och förbättra de anställdas arbets- och funktionsförmåga dels att förbättra arbetsmiljön och därmed arbetslivskvalitén hos de anställda.

Målsättningen för friskvårds- och personalaktivitetsanslaget är att aktivt stimulera personalen till olika friskvårds- och motionsaktiviteter för att uppnå positiva hälsoeffekter och ett ökat välbefinnande.

Inkomster

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
140 385,20	70 000	80 000

Under momentet upptas gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård samt eventuella inkomster från kursavgifter.

Specifikation:

4300	Inköp av tjänster (minskning)	80 000
	Totalt	**80 000**

Utgifter

43.95.05. Utgifter för hyreslokaliteter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-104 695,52	-130 000	-157 000

Anslaget avser kostnader för hyres- och driftsutgifter såsom städning, el, m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 7 och 14, Ekonomiegatan 1, Parkgatan 6 och Storagatan 9 samt för Ålandsvägen 40 som landskapsregeringen hyrt för förvaltningens behov. I anslaget ingår även kostnader för riksdagsmannens kontor på Åland.

Föreslås, med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971), att hyresinkomsterna från Skärgårdssamarbetet inkl. Interregkansliet samt Östersjöfonden fortsättningsvis kan gottskrivas momentet.

		År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-20 700	
	- personalkostnadsersättningar	0	-20 700
4100	Material och förnödenheter		-2 300
4200	Hyror		-135 000
4300	Inköp av tjänster		-20 700
4800	Övriga utgifter		-5 300

3300	Hyresinkomster och ersättningar	27 000
	Nettoanslagsbehov	**-157 000**

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-223 420,03	-270 000	-285 000

Under momentet förslås ett anslag om 285.000 euro. Av anslaget har 188.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, förebyggande subventionerad massage, första hjälp material, utbildning och mediciner.

Av anslaget har 34.000 euro beaktats för personalvård vid beslut om verksamhetsminskningar och indragningar av tjänster. Kostnaderna innefattar bl.a. handledning och kompetenskompletterande utbildning i avsikt att underlätta förflyttning inom förvaltningen och öka personalens möjligheter på arbetsmarknaden vid aktivt arbetssökande.

För personalutbildning har beräknats 31.000 euro. Personalutbildningen genomförs enligt särskilt fastställd utbildningsplan och tyngdpunkten år 2006 kommer att ligga på utveckling av ledarskapet inom förvaltningen och utbildning i kommunikation och information enligt kommunikationsplanen. Anslaget kan även användas för utbildning och studiebesök för arbetarskyddskommissionsmedlemmar inom hela förvaltningen (Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

För friskvård och personalaktiviteter samt för den traditionella gemensamma julfesten har 32.000 euro beaktats.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-1 000
4300	Inköp av tjänster	-280 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	**-285 000**

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	15 830 176	22 648 000	30 670 000	35,4%	93,7%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-16 833 735	-18 913 000	-19 461 000	2,9%	15,6%
Överföringsutgifter	-9 213 891	-9 169 000	-12 744 000	39,0%	38,3%
Realinvesteringsutgifter	-310 390	-3 750 000	-4 650 000	24,0%	1398,1%
Lån och övriga finansinvesteringar		-3 630 000	-4 088 000	12,6%	
Summa utgifter	-26 358 016	-35 462 000	-40 943 000	15,5%	55,3%
Anslag netto	-10 527 840	-12 814 000	-10 273 000	-19,8%	-2,4%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 612 668	-1 870 000	-1 849 000	-1,1%	14,7%
Allmänna stöd till kommunerna	-4 576 193	-4 720 000	-5 380 000	14,0%	17,6%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-3 322 425	-6 130 000	-7 050 000	15,0%	112,2%
Penningautomatmedel	-1 537 698	-5 549 000	-8 902 000	60,4%	478,9%
Pensioner och pensionsavgifter	-14 727 182	-15 945 000	-16 790 000	5,3%	14,0%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-581 850	-1 248 000	-972 000	-22,1%	67,1%
Summa	-26 358 016	-35 462 000	-40 943 000	15,5%	55,3%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 612 668	-1 870 000	-1 849 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 612 668	-1 870 000	-1 849 000
Anslag netto	-1 612 668	-1 870 000	-1 849 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning (70/1998), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättning är därför att främja en sund och öppen användning av landskapets medel samt att verka för en god ekonomisk utveckling i landskapet.

Avdelningen har till uppgift
- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att sköta landskapets kassahantering, bokföring och bokslut vari ingår övervakning av underredovisare

- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänstereglerings
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna IKT-utveckling
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden, Nordens Institut och Skärgårdssamarbetet
- att utföra de arbetsuppgifter som ankommer på landskapsregeringen i egenskap av fondförvaltare för Interreg III A - Skärgården
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget och
- att handha beredningen av övriga skattefrågor.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2003	2004	2005	2006
Bokförda dokument	64.245	62.417	69.000	64.000
Lön-, pensions- och arvodestagare	6.574	6.860	6.700	7.000
Utestående lån	1.586	1.500	1.450	1.500
Räntestödslån	977	938	1.050	1.000
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	214	214	215	215

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Målsättningar för år 2006
- att omarbeta formerna och grunderna för den s.k. rambudgeten och planen för de påföljande åren så att dubbelarbete undviks samtidigt som landskapsregeringens politiska strävanden i budgetpolitiken tydliggörs
- att fortsätta arbetet med att se över och utarbeta förslag till ny finansförvaltningslag
- att fortsätta arbetet med att se över transfereringarna till kommunala sektorn utgående från den mellanrapport över situationen som beräknas avlämnad inom år 2005
- att slutföra översynen och upphandlingen av försäkringstjänster
- att genom minst 4 informations- och utbildningstillfällen upprätthålla personalens medvetenhet och kunskap om datasäkerhetsfrågor och aktuella säkerhetsrisker
- att påbörja en modernisering av de centrala textbaserade applikationer som används inom förvaltningen till ett grafiskt mer användarvänligt gränssnitt
- att utreda och utvärdera hur digitala signaturer kan utnyttjas i landskapsregeringens verksamhet
- att fortsätta arbetet med att öka driftsäkerhet och tillgänglighet hos landskapsregeringens centrala IT-system genom anskaffning av redundant utrustning samt placering av den centrala datorutrustningen i skyddade utrymmen
- att delta i förnyelsen av datakablaget i lagtings- och museibyggnaden samt i planeringen av motsvarande arbete i självstyrelsegården
- att administrera ibruktagandet och upphandlingen av driften för domänen ax som toppdomän för Åland på Internet

- att till finansavdelningen inlämnade utanordningar och godkända fakturor skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka
- att erlägga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen
- att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor
- att fortsätta arbetet med införande av ett system för elektronisk dokumenthantering inom förvaltningen så långt att distributionen och hanteringen av inkommande fakturor sköts digitalt. Detta innebär att nya rutiner skall införas beträffande fakturahanteringen
- att ersätta lånereskontraprogrammet med ett funktionellare och mer lättarbetat program
- att i samarbete med tjänstemannafackföreningarna utarbeta förslag till förbättringar av tjänstekollektivavtalet för undervisningssektorn och
- att utveckla löne- och arbetstidssystemet för personalen vid landskapets frigående färjor i samarbete med denna personalgrupps fackföreningar.

Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 429 707,39	-1 625 000	-1 589 000
(t.a. -112 432,00)	(t.a. -46 000)	(t.a. -58 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 1.589.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För att möjliggöra en ändamålsenligare fördelning av arbetsuppgifterna vid avtals- och pensionsbyrån föreslås att en tjänst som biträdande avtalschef (lkl A 25) inrättas fr.o.m. 1.3.2006 varvid tjänsten som biträdande förhandlare indras.

Föreslås därtill att en tjänst som bokförare (lkl A15) indras.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av registerföringen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för hanteringen av reseräkningar, avdelningens officiella kungörelser, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	36	36	35
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 522 145	
	- tillfälliga tjänster	-60 055	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-36 000	
	- personalkostnadsersättningar	2 000	-1 616 200
4100	Material och förnödenheter		-4 900
4300	Inköp av tjänster		-52 900

4800	Övriga utgifter		
	- resor	-16 000	
	- representation	-1 000	-17 000
3900	Verksamhetens övriga inkomster		44 000
	Nettoanslagsbehov		**-1 647 000**
	Användning av tidigare års anslag		58 000
	Förslag		**-1 589 000**

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-152 725,00	-185 000	-200 000
(t.a. -47 275,00)	(t.a. -15 000)	

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (72/1997) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 200.000 euro.

Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2006.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-30 235,76	-60 000	-60 000
(t.a. -21 803,52)	(t.a. -23 000)	

För utrednings- och utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde föreslås ett anslag om 60.000 euro. Under år 2006 pågår fortsättningsvis arbetet med att utveckla pensionsdataregistret samt utredning av skattefrågor och revidering av landskapsandelar. Anslaget kan användas för köp av tjänster och avlöningsutgifter för tillfällig personal.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-37 900	
	- personalkostnadsersättningar	0	-37 900
4300	Inköp av tjänster		-22 100
	Anslagsbehov		**-60 000**

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-4 576 193	-4 720 000	-5 380 000
Summa utgifter	-4 576 193	-4 720 000	-5 380 000
Anslag netto	-4 576 193	-4 720 000	-5 380 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i landskapslagstiftningen.

Genom att möjliggöra stöd för strukturella och organisatoriska åtgärder som främjar en gemensam skötsel av kommunala uppgifter och åstadkommer påvisbara besparingar främjas åtgärder för en effektiv skötsel av kommunala uppgifter.

Landskapsregeringen har även inför uppgörandet av budgetförslaget för år 2006 hållit överläggningar angående landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer mellan landskapet och kommunerna. Se även allmänna motiveringen.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 699 601,00	-2 000 000	-1 700 000

För utjämning av skatteinkomsterna och understöd enligt prövning enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 89/2003) föreslås ett anslag om 1.700.000 euro. Anslaget kan även användas som stöd för att åstadkomma organisatoriska och strukturella samarbetslösningar mellan kommuner vilka medför besparingar i handhavandet av kommunala uppgifter.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-1 700 000
	Anslagsbehov	**-1 700 000**

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-538 530,24	-750 000	-800 000

Föreslås ett anslag om 800.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 25/1998 och 89/2003).

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 93,72 euro per kommuninvånare.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-800 000
	Anslagsbehov	**-800 000**

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-397 244,10	-400 000	-800 000

Kompensationen för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 7/2002 och 69/2002) beräknas uppgå till ca 800.000 euro för år 2006, vilket föreslås upptaget under momentet.

Vid dimensioneringen av anslaget har antagits att omstruktureringen av ägandet i Chips Abp medfört högre skatt på kapitalinkomst som skall kompenseras kommunerna. Det exakta beloppet som skall kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2004 har slutförts.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-800 000
	Anslagsbehov	**-800 000**

44.05.33. Kompensation för utökat förvärvsinkomstavdrag

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-700 000,00	-1 400 000	-2 000 000

Under momentet föreslås ett anslag om 2.000.000 euro att utges åt kommunerna som kompensation för det utökade förvärvsinkomstavdraget. Kompensationen föreslås fördelad mellan kommunerna enligt de tre senast fastställda beskattningarna.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-2 000 000
	Anslagsbehov	**-2 000 000**

44.05.34. Kompensation i samband med förändrad samfundsskattefördelningsnyckel (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-240 817,92	-170 000	-80 000

Med hänvisning till LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland (6/2002, ändr. 85/2003) angående fördelningen av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna föreslås ett anslag om 80.000 euro att utges som kompensation till de kommuner som ekonomiskt förlorar på att ny fördelningsnyckel tillämpas för skatteåret 2005. Beräkningen utgår från att kommunernas andel av samfundsskatten för år 2005, enligt ÅSUB:s prognos, uppgår till sammanlagt ca 9,1 miljoner euro. Det slutliga beloppet kan beräknas först efter att beskattningen för år 2005 har slutförts.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-80 000
	Anslagsbehov	**-80 000**

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		2 030 000	9 550 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-3 100 000	-30 000	-50 000
Investeringsutgifter	-222 425	-3 600 000	-4 500 000
Lån o övr. finansinv.		-2 500 000	-2 500 000
Summa utgifter	-3 322 425	-6 130 000	-7 050 000
Anslag netto	-3 322 425	-4 100 000	2 500 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur. Av syftena med anslagen under kapitlet kan speciellt nämnas anslag för investeringar för att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet.

Inkomster

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	30 000	50 000

Enligt 63 § självstyrelselagen tillfaller danaarv landskapet Åland. Se även moment 44.10.31.

Specifikation:

6000	Extraordinära inkomster	50 000
	Totalt	**50 000**

34.10.74. Försäljning av fastigheter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	2 000 000	5 000 000
	tb 0	

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att avyttra fastigheter genom försäljning enligt följande:

1. Manngårdsbyggnaden vid fastigheten Grelsby kungsgård Rnr 1:27 i Grelsby by i Finström och tillhörande uthus inklusive outbruten del av omgivande tomtmark om ca 5 ha säljs såsom obehövlig på den öppna marknaden under förutsättning att de markbyten som anläggande av en golfbana i Godby/Ämnäs förutsätter har genomförts.

2. Bostadshuset och ekonomibyggnaden vid fastigheten Grelsby kungsgård Rnr 1:27 i Grelsby by i Finström inklusive outbruten del av omgivande tomtmark om ca 0,5 ha (f.d. plantskolan) säljs såsom obehövlig på den öppna marknaden.

3. F.d. lotsstugan med tillhörande fastigheter Rnr 1:1, 2:3 och 2:4 på ön Espskär i Kökar. Områdena består av tre fastigheter med en sammanlagd areal på 0,33 ha och bebyggd med en lotstuga från år 1863. Föreslås att fastigheterna i första hand erbjuds till försäljning till de nuvarande ägarna av stomlägenheten från vilken marken exproprierats av finska staten.

4. Bostadshus på outbruten tomt om ca 0,3 ha underlydande fastigheten Vestergård Rnr 2:0 i Tosarby i Sund säljs såsom obehövlig på den öppna marknaden.

5. Outbruten tomt om ca 0,15 ha, belägen intill Prästö camping i Sund, underlydande fastigheten Bomarsunds fästning med Prestö Rnr 4:40. Den outbrutna tomten är bebyggd med sommarstuga i privat ägo. Föreslås att berörd tomtmark får säljas till ägaren av sommarstugan.

6. Fastigheten Husmoderskolan Rnr 6:1 i Kvarnbo i Saltvik om ca 1 ha, del av fastigheten Pehrsberg Rnr 1:2 i Godby i Finström (bostadstomt om ca 0,2 ha) samt fastigheten Solkulla Rnr 1:1 (länsmansgården) om ca 0,5 ha i Godby i Finström.

I enlighet med tidigare budgetbeslut har landskapet bjudit ut Fastighets Ab Ålands Turisthotell, vilket äger Ålands turisthotell intill Självstyrelsegården, till försäljning. Försäljningen har kopplats samman med uthyrningen av det planerade kultur- och kongresshuset så att den som köper fastighetsbolaget även skall hyra kultur- och kongresshuset. Avtalen gällande försäljningen av fastighetsbolaget samt gällande hyra av kultur- och kongresshuset avser landskapsregeringen att teckna under förutsättning att totalkostnaden för byggande av kultur- och kongresshuset är sådan att projektet kan förverkligas och byggnadskontrakt därmed kan ingås.

Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att direkta kostnader i samband med försäljningar, såsom mäklararvoden, kan belasta momentet.

Landskapsregeringen kommer under året att närmare utreda vilka av de fastigheter som förvaltas av museibyrån som kan avyttras.

Specifikation:

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	
1122	Byggnader (minskning)	
1130	Värdepapper (minskning)	
4300	Inköp av tjänster	
3900	Verksamhetens övriga inkomster	5 000 000
	Nettoinkomst	**5 000 000**

34.10.75. Inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		4 500 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås en inkomst om 4.500.000 euro. Inkomsten avser delfinansiering med penningautomatmedel av utrymmen för kulturell verksamhet i samband med uppförandet av kultur- och kongresshuset. Se även moment 44.20.51 och 44.10.74.

Specifikation:

8109	Övriga kapitalöverföringar	4 500 000
	Totalt	**4 500 000**

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-30 000	-50 000

Anslaget avser överföring av danaarv till kommun. Se även moment 34.10.31.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

44.10.32. Bidrag för samhällsekonomiska projekt (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 000 000,00		

Momentet utgår. Se moment 44.20.51.

44.10.74. Landskapsprojekt (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-222 425,05	-3 600 000	-4 500 000

I enlighet med tidigare planering och målsättning har projekteringen av kultur- och kongresshuset slutförts, och projektet har bjudits ut för anbudsgivning. Efter anbudstidens utgång, den 5 december 2005, skall projektets kostnader sammanställas och beslut fattas om genomförande av projektet.

Samtidigt som upphandlingen av byggentreprenaderna för kultur- och kongresshuset pågått har landskapsregeringen även bjudit ut samtliga aktier i det landskapsägda bolaget, Fastighets Ab Ålands Turisthotell, vilket äger turisthotellet intill Självstyrelsegården samt hyra och drift av kultur- och kongresshuset. Försäljningen av fastighetsbolaget har kopplats samman med hyra och drift av kultur- och kongresshuset så att den som köper fastighetsbolaget samtidigt skall teckna ett tjugoårigt hyresavtal gällande kultur- och kongresshuset.

För att ange villkoren för hyra och drift av kultur- och kongresshuset har landskapsregeringen formulerat ett hyresavtal vilket ingår i den anbudsförfrågan som utgör grund för budgivningen.

Under förutsättning att kostnaderna för kultur- och kongesshuset kan genomföras inom den angivna ramen om 15 miljoner euro, beräknas projektet kunna förverkligas enligt följande tidsplan:

Januari - mars 2006	Mariehamns stad flyttar de VA-ledningar som går över tomten.
April 2006	Byggnadsarbetet inleds.
Oktober 2007	Inflyttning och i bruktagning.

Så snart landskapsregeringen sammanställt förutsättningarna för genomförande av kultur- och kongresshusprojektet samt försäljningen av nämnda aktier i kombination med hyra och drift av kultur- och kongresshuset avser landskapsregeringen, i en tilläggsbudget, återkomma med en redovisning till lagtinget. Nämnda tilläggsbudget beräknas kunna överlämnas i december månad 2005.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 4.500.000 euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-4 500 000
	Anslagsbehov	**-4 500 000**

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-2 500 000	-2 500 000

Föreslås att ett anslag om 2.500.000 euro upptas för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryggande säkerhet men landskapsregeringen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka upptas som inkomst under moment 39.30.87.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-2 500 000
	Anslagsbehov	**-2 500 000**

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	5 080 000	9 000 000	13 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 537 698	-4 419 000	-7 314 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-1 130 000	-1 588 000
Summa utgifter	-1 537 698	-5 549 000	-8 902 000
Anslag netto	3 542 302	3 451 000	4 098 000

I enlighet med 17 § LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993) intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning 17 § penningautomatförordningen (56/1993) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2005.

Med beaktande av Ålands Penningautomatförenings meddelande om den beräknade nettoavkastningen samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 13.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	1.820.000 euro
Ungdomsarbete	54.000 euro
Idrott	1.062.000 euro
Kulturell verksamhet	1.147.000 euro
Evenemangsbidrag	200.000 euro
Övriga bidrag	650.000 euro
Projektbidrag	6.464.000 euro
	11.397.000 euro

LÅN:	
Ungdomsarbete	15.000 euro
Övriga lån	1.588.000 euro
	13.000.000 euro

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993).

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
5 080 000,00	9 000 000	13 000 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås en inkomst om 13.000.000 euro upptagen.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	13 000 000
	Totalt	**13 000 000**

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-517 600,00	-550 000	-650 000

Föreslås ett anslag om 650.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-650 000
	Anslagsbehov	**-650 000**

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 020 098,00	-3 669 000	-6 464 000

Föreslås ett anslag om 6.464.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel.

Föreslås även att anslaget under momentet kan användas för delfinansiering av byggande av kultur- och kongresshuset. Landskapsregeringen konstaterar att vid planeringen och utformningen av kultur- och kongresshuset har de två jämbördiga bakomliggande målsättningarna varit

- att stödja och utveckla turism och övrigt näringsliv genom att skapa förutsättningar för en utökad konferensverksamhet på Åland samt
- att stimulera och utveckla kulturlivet genom att skapa bättre förutsättningar att arrangera större kulturevenemang på Åland.

Föreslås att 4.500.000 euro av anslaget under momentet kan användas för att täcka byggnadskostnaderna för de delar av kultur- och kongresshuset som är ämnade för kulturell verksamhet. Avsikten är att uppta ett ytterligare anslag om 3.000.000 euro i 2007 år budgetförslag. Se även moment 34.10.75.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-6 464 000
	Anslagsbehov	**-6 464 000**

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-200 000	-200 000

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 200.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar för stora arrangemang av engångskaraktär eller under ett uppbyggnadsskede som kräver planering under flera budgetår och som har en positiv effekt på besöksnäringen. Vid behandlingen av ett enskilt ärende skall särskild vikt läggas vid

- hur många inresande till landskapet och hur många övernattningar i landskapet som evenemanget beräknas leda till samt
- den totala budgeten för arrangemanget.

Då evenemang blir återkommande skall det beaktas vid dimensioneringen av eventuellt ordinarie verksamhetsbidrag och därmed beaktas vid budgeteringen av respektive moment.

Se även moment 47.03.49.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-1 130 000	-1 588 000

Föreslås ett anslag om 1.588.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 1,5 %.

Dispositionsplan

1520	Lånefordringar	-1 588 000
	Anslagsbehov	**-1 588 000**

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	10 400 000	11 250 000	8 100 000
Konsumtionsutgifter	-14 727 182	-15 945 000	-16 790 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-14 727 182	-15 945 000	-16 790 000
Anslag netto	-4 327 182	-4 695 000	-8 690 000

Målet är en effektiv pensionsadministration där också de nya krav på pensionsservicen som pensionsreformen år 2005 medför skall beaktas.

Arbetet med att registrera alla gamla anställningar och löneuppgifter i det förbättrade pensionsdataregistret fortgår. Både nya och gamla anställningar överförs kontinuerligt till Pensionsskyddscentralens anställningsregister. Enligt planerna skall också alla registrerade anställningar och pensionsgrundande löner under de närmaste åren sändas till Statskontoret för uträknande och registrering av de s.k. slutfribreven per 31.12.2004.

En stor ökning av pensionsutgifterna är fortsättningsvis att vänta. Fr.o.m. år 2004 har antalet pensionsansökningar ökat kraftigt i jämförelse med tidigare år.

De fem senaste åren har antalet personer som beviljats respektive lyft landskapspension i december varit.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Beviljade	107	120	129	130	172
Lyfta	1.205	1.257	1.306	1.356	1.424

Den stora ökningen av pensionsärenden samt alla nya krav på arbetet med pensionsdataregistret som pensionsreformen medför kommer att innebära en märkbart ökad arbetsbörda för avtals- och pensionsbyråns personal.

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
10 400 000,00	11 250 000	8 100 000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (71/1995) skall för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2006 överförs ett belopp som uppgår till ca 50 % av pensionsutgifterna från pensionsfonden till landskapets budget. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 8.100.000 euro för överföringar under år 2006.

Med beaktande av detta beräknas fonden under år 2006 tillföras medel om ca 16,4 miljoner euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2006 kan uppskattas till ca 215 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde.

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	8 100 000
	Totalt	**8 100 000**

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-46 619,68	-375 000	-80 000
(t.a. -8 186,00)		(t.a. -300 000)

Anslaget avser utgifter för köp av pensionstjänster, främst uträknings- och sakkunnigtjänster från Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring samt de kostnader som avtalet med Pensionsskyddscentralen om överföring av uppgifter till arbetsförhållanderegistret medför. Finansieringen med tidigare års anslag föranleds av att de nya uträkningar som pensionsreformen 1.1.2005 för med sig inte kunnat inledas.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-380 000
	Anslagsbehov	**-380 000**
	Användning av tidigare års anslag	300 000
	Förslag	**-80 000**

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-14 363 769,12	-15 200 000	-16 300 000

Anslaget avser lagbundna utgifter (4/1997 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsoförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

Dispositionsplan:

7100	Pensionsutgifter	-16 300 000
	Anslagsbehov	**-16 300 000**

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-316 792,91	-370 000	-410 000

Anslaget avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av vissa självriskandelar enligt 131 § KomPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-410 000
	Anslagsbehov	**-410 000**

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	350 176	368 000	20 000
Konsumtionsutgifter	-493 885	-1 098 000	-822 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-87 965	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-581 850	-1 248 000	-972 000
Anslag netto	-231 674	-880 000	-952 000

Inkomster

34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
54 235,86	8 000	20 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	20 000
	Totalt	**20 000**

34.95.08. Sjukförsäkringsersättningar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
295 940,23	360 000	

Momentet utgår. Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds

tjänstledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap föreslås gottskrivas respektive moment för personalutgifter.

Utgifter

44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-342 894,35	-580 000	-350 000
(t.a. -201 085,24)	(t.a. -70 000)	(t.a. -260 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 350.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner, inköp av tjänster för likviditetsförvaltning och försäkring av egendom. Finansieringen med tidigare års anslag föranleds av att projektet med elektronisk dokumenthantering försenats.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		
	- kontorsmaterial	-85 000	
	- reservdelar och tillbehör	-10 000	-95 000
4200	Hyror		-20 000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av inventarier	-15 000	
	- tryckningstjänster	-5 000	
	- banktjänster	-30 000	
	- posttjänster	-110 000	
	- teletjänster	-100 000	
	- brandförsäkringar	-85 000	
	- expert- och utredningstjänster	-100 000	-445 000
4800	Övriga utgifter		-50 000
	Anslagsbehov		**-610 000**
	Användning av tidigare års anslag		260 000
	Förslag		**-350 000**

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-7 332,09	-12 000	-12 000
(t.a. 0,00)		

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 12.000 euro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 000
4800	Övriga utgifter	-6 000
	Anslagsbehov	**-12 000**

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-160 000	-160 000

(t.a. -120 868,81)

Föreslås ett anslag om 160.000 euro för central IKT-utveckling för den allmänna förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag och projektledningsstöd för övrig systemutveckling. Anslaget kan användas för konsultkostnader, inköp av ADB-program m.m. I anslaget ingår centrala kostnader för utveckling av elektronisk dokument- och ärendehantering inom förvaltningen.

Anslaget kan även användas för förvaltningens allmänna utgifter för IKT-utveckling samt för utgifter för ibruktagande och drift av toppdomänen ax. Inkomster från nyregistrering av domännamn gottskrives moment 34.95.01.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-80 000
4800	Övriga utgifter	-10 000
1112	Immateriella rättigheter	-70 000
	Anslagsbehov	**-160 000**

44.95.08. Övriga avlöningar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-143 658,26	-346 000	-300 000

Anslaget avser lönekostnader som av sociala eller personalpolitiska skäl bör finansieras centralt i stället för att belasta de olika enheterna inom förvaltningen.

I anslaget ingår kostnader för förflyttningar, tjänstledigheter med lön, omplaceringar och andra liknande tjänstearrangemang i den utsträckning det inte är skäligt att kostnaderna belastar enheterna där de berörda tjänstemännen tjänstgör eller har tjänstgjort. Se även allmänna motiveringen. I anslaget ingår även kostnader för förtroendemannaarvoden och övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapslediga tjänstemän eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

Under momentet finns lönekostnaden för en tjänst som rektor för en skola vars verksamhet upphört år 2004. Det avses att rektorn skall ges arbetsuppgifter som timlärare vid landskapets övriga skolor.

Anslaget är mindre än vad det har varit föregående år, eftersom kostnader för vikarier för sjuk- och moderskapslediga tjänstemän samt för personliga lönetillägg, som tidigare ingick i anslaget, hädanefter i de flesta fall skall belasta respektive anslag för ifrågavarande personals avlöning.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-137 871
	- tillfälliga tjänster	-121 633

- personal i arbetsavtalsförhållande	-30 166
- övriga löner och arvoden	-10 330
- personalkostnadsersättningar	0
Anslagsbehov	**-300 000**

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-87 965,11	-150 000	-150 000

Under momentet föreslås ett anslag om 150.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	9 553 469	9 938 000	10 612 000	6,8%	11,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-60 163 610	-63 847 000	-66 102 000	3,5%	9,9%
Överföringsutgifter	-20 820 491	-22 297 000	-23 554 000	5,6%	13,1%
Realinvesteringsutgifter		-4 900 000	-1 440 000	-70,6%	
Lån och övriga finansinve-steringar		-50 000	-150 000	200,0%	
Summa utgifter	-80 984 101	-91 094 000	-91 246 000	0,2%	12,7%
Anslag netto	-71 430 632	-81 156 000	-80 634 000	-0,6%	12,9%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-997 178	-1 165 000	-1 313 000	12,7%	31,7%
Övriga sociala uppgifter	-8 884 586	-8 990 000	-9 105 000	1,3%	2,5%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-9 829 197	-10 045 000	-10 446 000	4,0%	6,3%
Mottagande av flyktingar	-139 544	-150 000	-170 000	13,3%	21,8%
Penningautomatmedel för social verksamhet	-1 723 965	-1 760 000	-1 820 000	3,4%	5,6%
Övriga hälso- och sjukvårds-uppgifter	-487 650	-953 000	-1 212 000	27,2%	148,5%
Miljöhälsovård	-7 341	-20 000	-18 000	-10,0%	145,2%
Allmän miljövård	-105 979	-116 000	-50 000	-56,9%	-52,8%
Naturvård	-114 561	-219 000	-347 000	58,4%	202,9%
Vattenförsörjning och vatten-vård	-292 508	-1 815 000	-2 290 000	26,2%	682,9%
Avfallshantering	-306 164	-154 000	-176 000	14,3%	-42,5%
Ålands miljölaboratorium	-221 645	-1 057 000	-271 000	-74,4%	22,3%
Ålands miljöprövningsnämnd	-357 863	-400 000	-388 000	-3,0%	8,4%
Ålands hälso- och sjukvård	-57 515 920	-64 250 000	-63 640 000	-0,9%	10,6%
Summa	-80 984 101	-91 094 000	-91 246 000	0,2%	12,7%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	13 851	13 000	13 000
Konsumtionsutgifter	-997 178	-1 165 000	-1 313 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-997 178	-1 165 000	-1 313 000
Anslag netto	-983 328	-1 152 000	-1 300 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning (70/1998) att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljön. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn över inom verksamhetsområdena social-, hälso- och sjukvård samt miljömedicin och miljövård.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att trygga den grundläggande välfär-

den med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för en social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare skall avdelningen verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Genom ett planerat tillsynsarbete inom det socialpolitiska området avser landskapet att effektivare samordna socialvården mellan kommunerna och att därigenom bättre kunna vägleda tjänstemännen i kommunerna. Vidare möjliggör tillsynen att landskapet, i kvalitetshöjande syfte, kan ta en aktiv del i utvecklingsarbetet på det sociala området och kan sätta fokus på brister i verksamheten.

Inom det miljömedicinska området är den övergripande målsättningen att trygga konsumentskyddet, förebygga och bekämpa spridning av sjukdomar vilket inkluderar ett gott djurskydd. Livsmedelssäkerheten prioriteras, årliga övervakningsprogram av animaliska livsmedel genomförs. Med tanke på främst smittsamma djursjukdomar och deras globala spridning är uppdatering av bekämpningsprogram och beredskapsplaner liksom upprätthållandet av beredskap av stor betydelse för såväl djurs som människors hälsa.

Den övergripande målsättningen med landskapets miljöarbete är att nå en hållbar utveckling och att skydda miljön i tillräcklig grad. Tydliga mål och åtgärder för landskapets miljöarbete har uppställts i landskapsregeringens miljöhandlingsprogram för Åland 2005 - 2008. Arbetet med att finna en gemensam organisation för myndighetsutövningen inom förvaltningens miljö- och hälsoskyddsfunktioner kommer att slutföras under år 2006.

I syfte att systematisera och renodla verksamheten inledde avdelningen under hösten 2004 en verksamhetskartläggning. Genom att tydliggöra de grundläggande förväntningarna på verksamheten och ställa dem emot tilldelade resurser, kommer avdelningen framledes att ännu tydligare kunna prioritera kärnverksamheten.

Målsättningar
Följande konkreta mål uppställs för social- och miljöavdelningen för år 2006:

Allmänt
- att avdelningens allmänna service skall hållas på en fortsatt god nivå genom att inkomna ärenden upptas för avgörande senast inom tre månader, samt genom att äldre oavslutade ärenden prioriteras i handläggningen
- att styrningen av och effektiviteten i verksamheten förbättras genom tydliga prioriteringar
- att avdelningens externa information skall förbättras och
- att förvaltningens miljöledningssystem skall genomsyra avdelningens verksamhet.

Socialpolitik
- att färdigställa ett förslag till revidering av barnomsorgslagstiftningen
- att inleda verksamhet inom ramen för ett barnombudsmannaskap
- att en metod för en systematisk tillsyn över den sociala verksamheten hos kommunerna utvecklas och tas i bruk
- att äldreomsorgen utreds i syfte att utarbeta ett förslag till en lag om äldreomsorg samt för att åstadkomma strukturella förändringar
- att fortsatt uppmärksamhet ägnas åt drogbekämpningen och rehabilitering för missbrukare
- att det alkohol- och narkotikapolitiska programmet revideras och förverkligas
- att handikapprådet verkar för att den fysiska tillgängligheten kartläggs och förbättras för de funktionshindrade, samt att rådets roll i förhållande till andra

motsvarande organ tydliggörs
- att en översyn av regelsystemet för utkomststöd och bostadsbidrag påbörjas samt
- att en fortsatt stabil flyktingmottagning tryggas.

Penningautomatmedel
- att fördela penningautomatmedel för social verksamhet för att trygga de frivilliga organisationernas förebyggande arbete.

Hälso- och sjukvårds- samt miljöhälsovårdspolitik
- att understöda hälsofrämjande faktorer
- att arbeta för att aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa
- att Gullåsens status som kompetensenhet, vårdresurs och samarbetspart inom åldringssjukvården utvecklas. Principerna för samverkan inom och finansieringen av äldreomsorgens olika funktioner i landskapet utarbetas på basen av det pågående kommittéarbetet
- att som grund för lagstiftningsåtgärder klargöra under vilka förutsättningar och i vilken form en patient har rätt till en s.k. andra bedömning på landskapets bekostnad samt att bedöma effekterna av en sådan systemändring
- att utvärderingen av vårdkedjorna och kösituationen inom de olika enheterna inom ÅHS fortsätter
- att förbereda och genomföra rutiner för den personaltillsyn och tillståndsgivning inom hälso- och sjukvården som den nya överenskommelseförordningen (FFS 803/2005, ÅFS 64/2005) förpliktigar till
- att säkra livsmedelskvaliteten genom tillämpning av övervakningsprogram för animaliska livsmedel samt
- att slutligt ställningstagande tas till en lösning för destruktion av s.k. högriskmaterial.

Miljöpolitik
- att mål och åtgärder enligt miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008 verkställs
- att fortsätta arbetet med översynen av miljölagstiftningen och andra styrinstrument med målet att förtydliga och göra handläggningen smidigare
- att laboratorieverksamheterna vid Ålands miljölaboratorium, livsmedels laboratoriet och Ålands försöksstation samlokaliseras
- att en gemensam organisation för laboratorierna fastställs samt
- att myndighetsutövningen inom miljö- och hälsoskydd samordnas i en ny myndighet.

Inkomster

35.01.01. <u>Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
13 850,65	13 000	13 000

Inkomstbeloppet utgör avgifter för beslut om serveringstillstånd och avgifter för tillsyn över servering av alkohol. Beloppet av tillsynsavgifter är beräknat utifrån tillståndsinnehavarens inköp av alkoholdrycker omräknat i 100 % alkohol. Beloppet av serveringstillståndsavgifter baseras på ett uppskattat antal tillstånd under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	13 000
	Totalt	**13 000**

Utgifter

45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-997 178,36	-1 165 000	-1 313 000
(t.a. -86 864,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 1.313.000 euro. Ökningen av anslag under momentet föranleds främst av överföring av personalutgifter från moment 45.50.01.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som socialinspektör (lkl A 24) inrättas fr.o.m. 1.3.2006 med ansvar för frågor rörande förskola och barnomsorg. I tjänsten ingår även att ansvara för barnombudsmannens verksamhetsområde. Funktionen för förskola och barnomsorg har tidigare upprätthållits med anslag.

Föreslås att en tjänst som miljöingenjör (lkl A 24) inrättas fr.o.m. 1.3.2006 varvid en tjänst som biträdande miljöingenjör indras och anslag för en tillfällig kretsloppsutredare utgår ur budgeten.

Därtill föreslås att en tjänst som miljöinspektör (lkl A 24) inrättas fr.o.m. 1.3.2006. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag. Vid avdelningen finns därefter tre ordinarie miljöinspektörer och en tillfällig.

Föreslås även att anslag för en tillfällig miljöinspektör överförs från moment 45.50.01 då funktionen ingår i avdelningens ordinarie verksamhet.

I anslaget har beaktats 30.000 euro för en utredning av hushållens ekonomi som kan utgöra grund för överväganden om bidrag och stöd inom det sociala området.

I anslaget har beaktats 8.000 euro för individuell kompetensutveckling för avdelningens personal.

Därtill ingår utgifter för tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering, representation och för driften av motorfordon.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	18	18	20
Tillfälliga tjänster	2	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 058 666	
	- tillfälliga tjänster	-133 345	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-33 889	
	- personalkostnadsersättningar	1 000	-1 224 900
4100	Material och förnödenheter		-8 000

4300	Inköp av tjänster		-50 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-26 700	
	- representation	-3 000	-29 700
	Anslagsbehov		**-1 313 000**

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-55 317	-46 000	-135 000
Överföringsutgifter	-8 829 269	-8 944 000	-8 970 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-8 884 586	-8 990 000	-9 105 000
Anslag netto	-8 884 586	-8 990 000	-9 105 000

Under kapitlet upptas utgifter för verksamheter inom det socialpolitiska området samt understöd för att främja utvecklingen därav. Vidare upptas utgifter för familjepolitiska förmåner och för tryggande av skälig utkomst och skäliga boendekostnader. Även utgifter för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2006 - 2009 upptas under detta kapitel.

Förtroenderådet verkar för att klienternas och patienternas rättigheter och intressen tas till vara och att deras integritet skyddas. Dessutom skall rådet bland annat främja kontakten mellan brukare och personal, förmedla förslag och synpunkter som anses betydelsefulla för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvaliten inom vården. Rådet, som verkat sedan år 1997, har behandlat ett stort antal ärenden och frågeställningar. Rådet har tillställt landskapsregeringen, ÅHS och andra instanser olika förslag till åtgärder för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvaliten inom vården. Under år 2006 är förtroenderådets målsättning att undersöka smärtpatienternas respektive diabetespatienternas ställning samt undersöka vissa barnskyddsfrågor inom socialvården. Vidare skall rådet anordna ett ungdomspolitiskt seminarium ur ett hälsoperspektiv.

Målsättningen är att en framställning med förslag om lagstiftning om rätt till en så kallad andra bedömning inom hälso- och sjukvården föreläggs lagtinget så att reformen kan införas under året.

Handikapprådet verkar för att tillgodose de funktionshindrades intressen genom att följa utvecklingen inom handikappområdet, göra framställningar om och ta initiativ till åtgärder som ger möjlighet för personer med funktionsnedsättning till full delaktighet och jämlikhet i samhället. Under år 2006 har rådet som målsättning att medverka till att den fysiska tillgängligheten kartläggs och förbättras för de funktionshindrade. Rådets roll i förhållande till andra motsvarande organ kommer att tydliggöras under året.

Missbrukarvårdssamarbetsgruppen skall utvärdera och utveckla samarbetet inom missbrukarvården. Gruppen som tillsattes under år 2001 består av ledande tjänstemän inom missbrukarvården. Målsättningen under året är att fortsätta utvecklingen av samarbetet mellan ÅHS och den egentliga missbrukarvården. Därtill är avsikten att genomföra ett särskilt projekt preliminärt kallat ”Rensa Åland 2006”.

Målet i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2002 - 2005 är att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna samt höja alkoholdebutåldern. För narkotikapolitiken är målet ett narkotikafritt Åland. Delmålen är att minska berusningsdrickandet, göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga

och förändra attityderna till alkohol och därmed minska efterfrågan på alkohol, stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk och tillhandahålla förebyggande åtgärder, vård och behandling för alla. Utbildning arrangeras för dem som arbetar förebyggande och de som möter drogproblematiken i sitt arbete. Det gällande alkohol- och narkotikapolitiska programmet utvärderas under hösten 2005 och revideras under år 2006.

Den politiska referensgruppen och styrgruppen fortsätter sitt arbete med alkohol- och narkotikapolitiska frågor på Åland. Under åren 2003, 2004 och 2005 beviljades Mariehamns stad understöd för att anställa en extra ungdomsbehandlare för motivations- och behandlingsarbete. Landskapsregeringen avser att bevilja understöd för extra ungdomsbehandlare även år 2006 och utvärdera verksamheten under år 2006. Styrgruppen kommer att utreda behov och kostnader gällande följande:

- Missbrukare och anhöriga saknar idag en instans att vända sig till när de behöver akut hjälp i krissituationer. Man avser att utreda om och hur en åländsk modell av ett så kallat halv-vägs-hus skulle kunna arrangeras. Därmed avses ett stödboende där missbrukaren kunde bo en kortare tid före intagningen på behandlingshem för att motiveras och förberedas inför en längre tids behandlingshemsvistelse, samt efter behandlingstiden för att acklimatisera sig och klara av det normala samhällslivet. Verksamheten skulle vara något mellan A-klinik och behandlingshem.
- En ”vitbok” eller manual innehållande en handlingsplan utarbetas. Manualen skall ha konkreta uppgifter på vart medborgarna kan vända sig i olika situationer (ansvar, instans, kontaktuppgifter såsom telefonnummer). Verksamheten skulle även kräva att det finns ett telefonnummer till vilket man kan ringa dygnet runt
- Den politiska referensgruppen vill med konsulthjälp utreda hur de resurser vi har för alkohol- och narkotikafrågor, samt ungdomsarbete, kunde användas mera effektivt. En konsult utifrån skulle se verksamheten med ”nya ögon” och komma med förslag till förbättringar. Ett antal utbildningseftermiddagar arrangeras med fallstudier, där man löser problem gemensamt och får fram samarbetsmodeller (jämför med katastrofövningar). Obligatorisk närvaro från de olika ansvarsområdena är nödvändigt.

Understöd till kommunerna för stödjande av nätverksuppbyggnad och stöd till föräldrar samt drogförebyggande och hälsofrämjande verksamhet fortsätter.

Utgifter

45.10.01. <u>Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-55 316,66 (t.a. -69,67)	-46 000	-135 000

Föreslås ett anslag om 55.000 euro för handikapprådets, förtroenderådets och missbrukarvårdssamarbetsgruppens verksamhet, för de ersättningar posten debiterar för tilläggskostnader vid hembärning av post till personer med funktionshinder i stället för utbärning till postlådor, samt för utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården och förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2002 - 2005, samt utvärdering och revidering av programmet. Ökningen av grundanslaget föranleds av förverkligandet av det nya alkohol- och narkotikapolitiska programmet.

Föreslås ytterligare ett anslag om 80.000 euro för en speciell satsning på ett 1-

årigt projekt under arbetsnamnet "Rensa Åland 2006" (svårt att knarka - lätt att få vård) med målet att skapa ett samhälle där det är svårt och obekvämt att vara narkotikamissbrukare. De som trots allt hamnat i ett narkotikaberoende skall lätt få vård (tillnyktring, avgiftning och behandling). Även en god tillgänglighet till vård och stöd för narkomaner och deras anhöriga bör finnas för krissituationer.

		År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande		½		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 900
4100	Material och förnödenheter	-200
4300	Inköp av tjänster	-127 600
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-300
	Anslagsbehov	**-135 000**

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-567 955,69	-620 000	-620 000

För bostadsbidrag, som enligt LL om tillämpning av lagen om bostadsbidrag (63/1975) beviljas enligt i Finland gällande grunder, förslås ett anslag om 620.000 euro. Utgifterna för bostadsbidrag förväntas vara oförändrade jämfört med innevarande år. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Beroende på vad utredningen, för vilken anslag föreslås under moment 45.01.01, ger för resultat skall bostadsbidraget i högre grad anpassas till åländska förhållanden.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-600 000
	Anslagsbehov	**-620 000**

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-65 567,60	-88 000	-93 000

I enlighet med LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd (10/1994) föreslås ett anslag om 93.000 euro. Anslaget har beräknats utgående från ett födelsetal om 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2006 samt en kostnad om 230 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-1 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-92 000
	Anslagsbehov	**-93 000**

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 168 845,94	-8 211 000	-8 240 000

Med hänvisning till LL om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (48/1994) och LF om barnbidrag (106/1995, ändr. 56/2001) föreslås ett anslag om 8.240.000 euro. Även administrativa kostnader för skötseln av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-8 220 000
	Anslagsbehov	**-8 240 000**

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-25 059,12	-25 000	-17 000

År 1998 upptogs medel för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering. Dessa personer kom således inte i åtnjutande av rehabiliteringspenning och hamnade utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte hade befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mera träffsäkert sätt idag. Rehabiliteringssystemet har utvecklats, vilket har resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta enbart för dem som idag finns inne i systemet. Nya mottagare av utkomstskydd beviljas inte medel år 2006.

Från och med år 2005 kan utkomstskyddstagarna vid uppnådd pensionsålder ansöka om att få mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-17 000
	Anslagsbehov	**-17 000**

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-9 829 197	-10 045 000	-10 446 000
Summa utgifter	-9 829 197	-10 045 000	-10 446 000
Anslag netto	-9 829 197	-10 045 000	-10 446 000

Enligt landskapslagen om planering av och landskapsandelar för socialvården (71/1993) skall landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen. Socialvårdsplanen kommer från och med detta år att utarbetas i samråd med kommunerna och tillställas lagtinget

i samband med budgeten innan den godkänns av landskapsregeringen. Den preliminära socialvårdsplanen för åren 2006 - 2010 fogas därför till landskapsregeringens budgetförslag som underlag för budgetbehandlingen (se bilaga 1).

Landskapsregeringen avser att utveckla ett system för tillsyn av kommunernas verksamhet på det sociala området. Tillsynsarbetet förbereds genom en kartläggning hos kommunerna och utarbetandet av regler och system för tillsynsverksamheten. Tillsynen skall vara framåtsyftande och kvalitetshöjande. Härigenom kan en samordning av den kommunala verksamheten åstadkommas samtidigt som man får fram underlag för utvecklingsarbete. Resultatet av arbetet kan komma att utgöra en faktor vid bestämmandet av resurstilldelningen till kommunerna.

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen. För år 2006 fastställs basbeloppen genom att 2005-års basbelopp justeras med ca 3,1 %. För att kompensera kommunerna för de merkostnader som uppkommer m.a.a. att det partiella stödet för vård av barn i hemmet utvidgas till att omfatta även vårdnadshavare till barn som deltar i det första och andra årets undervisning inom den grundläggande undervisningen höjs därtill basbeloppet för 7 - 64 åringar med fyra euro (se framst. nr 1/2005-2006).

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner och kommunalförbund. Kommunernas och kommunalförbundens ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret. Avsikten är att under året bevilja landskapsandelar till ett belopp om högst 1.400.000 euro.

Uppgifter om omfattningen av kommunernas socialvård

	2002	2003	2004
Kommunalt utkomststöd			
Utkomststöd, antal hushåll	544	547	630
Utkomststöd, bruttoutgift	680.000	793.000	1.094.000
Utkomststöd, bruttoutgift/hushåll	1.250	1.447	1.736
Utkomststöd, bruttoutgift/invånare	26	30	42
Socialservice			
Barnomsorg, antal barn/platser	1.321	1.248	1.230
Familjedagvård, antal barn/platser	187	166	144
Åldringshem, antal klienter	418	395	446
Hemtjänst, antal hushåll	674	605	582

Utgifter

45.15.30. <u>Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 429 514,48	-8 535 000	-8 796 000

Med hänvisning till 3 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och den preliminära planen för socialvården för åren 2006 - 2010 (se bilaga 1) föreslås ett anslag om 8.796.000 euro.

I socialvårdsplanen har fastställts följande basbelopp per kommuninnevånare som grund för landskapsandelarna:

0	-	6	år	6.334,74 euro
7	-	64	år	343,19 euro
65	-	74	år	903,43 euro
75	-	84	år	3.644,36 euro
85	-		år	10.864,19 euro

Se även kapitelmotiveringen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-8 796 000
Anslagsbehov	**-8 796 000**

45.15.31. Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 349 414,35	-1 260 000	-1 400 000

Med hänvisning till 4 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och den preliminära planen för socialvården för åren 2006 - 2010 (se bilaga 1) föreslås att landskapsregeringen skulle befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården under år 2006 så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 1.400.000 euro. Därtill kan landskapsregeringen godkänna projekt som finansieras genom anslag beviljade under tidigare år.

Dispositionsplan:

8302 Social- och hälsovård	-1 400 000
Anslagsbehov	**-1 400 000**

45.15.33. Understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete och missbrukarvård

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-50 268,00	-250 000	-250 000

Föreslås ett tillfälligt anslag om 250.000 euro för understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete, missbrukarvård på behandlingshem och för en kommunal ungdomsbehandlartjänst. Kommunerna kan beviljas understöd enligt prövning för kostnader som orsakas av missbrukarvårdsåtgärder som antecknats i vårdplaner och som per klient sammanräknat överskrider ett belopp (kommunens självrisk) om året räknat från den dag då den första vårdplanen gjordes upp. Kommunens självrisk för kommuner placerade i bosättningsstrukturgrupp 1 är 4.000 euro, grupp 2, 6.000 euro, grupp 3, 8.000 euro och grupp 4, 10.000 euro. Understödet kan uppgå till högst 50.000 euro per klient minskade med kommunens självrisk.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-250 000
Anslagsbehov	**-250 000**

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-139 544	-150 000	-170 000
Summa utgifter	-139 544	-150 000	-170 000
Anslag netto	-139 544	-150 000	-170 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället, samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingar organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapets medel för utgifterna för utkomststöd, ordnandet av service och den allmänna administreringen av mottagandet.

Landskapsregeringen och Mariehamns stad tecknade i januari 2005 ett avtal om mottagandet av flyktingar. Avtalet gäller ordnande av de tjänster som hör till mottagandet av flyktingar och tryggande av utkomsten för 6 - 9 flyktingfamiljer under åren 2005 - 2008 samt de ersättningar landskapet skall betala till staden för de kostnader staden har för mottagandet och tryggandet av flyktingarnas utkomst. Under år 2006 förväntas ersättningen till staden ligga på en relativt hög nivå eftersom ett antal kvotflyktingar anlände under år 2005, och flera kan komma att anlända under år 2006.

Utgifter

45.20.30. <u>Mottagande av flyktingar (R)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-139 544,11	-150 000	-170 000

Anslaget om 170.000 euro är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagandet av flyktingar. Anslaget får även användas som understöd för kostnader för det första mottagandet och för undervisning i svenska.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-170 000
Anslagsbehov	**-170 000**

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 723 965	-1 760 000	-1 820 000
Summa utgifter	-1 723 965	-1 760 000	-1 820 000
Anslag netto	-1 723 965	-1 760 000	-1 820 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2005 33 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt

verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser, lokalt och på landskapsplanet, möta aktuella behov.

Anslaget är avsett att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social- och hälsovårdssektorn. Frivilligverksamheten skall på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärdering av befintliga och nya verksamhetsformer samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Under senare år har önskemålen om understöd för kostnader för verksamhetsledare i organisationerna blivit fler. Med de anslag som står till förfogande är det inte möjligt att i någon nämndvärd omfattning understöda organisationer, som saknar finansiering av verksamhetsledare via penningautomatmedel, för kostnader för anställande av verksamhetsledare. Det finns exempel på organisationer som utan fast anställd personal bedriver en aktiv, bred och mångfacetterande verksamhet. Organisationerna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver samt att strukturera styrelsearbete och andra sysslor i organisationen så att många ges en aktiv och stimulerande roll i arbetet för organisationens syften. Landskapsregeringen har för avsikt även år 2006 att vid fördelningen av anslaget särskilt beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar.

Utgifter

45.25.50. <u>Understöd för ideell verksamhet</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 723 965,00	-1 760 000	-1 820 000

Föreslås ett anslag om 1.820.000 euro att beviljas som understöd till ideella organisationer för verksamhet och tidsbundna projekt.

Inom ramen för anslaget beviljas bidrag till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som ingåtts med Ålands kommunförbund.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-1 820 000
Anslagsbehov	**-1 820 000**

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-480 165	-936 000	-1 195 000
Överföringsutgifter	-7 484	-17 000	-17 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-487 650	-953 000	-1 212 000
Anslag netto	-487 650	-953 000	-1 212 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom områdena hälsofrämjande och hälso- och sjukvård i huvudsak utom ÅHS.

Landskapsregeringen betalar för de åländska kommunernas del en medlemsavgift baserad på invånarantalet samt ett mindre understöd till Ålands Cancerförening r.f. Genom medlemskapet har åländska cancerpatienter tillgång till patienthotell och viss annan service i Åbo kostnadsfritt eller till kraftigt rabatterade priser.

Med anslaget för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning kan landskapsregeringen understöda verksamheter inom ÅHS men i huvudsak initiativ och projekt utom den offentliga hälsovården. Målet är att understöda hälsofrämjande faktorer samt att på lång sikt aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa. Anslaget kan också utnyttjas för landskapsregeringens egna initiativ inom hälsofrämjande verksamhet.

Avsikten med understödet för ambulansflygningar är att trygga i landskapet baserade flygresurser för räddning av i första rummet liv och hälsa, men också miljö och egendom. Anslaget motsvarar kostnaderna enligt ingånget avtal om helikoptertjänster med en privat operatör samt för utbildning av flygassistenter.

Kumlinge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge - Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm - Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

Utgifter

45.30.01. <u>Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-4 260,00	-15 000	-10 000
(t.a. -2 000,00)		

Anslaget avser att täcka kostnaderna för medlemsavgift och bidrag till Ålands Cancerförening r.f. samt understöd för allmän hälsofrämjande verksamhet och minskande av tobaksrökning.

Dispositionsplan:

4800 Övriga utgifter	-1 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-9 000

Anslagsbehov **-10 000**

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-475 905,14	-800 000	-1 185 000
	tb -121 000	

Anslaget avser att täcka utgifter föranledda av avtal om helikoptertjänster samt utbildning av medföljande sjukvårdspersonal (flygassistenter). Behovet av anslag för utbildning är uppskattat till 20.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-1 185 000
	Anslagsbehov	**-1 185 000**

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-7 000,00	-7 000	-14 000
	tb -7 000	

Föreslås ett anslag om 14.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-14 000
	Anslagsbehov	**-14 000**

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-484,47	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för resekostnadsersättning åt patienter, som av ÅHS remitterats till vård i Sverige utanför Stockholm - Uppsalaregionen till den del dessa kostnader inte ersätts av Folkpensionsanstalten. Ersättningarna utgår enligt de grunder som FPA tillämpar för resor i hemlandet.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-3 000
	Anslagsbehov	**-3 000**

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-7 341	-20 000	-18 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 341	-20 000	-18 000
Anslag netto	-7 341	-20 000	-18 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom området miljöhälsovård i huvudsak utom ÅHS.

Övergripande mål för miljöhälsovården är ett gott konsumentskydd, förebyggande och bekämpande av sjukdomars spridning samt god djurhälsa inklusive djurskydd. För att säkra livsmedelskvaliteten genomförs under året övervakningsprogram av främmande ämnen såsom rester av läkemedel och bekämpningsmedel i animaliska livsmedel.

Omorganisation av miljöhälsovården är aktuell vilket kommer att medföra förändringar i verksamheten.

Slutligt ställningstagande fattas beträffande hanteringen av högriskavfall. Beredskapsplaner gällande smittsamma sjukdomar uppdateras under året tillsammans med andra myndigheter. Minskad byråkrati eftersträvas i ärendehanteringen, speciellt i djurskyddsärenden.

Utgifter

45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-7 341,02	-20 000	-18 000
(t.a. -2 640,00)		

Föreslås ett anslag om 18.000 euro för kostnader för provtagning, laboratorieanalyser, utredningar, beredskapsplanering, information och skolning samt för utvecklandet av djurskyddet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-18 000
	Anslagsbehov	**-18 000**

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	7 357	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-105 979	-116 000	-50 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-105 979	-116 000	-50 000
Anslag netto	-98 622	-115 000	-49 000

Målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad. I det arbetet är miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008 särskilt viktigt. Programmet omfattar hela miljöområdet och det innehåller både mål och åtgärder. Dessa gäller huvudsakligen lagstiftningsåtgärder, tillsyn, övervakning, förvaltningsrutiner, informationsverksamhet och finansieringsstöd.

Under kapitlena om naturvård, vattenvård, avfallshantering och Ålands miljölaboratorium samt under den självständiga myndigheten Ålands miljöprövningsnämnd finns närmare målsättningar för och beskrivningar av de områdena.

Under detta kapitel finns medel för miljötillsynen, miljöinformationen, miljöledningsarbetet och särskilda projekt för att genomföra enskilda åtgärder i miljö-

handlingsprogrammet. Förutsättningar för en bra och rättvis miljötillsyn ges, vilket är mycket viktigt för trovärdigheten av miljölagstiftningen och miljötillstånden som miljöprövningsnämnden beviljar.

Inkomster

35.50.01. Allmän miljövård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
7 357,19	1 000	1 000

Föreslås upptaget en inkomst om 1.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

45.50.01. Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-105 979,09	-116 000	-50 000
(t.a. -56 694,64)		(t.a. -10 000)

Ett anslag om 50.000 euro föreslås varvid beaktas tillgängliga medel om 10.000 euro från tidigare år. Anslaget föreslås för den strategiska delen av arbetet med att miljöanpassa landskapsförvaltningen, miljötillsynsarbete, miljöinformation, vissa åtgärder för att genomföra miljöhandlingsprogrammet och annat miljöarbete.

Anslaget för personalutgifter föreslås överfört till moment 45.01.01.

	År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster	2	2	

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-50 000
4800	Övriga utgifter	-7 000
	Anslagsbehov	**-60 000**
	Användning av tidigare års anslag	10 000
	Förslag	**-50 000**

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	3 290	5 000	4 000
Konsumtionsutgifter	-113 551	-159 000	-187 000
Överföringsutgifter	-1 010	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-50 000	-150 000
Summa utgifter	-114 561	-219 000	-347 000
Anslag netto	-111 271	-214 000	-343 000

Den åländska naturen har under de senaste 40 åren påtagligt förändrats av jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig, även om det totala antalet arter på Åland inte torde ha minskat. Naturskydd som begränsar de negativa konsekvenserna av landskapsförändringarna är en väsentlig del av naturvårdsarbetet.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats. Om hävden uteblir minskar områdenas naturvärden och flera års arbete äventyras. Restaurering av nya delområden sker nu i liten omfattning. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av reservaten.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är
- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
- att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa samt
- att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur.

Inkomster

35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
3 289,94	5 000	4 000

Under momentet upptas beräknade inkomster från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4 000
	Totalt	**4 000**

45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-10 000	-10 000
(t.a. -71 524,00)		

Anslaget avser att täcka kostnader för kartering av Ålands natur, bl.a. inventeringar av fridlysta fjärilar och havsörnsbeståndet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-10 000
	Anslagsbehov	**-10 000**

45.52.20. Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-113 550,78	-149 000	-177 000
	(t.a. -33 000)	

Anslaget används för tillsyn och underhåll av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för tillfällig arbetskraft för skötseln samt för inköp av redskap och maskiner inklusive service. Kostnaderna för tillsyn och skötsel av naturreservat förväntas öka med genomförandet av Natura 2000.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-117 500	
	- övriga personalutgifter	-2 600	
	- personalkostnadsersättningar	0	-120 100
4100	Material och förnödenheter		-20 000
4200	Hyror		-3 500
4300	Inköp av tjänster		-12 000
4800	Övriga utgifter		-11 600
1125	Maskiner och inventarier		-9 800
	Anslagsbehov		**-177 000**

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-60,00	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt LF om naturvård (113/1998). Ersättningen ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-3 000
	Anslagsbehov	**-3 000**

45.52.63. Bidrag för landskapsvård

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-950,00	-7 000	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro för stöd för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Bidraget betalas enligt riktlinjer som slagits fast av landskapsregeringen och beviljas endast för en del av kostnaden samt för sådana projekt som inte kan erhålla EU:s miljöstöd. Bidraget kan åren 2005 - 2006 samverka med Interreg-projekt med skärgårdens odlingslandskap och företagande i centrum.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-7 000
	Anslagsbehov	**-7 000**

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-50 000	-150 000

Anslaget är avsett för att förverkliga Natura 2000-programmet och för övrig naturvård av stor betydelse. Landskapets Natura 2000-program omfattar befintliga naturreservat, mark ägd av landskapet, samt natur belägna på ett 50-tal privata markskiften. Programmet förväntas genomföras inom de närmast kommande åren. Medlen skall i första hand användas för s.k. intrångsersättning till markägare enligt 37 och 39 §§ LL om naturvård (82/1998). Anslaget kan även användas för markvärdering och andra utgifter för inrättande av fredade områden. Behoven av medel för att förverkliga den privata delen av Natura 2000-programmet förväntas öka åren 2006 - 2008.

Med beaktande av behovet att införskaffa Natura 2000 områden föreslår landskapsregeringen under moment 37.55.21 avyttring av vissa skogsområden.

Dispositionsplan:

1112	Övriga immateriella rättigheter	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-286 487	-320 000	-325 000
Överföringsutgifter	-6 020	-1 245 000	-1 965 000
Investeringsutgifter		-250 000	
Summa utgifter	-292 508	-1 815 000	-2 290 000
Anslag netto	-292 508	-1 815 000	-2 290 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden.

Åtgärderna i miljöhandlingsprogram för Åland 2005 - 2008 genomförs. Programmet innehåller övergripande mål och en mängd konkreta åtgärder för att nå målen. De viktigaste åtgärdsområdena på vattenområdet är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och utsläpp från sjöfarten.

Landskapsregeringen stöder projektet att avleda avloppsvatten från Finström, Sund, Saltvik och Hammarland till Lotsbroverket i Mariehamn samt utbyggnaden av Lotsbroverket. Genom projektet kan flera dåligt fungerande avloppsreningsverk tas ur bruk och många dåligt fungerande enskilda avloppsanläggningar kopplas till de planerade överföringsledningarna.

Arbetet med vattenskyddsåtgärder för våra viktigaste insjöar samt kraftigt övergödda inre vikar fortsätter. I arbetet ingår arbete med en skyddsplan för att säkerställa dricksvattenförsörjningen samt bedömningar av vilka åtgärder som är de mest kostnadseffektiva för att uppnå bättre vattenkvalitet.

Vattenövervakningen och -undersökningarna fortsätter i samma omfattning som år 2005 med en viss ökning för att ta fram beslutsunderlag för klassificeringen av vattendragen. Samarbetet med Husö biologiska station fortsätter.

Övervakningen genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, bottenfauna och alger inklusive förekomsten av giftalger.

De pågående Interreg projekten fortsätter planenligt. Det innefattar två projekt: *Bättre vattenkvalitet* som ska utveckla hanteringen av avloppsvatten i skärgården samt *Ett gemensamt beslutstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder* som skall klargöra vilka som är de mest effektiva åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar.

Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten bland annat på Internet.

Under år 2005 implementerades EU:s vattendirektiv i vattenlagen vilket medför nya lagstadgade uppgifter för landskapsregeringen. Till uppgifterna år 2006 hör att göra en första klassificering av de åländska skärgårdsvattnen och sjöarna, att utarbeta ett nytt övervakningsprogram i enlighet med vattendirektivet samt att påbörja arbetet med en förvaltningplan och åtgärdsprogram i syfte att uppnå god vattenkvalitet i samtliga åländska vatten.

Ansvaret för den framtida skötseln och underhållet av regleringsdammen och den nya slussen i Vargsundsådran överförs till trafikavdelningen.

Utgifter

45.54.01. <u>Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-286 487,32	-320 000	-325 000
(t.a. -44 388,00)	(t.a. -13 000)	(t.a. -30 000)

Föreslås ett anslag om 325.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 30.000 euro från tidigare år.

Anslaget avser projektanställningar och övriga utgifter för
- genomförande av åtgärder i miljöhandlingsprogrammet
- arbete med klassificering av vattendragen, framtagande av nytt övervakningsprogram samt förvaltningplan och åtgärdsprogram

- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljölaboratorium
- samarbetet med Husö biologiska station
- övrig vattenövervakning och -undersökningar än de som genomförs av Ålands miljölaboratorium och Husö biologiska station
- driften och underhållet av reglerdammen i Kloströmmen i Sund samt grundvattenstationen i Jomala
- information och
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster		1		

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-244 000
4800	Övriga utgifter	-53 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	-58 000
	Anslagsbehov	**-355 000**
	Användning av tidigare års anslag	30 000
	Förslag	**-325 000**

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-6 020,30	-20 000	-15 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 150.000 euro under år 2006.

För räntegottgörelse för under år 2006 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 15.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-1 225 000	-1 950 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 1.950.000 euro som stöd för vatten- och avloppsprojekt under år 2006. Stöden beviljas i överensstämmelse med LL om understöd för vatten- och avloppsprojekt (31/1983) och landskapsregeringens principer om stöd för miljöförbättrande åtgärder.

Totalkostnaden för det samordnade avloppsprojektet Lotsbroverket inklusive överföringsledningar och åtgärder i Möckelbybäcken uppgår i detta skede till 14,1 miljoner euro. Behovet av understöd från landskapet uppgår därmed till närmare 5,6 miljoner euro. Av under tidigare år budgeterade anslag har hittills sammanlagt 2.287.000 euro avsatts för projektet.

Föreslås att av 2006 års anslag kan ytterligare 1.650.000 euro beviljas som un-

derstöd för det samordnade avloppsprojektet Lotsbroverket inklusive överföringsledningar och åtgärder i Möckelbybäcken. Understödet kan uppgå till högst 40 % av kostnaderna. Understödet beviljas under förutsättning att staden och de norråländska kommunerna kommer överens om villkoren för anslutningen. Resterande del av understödet avses upptaget i budgetförslaget för år 2007.

Därtill föreslås att av anslaget kan 300.000 euro utges som bidrag för smärre kommunala projekt. Landskapsregeringen avser att göra en flerårig plan över bidragsbeviljning och prioriterar då projekt utgående från en kartläggning av kommunernas planer och miljömässig angelägenhet.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-1 950 000
	Anslagsbehov	**-1 950 000**

45.54.77. Byggande av regleringsdamm i Vargsundsådran (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-250 000	0

I budgeten för år 2005 upptogs ett anslag om 250.000 euro för en regleringsdamm i Vargsundsådran. Detaljplanering inklusive kostnadsberäkning pågår och beräknas vara klart mot slutet av år 2005. Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att inleda byggande av regleringsdammen om anbud som bedöms rimligt erhålles.

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		45 000	
Konsumtionsutgifter	-22 163	-28 000	-20 000
Överföringsutgifter	-284 001	-126 000	-156 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-306 164	-154 000	-176 000
Anslag netto	-306 164	-109 000	-176 000

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering är
- att minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- att minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- att minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi samt
- att minska nedskräpningen.

Landskapsregeringen har den högsta ledningen och övervakningen av renhållningsverksamheten medan kommunerna ansvarar för verkställigheten. En samordnad avfallshantering är fortsatt en målsättning för landskapsregeringen. För närvarande sköts det kommunala samarbetet genom Ålands Problemavfall Ab och kommunalförbundet för Ålands Miljöservice. Ålands Miljöservice förväntas inleda sin verksamhet i full skala 1.1.2006, vilket kommer att medföra att arbetet i landskapet förändras.

Landskapsregeringen arbetar för ett fungerande producentansvar för förpackningar, bilskrot, elektriska och elektroniska produkter och även för andra avfallskategorier. Avfallsstatistik sammanställs för att underlätta arbetet.

Stöd beviljas för åtgärder som främjar samordnad avfallshantering och för åter-

användning och återvinning.

Inkomster

35.56.67. Upplösning av skrotbilsfond

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	45 000	

Momentet utgår.

Utgifter

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-22 163,49	-28 000	-20 000
(t.a. -23 440,22)	(t.a. -21 000)	

Anslaget avser kostnader för
- medlemskap i Svenska Renhållningsverksföreningen
- sammanställning av avfallsstatistik för år 2005
- arbetet för ett fungerande producentansvar för förpackningar, bilskrot och elektronik samt
- åtgärder som ankommer på landskapsregeringen i enlighet med renhållningslagen och miljöhandlingsprogrammet.

Se även moment 45.01.01.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster		1	1	

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-500
4300	Inköp av tjänster	-12 000
4800	Övriga utgifter	-7 500
	Anslagsbehov	**-20 000**

45.56.07. Borttransport av pråmar (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-283 900,00	-100 000	-120 000

Anslaget avser initialstöd till Ålands Miljöservice k.f. för att ytterligare samordna avfallshanteringen i landskapet. Stödet till de kommuner som väljer att inte vara med i Ålands Miljöservice kommer att minska eller helt utgå.

Anslaget avser även stöd för
- merkostnader för återvinningsverksamhet i skärgården och i randkommunerna
- organisationer som bedriver återvinningsverksamhet
- producentsammanslutningar som bildas för att införa fungerande producentansvar för förpackningar, uttjänta fordon, elektronikskrot m.m.
- stöd för mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar och stöd för kretsloppsanpassade avloppsanläggningar samt
- övriga åtgärder som främjar återanvändning och återvinning.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-120 000
	Anslagsbehov	**-120 000**

45.56.65. Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-100,92	-6 000	-6 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 150.000 euro under år 2006.

För räntegottgörelse för under år 2006 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 6.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-6 000
	Anslagsbehov	**-6 000**

45.56.67. Understöd för skrotning av motorfordon (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-20 000	-30 000

Anslaget avser understöd för täckande av kostnader för skrotning av fordon. Stödet föreslås uppgå till 35 euro per omhändertaget fordon.

År 2007 kommer anslaget att minska eftersom producentansvar för skrotfordon fr.o.m. 1.7.2007 förutsätts gälla för alla uttjänta fordon i enlighet med landskapsförordningen om producentansvar (25/2005). Fr.o.m. 1.7.2007 föreslås att skrotningsunderstöd för uttjänta fordon inte längre utbetalas.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

45.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	273 607	257 000	271 000
Konsumtionsutgifter	-221 645	-257 000	-271 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-800 000	
Summa utgifter	-221 645	-1 057 000	-271 000
Anslag netto	51 962	-800 000	0

Från och med år 2004 har budgeten gjorts upp utifrån att Ålands miljölaboratorium skall vara självbärande. Miljölaboratoriets verksamhetsprogram för provtagningar och analyser syftar till att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd på Åland. Kontinuerliga provtagningar sker i havsområdet och i de inre vikarna samt i vattentäkter och sjöar. Belastningen från tillrinningsområden kontrolleras. Laboratoriet utför egna algobservationer men deltar även i en landsomfattande alggranskning. För kommuner och företag analyseras hushållsvatten, avloppsvatten, bevattningsvatten och grundvatten. Recipientkontroller utföres även, innehållande både fältprovtagningar och analyser för att bestämma vattendragens ekologiska och kemiska status.

Några mätetal som i viss mån beskriver miljölaboratoriets verksamhet.

	År 2003	År 2004	År 2005	År 2006
Utförda analyser	14.335	14.342	13.000	13.000

Påpekas kan att analyser av skilda slag kräver olika stor arbetsinsats.

En gemensam laboratorielokal för Ålands miljölaboratorium, Ålands hälso- och sjukvårds livsmedelslaboratorium och Försökstationens laboratorium tas i bruk från 1.8.2006. Lokalerna är planerade utifrån verksamhetens processer och analyser och skall därmed fungera oberoende av hur organisationen är utformad. Landskapsregeringen avser att under år 2006 utarbeta en gemensam organisation för de tre laboratorierna. Syftet är att de tre verksamhetsgrenarna därmed skall skapa en rationell och effektiv organisatorisk helhet. Den nya organisationen för laboratorierna beräknas träda i kraft från årsskiftet 2006/2007.

Verksamheterna kommer under hela år 2006 att bedrivas som tre separata enheter med olika huvudmän.

Inkomster

35.58.20. Ålands miljölaboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
273 607,12	257 000	271 000

Anslaget avser inkomster från laboratoriets analysarbete och provtagningsverksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	271 000
	Totalt	**271 000**

45.58.20. Ålands miljölaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-221 645,40	-257 000	-271 000
(t.a. -15 517,00)		

Föreslås ett anslag om 271.000 euro för laboratoriets verksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget ingår därtill utgifter för inköp av analysvåg, stereomikroskop och tilläggsutrustning för analys av alger och bottenfauna, tjänsteresor, utbildning, material, teletjänster och annonsering.

Anslag för driften av det nya laboratoriet fr.o.m. 1.8.2006, d.v.s. uppvärmning, el, vatten, sophämtning samt städning och diskning, har beräknats till den del det belastar miljölaboratoriet uppgå till 7.000 euro.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-72 660	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-123 440	
	- personalkostnadsersättningar	0	-196 100
4100	Material och förnödenheter		-33 000
4200	Hyror		-1 100
4300	Inköp av tjänster		-20 900
4800	Övriga utgifter		-13 400
1125	Maskiner och inventarier		-6 500
	Anslagsbehov		**-271 000**

45.58.74. Investeringsutgifter för samordning av laboratorier (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-800 000	0

Föreslås inget anslag.

45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	38 602	117 000	84 000
Konsumtionsutgifter	-357 863	-400 000	-388 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-357 863	-400 000	-388 000
Anslag netto	-319 261	-283 000	-304 000

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt LL om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), Vattenlag för landskapet Åland (61/1996), 28 b § LL om renhållning (3/1981) samt 26 § LL om hälsovården (36/1967). Nämnden

består av fem sakkunniga ledamöter. Till sin hjälp har nämnden ett kansli med en chef, en sekreterare samt fyra miljöhandläggare. Myndighetens huvudsakliga uppgift är att pröva lagligheten hos sådana verksamheter som förutsätter tillstånd enligt dessa bestämmelser.

Till följd av miljöskyddslagstiftningens övergångsbestämmelser har samtliga tillstånd som givits enligt gammal lagstiftning förfallit för ny prövning vid ett och samma tillfälle. Samtidigt har nya verksamheter och verksamheter som tidigare inte varit tillståndspliktiga blivit tillståndspliktiga enligt miljöskyddslagen. Personalomsättningen på nämndens kansli har varit stor och därtill har flertalet ärenden återförvisats från förvaltningsdomstolen till miljöprövningsnämnden för ny handläggning. Som ett resultat av detta har nämnden fortfarande många ärenden anhängiga, ca 90 st, vilket motiverar en bibehållen personalstyrka under år 2006.

Arbete med att förtydliga och förenkla ärendehanteringen hos miljöprövningsnämnden pågår parallellt med ordinarie arbete. Nämndens kansli arbetar också med att dokumentera och klarlägga rutiner och ansvarsfördelning kring tillståndsprövningen. Samtidigt arbetar landskapsregeringen med revidering och komplettering av de regelverk som styr handläggningen av såväl tillstånds- som anmälningsärenden.

Miljöprövningsnämnden skall inom ramen för sin verksamhet verka för en effektiv, tydlig och rättssäker ärendehantering som åsyftar att tillgodose såväl sökanden som sakägare.

Avgjorda och aktuella ärenden per september 2005 hos miljöprövningsnämnden framgår av nedanstående översiktstabell:

År	Ingående balans	Inkomna	Beslutade	Beslutade avlopp	Utgående balans
1997		38	4	6	28
1998	28	118	31	70	45
1999	45	119	39	72	53
2000	53	140	42	78	73
2001	73	77	44	30	76
2002	76	37	57	-	56
2003	56	72	44	-	84
2004	84	52	36	-	100
2005	100	26	37	-	89

Inkomster

35.59.01. <u>Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
38 602,05	117 000	84 000

Föreslås upptaget en inkomst om 84.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter för tillståndsprövning	66 000
	- fakturerade annonskostnader	18 000
	Totalt	**84 000**

45.59.20. Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-357 863,33	-400 000	-388 000
(t.a. -19 759,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 388.000 euro. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Anslaget i övrigt avser utgifter för konsulttjänster och andra för verksamheten nödvändiga utgifter.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		3	3	3
Tillfälliga tjänster		3	3	3
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-162 243		
	- tillfälliga tjänster	-117 309		
	- övriga löner och arvoden	-19 548		
	- personalkostnadsersättningar	0		-299 100
4100	Material och förnödenheter			-3 900
4200	Hyror			-14 600
4300	Inköp av tjänster			-62 500
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-4 300		
	- övrigt	-2 100		-6 400
1125	Maskiner och inventarier			-1 500
	Anslagsbehov			**-388 000**

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	9 216 762	9 500 000	10 239 000
Konsumtionsutgifter	-57 515 920	-60 400 000	-62 200 000
Överföringsutgifter		-3 850 000	
Investeringsutgifter			-1 440 000
Summa utgifter	-57 515 920	-64 250 000	-63 640 000
Anslag netto	-48 299 158	-54 750 000	-53 401 000

Allmänt

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).

Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. Den elektroniska patientjournalen är i bruk på alla enheter och möjliggör att journaluppgifter alltid finns till hands där patienten för tillfället vårdas.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. Landskapsregeringen ger efter en utredning av kösituationen inom de olika verksamhetsenheterna när-

mare föreskrifter om tidsgränserna för vårdgarantin.

Den ökande förekomsten av demenssjukdomar ställer allt större krav på förmågan till samverkan mellan många olika samhällssektorer. Ålands hälso- och sjukvård utarbetar under året en handlingsplan med övergripande riktlinjer för hur patienter med demens handläggs inom organisationen och i samarbete med andra instanser.

Under år 2006 blir ÅHS helt rökfritt (personalen tillåts inte röka under arbetstid) enligt de riktlinjer som en arbetsgrupp tagit fram och som godkänts av styrelsen. Under år 2006 kommer detaljplaneringen av Centralsjukhusets utbyggnad, etapp II , att beröra ett stort antal olika enheter. När etapp II planeras skall även etapp III (flyttningen av verksamheterna i Grelsby sjukhus till Centralsjukhuset) beaktas. Etapp II startas upp när etapp I med nytt kök, matsal, centrallager, kanslier för maskinskötare och vaktmästare, mötesrum och nya tekniska utrymmen för hela centralsjukhusområdet färdigställs vid årsskiftet 2006 - 2007.

Organisationsstrukturen ändras i den riktning som den av styrelsen utsedda arbetsgruppen presenterat under år 2004 bland annat genom att funktionerna som primärvårdschef och sjukvårdschef sammanslås till en gemensam medicinsk chef för hela ÅHS (styrelsebeslut 6.9.2005; effekterna av detta har inte beaktats i skrivningarna i den till budgetförslaget (bilaga 2) fogade preliminära planen.

Primärvården

De provisoriska lokalerna har varit en begränsande faktor för utvecklingen av primärvårdens öppenvårdsfunktioner. Etapp II av centralsjukhusets ombyggnad kommer därför att innebära möjligheter till en verksamhetsutveckling i form av skapande av vårdteam (läkare-sjukskötare), kvinnomottagning, intimare samarbete med barnläkare och gynekologer inom rådgivningsverksamheten och med internmedicinare gällande diabetes.

Läkarjouren inom ÅHS samordnas så att hälsocentraljouren kvällstid på vardagar upphör. Projektet ”Förebyggande hembesök till 75 åringar”, som startade under år 2004, har visat sig framgångsrikt och införlivas i den ordinarie verksamheten. Företagshälsovårdens resurser har inte räckt till för att motsvara efterfrågan. Därför utökas hälsovårdartjänsterna så att en deltidstjänst blir heltid och en ny tjänst inrättas, dock under förutsättning att avgifterna finansierar verksamheten.

En kampanj i samarbete med Folkhälsoinstitutet för att vaccinera hela den åländska befolkningen mot TBE påbörjas under våren 2006.

De allt kortare vårdtiderna inom akutsjukvården har ökat trycket på Gullåsen. En sannolik utveckling är att Gullåsen allt mer får renodlade geriatriska funktioner med mera specialiserad avdelningsinriktning. Hur den palliativa vården i framtiden skall ordnas behöver utredas, likaså samarbetet med den psykiatriska enheten kring de psykogeriatriska patienterna.

Gullåsens läkare utför polikliniska demensutredningar och denna s.k. minnesmottagning kommer att öka i omfattning i och med att sjukskötarresurser har anvisats för verksamheten.

Permanenta utrymmen för tandvården i Mariehamn planeras. Enligt nuvarande planer kan inflyttningen ske årsskiftet 2006 - 2007.

Miljöhälsovården eftersträvar att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö. Sedan EU-inträdet har tyngdpunkten i lagstiftningen lagts vid bl.a. övervakningsprogram av olika livsmedel. Den förebyggande veterinärvården utökas i form av

ömsesidiga avtal med producenterna och via allmänna hälsoprogram. Smådjursmottagningen i Jomala fortsätter sin verksamhet, nu med möjlighet till röntgenundersökningar. Livsmedelslaboratoriet samlokaliseras under året med miljölaboratoriet och försöksstationens laboratorium i en ny lokal i Jomala Kyrkby.

Specialsjukvården
Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka konsultverksamheten alternativt till att utöka remitteringen till andra sjukhus eftersom specialiseringen blir allt snävare. Ett system för redovisning av kösituationen utarbetas.

Samarbetet mellan klinikerna och de olika enheterna inom klinikerna ses över. All personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mer flexibla och gränsöverskridande.

Dagkirurgiverksamheten skall utvecklas och effektiveras. Inför planeringen av centralsjukhusets ombyggnad etapp II kommer behovet av nya/ombyggda utrymmen för ett flertal verksamheter att undersökas, bl.a. dagkirurgiverksamheten och dialysvården, verksamheten inom ögonenheten, onkologin, konsultpoliklinikken och medicinska avdelningen. Flyttningen av verksamheterna i Grelsby sjukhus till centralsjukhusområdet (etapp III) påskyndas genom att beakta även denna etapp när etapp II planeras.

En målsättning för akutenheten är att undvika korta intagningar till avdelningarna genom ökad användning av akutens övervakningsplatser. Den slopade hälsocentraljouren på vardagskvällar innebär för akuten en utmaning att styra patientströmmarna så att belastningen på kvällstid inte ökar avsevärt.

Verksamheten inom den medicinska enheten har i allt större utsträckning differentierats och indelats i mindre specialområden i takt med den medicinska utvecklingen. Satsningen på sjukskötarbaserad vård fortsätter genom fortsatt utveckling av en reumamottagning. En satsning på samverkan med primärvården görs för att åstadkomma en effektivare diabetesvård.

Kirurgiska enhetens målsättning är att erbjuda kirurgisk basservice med de resurser som står till förfogande. Den kirurgiska avdelningen vårdar även de patienter som opererats p.g.a. öronsjukdom.

BB- och gynekologiska enhetens samarbete med primärvården kring den förebyggande verksamheten (mödra- och preventivmedelsrådgivning samt papascreening) fortsätter och utvecklas. På avdelningen vårdas vid behov patienter efter ögonoperationer.

Utvecklingen inom barn- och ungdomsenheten går mot allt färre vårddagar och kortare vårdtider. En större del av verksamheten baserar sig på sköterskemottagningar. En samordning av rådgivningsverksamheten och skolhälsovården med barn- och ungdomsenheten genomförs under året. Samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska enheten utökas.

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. På grund av den utökade kirurgiska verksamheten minskar tiderna för mottagningsbesök, vilket leder till längre väntetider.

Överläkartjänsten vid öron-, näs- och halsenheten har varit omöjlig att besätta sedan hösten 2001. Därför har endast den mest angelägna verksamheten kunnat skötas genom tillfälliga arrangemang. En satsning på att utbilda en hälsovårdare

till hörselvårdsassistent innebär att tjänsten kan besättas under år 2006.

Rehabiliteringsenhetens målsättning för verksamheten är individuellt anpassad, målinriktad rehabilitering, behandlingar och omvårdnad med hög kvalitet för både inneliggande och polikliniska patienter i alla åldrar samt bedömning av hjälpmedelsbehovet och hjälpmedelsanskaffning för att optimera hemmiljön för patienterna.

Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten skall tillgodose behovet av intensivvård, hjärtövervakning, postoperativ övervakning, dialysvård samt sövningar i samband med el-konverteringar och el-chockbehandlingar. Under sommarmånaderna begränsas den planerade operationsverksamheten för att minska på vikariebehovet och för att få patienter vill operera sig sommartid. Hygienarbetets målsättning är att implementera hygiendirektiven som finns angivna i hygienpärmen.

Laboratorieenheten har för avsikt att under år 2006 med hjälp av projektmedel avsätta mera resurser på kvalitetsarbete för att åstadkomma och upprätthålla en kvalitetshandbok i enlighet med FINAS (the Finnish Accreditation Service) krav för ackreditering.

Röntgenenhetens utrustning har moderniserats och goda förutsättningar finns för att utveckla kvaliteten på arbetet. Kvalitetskriterier för de vanligaste undersökningarna skall tas fram och interna kvalitetsmätningar skall utföras i enlighet med den kvalitetshandbok som färdigställdes år 2005.

Läkemedelscentralen kommer fortsättningsvis att inrikta sig på ett ökat samarbete med och mera information till personalen på enheterna.

Den psykiatriska enheten ansvarar för både den slutna psykiatriska vården och den öppna vården med målsättningen att erbjuda patienterna en individuellt anpassad vård och behandling. Ökad efterfrågan av den öppna vårdens service har lett till ökade kötider till samtalsterapi på upp till 5 - 6 månader. Ansträngningarna att besätta alla psykiatertjänster fortsätter.

Dagkliniken får nya utrymmen i den f.d. hälsocentralen från början av år 2006. När verksamheterna efter centralsjukhusets utbyggnad, etapp III, koncentreras till centralsjukhusområdet kan personal omfördelas från den slutna vården till den öppna vården.

Den av styrelsen antagna planen för vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna inte är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande vid remittering men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Administration och försörjning

Till förvaltningskansliets uppgifter hör övergripande verksamhetsfrågor, som inte ankommer på någon annan enhet, praktiskt ledningsgruppsarbete, beredning och verkställighet av styrelseärenden, avtalsförhandlingar och -tolkningar, personalvårdsaktiviteter samt matrikel- och arkivfunktion.

I samband med personalsekreterarens pensionering ändras tjänsten till en personalchefstjänst. En personalavdelning bildas där löneavdelningen ingår.

Anslaget för omplacering av personal bibehålls (130.000 euro), eftersom ett flertal inom personalen redan avlönas från detta anslag. Alternativet är långtidssjuk-

skrivning och i slutändan utslagning från arbetslivet. Under år 2006 kommer detaljplaneringen av Centralsjukhusets utbyggnad, etapp II, att beröra ett stort antal olika enheter. Koordineringen av detta arbete sköts från förvaltningskansliet.

Vårdarbetet skall utvecklas i evidensbaserad riktning, vilket betyder att vårdprogram och vårdkedjor bör genomgå systematisk uppföljning och vid behov revidering. För rekryteringen av vårdpersonalen finns en gemensam grundstruktur som utvecklas i samarbete med arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Personalresurserna skall i möjligaste mån användas på ett enhetsöverskridande och flexibelt sätt. Under året skall tydliggörandet av ansvarsfördelningen mellan överskötare, avdelningsskötare och biträdande avdelningsskötare vara genomförd så att skriftliga ansvarsfördelningar har uppgjorts per enhet. Till de prioriterade områdena inom vårdarbetet hör fortsatt patientsäkerhetsarbete och vidareutvecklandet av processtänkandet i vårdprogram. Behovet av utbildning och fortbildning skall mötas genom bättre långsiktig planering och med fler gemensamma utbildningstillfällen.

Städenheten är sedan december 2004 en basenhet, som leds av en städchef underställd vårdchefen. Målet för städarbetet är att bibehålla minst nuvarande kvalitetsnivå på städarbetet. Städcentralen ansvarar numera för städningen av personalbostäder.

IT-enhetens uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS´s IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar samt bistå ÅHS övriga enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, användning av program, upphandling av datorer och programvaror.

Datoriseringen av vården fortsätter i den takt ekonomiska och mentala förutsättningar finns. För att kunna frångå en uppdatering av den traditionella patientjournalen vid varje besök/vårdperiod skall tillförlitligheten hos den elektroniska patientjournalen säkerställas.

Ekonomi- och löneenheten tar i bruk ett nytt ekonomisystem från årsskiftet 2005/2006. Nya rutiner kommer att innebära att resurser kan omfördelas från rutinarbete såsom registrering till verksamhetsstöd/-analys. Godkännande av fakturor blir elektroniskt från maj 2006. Istället för ekonomichefen blir den nya personalchefen förman för löneavdelningens personal.

Under försörjningsenheten finns tekniska servicen och fastighetsservicen, vaktmästarfunktionen, kosthållet, centrallagret, klädförsörjningen och personalbostäderna.

När etapp I av centralsjukhusets utbyggnad färdigställs i slutet av året flyttar den tekniska personalen, vaktmästarna, lager- och kökspersonalen in i nya utrymmen. Det nya lagerdataprogrammet Scan Modul System förbättrar lagerhållningen genom att beställningar görs med hjälp av streckkoder på avdelningarna. Avdelningsförråden sköts av lagerpersonal varvid vård- och städpersonal frigörs för sina egentliga arbetsuppgifter.

Landskapsregeringen har, med beaktande av tidigare års medel, intagit anslag om 63.640.000 euro och beräknade inkomster om 10.239.000 euro för ÅHS`s verksamhet och investeringar år 2006. Budgetförslaget kan sammanfattas enligt nedanstående uppställning.

	Primärvård	Special-sjukvård	Administration och försörjning	Totalt 2006	Budget 2005 (inkl. I tb)
Inkomster					
Driftsinkomster	2 601 000	2 600 000	638 000	5 839 000	5 429 000
Kommunernas ersättning för Gullåsen	4 400 000			4 400 000	4 071 000
INKOMSTER TOTALT	7 001 000	2 600 000	638 000	10 239 000	9 500 000
Utgifter					
Personalutgifter	-12 193 000	-24 115 000	-6 969 000	-43 277 000	-43 403 000
Vård utom Åland	-50 000	-4 950 000		-5 000 000	-4 410 000
Övriga konsumtionsutgifter	-2 199 000	-8 215 000	-3 489 000	-13 903 000	-13 627 000
Anskaffning av inventarier o. utrustning (<100.00 euro)	-120 000	-330 000	-420 000	-870 000	-790 000
Summa driftsutgifter	-14 562 000	-37 610 000	-10 878 000	-63 050 000	-62 230 000
Anskaffningar (>100.000 euro)				-160 000	-950 000
Byggnadsinvesteringar				-1 280 000	-2 900 000
UTGIFTER TOTALT	-14 562 000	-37 610 000	-10 878 000	-64 490 000	-66 080 000
ANSLAGSBEHOV NETTO	-7 561 000	-35 010 000	-10 240 000	-54 251 000	-56 580 000
Användning av tidigare års anslag				850 000	1 830 000
FÖRSLAG NETTO				-53 401 000	-54 750 000
Nettodriftsutgifter 2005	-7 948 000	-34 600 000	-10 182 000		-52 730 000
Anskaffningar (>100.000 euro)					-950 000
Byggnadsinvesteringar					-2 900 000
Användning av tidigare års anslag					1 830 000
ANSLAG NETTO 2005					-54 750 000

Inkomster

35.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
5 233 067,03	5 429 000	5 839 000

Under momentet föreslås en inkomst om 5.839.000 euro. Inkomsterna beräknas öka främst till följd av inkomster från försäkringsbolag för vården av olycksfalls- och trafikskadepatienter. Inkomsterna beräknas i stort fördela sig enligt följande:

Patientavgifter	4.166.000 euro
Ersättning från kommuner och staten	504.500 euro
Ersättning från försäkringsbolag	340.000 euro
Försäljningsinkomster	484.000 euro
Hyresinkomster och -ersättningar	293.000 euro
Övriga inkomster	51.500 euro
	5.839.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	5 494 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	293 000
3900	Övriga inkomster	51 500
	Totalt	**5 839 000**

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
3 983 694,69	4 071 000	4 400 000

Under momentet föreslås en inkomst om 4.400.000 euro för kommunernas ersättning för Gullåsen. Med hänvisning till 13 § LL om hälso- och sjukvården (60/1993, ändr. 18/2000) har inkomsten beräknats utgående från en debiteringsgrund om 169,14 euro/vårddygn.

Inkomsten stiger i förhållande till 2005 års budget dels för att den varit något lågt budgeterad samt för att vårddygnsavgiften stiger med 5,7 procent.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4 400 000
	Totalt	**4 400 000**

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-57 515 919,89	-60 400 000	-62 200 000
(t.a. -2 156 099,00)	(t.a. -1 830 000)	(t.a. -850 000)

Under momentet föreslås ett anslag om 62.200.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har återstående medel om 850.000 euro från år 2005 beaktats. Anslaget avses använt för den verksamhet som beskrivs i den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2006 (se bilaga 2), vilken sammanfattas i kapitelmotiveringen.

I anslaget för personalutgifter har anslag beaktats för följande tjänsteförändringar
- 4 deltidstjänster ombildas till heltid
- 1 heltidstjänst ombildas till deltid samt
- 4 ombildningar av tjänster.

Därtill ingår anslag för 24 tillfälliga tjänster, varav 16 på heltid och 8 på deltid, under hela året.

Närmare information om tjänsteförändringarna framgår av den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2006.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	834	835	835
Tillfälliga tjänster	19	18	24

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-37 632 446	
	- tillfälliga tjänster	-5 693 062	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-133 461	
	- övriga löner och arvoden	-164 779	
	- personalkostnadsersättningar	346 748	-43 277 000
4100	Material och förnödenheter		-7 079 800
4200	Hyror		-806 800
4300	Inköp av tjänster		

	- personalutbildning	-386 000	
	- hälsovårdstjänster		
	- vård utom Åland	-5 000 000	
	- övriga vårdtjänster	-1 953 900	
	- patienttransporter	-1 177 200	
	- övrigt	-2 105 500	-10 622 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-202 200	
	- övrigt	-191 600	-393 800
1122	Byggnader		-90 000
1125	Maskiner och inventarier		-780 000
	Anslagsbehov		**-63 050 000**
	Användning av tidigare års anslag		850 000
	Förslag		**-62 200 000**

45.70.70. **Anskaffningar (R)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-950 000	-220 000

Under momentet föreslås, med hänvisning till den preliminära planen för hälso- och sjukvården, ett anslag om 220.000 euro för anskaffande av nytt patientalarm-system till kirurgiska, BB-gyn. och barnavdelningarna samt till avdelningarna Övergårds och Mellangårds vid Gullåsen.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	-220 000
	Anslagsbehov	**-220 000**

45.70.74. **Byggnadsinvesteringar (R)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-120 000

Under momentet föreslås ett anslag om 120.000 euro för förnyande av Gullåsens yttertak om ca 1.100 m^2 samt renovering av hissen vid Gullåsen.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-120 000
	Anslagsbehov	**-120 000**

45.70.75. **Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-2 900 000	-1 100 000

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I pågår och beräknas vara färdigställt i december 2006. Föreslås att ett ytterligare anslag om 800.000 euro upptas för ändamålet varefter hela den beräknade kostnaden är budgeterad.

Därtill föreslås, med hänvisning till den fastighetsutvecklingsplan som ingick i budgetbeslutet för år 2002, ett anslag om 300.000 euro för att inleda planeringen av etapp II av centralsjukhusets utbyggnad, så att etappen kan inledas omedelbart efter att etapp I färdigställts.

I etapp II ingår ombyggnad av det gamla köket och matsalen till mottagningsutrymmen för primärvården och specialpolikliniker, förstorade utrymmen för bl.a. dialys, dagkirurgi samt renovering av barnavdelningen, obduktion, bårhus och städcentral. I projektet inberäknas också ombyggnad av lasarettbyggnadens ventilationsanläggning. I samband med ombyggnaden år 1987 fick det nya aggregatet inte den kapacitet som man idag kräver av motsvarande anläggningar, bl.a. möjlighet att kyla luften under heta sommardagar. Sanatoriebyggnadens hiss, som installerades år 1953 och fick ny styrelektronik år 1983, har under senare år vid ett flertal tillfällen varit ur funktion p.g.a. sliten teknik och behöver därför bytas ut.

Tidigare har kostnaden för etapp II uppskattats till 8,4 miljoner euro, men stängningen av lungavdelningen sommaren 2003 friställde utrymmen för kirurgiska polikliniken som nu har ändamålsenliga utrymmen. Likaså har IT-enheten fått lämpliga utrymmen genom omflyttningar i förvaltningshuset. Detta har minskat behovet av om- och tillbyggnad, som nu uppskattas till totalt 3.400 m^2. Kostnaden för etapp II uppskattas i detta skede preliminärt till ca 7 miljoner euro.

Eftersom maximala samordningseffekter skall eftersträvas och storleksordningen av investeringskostnaderna för etapp III nu bör klargöras är avsikten att under planeringen av etapp II även beakta etapp III.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-1 100 000
	Anslagsbehov	**-1 100 000**

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	2 279 951	3 190 000	2 302 000	-27,8%	1,0%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-24 863 195	-27 091 000	-27 048 000	-0,2%	8,8%
Överföringsutgifter	-18 727 298	-19 225 000	-19 664 000	2,3%	5,0%
Realinvesteringsutgifter	-2 013 308	-4 113 000	-1 416 000	-65,6%	-29,7%
Lån och övriga finansinve-steringar	-21 000	-16 000	-16 000	0,0%	-23,8%
Summa utgifter	-45 624 801	-50 445 000	-48 144 000	-4,6%	5,5%
Anslag netto	-43 344 850	-47 255 000	-45 842 000	-3,0%	5,8%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-892 816	-1 145 000	-828 000	-27,7%	-7,3%
Studieservice	-5 574 048	-5 729 000	-5 640 000	-1,6%	1,2%
Fritt bildningsarbete och hant-verksutbildning	-485 600	-503 000	-521 000	3,6%	7,3%
Biblioteksverksamheten	-522 107	-535 000	-570 000	6,5%	9,2%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-752 758	-800 000	-573 000	-28,4%	-23,9%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 013 210	-1 147 000	-1 131 000	-1,4%	11,6%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-544 000	-544 000	-1 147 000	110,8%	110,8%
Grundskoleväsendet	-9 194 843	-10 032 000	-10 380 000	3,5%	12,9%
Yrkesutbildning	-165 802	-202 000	-130 000	-35,6%	-21,6%
Vuxenutbildning	-685 928	-795 000	-840 000	5,7%	22,5%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 1 och 2	-880 807	-288 000	-19 000	-93,4%	-97,8%
Ålands läromedelscentral	-140 092	-142 000	-142 000	0,0%	1,4%
Ålands folkhögskola	-857 252	-908 000	-912 000	0,4%	6,4%
Ålands musikinstitut	-651 155	-682 000	-722 000	5,9%	10,9%
Ålands lyceum	-4 536 146	-3 895 000	-3 638 000	-6,6%	-19,8%
Ålands sjömansskola	-1 951 316	-4 050 000	-2 572 000	-36,5%	31,8%
Ålands sjösäkerhetscentrum	-494 025	-480 000	-495 000	3,1%	0,2%
Ålands yrkesskola	-3 419 343	-3 920 000	-3 930 000	0,3%	14,9%
Ålands naturbruksskola	-1 094 846	-1 091 000	-969 000	-11,2%	-11,5%
Ålands husmodersskola	-117 319	0			-100,0%
Ålands hotell- och restaurang-skola	-1 539 763	-3 152 000	-1 741 000	-44,8%	13,1%
Ålands vårdinstitut	-952 103	-1 077 000	-969 000	-10,0%	1,8%
Ålands handelsläroverk	-1 018 231	-1 149 000	-1 289 000	12,2%	26,6%
Högskolan på Åland	-5 070 793	-5 106 000	-5 049 000	-1,1%	-0,4%
Museibyrån	-2 956 558	-2 942 000	-3 808 000	29,4%	28,8%
Ålands landskapsarkiv	-113 940	-131 000	-129 000	-1,5%	13,2%
Summa	-45 624 801	-50 445 000	-48 144 000	-4,6%	5,5%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		146 000	0
Konsumtionsutgifter	-889 634	-1 105 000	-828 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-3 182	-40 000	
Summa utgifter	-892 816	-1 145 000	-828 000
Anslag netto	-892 816	-999 000	-828 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning, landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur-, ungdoms-, idrotts-, arkiv- och museiverksamhet samt det fria bildningsarbetet och vuxenutbildningen.

Landskapsregeringen tillsatte under år 2005 en kommitté, benämnd Struktur-07, för att utforma en gemensam organisation för utbildningen på gymnasialstadienivå i landskapet. Resultatet av Struktur-07 medför en översyn av avdelningens struktur beträffande byråernas ansvarsområden och utbildnings- och kulturavdelningens roll och uppgifter i förhållande till den framtida gemensamma gymnasialstadieskolan och Högskolan på Åland. Landskapsregeringen avser påbörja översynsarbetet under budgetåret 2006.

Lagtinget har antagit en ny arbetsmarknadspolitisk lagstiftning (Lr framst. nr 7/2004-2005). I enlighet med lagen inrättas en ny myndighet, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Till den nya myndigheten överförs studieserviceenheten från utbildnings- och kulturavdelningen. Detta innebär att personalkostnaderna för studieserviceenheten, samt momenten 46.03.01 och 46.03.04 överförs till den nya myndighetens kapitel 47.30.

Avdelningens övergripande målsättningar är
- att säkra yrkesmässig behörighet och examensgiltighet för åländska examina
- att stöda utvecklandet av mångsidiga och ändamålsenliga miljöer för inlärning och studier
- att stöda utvecklingen av integrationsarbetet och den mångkulturella förståelsen i den åländska utbildningen
- att stöda utvecklingen av jämställdhetsarbetet inom utbildningsområdet samt
- att utveckla samarbetet mellan utbildning och näringsliv.

Konkretisering av målsättningarna återfinns i kapitel- och momentmotiveringarna nedan.

Inkomster

36.01.05. <u>Inkomster för kartläggning av utbildningsbehovet</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	146 000	

Projektet kommer att avslutas vid årsskiftet 2005 - 2006, varför tidigare budgeterade inkomster kommer att flyta in under år 2006 efter projektets slutredovisning. Momentet utgår.

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-830 770,27	-880 000	-728 000
(t.a. -51 180,24)		

Föreslås ett anslag om 728.000 euro under momentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår medel för inköp av juridiska och andra experttjänster, då det är fråga om rättskyddsärenden samt specifika frågor inom utbildningsområdet.

I anslaget ingår kostnader för löpande utveckling av databasen för landskapets skolor samt kostnader för allmänna avtalsenliga serviceavgifter.

I anslaget ingår personalutbildnings- och personalutvecklingskostnader.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	13	13	10*
Tillfälliga tjänster	4	4	3*

*4 tjänster överförda till moment 47.30.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-533 681	
	- tillfälliga tjänster	-141 219	
	- personalkostnadsersättningar	2 000	-672 900
4100	Material och förnödenheter		-4 000
4300	Inköp av tjänster		-24 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-22 000	
	- representation	-4 000	
	- övrigt	-500	-26 500
	Anslagsbehov		**-728 000**

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-47 704,15	-75 000	-70 000
(t.a. -29 613,00)		

Anslaget avser utgifter för utvecklingsarbete gällande utbildningen på Åland genom

- att stöda samverkan mellan daghemmens förundervisning och grundskolans nybörjarundervisning
- att utvärdera inlärningsresultat i matematik i grundskolan
- att underlätta smidighet i övergången från grundskolan till gymnasialstadiet, i synnerhet med tanke på skärgårdsungdomar
- att stöda skolornas utvecklingsarbete i jämställdhetsarbete, konflikthantering och miljömedvetenhet
- att stöda det specialpedagogiska området genom fortbildning av lärare särskilt med fokus på elevhandledning och elevvård
- att medverka i det nordiska kommittésamarbetet Morgondagens skola i syfte

att utveckla bibliotekens och skolornas verksamhetsutrymmen
- att fortsätta utvecklandet och uppföljningen av gymnasialstadiets läroplansgrunder och kärnämnesläroplaner
- att under budgetåret utreda huruvida vidareutveckling av organisationsformen för Högskolan på Åland till en fristående juridisk person bör genomföras
- att fortsätta utvecklingen av nätbaserad distansutbildning
- att utveckla utbildningen på gymnasialstadiet på basis av kommittén Struktur -07:s slutsatser samt
- att tillsätta en arbetsgrupp för framtagande av valideringsinstrument av realkompetens.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		-19 600
4100	Material och förnödenheter		-5 000
4300	Inköp av tjänster		-35 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-8 000	
	- övrigt	-2 000	-10 000
	Anslagsbehov		**-70 000**

46.01.05. Utgifter för kartläggning av utbildningsbehovet (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-11 159,62	-150 000	

Projektet kommer att avslutas med tidigare budgeterade medel, varför budgetmomentet kan utgå.

46.01.06. Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-30 000

Momentet nytt.
Anslaget avser utgifter för fortbildning och projekt inom grundskolan och gymnasialstadiet som befrämjar kulturell förståelse och underlättar integration för nya medborgare. Anslaget kan även användas till extra stödinsatser för språkinlärning främst på gymnasialstadienivå.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-24 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-4 000	
	- övrigt	-1 000	-5 000
	Anslagsbehov		**-30 000**

46.01.74. Fastighetsplanering (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-3 181,82	-40 000	0

Landskapsregeringen har som huvudman det övergripande ansvaret för planering och samordning av om- och tillbyggnader för utbildningens behov. Landskapsregeringen ansvarar för en samordning och planering av projekt som initialt inte kan hänföras till en enskild skola eller som är gemensamt för flera skolor. Enligt praxis har anslag för planering och projektering av enskilda byggprojekt upptagits under respektive skola vilket landskapsregeringen i de fall det är klart urskiljbart till vilken skola eller hur ett utrymmesproblem skall lösas finner mest ändamålsensligt.

Tidigare budgeterade anslag kommer att användas för fortsatt planering och projektering av pågående projekt, speciellt ett simulatorcenter för högskolans navigations- och maskinrumssimulatorer. Simulatorcentret planeras i Ålands sjömansskolas f.d. övningsbassäng. Avsikten är att simulatorcentret ska bli en komponent i ett samlat centrum för sjöfarts- och sjösäkerhetsutbildning, där de övriga komponenterna är Ålands sjösäkerhetscentrum, Ålands sjömansskola, Högskolan på Åland och det gemensamma skolfartyget.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	46 511	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter	-59 863	-129 000	
Överföringsutgifter	-5 514 185	-5 600 000	-5 640 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 574 048	-5 729 000	-5 640 000
Anslag netto	-5 527 537	-5 679 000	-5 590 000

Rubriken ändrad.
Lagtinget har antagit en ny arbetsmarknadspolitisk lagstiftning (Lr framst. nr 7/2004-2005). I enlighet med lagen inrättas en ny myndighet, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Den nya landskapsmyndigheten blir administrativt underställd landskapsregeringen. I den nya myndigheten sammanförs och organiseras de nuvarande verksamheterna vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrån samt studieserviceenheten.

Momenten 46.03.01 Verksamhetens utgifter samt 46.03.04 Praktikantplatser för högskolestuderande överförs till kapitel 47.30. Studieserviceenhetens personal överförs till den nya myndigheten.

Landskapsregeringen har för avsikt att avlämna en framställning till lagtinget angående revidering av LL om studiestöd (94/1995) så att ändringarna kan träda i kraft under år 2006.

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
46 511,02	50 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återindrivning av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000

euro under år 2006. Se LL om studiestöd (94/1995).

Specifikation:

8008	Återbetalning av inkomstöverföringar	50 000
	Totalt	**50 000**

Utgifter

46.03.01. Studieservice - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-15 499,87	-46 000	
(t.a. -4 065,00)		

I och med att den nya myndigheten Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet inleder sin verksamhet föreslås momentet utgå. Se även moment 47.30.20.

46.03.04. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-44 363,04	-83 000	

Momentet utgår. Se även moment 47.30.24.

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-5 449 021,38	-5 500 000	-5 500 000

Det beräknade antal studiestödsbeslut som fattas på basen av under året inlämnade ansökningar är ca 3.000.

Med beaktande av ökat antal studerande föreslås ett anslag om 5.500.000 euro varvid även beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att avlämna en framställning till lagtinget angående revidering av LL om studiestöd (94/1995) så att ändringarna kan träda i kraft under år 2006.

Studiepenning, högskola	2.000.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.377.000 euro
Vuxenstudiepenning	236.000 euro
Bostadstillägg	1.765.000 euro
Försörjartillägg	122.000 euro
	5.500.000 euro

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-5 500 000
	Anslagsbehov	**-5 500 000**

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-45 109,77	-70 000	-110 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av

borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL om studiestöd (94/1995).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-110 000
	Anslagsbehov	**-110 000**

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-20 054,28	-30 000	-30 000

Anslaget avser kostnader för s.k. utökade studiesociala förmåner för de gäststuderande vid landskapets skolor som inlett sina studier senast under höstterminen 2005. Anslaget används också för att täcka studiesociala kostnader för de ålänningar som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

46.05. FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-485 600	-503 000	-521 000
Summa utgifter	-485 600	-503 000	-521 000
Anslag netto	-485 600	-503 000	-521 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang i samhällslivsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsunderstöd för fritt bildningsarbete beviljas dels kommunerna för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksamma bildningsförbunden.

Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland anordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden.

Ålands hantverksskola, som upprätthålls av Ålands slöjd och konsthantverk r.f, ger ettårig orienterande grundutbildning i hantverk. Utbildningen är uppdelad i en textillinje respektive en trä-/metallinje. Föreningen avser avsluta sin undervisningsverksamhet.

Landskapsbidraget till Bild- och formskolan r.f. gäller framför allt föreningens kurser och liknande aktiviteter för barn och ungdomar.

Landskapsregeringen avser att under år 2006 marginellt höja landskapsunderstödet till ovannnämnda folkbildningsorganisationer.

Under åren 2005 - 2006 vidtas följande åtgärder inom detta område
- ges ett definitivt besked om placering och framtiden för hantverksutbildningen
- en revidering av LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (31/1965) påbörjas samt
- en revidering av LL om medborgarinstitut (75/1993) påbörjas.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-256 599,96	-263 000	-271 000
	tb -8 000	

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, §§ 16-17 (72/1993), samt LL om medborgarinstitut, 8 § (75/1993), föreslås ett anslag om 271.000 euro. Landskapsandelen baserar sig på 10.000 undervisningstimmar och ett basbelopp om 67,70 euro.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-271 000
	Anslagsbehov	**-271 000**

46.05.52. Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-43 999,92	-44 000	-50 000

Hänvisande till LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (31/1965) föreslås ett anslag om 50.000 euro för studieförbundens verksamhet år 2006. Verksamheten omfattar studiecirklar, kurser och föreläsningar.

Anslaget föreslås användas enligt följande:

Studiecirkelverksamhet	700 timmar à 5 euro	3.500 euro
Kursverksamhet	535 timmar à 77 euro	41.200 euro
Till landskapsregeringens disposition för övrig verksamhet (föreläsningar, seminarier etc)		5.300 euro
		50.000 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

46.05.53. Landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-147 000,00	-150 000	-160 000

Rubriken ändrad.
För understöd enligt LL om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/1943) föreslås ett anslag om 160.000 euro. Av anslaget avser ca 90.000 euro understöd till Ålands slöjd och konsthantverk r.f. för upprätthållande av Ålands hantverksskola under vårterminen 2006 samt ca 70.000 euro understöd till en or-

ganisation som bedriver hemslöjdsundervisning under hösten 2006. Förutsättning för att stöd beviljas för undervisning under hösten är att den organisation som önskar stöd för sin verksamhet kan påvisa hållbara ekonomiska kalkyler med även annan finansiering än landskapsbidrag. Se även allmänna motiveringen.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-160 000
	Anslagsbehov	**-160 000**

46.05.55. Understöd åt Bild- och formskolan

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-38 000,00	-38 000	-40 000

Bild- och formskolan ger konstundervisning åt såväl barn och ungdomar som åt vuxna. Föreslås ett anslag om 40.000 euro för verksamheten år 2006 att användas för bild- och formkurser som riktar sig till barn och unga.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-65 602	-65 000	-76 000
Överföringsutgifter	-456 505	-470 000	-494 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-522 107	-535 000	-570 000
Anslag netto	-522 107	-535 000	-570 000

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse (LL om allmänna bibliotek 82/1997). Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

De allmänna biblioteken är levande kulturcentra i de åländska kommunerna. Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Under år 2006 beräknas de allmänna biblioteken låna ut cirka 500.000 böcker och andra medier, vilket utgör ca 19 lån per innevånare i landskapet.

Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek samtidigt som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i landskapsförordning (2 § 83/1987).

Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen skall fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

Landskapsregeringen har tillsatt en kommitté med uppdrag att följa utvecklingen på biblioteksområdet generellt och att följa med behoven inom biblioteksektorn

i landskapet samt att till landskapsregeringen rikta förslag till åtgärder. Under år 2006 fortgår kommitténs arbete.

Nivån på anslaget för biblioteksverksamheten år 2006 är i stort detsamma som under föregående år. En revidering av avtalet med Mariehamns stad beträffande centralbiblioteket beaktas under kapitlet.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-65 602,42	-65 000	-76 000

Föreslås ett anslag om 76.000 euro.

Enligt avtal med Mariehamns stad deltar landskapet i driftskostnaderna för centralbiblioteket avseende lönekostnaderna för en bibliotekarie, licens-, försäkrings- och servicekostnaderna för samkatalogen Katrina, kostnaderna för fjärrlån, service till synskadade, informationssökning i databaser samt upprätthållande av Alandicasamlingen. Med hänsyn till en planerad revidering av avtalet föreslås ett något förhöjt anslag i förhållande till budgeterade medel för år 2005.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-8 000
4200	Hyror	-5 000
4300	Inköp av tjänster	-55 000
4800	Övriga utgifter	-8 000
	Anslagsbehov	**-76 000**

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-436 504,68	-449 000	-467 000

Hänvisande till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993) föreslås ett anslag om 467.000 euro.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Bosättningsstrukturgrupp 1 (skärgårdskommunerna)	56,50 euro
Bosättningsstrukturgrupp 2 (övriga landskommuner)	43,38 euro
Bosättningsstrukturgrupp 3 (Finström, Jomala och Lemland)	44,94 euro
Bosättningsstrukturgrupp 4 (Mariehamn)	48,03 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-467 000
	Anslagsbehov	**-467 000**

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-20 000,00	-21 000	-27 000

Enligt LL om stöd för litterär verksamhet (29/1985) skall varje år anslås ett be-

lopp för litteraturstipendier till författare och översättare. Beloppet skall motsvara 10 procent av det belopp som under föregående kalenderår använts för anskaffande av litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-27 000
	Anslagsbehov	**-27 000**

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-99 267	-142 000	-157 000
Överföringsutgifter	-653 491	-658 000	-416 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-752 758	-800 000	-573 000
Anslag netto	-752 758	-800 000	-573 000

Enligt gällande lagstiftning skall landskapsregeringen och kommunerna gemensamt skapa allmänna förutsättningar för den ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar i landskapet. Verksamheten stöds ekonomiskt av landskapsregeringen som beviljar kommunerna landskapsandelar i stöd av LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993).

Under kapitel 46.09 finns förutom lagstadgade utgifter även sådana utgifter som grundar sig på ingångna avtal med föreningar och organisationer. Till dessa hör Nordens institut vars administrativa utgifter landskapsregeringen betalar enligt avtal med Nordiska ministerrådet och Ålands Brand- och Räddningsförbund r.f. för Brandkårsmuseet med vilka landskapsstyrelsen har ingått avtal beträffande särskilda uppgifter.

En stor mottagare av landskapsbidrag under kapitlet är Ålands sjöfartsmuseum som från år 2006 föreslås återföras till kapitel 46.13. Detta gäller även Mariehamns stad som har erhållit ett landskapsunderstöd för underhållet av museifartyget Pommern, samt Ålands Brand- och räddningsförbund r.f. som har erhållit bidrag för Brandkårsmuseet enligt avtal som dock är uppsagt i augusti 2005. Uppsägningstiden är tolv månader.

Beträffande Pommern föreslås att under detta budgetkapitel upptas anslag endast för bidrag till större reparationer som kräver dockning och kostnadsberäknas till mer än 100.000 euro i enlighet med en åtgärdsplan som utformas gemensamt med Mariehamns stad. Landskapets finansiering kan utgöra en på förhand avtalad andel av totalkostnaderna.

Som ett led i utarbetandet av ett kulturarvsprogram tillsätts en permanent museikommitté med uppgift att föreslå bidragsbeloppen till alla organisationer och föreningar som bedriver museal verksamhet (se vidare kapitel 46.13).

Till de prioriterade åtgärderna under år 2006 hör genomförandet av demilitariseringens jubileumsår 2006 som går under arbetsnamnet Bomarsundsfreden i Paris 1856 - 2006.

Under kapitlet föreslås anslag för åtgärder inom kultur- och ungdomssektorn i skärgården.

Utgifter

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-16 679,06	-17 000	-17 000

Hänvisande till 7 § LL om Ålands kulturdelegation (53/1996) föreslås ett anslag om 17.000 euro för kulturdelegationens verksamhet. Anslaget avser utgifter för ledamöternas års- och mötesarvoden, resekostnader, information samt diskussionsmöten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-15 000
4200	Hyror		-100
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 800	
	- representation	-100	-1 900
	Anslagsbehov		**-17 000**

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-82 587,46	-89 000	-85 000

Föreslås ett anslag om 85.000 euro för Nordens institut på Åland. Anslaget avser täckande av kansliutgifter i enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget ingår även städ- och teletjänster, kostnader för uppkoppling för Internet samt materialanskaffningar för administrationen.

Under år 2006 avser landskapsregeringen initiera en revidering av gällande avtal med Nordiska ministerrådet för att Nordens institut på Åland skall ha en administrativt mera självständig ställning från år 2007.

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-36 800	
	- personalkostnadsersättningar	0	-36 800
4100	Material och förnödenheter		-4 000
4200	Hyror		-21 000
4300	Inköp av tjänster		-21 200
4800	Övriga utgifter		-2 000
	Anslagsbehov		**-85 000**

46.09.23. Utgifter för serien Det åländska folkets historia

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-36 000	0

Föreslås att inga medel reserveras för ändamålet under år 2006.

46.09.24. Utgifter för Ålands konst- och arkitekturhistoria (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

Projektet är delvis initierat av Ålands lagting, delvis av Ålands konstförening. Föreslås att inga medel reserveras för ändamålet under år 2006.

46.09.26. Projekt för skärgårdskultur

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-55 000

Rubriken ändrad.
Under momentet, under vilket tidigare upptagits anslag för landskapskonstnärsprojekt, föreslås ett anslag om 55.000 euro för att inleda ett treårigt projekt för skärgårdens kulturliv. Därför föreslås att en referensgrupp tillsätts för att långsiktigt stärka kulturutbudet, det egna skapandet och kulturarbetarnas ställning i skärgården. En samordningsfunktion behövs för att stöda befintliga föreningar, öka aktiviteten och samarbetet, söka finansiering och speciellt främja kulturutbudet för barn och unga. Referensgruppen föreslås bestå av kulturaktiva i skärgårdskommunerna och fungera som ledningsgrupp för samordningen. Avsikten är att föreslå motsvarande anslag i budgeterna för åren 2007 - 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2004	År 2005	År 2006
Pesonal i arbetsavtalsförhållande				1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-35 487		
	- övriga löner och arvoden	-3 913		
	- personalkostnadsersättningar		0	-39 400
4300	Inköp av tjänster			-1 000
4800	Övriga utgifter			-4 600
8201	Undervisning, kultur och idrott			-10 000
	Anslagsbehov			**-55 000**

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-232 712,52	-239 000	-249 000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993 med ändr. 27/1998) föreslås ett anslag om 249.000 euro. Anslaget har beräknats utifrån basbelopp enligt följande:

Kommunalt ungdomsarbete	6,56 euro
Idrott och motion	13,12 euro
Kommunal kulturverksamhet	5,21 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-249 000
	Anslagsbehov	**-249 000**

46.09.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-25 961,00	-30 000	

Föreslås att detta moment utgår. Istället överförs finansieringen av museifartyget Pommern till det nya momentet 46.13.57.

46.09.54. Understöd åt stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-227 000,00	-250 000	

Föreslås att momentet utgår. Se moment 46.13.57.

46.09.56. Understöd för Ålands brandkårsmuseum

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-40 000,00	-35 000	

Momentet utgår, se moment 46.13.57.

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-127 817,75	-104 000	-167 000

Föreslås ett anslag om 167.000 euro som avses användas enligt följande:

Bomarsunds minnesår/demilitariseringens 150-årsjubileum	
Personalutgifter	37.000 euro
Artistgager	23.000 euro
Hyror	7.000 euro
Inköp av tjänster (ljudteknik m.m.)	15.500 euro
Resekostnader, logi etc (gäller deltagande artister, föredragshållare m.fl.)	9.500 euro
Bidrag i samband med jubileet (däribland ett bidrag om 40.000 euro till dokumentärfilm om Bomarsund)	45.000 euro
	137.000 euro
Främjande av film- och mediaverksamhet	30.000 euro
	167.000 euro

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-37 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-37 000
4200	Hyror		-15 000
4300	Inköp av tjänster		-60 500
4800	Övriga utgifter		-9 500
8201	Undervisning, kultur och idrott		-45 000
	Anslagsbehov		**-167 000**

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-6 344	-12 000	-34 000
Överföringsutgifter	-996 866	-1 120 000	-1 082 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-10 000	-15 000	-15 000
Summa utgifter	-1 013 210	-1 147 000	-1 131 000
Anslag netto	-1 013 210	-1 147 000	-1 131 000

Penningautomatmedel för kultur, idrott och ungdomsarbete fördelas så att de befrämjar förnyelse, jämställdhet och demokrati.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. För idrottsanläggningar och –redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

År 2009 står Åland värd för Öspelen. Under kapitlet föreslås att bidrag för planeringen av evenemanget budgeteras under ett särskilt budgetmoment.

Ålands ungdomsråds verksamhet finansieras med penningautomatmedel. Rådet har till uppgift att dels fungera som landskapsregeringens remissinstans i ungdomsärenden, dels att ordna egna aktiviteter som befrämjar åländska ungdomars intresse för samhällsfrågor. För år 2006 föreslås i enlighet med Ungdomspolitiskt program för landskapet Åland att anslaget för ungdomsrådet höjs med tanke på personell resurs för ungdomsrådet. Arrangemanget föreslås att till en början prövas under en tvåårsperiod.

Under kapitlet finns även anslag för grundrenoveringar av ungdoms- och hembygdslokaler.

Under år 2006 avser landskapsregeringen revidera det ungdomspolitiska programmet och se över nuvarande lagstiftning.

Utgifter

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-6 344,00	-12 000	-34 000

Föreslås i enlighet med det ungdomspolitiska programmet att ungdomsrådet får en sekreterare/ungdomskonsulent på deltid. I anslaget ingår även utgifter för rå-

dets verksamhet, bl.a. ordnande av seminarier, representation i nordiska ungdomskonferenser samt upprätthållande av en hemsida.

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-22 286	
	- övriga löner och arvoden	-3 914	
	- personalkostnadsersättningar	0	-26 200
4300	Inköp av tjänster		-3 800
4800	Övriga utgifter		-4 000
	Anslagsbehov		**-34 000**

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-174 000,00	-190 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgårdar. Se även moment 46.13.50.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-783 000,00	-890 000	-932 000

Föreslås ett anslag om 932.000 euro. Anslaget överförs i enlighet med LF om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands Idrottsförbund r.f. (3/1999) till idrottsförbundet efter att lagtinget antagit 2006 års landskapsbudget. Anslaget har beräknats enligt följande

- 630.000 euro som verkamhetsunderstöd till föreningar och organisationer
- 40.000 euro som resebidrag till föreningar
- 135.000 euro till idrottsförbundets administrationskostnader inkl löner
- 35.000 euro som profilidrottsmedel (stipendier)
- 12.000 euro som marknadsföring av enskilda evenemang
- 40.000 euro för utbildning och fortbildning av idrottsledare
- 30.000 euro till idrottsförbundets disposition inklusive idrottsgala, seminarier samt för oförutsedda kostnader och
- 10.000 euro för Ålands deltagande i ungdomsidrottsspelen Spartakiaden på Dagö.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-932 000
	Anslagsbehov	**-932 000**

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-39 866,00	-40 000	-60 000

Föreslås med hänvisning till 11 § idrottslag för landskapet Åland (42/1983, med ändr 95/1993) ett anslag om 60.000 euro för anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-60 000
	Anslagsbehov	**-60 000**

46.11.55. Kostnader för Öspelen på Åland 2009

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-70 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 70.000 euro för inledande kostnader för Öspelen på Åland 2009. En preliminär uppskattning av behovet av landskapsstöd för evenemanget är 1 miljon euro fördelat på åren 2006 - 2009. Merparten av stödet behövs under det egentliga öspelsåret 2009.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-70 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-10 000,00	-15 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro att efter beslut av Ålands kulturdelegation utges som lån till kommun eller via kommuns förmedling och på kommuns ansvar till ungdomsorganisationer och -föreningar för renoveringar av ungdomslokaler.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	1 933	2 000	1 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-544 000	-544 000	-1 147 000
Summa utgifter	-544 000	-544 000	-1 147 000
Anslag netto	-542 067	-542 000	-1 146 000

Omkring 50 kulturföreningar och organisationer beviljas i enlighet med LL om kulturell verksamhet (39/1983) årliga verksamhetsbidrag. Ålands kulturdelegation som disponerar penningautomatmedlen för kulturell verksamhet beviljar även bidrag till ett stort antal kulturprojekt av engångskaraktär. Dessutom bevil-

jas en gång per år kulturstipendier till enskilda personer.

Under kapitel 46.13 har beaktats verksamhetsbidrag till de fyra föreningar som tidigare beviljats bidrag ur penningautomatmedel för ungdomsverksamhet under kapitel 46.11.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 932,62	2 000	1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för utförsäljning av återstående upplaga av boken Alla tiders Åland.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-544 000,00	-544 000	-727 000

Föreslås ett anslag om 727.000 euro att disponeras av Ålands kulturdelegation enligt följande

- ca 560.000 euro för verksamhetsbidrag till registrerade föreningar
- ca 70.000 euro till föreningar och projektgrupper för projekt av engångskaraktär
- ca 4.000 euro för kulturpris
- ca 61.000 euro som kulturstipendier till enskilda kulturutövare
- ca 15.000 euro för en ungdomskulturell festival inklusive Ålands deltagande i ungdomsevenemanget Ung i Norden på Färöarna (ca 10.000 euro i form av bidrag, ca 5.000 euro i form av övriga utgifter)
- ca 7.000 euro för självstyrelsefirandet 9 juni samt
- inköp av tjänster och övriga utgifter 10.000 euro.

Verksamhetsbidragen till registrerade föreningar avser bl.a. Ålands ungdomsförbund, Ålands scoutdistrikt, intresseorganisationen för ungdomar i skärgården (SKUNK) samt Ålands fredsförening - Emmaus. Dessa föreningars landskapsbidrag har tidigare upptagits under moment 46.11.52.

Ålands ungdomsförbunds årliga verksamhetsbidrag var år 2005 118.000 euro. Finansieringsnivån avses bibehållen under förutsättning att förbundet inleder ett förnyelsearbete i syfte att stimulera medlemsföreningarna och aktivera och involvera flera ungdomar i ungdomsföreningsverksamheten.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-11 000
4800	Övriga utgifter	
	- övrigt	-10 000

8201	Undervisning, kultur och idrott	-706 000
	Anslagsbehov	**-727 000**

46.13.57. Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-380 000

Momentet nytt.
Som ett led i arbetet med det kulturarvspolitiska programmet föreslås inrättandet av ett nytt moment för bidrag till den privata museiverksamheten i landskapet. I det föreslagna anslaget om 380.000 euro ingår bl.a. de hembygdsmuseer som tidigare finansierats med medel under moment 46.13.50. Likaså beaktas under detta moment Ålands sjöfartsmuseum, Museifartyget Pommern och andra viktiga museer och samlingar i landskapet till i stort sett oförändrade nivåer. Ålands Brand- och Räddningsförbund r.f. erhåller understöd enligt nuvarande avtal för Brandkårsmuseet under uppsägningstiden. Totalt ingår för motsvarande ändamål i budgeten för år 2005 ca 362.000 euro.

Avsikten är att utarbeta kriterier och indikatorer för bidragsbeviljningen som stimulerar till aktiv och utvecklande verksamhet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-7 000
4800	Övriga utgifter	
	- övrigt	-3 000
8201	Undervisning, kultur och idrott	-370 000
	Anslagsbehov	**-380 000**

46.13.58. Understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-40 000

Momentet nytt.
Under år 2006 fortsätter planeringen av en utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum. I första hand planerar en kommitté för utställningen i det utbyggda museet. Under året skall även en byggnadskommitté inleda sitt planeringsarbete. Utbyggnaden av sjöfartsmuseet kan inledas tidigast när kongress- och kulturhuset står klart. Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 40.000 euro för kostnader i samband med utställnings- och byggnadsplaneringen.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			-60 000
Överföringsutgifter	-9 194 843	-10 032 000	-10 320 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-9 194 843	-10 032 000	-10 380 000
Anslag netto	-9 194 843	-10 032 000	-10 380 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Ålands landskapsregering handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift är
- att följa det decentraliserade kommunala beslutsfattandet och utvärdera hur målsättningen för utbildningen har uppfyllts
- att på basis av erhållna uppföljnings- och utvärderingsresultat tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagen och den centrala läroplanen angivna målsättningen att alla elever i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning och
- att stärka och utveckla arbetet med jämställdhet i skolan och tillse att jämställdhetsarbetet är en naturlig del av det dagliga arbetet i skolan.

Målsättningar för år 2006 är att i samförstånd med kommunerna
- utveckla grundskolornas läs- och skrivinlärning i nära samarbete med daghemmens förundervisning
- utveckla undervisningen och elevhandledningen på området för hälsa och idrott, drogförebyggande verksamhet samt miljö- och trafikfrågor
- utveckla skolornas undervisning och fostran då det gäller konflikthantering samt fostran till fred och solidaritet, speciellt med tanke på demilitariseringens 150-års jubileum som allmänt uppmärksamgörs under året
- utveckla i första hand lärarnas och den övriga skolpersonalens kunskap om jämställdhet och ge dem verktyg att omvandla teoretiska värdegrundsfrågor till praktisk pedagogik
- implementera de reviderade läroplansanvisningarna i hembygdskunskap, samhällslära och historia samt låta utarbeta manus för ett nytt läromedel på området, särskilt då det gäller Ålands historia och självstyrelsens utveckling.

Utgifter

46.15.24. Läromedel i samhällskunskap och åländsk historia (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-60 000

Momentet nytt.
Skolornas undervisning i hembygdskunskap, samhällslära och historia bör skapa förståelse, delaktighet och ansvarstagande för kulturmiljön, traditionerna och människornas levnadsvillkor under olika tider. Undervisningen skall ge eleverna kunskap om det historiska kulturarvet med utgångspunkt i Ålands och hembygdens historia samt ge eleverna möjlighet att ta del av dagsaktuella händelser ur ett världshistoriskt perspektiv. Undervisningen i historia skall därför beskriva olika epoker, betydelsefulla händelser och personer i såväl den lokala historien som världshistorien.

Adekvata läromedel och undervisningsmaterial på området för Ålands historia och självstyrelsens utveckling saknas för närvarande. På landskapsregeringens uppdrag har en kommitté därför arbetat fram ett underlag för ett tidsenligt, pedagogiskt och mångsidigt läromedel för grundskolans undervisning i hembygdskunskap, samhällslära och lokala historia.

För produktion av ett ovan avsett läromedel föreslås att sammanlagt 150.000 euro upptas under åren 2006 - 2008. För att låta ta fram manus föreslås att 60.000 euro budgeteras år 2006. För att slutligen trycka och marknadsföra läromedlet föreslås att 70.000 euro budgeteras år 2007 och 20.000 euro år 2008.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-60 000
	Anslagsbehov	**-60 000**

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-7 939 843,30	-8 230 000	-8 370 000

För finansieringen av sina driftskostnader för grundskolan erhåller kommunerna utan ansökan landskapsandel (kommungruppskoefficienter 0,24 - 0,85) enligt bestämmelserna i landskapslagen (72/1993, ändr. 27/1998 och 46/2003) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från ett basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år.

Elevantalet inom de kommunala grundskolorna (25) som hösten 2004 var 3.047 (-47) är innevarande höst 3.058 (+11). Inom grundskolans träningsundervisning är elevantalet 31 (-2). Under åren 2007 - 2008 beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6 - 15 år minska.

Basbeloppen har fastställts till 6.496,23 (6.298,44) euro. För en elev inom träningsundervisningen har basbeloppet fastställts till 18.250,99 (17.695,30) euro.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 8.370.000 euro.

Anslaget kan även användas som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner och som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (18/1995).

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-8 370 000
	Anslagsbehov	**-8 370 000**

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 255 000,00	-1 802 000	-1 950 000

För finansieringen av sina anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek erhåller kommunerna på ansökan landskapsandel (40 - 65 %) enligt be-

stämmelserna i LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993, ändr. 27/1998 och 46/2003).

Ett anläggningsprojekts högsta godtagbara kostnader fastställs för ny- och tillbyggnadsarbeten med hjälp av enhetspriser per kvadratmeter nyttoyta (NY) för de landskapsandelsberättigade ytor som beskrivs i projektets rumsprogram och vilka är förenliga med landskapsregeringens beslut gällande riktlinjer för dimensioneringen av utrymmen i grundskolor och allmänna bibliotek (29 U30/22.4.2005).

Då ytorna bestäms skall hänsyn tas till kommunens skolnät och -struktur, elevprognoser och befolkningstal samt skolans och bibliotekets pedagogiska och kulturella inriktning. En allmän målsättning är att kommunernas biblioteks- och skolfunktioner alltmer skall samordnas och att lokaliteterna och anskaffningarna skall användas gemensamt.

Under verksamhetsåret 2005 slutfördes anläggandet av en ny skola i Godby i Finström och om- och tillbyggnadsarbeten av skolutrymmen i Sunds skola. Av Jomala kommun och landskapsregeringen fastställd om- och tillbyggnad av Södersunda skola påbörjades.

För ovan nämnda byggnadsprojekt har kommunerna år 2005 med stöd av den nämnda skol- och landskapsandelslagstiftningen beviljats landskapsandel för nya anläggningsprojekt totalt 1.802.000 euro.

Under den kommande femårsperioden planeras nya biblioteks- och skolbyggnadsprojekt i kommunerna Brändö (Brändö bibliotek och skola), Hammarland (Näfsby skola), Jomala (Jomala bibliotek), Lemland (Lemlands grundskola), Lumparland (Lumparlands skola), Mariehamn (Ytternäs skola och Övernäs skola) och Sottunga (Sottunga grundskola).

De planerade anläggningsprojekten (byggande eller anskaffning av lokaler för skol- och biblioteksverksamhet, om- och tillbyggnader samt renoveringar) bedöms vara nödvändiga antingen med anledning av ett beräknat växande befolknings- och elevantal, nya pedagogiska behov eller på grund av sanitära och sociala omständigheter.

Med beaktande av föreliggande behov av att genomföra det nämnda biblioteks- och skolprojektet i Brändö avser landskapsregeringen att under år 2006 fastställa anläggningsprojektet så att landskapsandelen för detta uppgår till högst 1.950.000 euro.

Med i 25 - 26 §§ den nämnda landskapslagen avsedda anläggningsprojekt avses sådana åtgärder vars beräknade totalkostnader uppgår till minst 200.000 euro. Finansieringsplanen för perioden 2006 - 2010 omfattar därmed landskapsandelar om 1.950.000 euro för år 2006 och 2.450.000 euro för år 2007 samt 1.350.000 euro för år 2008. För femårsperioden 2006 - 2010 ingår därmed landskapsandelar om totalt 5.750.000 euro

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag för år 2006 om 1.950.000 euro.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-1 950 000
	Anslagsbehov	**-1 950 000**

46.17. YRKESUTBILDNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-165 802	-202 000	-130 000
Summa utgifter	-165 802	-202 000	-130 000
Anslag netto	-165 802	-202 000	-130 000

Yrkesutbildningsbyråns ansvarsområde omfattar den yrkesinriktade och yrkesprofilerade utbildningen på gymnasialstadienivå vid landskapets skolor, den yrkesinriktade vuxenutbildningen, läroavtalsutbildningen, utbildningen på högskolenivå, verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum samt den verksamhet som gäller Europeiska Unionens målprogram 3, åtgärderna 1 och 2. En del av ansvarsområdet omfattar således också den gemensamma verksamhet som utnyttjar navigations- och maskinrumssimulatorerna och skolfartyget m/s Michael Sars. Till ansvarsområdet hör också hela den övergripande planeringen, förvaltningen och tillsynen av ovan nämnda verksamheter. Dessutom bör särskilt nämnas byråns delansvar inom det nordiska och europeiska samarbetet inom utbildnings- och forskningsområdet.

Anslagen för byråns olika delområden redovisas i detalj nedan under respektive uppgiftsområde och budgetmoment. En del av byråns verksamhet finansieras även med anslag under kapitel 46.01. Det gäller i första hand anslag för personal samt sådana övergripande utvecklingsåtgärder och -projekt som bedrivs inom utbildnings- och kulturavdelningen med yrkesutbildningsbyrån som ansvarig byrå.

Åtgärdsförslagen från kommittén Struktur-07 kan på ett betydande sätt inverka på delområden inom yrkesutbildningsbyrån senast från och med år 2007. Byrån har därför inlett ett förberedande arbete med organisations-, målsättnings-, planerings- och strategifrågor för att skapa bästa möjliga beredskap för de nya och förändrade uppgifterna.

En prioriterad organisationsfråga är att utreda vuxenutbildningens nuläge, status, roll och ansvarsområde, samt de olika ansvarsområden och deluppgifter som redan nu kan och i framtiden bör kunna sammanföras för att uppnå större tydlighet och klarare fördelning av ansvar och befogenheter.

En ändring av LL om läroavtalsutbildning är aktuell och kan leda till omorganiseringar redan under år 2006 och även i samband med att den nya gymnasieskolan utformas.

Byrån prioriterar sina kärnuppgifter och eftersträvar där en större tydlighet för att utveckla och förbättra dialogen mellan byrån och dess olika samarbetspartner, där landskapets skolor, sjösäkerhetscentret, högskolan och det åländska näringslivet och samhället är de viktigaste vid sidan av de interna samarbetspartnerna inom landskapsförvaltningens olika enheter och avdelningar.

Även byråns omvärldsbevakning, i första hand genom kontakter med myndigheter och instanser i riket, Sverige, Norden och hela EU-området och -administrationen, hör till kärnuppgifterna och behövs för att byrån ska kunna svara mot sitt uppdrag att utveckla åländska yrkesutbildnings- och högskolefrågor i paritet med omvärlden.

En prioriterad åtgärd med hänsyn till omvärldsbevakningen är att skapa ett fungerande regelverk beträffande den allmänna examensgiltigheten för examina som

avlagts inom den åländska utbildningen, så att det blir helt klart på vilket sätt åländska examina värderas i ett allmänt EU-perspektiv.

En närliggande prioriterad åtgärd är att skapa ett system för identifiering och validering av vuxnas realkompetens, där motsvarande arbete även pågår på nordisk nivå. Tillgodoräknande av tidigare kunskaper och förvärvad kompetens måste ske på ett rättssäkert och likvärdigt sätt. Åland deltar aktivt i det nordiska arbetet.

Frågan om införandet av yrkesprov inom flertalet yrkesutbildningar utreds och besvaras före början av läsåret 2006 - 2007. Likaså bör arbetet fortsätta med att klarlägga behovet av och beredskapen för att kunna erbjuda möjligheter att avlägga fristående yrkesexamina inom olika yrkesområden.

Under år 2006 föreslås nya kompletteringsutbildningar eller vidareutbildningar för vuxna inom områdena bageri/konditori, köksmästare samt personliga hjälpare.

Frågan om hur kompletteringsutbildningar och vidareutbildningar i allmänhet och inom olika sektorer ska hanteras på Åland utreds bland annat genom att särskilt bevaka utvecklingen av den rikssvenska modellen för kvalificerad yrkesutbildning (KY).

Utbildningen på gymnasialstadiet fortsätter de närmaste åren i ungefär samma omfattning som förut med beaktande av att en utökad antagning skett inom vårdprogrammet och hotell- och restaurangprogrammet samt att en utökning görs inom handelsprogrammet hösten 2006. Ett viktigt arbetsområde inom gymnasialstadiet är att vidareutveckla elevvården, skolhälsan och studiehandledningen.

Ålands naturbruksskola och skoljordbrukets uppdrag inom utbildningsområdet är föremål för analys och utveckling. Planering inleds för en omläggning av skoljordbrukets driftsinriktning i enlighet med de långsiktiga målen för verksamheten vid naturbruksskolan. Förslag till landsbygdsföretagarutbildning utarbetas med tyngdpunkt på entreprenörskap, företagande inom landsbygdsnäringar, energi, miljö och ett system för att genomföra den praktiska husdjursundervisningen i privat ladugård.

Även utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för analys, där bl.a. en Sjöfartsutbildningskommitté, tillsatt i juli 2005, förväntas avge ett betänkande senast 31.3.2006 med förslag till åtgärder som optimerar resursanvändningen och ökar möjligheterna att skapa en mer flexibel och kvalitativ utbildning i relation till framtidens behov och efterfrågan. Kommitténs förslag berör både sjömansskolans och högskolans utbildningar, verksamheten vid sjösäkerhetscentret och räddningsverket, det gemensamma skolfartyget och högskolans två simulatorer.

Verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum skall utvecklas mot ett mångsidigare kursutbud, i första hand för utbildningens och sjöfartsnäringens behov, men även med kursarrangemang för andra målgrupper t.ex. inom turism- och fritidssektorn. För sjösäkerhetscentrets verksamhet övervägs att införa nettobudgeteringsprincipen från år 2007.

	År 2004	År 2005	År 2006
	Bokslut	Budget	Förslag
Ålands handelsläroverk	12.370	10.952	10.432
Ålands hotell- och restaurangskola	15.275	16.107	14.343
Ålands lyceum	6.487	6.518	6.345
Ålands naturbruksskola	21.451	19.786	14.034
Ålands sjömansskola	16.693	16.572	15.653
Ålands vårdinstitut	10.406	10.229	8.212
Ålands yrkesskola	14.659	13.996	12.577

Utgifter

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-115 179,57	-170 000	-98 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 98.000 euro att användas för avlöning av personal samt för anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor. Medlen fördelas på basis av aktuella behov i skolorna på anhållan från respektive skola, bl.a. för stödfunktioner och handledning i specialpedagogiska frågor och individuella program. Anslaget kan också användas för förberedande åtgärder inför antagningen av studerande. Anslaget baserar sig på stadgandena i LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997) enligt vilka även studerande med särskilda behov kan genomföra sin utbildning. Medel som är direkt avsedda för denna grupp av studerande har inte reserverats inom varje skolas ram, utan samlats centralt.

Anslaget skall inte binda upp medel till specifika tjänster, utan medlen skall kunna fördelas med relativt kort varsel utgående från det aktuella behovet.

En del av minskningen av anslaget beror på att ett nytt moment införts för integrationsfrågor och mångkulturellt arbete, se moment 46.01.06.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-83 200	
	- personalkostnadsersättningar	0	-83 200
4100	Material och förnödenheter		-4 800
4300	Inköp av tjänster		-10 000
	Anslagsbehov		**-98 000**

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-50 622,85	-32 000	-32 000
	tb 0	

De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden ersätts av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete.

Anslaget används vid betalning för intagning av en studerande per år på den tvååriga utbildningen vid Red Cross United World College i Norge.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-32 000
	Anslagsbehov	**-32 000**

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	8 061	3 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-685 928	-795 000	-840 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-685 928	-795 000	-840 000
Anslag netto	-677 867	-792 000	-839 000

Vuxenutbildningsenhetens arbetsfält omfattar i första hand yrkes- och arbetsmarknadsinriktad utbildning för vuxna. För att möta förändringar i arbetsliv och samhälle bör åtgärderna dels kompensera bristande utbildning i unga år och dels skapa förutsättningar för uppdatering och komplettering av tidigare kunskaper och färdigheter. Det ökade vuxenutbildningsbehovet förutsätter ett nära samarbete mellan olika utbildningsområden och arbetsmarknadens parter. För detta behövs ett välstrukturerat och ändamålsenligt regelverk för berörda parter.

I ett kommittébetänkande, från mars 2005, gällande behovet att ändra LL om läroavtalsutbildning (59/1998) föreslås att läroavtalsutbildningen separeras från landskapsförvaltningens allmänna förvaltning, för att slutligen ingå som egen enhet inom den kommande åländska gymnasieskolan.

Inom distansutbildningen kommer landskapsregeringen att övergå till den webbbaserade lärplattformen Fronter. Skolorna, på såväl gymnasialstadie- som högre nivå, får därmed utökade möjligheter att använda IKT inom utbildning och olika samarbetsformer. Med Fronter väljer pedagogen själv vilka verktyg som skall användas i en kurs. Navigare, som har det operativa ansvaret för plattformen, ger vid behov vägledning för enskilda studerande i användning av plattformen. Som särskilt forum för nätbaserad utbildning fungerar NätBas-kommittèn (1.2.2004 - 31.12.2007), som har till uppgift att stödja och främja utvecklingen av nätbaserad undervisning i hela landskapet.

EU-finansierade vuxenutbildningsprojekt bedrivs fortsättningsvis inom ramen för landskapets mål 3-program. Under pågående strukturfondsperiod har ca 1.900 personer erhållit utbildning inom ramen för Mål 3. Dock finns det fortfarande grupper att nå, t.ex. enskilda näringsidkare. En ny strukturfondsperiod inleds år 2007. Landskapsregeringen orienterar sig mot en ny strukturfondsperiod och kommer så fort som möjligt att besluta huruvida landskapet skall inleda förhandlingar om ESF-medel för en ny programperiod, inom ramen för vuxenutbildningen.

Åland medverkar i det nordiska samarbetet inom vuxenutbildning genom Nätverket för Vuxnas Lärande, NVL, med en egen kontaktperson. Nätverkets uppgift är att förmedla kompetens och erfarenheter från de nordiska länderna och självstyrande områdena. NVL:s uppgift är att verka tvärsektoriellt för ökad konkurrenskraft inom arbets- och samhällsliv, genom att främja personlig utveckling och demokratiskt deltagande.

En viktig del inom det livslånga lärandet är att vuxna ges möjlighet att omvandla kunskaper och kompetens, som inhämtats utanför det traditionella utbildningssystemet, till formell kompetens. Detta ger ekonomiska fördelar för både individ och samhälle och förväntas bli ett viktigt instrument inom all vuxenutbildning framöver inom de nordiska länderna. Ett valideringssystem för identifiering, bedömning och värdering av vuxnas kunskaper och kompetens måste därför utvecklas inom landskapet för att säkerställa likvärdighet, hög kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde.

Målsättningar för år 2006 är att
- ta fram en helhetsstrategi för vuxenutbildningen inom landskapet
- verka för fortsatt utveckling av informations- och kommunikationsteknik inom utbildningen
- utveckla samarbetsverktyg så att användare av utbildningsplattformen kan samarbeta, oberoende av tid och rum
- verka för ett utökat samarbete mellan utbildningsanordnare, arbetsmarknadsparter och myndigheter under temat kompetensutveckling
- förmedla kompetens och erfarenheter från de nordiska länderna och självstyrande områdena inom vuxenutbildningsområdet
- utgående från näringslivets och enskilda studerandes behov erbjuda läroavtalsutbildning inom olika branscher samt
- ordna seminarier - informationstillfällen inom temat vuxenutbildning.

Inkomster

36.19.05. <u>Vuxenutbildning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
8 061,00	3 000	1 000

Anslaget avser diverse inkomster från verksamheten.

Specifikation:

3000	Inkomster från verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

46.19.04. <u>Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-357 756,34	-490 000	-483 000
(t.a. -24 590,00)		

De övergripande målen för läroavtalsutbildning finns beskrivna i gällande lagar (lagen om läroavtalsutbildning 59/1998) samt i Ålands lärlingsnämnds reglemente.

Långsiktiga mål
Verksamheten vid Ålands läroavtalscenter skall
- leda och övervaka den utbildning som baserar sig på läroavtal genom att särskilt beakta landskapets näringsliv och servicestruktur.

Kortsiktiga mål
Under det inkommande budgetåret kommer verksamheten att koncentreras kring

följande
- bereda plats för ca 65 läroavtalsstuderande
- inleda läroavtalsutbildning för 6 husbyggare och 6 dietkockar våren 2006 och
- utgående från näringslivets och enskilda studerandes behov erbjuda läroavtalsutbildning inom olika branscher.

Under momentet föreslås ett anslag om 483.000 euro. Anslaget har dimensionerats så att ca 65 läroavtalsplatser, varav 45 st är redan påbörjade läroavtal, kan finansieras under år 2006.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Kostnaderna för utbildningstjänster avser köp av teoriutbildning för lärlingarna samt utbildningsersättning till arbetsplatser.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		1	1	1
Tillfälliga tjänster		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-46 561	
	- tillfällig tjänst	-27 705	
	- övriga löner och arvoden	-4 734	
	- personalkostnadsersättningar	0	-79 000
4100	Material och förnödenheter		-2 000
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	-343 500	
	- övrigt	-33 000	-376 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-24 000	
	- representation	-1 000	
	- avgifter för nyttjanderätt	-500	-25 500
	Anslagsbehov		**-483 000**

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-112 947,42	-133 000	-114 000

Rubriken ändrad.
Anslaget är huvudsakligen avsett för finansiering av yrkesinriktad vuxenutbildning, köp av utbildningstjänster samt kostnader för upprätthållande och utveckling av nätbaserade tjänster på den utbildningsplattform som landskapsregeringen tillhandahåller, med Navigare som huvudadministratör.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av en verksamhetsledare samt en planerare, 40 %.

	År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-65 100	
	- personalkostnadsersättningar	0	-65 100
4100	Material och förnödenheter		-2 500
4200	Hyror		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-33 900
4800	Övriga utgifter		-9 000
1125	Maskiner och inventarier		-2 500
	Anslagsbehov		**-114 000**

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-206 433,97	-150 000	-215 000
	tb 8 000	

Rubriken ändrad.
Momentet är avsett att möta arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet (38/1988) genom köp av utbildningstjänster.

Anslaget avser svenska för inflyttade och studieplatser inom olika yrkesområden utgående från enskilda behov.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- utbildningstjänster	-215 000
	Anslagsbehov	**-215 000**

46.19.07. Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 790,55	-30 000	-28 000
(t.a. -7 172,00)		

Föreslås ett anslag om 28.000 euro för den nationella finansieringsdelen under år 2006 för tekniskt stöd i Ålands Mål 3-program 2000 - 2006. Inom ramen för prioriteten tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 46.20.45. Kostnaden är beräknad i programdokumentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Se även moment 46.20.45, 47.01.06 och 47.05.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-13 200	
	- övriga löner och arvoden	-500	
	- personalkostnadsersättningar	0	-13 700
4300	Inköp av tjänster		-14 300
	Anslagsbehov		**-28 000**

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		438 000	410 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-880 807	-288 000	-19 000
Summa utgifter	-880 807	-288 000	-19 000
Anslag netto	-880 807	150 000	391 000

Landskapets Mål 3-program 2000 - 2006 godkändes av kommissionen den 27.9.2000. Programmets uppgift är att stödfinansiera kompetensutvecklingsprojekt i syfte att komplettera och tillföra ett mervärde till landskapets egna insatser inom företagande samt i utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor för den vuxna befolkningen på Åland.

Programmets huvudprioritet är ”Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande” och är fördelat på följande tre åtgärdsområden:

Åtgärd	Ansvarig avdelning
System för kompetenshöjning	Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsinsatser i arbetslivet	Utbildnings- och kulturavdelningen
Arbetsmarknadsintegrering	Näringsavdelningen

Inom ramen för ”system för kompetenshöjning” pågår ett större projekt och avdelningens egna projekt fortgår under år 2005. Ett stort projekt inom idrottsutbildning har startats under våren 2005 och pågår till slutet av år 2007.

Inom ramen för åtgärden ”utbildningsinsatser i arbetslivet” har år 2005 varit ett bättre år med avseende på antalet ansökningar. Flera nya projekt har påbörjats under sommaren och hösten. De pågående projekten fortsätter enligt planerna.

Inkomster

36.20.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 3

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	438 000	410 000

Med hänvisning till momenten 46.20.45 och 47.41.55 föreslås en inkomst om 410.000 euro i enlighet med programdokumentets fastslagna finansieringstabell gällande Europeiska Socialfondens finansiering för programmets samtliga åtgärder år 2006.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	410 000
	Totalt	**410 000**

Utgifter

46.20.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-454 972,21	-160 000	0

Under momentet föreslås inget anslag. Landskapets finansieringsandel har upp-

tagits i tidigare års budgeter.

46.20.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-425 835,25	-128 000	-19 000

Föreslås ett anslag om 19.000 euro för EU:s andel av finansieringen av det tekniska stödet. Se även moment 36.20.45.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Se även momenten 46.19.07, 47.01.06 och 47.05.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-8 800	
	- personalkostnadsersättning	0	-8 800
4300	Inköp av tjänster		-10 200
	Anslagsbehov		**-19 000**

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	89 870	102 000	100 000
Konsumtionsutgifter	-140 092	-142 000	-142 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-140 092	-142 000	-142 000
Anslag netto	-50 222	-40 000	-42 000

Läromedelscentralens uppgift är att sköta information om nya läromedel till skolorna i landskapet, anskaffningen av audiovisuella läromedel och pedagogiska hjälpmedel samt utlåningen av dem. Mot bakgrund av centralens reglemente, som fastställs av landskapsregeringen i samråd med kommunerna, skall centralen samarbeta även med daghem, bibliotek och museer.

I stöd av det avsedda reglementet utser landskapsregeringen en direktion för centralen. Direktionen har i huvudsaklig uppgift att leda och utveckla centralen, lämna förslag till budget och presentera verksamhetsplan och årsberättelse för centralen.

Kostnaderna för läromedelscentralen finansieras i stöd av reglementet av landskapet (40%) och kommunerna (60%) tillsammans. Kommunernas andel fördelas enligt kommunernas beskattningsbara inkomster och elevantal i grundskolan.

Långsiktiga mål för centralens verksamhet är
- att stöda och utveckla produktionen av läromedel om Ålands lokalhistoria och om det åländska samhället
- att utveckla verksamheten så att den motsvarar dagens krav på teknisk kvalitet och pedagogiskt innehåll och sålunda utgör en resurs för undervisningen på Åland samt
- att aktivt delta i skolbyråns pedagogiska utvecklingsarbete genom att delta i planering och genomförande av fortbildningstillfällen och kurser.

Mål för centralens verksamhet under budgetåret är

- att medverka vid produktionen av undervisningsmaterial för grundskolan i hembygdskunskap, samhällslära och Ålands historia
- att successivt övergå från vhs till dvd för utlåning av undervisningsprogram och inköpta filmer samt att undersöka möjligheterna till digital filmdistribution, s.k. streaming
- att samarbeta med instanser inom skolbyråns verksamhetsområde såsom museibyrån, Fredsinstitutet, Rädda Barnen, Folkhälsan m.fl. och
- att förbättra utlåningen och nyttjandegraden av läromedelscentralens tjänster genom en fortsatt utveckling av informationen.

Tabellen nedan beskriver utlåningen under fyra budgetår.

	2003	2004	2005	2006
Antal lån	10.693	10.724	11.000	11.500

Inkomster

36.25.20. Ålands läromedelscentral -verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
2 595,66	7 000	7 000

Under momentet föreslås 7.000 euro som inkomster från försäljning av studiematerial samt intäkter från utbildnings- och övriga tjänster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	7 000
	Totalt	**7 000**

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
87 274,45	95 000	93 000

Under momentet föreslås en inkomst om 93.000 euro avseende kommunernas andel i läromedelscentralens drifts- och kapitalkostnader.

Kommunernas andel av driftskostnaderna utgör drygt 85.000 euro och kapitalkostnaden utgör ca 8.000 euro. Kapitalkostnaderna räknas fram på basis av grundräntan.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	93 000
	Totalt	**93 000**

Utgifter

46.25.20. Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-140 091,70 (t.a. -3 185,00)	-142 000	-142 000

Under momentet föreslås ett anslag om 142.000 euro för verksamheten vid Ålands läromedelscentral under år 2006.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		2	2	2
Tillfälliga tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-84 558		
	- tillfälliga tjänster	-15 371		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-6 385		
	- övriga löner och arvoden	-1 086		
	- personalkostnadsersättningar	0		-107 400
4100	Material och förnödenheter			-14 500
4200	Hyror			-6 800
4300	Inköp av tjänster			-6 000
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-2 500		
	- övrigt	-1 800		-4 300
1125	Maskiner och inventarier			-3 000
	Anslagsbehov			**-142 000**

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	116 539	143 000	133 000
Konsumtionsutgifter	-823 031	-858 000	-862 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-34 221	-50 000	-50 000
Summa utgifter	-857 252	-908 000	-912 000
Anslag netto	-740 713	-765 000	-779 000

Ålands folkhögskola ger allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Verksamheten bör särskilt syfta till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin egen livssituation. Folkhögskolan skall erbjuda en miljö för allsidigt lärande - intellektuellt, emotionellt, socialt.

Skolan skall i enlighet med sin folkbildningstradition erbjuda en alternativ skolmiljö som ger unga och vuxna möjlighet till fria allmänbildande studier utanför systemet för behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildning.

Skolan har en vinterkurs som för alla linjer som förutom friluftsledarlinjen omfattar 34 arbetsveckor. Vinterkursens elever kan vara internatselever, eller bo utanför skolan som dagelever. Friluftsledarlinjen har 36 arbetsveckor.

Ålands folkhögskola avser att under läsåret 2006 - 2007 lyfta fram särskilda undervisningsämnen och områden som känns angelägna att stärka i den svensktalande och nordiska miljö som skolan utgör en del av. Svenska språket ges en central roll och kommunikativ svenska föreslås bli en bärande idé för skolans alla verksamheter.

Svenska för elever med annat modersmål har inletts hösten 2005. Under år 2006 avser skolan utöka undervisning som stödjer integration av inflyttade samt erbjuda undervisning i samhällsorienterande och sociala ämnen.

Musik som enskilt ämne och som integrerad i andra ämnen som drama, film och bildkonst föreslås få en större plats i skolans verksamhet. Hantverksämnenas ställning som konstämnen betonas. Inom mediaundervisningen behöver de journalistiska ämnesdelarna stärkas. Film är redan nu en del av verksamheten men kunde få en mera profilbärande funktion. Folkhögskolans idrottsundervisning behöver komma alla skolans elever till del i syfte att bidra till god folkhälsa och sunda levnadsvanor.

Företeelsen att ordna utbildningen linjevis går emot folkhögskolans princip om öppenhet och samhörighet. Alla ämnen bör vara tillgängliga för alla för att skapa en större valfrihet för eleverna.

Skolan har inlett ett samarbete med Kronoby folkhögskola som syftar till att samlat utnyttja vardera skolas lärarresurser och faciliteter. Eleverna ambulerar mellan skolorna beroende på vilka tekniker som skall läras ut.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2004		År 2005		År 2006	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Allmänna linjer						
Mediainriktning	6	12	12	10	10	10
Skapande verksamhet	9	15	14	12	12	12
Idrott	5	7	7	10	10	10
Speciallinjer						
Konst och hantverk	7	10	10	12	12	12
Foto	13	12	11	12	12	12
Friluftsledare	8	8	8	12	12	12
Studerande sammanlagt	48	64	62	68	68	68
Utexaminerade	46		58			

Under sommaren arrangeras kurser i konst och hantverk samt kurser som presenterar Åland. Skolan erbjuder också utrymmen och service för institutioner och organisationer som vill arrangera kurser med syften som överensstämmer med skolans målsättning. Som samarbetskurs mellan folkhögskolan och Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi arrangeras en kurs i svenska och nordisk kultur.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
116 538,65	143 000	133 000

Föreslås en inkomst om 133.000 euro, varav ca 103.700 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt ca 29.300 euro för sommarkursverksamheten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- elevavgifter	49 480	
	- inkomster av kursverksamhet	3 750	
	- inkomster av kosthåll	32 670	
	- försäljning av studiematerial	12 000	97 900

3300	Hyresinkomster och ersättningar		
	- hyror för bostäder	9 440	
	- internatsavgifter	25 460	
	- telefonersättningar	200	35 100
	Totalt		**133 000**

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-823 030,51	-858 000	-862 000

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås med hänvisning till kapitelmotiveringen och dispositionsplanen ett anslag om 862.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden bl.a. direktionsarvoden.

I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår anslag för avlönande av kock och skolvärdinna.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 70.000 euro för drift och underhåll av fastigheten, ca 35.000 euro för bespisningen samt ca 30.000 euro för kontors- och undervisningsmaterial.

I anslaget för inköp av tjänster ingår utgifter för fastighets-, kontors-, utbildnings- och transporttjänster för studerande samt för personalens kompetensutveckling.

Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att momentet får gottskrivas med inkomster från skolans fonder.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	13	13	13
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	2	3
Bisyssla	5	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-462 817	
	- tillfälliga tjänster	-83 250	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-44 126	
	- övriga löner och arvoden	-8 807	
	- övriga personalutgifter	-900	
	- personalkostnadsersättningar	2 000	-597 900
4100	Material och förnödenheter		-135 800
4200	Hyror		-4 900
4300	Inköp av tjänster		-96 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-6 000	
	- fastighetsskatt	-1 000	

	- övrigt	-15 400	-22 400
1125	Maskiner och inventarier		-5 000
	Anslagsbehov		**-862 000**

46.32.74. Grundförbättringar och ombyggnad (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-34 221,49	0	-50 000
	tb -50 000	

För målnings- och reparationsarbeten på byggnaderna vid folkhögskolan föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget avser främst fasad- och takmålningsarbeten och utbyte av skadad panel men även smärre invändiga reparationsarbeten är aktuella.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	52 972	54 000	55 000
Konsumtionsutgifter	-651 155	-682 000	-722 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-651 155	-682 000	-722 000
Anslag netto	-598 183	-628 000	-667 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (80/1995, ändr. 53/1997) samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Vid musikinstitutet finns förberedande undervisning, grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Huvuddelen av verksamheten bedrivs i egna lokaler i Mariehamn men en del av undervisningen har utlokaliserats till Godby och Kökar. Dansundervisningen försiggår i för undervisningen särskilt inredda lokaler vilka hyrs.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort och inträdesprovet våren 2005 lockade 131 sökande av vilka 37 musikelever och 33 danselever beviljades plats. Elevantalet för läsåret 2005 - 2006 är planerat till 255 fördelat enligt följande: musikskola och institut 165 elever och dans 90 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans. För läsåret 2006 - 2007 planeras en ökning med 5 musikstuderanden d.v.s. sammanlagt 260 elever.

Att kunna erbjuda undervisning också i de åländska skärgårdskommunerna hör till musikinstitutets uppgifter men hittills har det inte funnits någon tillfredsställande lösning. Med dagens tekniska utveckling har man i bl.a. Nordnorge med gott resultat undervisat virtuellt. För att på försök starta undervisning i skärgården via internet föreslås 5.000 euro för inköp av nödvändig utrustning. Försöket görs i samarbete med Ålands teknologicentrum och skärgårdskommunerna.

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
52 972,14	54 000	55 000

Under momentet föreslås en inkomst om 55.000 euro vilket avser beräknade inkomster om ca 2.200 euro för uthyrning av utrymmen samt ca 52.800 euro för terminsavgifter. Terminsavgifterna föreslås oförändrade enligt följande:

Terminsavgifter för musikskola, -institut eller dansskola	100 euro
Avgift för biämne	50 euro
Avgift för utomstående att deltaga i ensembleverksamhet	50 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	52 800
3300	Hyresinkomster och ersättningar	2 200
	Totalt	**55 000**

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-651 154,78	-682 000	-722 000
(t.a. -28 572,00)		

För musikinstitutets verksamhet år 2006 föreslås ett anslag om 722.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. direktionsarvoden.

Under momentet har anslag om ca 5.000 euro beaktats för att möjliggöra virtuell undervisning i skärgården.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	8	8	8
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Huvudsyssla	2	2	2
Bisyssla	1	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	4
Bisyssla	8	8	7

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-368 628
	- tillfälliga tjänster	-166 289
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-56 070
	- övriga löner och arvoden	-12 913
	- övriga personalutgifter	-600

	- personalkostnadsersättningar	0	-604 500
4100	Material och förnödenheter		-24 000
4200	Hyror		-49 000
4300	Inköp av tjänster		-24 500
4800	Övriga utgifter		-20 000
	Anslagsbehov		**-722 000**

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	183 412	200 000	180 000
Konsumtionsutgifter	-2 922 341	-3 254 000	-3 378 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-1 613 805	-641 000	-260 000
Summa utgifter	-4 536 146	-3 895 000	-3 638 000
Anslag netto	-4 352 734	-3 695 000	-3 458 000

Med utgångspunkt i LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002) har de övergripande målen för utbildningen vid Ålands lyceum i läroplansgrunder och reglemente formulerats enligt följande

- utbildningen skall ge studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning som grund för högskolestudier
- utbildningen skall stöda de studerandes personliga tillväxt och aktiva deltagande i ett demokratiskt samhällsliv samt
- studierna skall uppmuntra de studerande till engagemang, stimulera dem att ta egna initiativ, men också sätta ansvar och hänsyn gentemot andra i fokus.

Verksamhetens långsiktiga mål är

- att erbjuda nybörjarplatser för ca 45 % av årskullen i grundskolans nionde årskurs
- att upprätthålla en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier och kontinuitet i skolans personalpolitik
- att hålla undervisningen ajour med samhällsutvecklingen och den pedagogiska forskningen
- att inom valfrihetens ram ge studerande möjlighet att få behörighet för högskolestudier inom humaniora och samhällsvetenskap, naturvetenskap, konst- och kulturvetenskaper samt hälsovetenskaper och idrott
- att skolans studiehandledning och information är så aktiv och förutseende att de studerande ges möjlighet att avlägga gymnasiekursen på tre år och uppnå relevanta behörigheter för fortsatta studier och
- att erbjuda lärare och övrig personal förutsättningar att delta i fortbildning enligt fastställd fortbildningsplan.

Målsättningarna för budgetåret är

- att implementera de läroplansgrunder som skall gälla från och med hösten 2005
- att ge studerande möjlighet att inom ramen för fastställda läroplansgrunder välja studieprogram med olika inriktningar; humanistisk-samhällsvetenskaplig, naturvetenskaplig och estetisk inriktning samt inriktningen hälsa och idrott samt
- att integrera i läroplansgrunderna fastställda temaområden i utbildningen och under budgetåret prioritera temaområdena ”samhällsdeltagande och företagsamhet” samt ”estetisk verksamhet”.

Ålands lyceums och Ålands handelsläroverks fastigheter är sammanbundna genom gemensamma system för energi, el, vatten och ventilation. Skolorna har

också ett gemensamt datanät. Fastighetsskötseln för dessa områden är gemensam. Fördelningen av fastighetsskötsel, energi och elförsörjning är beräknad så att Ålands lyceum skall stå för 75 % av kostnaderna och Ålands handelsläroverk skall stå för 25 % av kostnaderna. Kostnaderna för vatten är fördelad enligt andra grunder, så att Ålands lyceum står för 80 % av kostnaderna och Ålands handelsläroverk för 20 %. En dataansvarig delar sina tjänster lika mellan Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk, medan IT-handledaren fördelar sina tjänster så att 60 % kommer Ålands lyceum till del och 40 % av arbetet utförs för Ålands handelsläroverk.

Antalet studerande kommer under budgetåret att öka.

Tabellen beskriver antalet studerande under tre budgetår:

	2004	2005	2006
Första läsåret	154	156	168
Andra läsåret	140	154	156
Tredje läsåret	140	150	150
Fjärde läsåret	8	8	20
Kompletteringsstudier	6	9	10
Totalt	448	477	504

Antal som avlagt examen	2003	2004	2005
Studentexamen	53	74	69
Gymnasieexamen	59	59	49
Totalt	112	133	118

Inkomster

36.35.20. <u>Ålands lyceum - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
183 411,54	200 000	180 000

Under momentet föreslås en inkomst om 180.000 euro avseende främst inkomster från bespisningen och hyror.

Under anslaget för inkomster av verksamheten ingår inte längre inkomster av tjänster som delas med andra skolor. Motsvarande säkning av utgifter har beaktats under moment 46.35.20.

Ålands lyceums gymnastiksal, hörsal och andra utrymmen kan hyras ut under de tider som de inte brukas för skolans undervisning. Hyresinkomsterna har därför beräknats bli högre än under föregående budgetår.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	60 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	120 000
	Totalt	**180 000**

46.35.20. Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 922 340,72	-3 254 000	-3 378 000
	tb 0	
(t.a. -167 265,00)	(t.a. -55 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 3.378.000 euro.

Under år 2006 kommer antalet studerande i Ålands lyceum att öka. Detta har beaktats i anslaget för personalutgifter enligt bilaga 5. I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare och sjukvikarier. I budgeten finns upptaget medel för lön till en skolpsykolog och två skolkuratorer, som skall betjäna alla skolor. Lönekostnaderna har beräknats enligt antal studerande vid skolorna och därför kommer Ålands lyceum, jämfört med tidigare budgetår, att belastas med utökade kostnader. IT-handledaren, som tjänstgör vid såväl lyceet som handelsläroverket arbetar under 60 % för Ålands lyceum.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för expertarvoden, föredragshållare och direktionsarvoden.

I och med att Ålands lyceum fått utökade lokaler fördelas kostnaderna för drift och fastighetsskötsel så att Ålands lyceum står för 75 % och Ålands handelsläroverk för 25 %, vilket skiljer från tidigare budgetår.

För personalens kompetensutveckling har reserverats ca 20.000 euro. Fortbildningsbehovet är stort i och med att en ny läroplan tas i bruk år 2005.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 140.000 euro för drift och underhåll, ca 120.000 euro för bespisningen och ca 20.000 euro för undervisningsmaterial.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyror för datorer och avgifter för att hyra idrottsanläggningar.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår förutom föreläsnings- och konsultarvoden i anslutning till skolans undervisning och övriga verksamhet ca 100.000 euro för skolskjuts och ca 20.000 euro för IT-uppkoppling och programhantering för betygs- och schemaregister.

I anslaget för övriga utgifter ingår fastighetsskatt, licensavgifter samt resor och dagtraktamenten.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås leasinginköp av ersättande datorer till en datasal samt annan kringutrustning till en kostnad på ca 10.000 euro. Därtill föreslås ca 5.000 euro för diverse inventarier.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	37	37	37
Personal i arbetsavtalsförhållande	10	12	12
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	5	7	8
Bisyssla	3	6	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 920 803	
	- tillfälliga tjänster	-447 352	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-373 216	
	- övriga löner och arvoden	-29 829	
	- övriga personalutgifter	-2 100	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-2 768 300
4100	Material och förnödenheter		-280 000
4200	Hyror		-90 000
4300	Inköp av tjänster		-200 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-13 000	
	- representation	-700	
	- övrigt	-11 000	-24 700
1125	Maskiner och inventarier		-15 000
	Anslagsbehov		**-3 378 000**

46.35.76. Grundförbättringar och ombyggnader (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 613 805,27	-600 000	-260 000
	tb -41 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 260.000 euro för renoverings- och ombyggnadsarbeten. Anslaget avser en mindre ombyggnad i gymnastiksalen. Därtill ingår anslag för att inleda renoveringsarbeten på gamla byggnadens fönster och fösterbågar samt för projektering av utbyte av vattenrännor och stuprör samt installation av elektrisk uppvärmning.

Landskapsregeringen avser att anhålla om dispens från kravet på att samtliga bilparkeringsplatser skall iordningställas inom ett år som förutsätts i byggnadslovet för den senaste tillbyggnaden.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-260 000
	Anslagsbehov	**-260 000**

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	94 890	121 000	138 000
Konsumtionsutgifter	-1 951 316	-2 390 000	-2 572 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-1 660 000	
Summa utgifter	-1 951 316	-4 050 000	-2 572 000
Anslag netto	-1 856 427	-3 929 000	-2 434 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid sjömansskolan framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen har i stort formulerats i reglemente och kvalitetssystem på följande sätt

- Ålands sjömansskola skall tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal för sjöfartsnäringen genom att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grund-

läggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- skolan skall därtill erbjuda en näringsanpassad kursverksamhet för de studerande och för utomstående
- utbildningen skall stöda de studerandes utveckling till flexibilitet, kreativitet och initiativförmåga samt företagaranda
- utbildningen skall berättiga till nationell behörighet i enlighet med STCW-95 konventionen samt
- utbildningen skall ge behörighet för fortsatta studier på yrkeshögskole- och högskolenivå.

De långsiktiga målen är
- att tillförsäkra skolan ändamålsenliga utrymmen
- att utveckla undervisningen så att de olika ämnena lättare kan integreras
- att varje utbildningsinriktning skall ledas av ett lärarlag
- att skapa en attraktiv studiemiljö, genom fortsatta reparationer i skolan
- att stimulera utökad delaktighet bland de studerande i olika steg av planering och beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning och
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning.

Målsättningar för budgetåret är
- att slutföra revideringen av läroplanerna inom sjöfartsprogrammet i enlighet med de av landskapsregeringen antagna läroplansgrunderna för utbildningen på gymnasialstadiet
- att ge resurser för studiehandledning, stödundervisning och information så att även studerande med särskilda behov ges möjlighet att avlägga examen och erhålla behörigheter
- att skapa förutsättningar för att införa lärarlag inom sjöfartsprogrammets utbildningsinriktningar
- att vidareutveckla möjligheterna att via yrkesprov erhålla olika behörighetsbrev samt
- att öka utbudet av externa kurser.

Antalet studerande vid sjömansskolan under de kommande åren:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Sjöfart	90,5	95	104,5	48
- inriktning däcks- och maskinreparatör				
- inriktning fartygselektriker				
- inriktning vaktmaskinmästare				
- inriktning vaktstyrman				
Hotell och restaurang	35,5	45	48	24
Café, storkök och restaurang	6,5	5	3,5	2
Totala antalet helårsstuderande	**132,5**	**145**	**155,5**	
Utexaminerade	13	29	32	
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för				
andra studieåret	7	12	11	
tredje studieåret	8	11	12	

Under de senaste läsåren har antalet studerande vid sjömansskolan ökat, från 127 studerande läsåret 2002 - 2003 till 145 studerande läsåret 2004 - 2005. Denna

ökning av antal studerande vid sjömansskolan kommer att fortsätta fram till läsåret 2007 - 2008 från nuvarande 145 till 184 studerande, i enlighet med landskapsregeringens beslut om ”utbildningsutbud och dimensionering av antalet utbildningsplatser åren 2006 - 2007”. Detta medför även att antalet studiegrupper ökar från 14 till 15 stycken.

Därtill ingår kostnaderna för yrkesprov jämte förberedelsekurser för de samma. Därtill planeras att arrangera fyra till sex tillfällen under budgetåret för olika behörighetsnivåer.

Vid beräknandet av förslaget till budget för år 2006 för drift av ersättande skolfartyget m/s Michael Sars, har sjömansskolan dock utgått från en bemanning om fem till sju personer. Bemanningen består av en fartygsmästare och en motorman, med hjälp av lärare och studerande för att uppfylla bemanningskraven och sköta det ökade fartygsunderhållet jämfört med tidigare m/s Utö.

Inkomster

36.40.20. <u>Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
94 889,52	121 000	88 000

Under momentet föreslås en inkomst om 88.000 euro för studerandelunch för Ålands vårdinstitut, arbetsplatslunch för personalen, uthyrning av sporthallen samt från arbetsverksamhet och kursavgifter.

Minskningen av inkomster föranleds av att lönekostnader för tjänster som delas med andra skolor påförs respektive anslag för utgifter. Motsvarande säkning av utgifter har beaktats under moment 46.40.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	83 000
3300	Hyresinkomster	5 000
	Totalt	**88 000**

36.40.21. <u>M.s. Michael Sars - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		50 000

Momentet nytt.
Föreslås upptaget en inkomst om 50.000 euro vilket avser inkomster från externa användare av m.s. Michael Sars i enlighet med de intentioner som presenterades i samband med beslutet om förvärv av fartyget.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	50 000
	Totalt	**50 000**

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 914 801,44	-2 300 000	-2 374 000
(t.a. -294 299,00)	(t.a. -134 000)	

För verksamheten vid Ålands sjömansskola föreslås ett anslag om 2.374.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

Därtill ingår kostnaderna för yrkesprov jämte förberedelsekurser för de samma. Det planeras att arrangeras fyra till sex tillfällen under budgetåret för olika behörighetsnivåer.

Under anslaget för material och förnödenheter ingår bl.a. 105.000 euro för livsmedel, 73.500 euro för värme, el och vatten, 20.000 euro för byggnadsmaterial, 9.000 euro för kontors- och skolmaterial samt 8.000 euro för litteratur.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyror för elevhem, kopiator och gasflaskor.

Anslaget för inköp av tjänster avser bl.a. reparation och underhåll 27.400 euro, kontorstjänster 34.000 euro, renhållning och tvätteri 20.000 euro, utbildningstjänster 87.500 euro, transportjänster 30.000 euro samt personalutbildning 4.000 euro.

Anslaget för utbildningstjänster avser bl.a. handledd praktik och säkerhetskurser.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster (*1 vakant)	29 *	29 *	29 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	6	6	6
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	1	3	3
Bisyssla	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 440 043	
	- tillfälliga tjänster	-100 331	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-149 639	
	- övriga löner och arvoden	-16 787	
	- personalkostnadsersättningar	2 000	-1 704 800
4100	Material och förnödenheter		-255 000
4200	Hyror		-118 000
4300	Inköp av tjänster		-213 100
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-18 500	
	- patent- och licensavgifter	-5 000	
	- övrigt	-4 600	-28 100

1125	Maskiner och inventarier	-55 000
	Anslagsbehov	**-2 374 000**

46.40.21. M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-36 515,03	-90 000	-198 000
(t.a. -61 033,00)		

Föreslås ett anslag om 198.000 euro för driftsutgifter för m.s. Michael Sars.

Ålands sjömansskola handhar driftsansvaret för sjöskolornas gemensamma skolfartyg, m/s Michael Sars. Fartyget används främst för studerande från Ålands sjömansskola och Högskolan på Åland, i drifts- och underhållsteknik, för övningar i navigation och fartygsmanövrering. Fartyget skall även intas i planen för bekämpning av oljeskador i landskapet Åland.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5, dels för att uppfylla bemanningskrav men också för det ökade fartygsunderhållet jämfört med tidigare m/s Utö.

Landskapsregeringen avser se över organisationen och budgeteringen under år 2006 så att kostnadsbelastningen mellan de olika nyttjarna blir så rättvis som möjligt.

		År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1	2
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-86 100		
	- personalkostnadsersättningar	0		-86 100
4100	Material och förnödenheter			
	- bränsle och smörjmedel	-45 000		
	- värme, el och vatten	-9 000		
	- byggnadsmaterial	-6 000		
	- reservdelar och tillbehör	-12 000		
	- övrigt	-8 000		-80 000
4200	Hyror			-500
4300	Inköp av tjänster			
	- reparation och underhåll	-12 000		
	- avfalls-, snö- och miljötjänster	-3 000		
	- försäkringstjänster	-8 700		
	- övrigt	-4 700		-28 400
4800	Övriga utgifter			-500
1125	Maskiner och inventarier			-2 500
	Anslagsbehov			**-198 000**

46.40.70. Anskaffning av ersättande skolfartyg (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-1 000 000	

Momentet utgår.

46.40.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-660 000	0

Under momentet föreslås inget anslag.

46.40.76. Tillbyggnad (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	340 912	360 000	353 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-494 025	-480 000	-495 000
Summa utgifter	-494 025	-480 000	-495 000
Anslag netto	-153 113	-120 000	-142 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL om Ålands sjösäkerhetscentrum (17/2003). Ålands sjösäkerhetscentrum bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen och sjöskolorna behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med sjöfartsverkets bestämmelser, anger riktlinjer som skall följas. Möjligheterna att använda det nya skolfartyget inom kursverksamheten utvecklas.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att erbjuda simulatorkurser till näringen för att uppnå högre nyttjandegrad av simulatorerna
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå.

Målsättningar för år 2006 är
- att utveckla kurserna via nyttjande av skolfartyget
- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att samordna bokningar av kurser med Högskolan på Åland
- att utveckla kursverksamheten mot turism- och fritidssektorn samt
- att hålla ca 160 stycken kurser av varierande längd.

Inkomster

36.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
340 911,69	360 000	353 000

Under momentet föreslås en inkomst om 353.000 euro för kursavgifter, hyror och administrativa inkomster för organiserandet av brandkurser och simulatorkurser.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	353 000
	Totalt	**353 000**

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-494 024,62	-480 000	-495 000
(t.a. -4 689,00)		

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett anslag om 495.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för övriga löner och arvoden ingår såväl styrelsearvoden som avlöning av intruktörer.

Under anslaget för material och förnödenheter ingår förutom bl.a. administrationsmaterial, reservdelar och underhållsmaterial, kostnader för värme, el och vatten uppgående till ca 50.000 euro.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår anslag för inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk och simulatortjänster från Högskolan på Åland för sammanlagt ca 119.000 euro. Därtill ingår bl.a. anslag för trycknings- och marknadsföringstjänster, städnings-, tvätteri- och avfallstjänster samt säkerhetsdykare vid bassängövningar.

Avsikten är att under år 2006 se över hur verksamheten vid sjösäkerhetscentret bör budgeteras och kostnadsföras på nyttjarna.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		4	4	4
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-198 955		
	- övriga löner och arvoden	-30 345		
	- personalkostnadsersättningar	200		-229 100
4100	Material och förnödenheter			-74 200
4200	Hyror			-5 600
4300	Inköp av tjänster			-173 600
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-4 500		

- representation	-500	
- fastighetsskatt	-1 500	
- övrigt	-6 000	-12 500
Anslagsbehov		**-495 000**

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	68 517	78 000	73 000
Konsumtionsutgifter	-3 419 343	-3 920 000	-3 830 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-100 000
Summa utgifter	-3 419 343	-3 920 000	-3 930 000
Anslag netto	-3 350 826	-3 842 000	-3 857 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid yrkesskolan framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen har formulerats i skolans reglemente på följande sätt

- den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid yrkesskolan skall skapa förutsättningar för ungdomarna att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier
- läroplanernas innehåll skall utformas så att utbildningen tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga eller önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inlärning och
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

De långsiktiga målen är att

- förändra utbildningsprogrammen mot öppnare sektorbaserade utbildningar i syfte att förenkla yrkesvalet, öka nyttjandegraden och flexibiliteten, vilket kan antas leda till intressantare studier och färre avhopp och vissa inbesparingar
- erbjuda lärare och personal förutsättningar att, förutom den fortbildning som ordnas internt, delta i önskad yrkesinriktad fortbildning
- ersätta tillfälliga lärarbefattningar med ordinarie tjänster och
- skapa en attraktiv skolmiljö genom fortsatta reparationer i skolan.

Målsättningar för år 2006 är att

- öka intresset för tekniska studier genom ökad information och tydligare studieupplägg, en tydlig produkt över studievägarna skall arbetas fram
- genomföra den planerade utbildningen i plastteknik inom ramen för utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik
- öka den pedagogiska fortbildningen, främst inom bedömning av den praktiska undervisningen samt
- fortsätta att reparera verkstäderna i syfte att skapa attraktiva undervisningsmiljöer.

Nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet har yrkesskolan som hemvist. Budgetåret 2006 beräknas antalet studerande uppgå till ca 300 st. Fördelningen framgår av tabellen nedan.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Byggteknik	17	21	25	
El- och datateknik	43,5	57	63	16
- inriktning: datateknik				
- inriktning: elteknik				
Fordons- och transportteknik	27	27,5	35	14
Frisör	11,5	11,5	12	
Hotell och restaurang	34	38,5	39	26
Media och kommunikation	26	28,5	31	16
Samhälleliga och sociala sektorn	46	47,5	48	16
Verkstads- och produktionsteknik	26,5	31	37	14
Yrkesträningen	11	12	13,5	4
Totala antalet helårsstuderande	**242,5**	**274,5**	**303,5**	
Utexaminerade	85	81	62	
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för tredje studieåret	20	25	25	

Inkomster

36.42.20. <u>Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
68 516,96	78 000	73 000

Under momentet föreslås inkomster om 73.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från de olika utbildningsprogrammens arbetsverksamhet.

Inkomster från kursverksamheten hör samman med de planerade ADR-kurserna. En komplett ADR-kurs är planerad att genomföras under år 2006.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	8 000	
	- inkomster av arbetsverksamheten	60 000	
	- inkomster av undervisningsmaterial	1 000	
	- diverse inkomster	3 000	72 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		1 000
	Totalt		**73 000**

Utgifter

46.42.20. <u>Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-3 419 342,53	-3 920 000	-3 830 000
(t.a. -204 055,44)		(t.a. -60 000)

För verksamheten vid Ålands yrkesskola föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 3.830.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För att minska andelen tillfälligt anställda lärare, timlärare, föreslås inrättande av en tjänst som lektor i yrkesämnen (lkl C48-C51) inom fordons- och transportteknik fr.o.m. 1.8.2006.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för timlärare samt tre assistentlärare, en till byggteknik och två till yrkesträningen. Under övriga löner och arvoden ingår anslag för föredragshållare och direktionens sammanträden.

Antalet timlärare beräknas öka något dels på grund av ökat antal undervisningstimmar och dels på grund av att moderskaps- och vårdledigheter i en del fall ersatts med flera timlärare.

I anslaget för material och förnödenheter ingår bl.a. anslag för värme, el och vatten 152.000 euro, livsmedel 135.000 euro, små maskiner och inventarier 45.000 euro, kontors-, skolmaterial och litteratur 35.000 euro samt byggnads-, el- och liknande material 50.000 euro.

Anslaget för inköp av tjänster avser bl.a. elevtransporter 125.000 euro, reparations- och underhållstjänster 41.000 euro, kontors- och adminstrationstjänster 47.000 euro, utbildningstjänster 30.000 euro samt personalutbildning 20.000 euro.

Anslaget för utbildningstjänster avser inköp av tjänster för skolans kursverksamhet, för olika specialkurser för skolans studerande (bl.a. Heta arbeten) samt för inköp av specialkompetens, främst inom media och kommunikation och det datortekniska området.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås att gamla mångåriga verktygsmaskiner och testutrustning ersätts av nyare maskiner med datoriserade styrsystem. I anslaget för maskiner och inventarier ingår anslag för komplettering av elektronikutrustningen samt förnyande av en del datorer inom den tekniska datorutbildningen.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster. (*1 vakant, **1vakant t.o.m. 31.7)	44 *	44 **	45
Tillfälliga tjänster	2	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	14	14	17
Bisyssla	4	5	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-2 110 822	
	- tillfälliga tjänster	-751 239	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-29 141	
	- övriga löner och arvoden	-22 598	
	- övriga personalutgifter	-6 500	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-2 915 300
4100	Material och förnödenheter		-527 700
4200	Hyror		-45 000
4300	Inköp av tjänster		-308 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-22 000	

	- fastighetsskatt	-8 000	
	- övrigt	-5 000	-35 000
1112	Immateriella rättigheter		-20 000
1125	Maskiner och inventarier		-39 000
	Anslagsbehov		**-3 890 000**
	Användning av tidigare års anslag		60 000
	Förslag		**-3 830 000**

46.42.74. Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

För år 2006 föreslås inget anslag under momentet.

46.42.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-100 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för projektering år 2006 av grundreparationsåtgärder enligt nedanstående

- svetsverkstaden bör grundrenoveras vad gäller golvet, ventilationen med alla speciella utsug av rökgaser samt en viss fast utrustning. Svetsverkstaden byggdes år 1970 och är mycket nedsliten
- punktutsugen från verktygsmaskinerna i maskinverkstad 2 bör förses med en speciell frånluftsfläkt. En mindre åtgärd men viktig ur arbetarskyddssynpunkt
- verkstadsflygelns ventilationssystem är gammalt och utan återvinning. Grundreparationen har varit inplanerad under en följd av år men flyttats fram med hänvisning till överhettningen på byggarbetsmarknaden samt
- frisörsalongen bör förses med punktutsug vid vissa bestämda arbetsplatser.

Projekteringarna avses förverkligade så att grundreparationerna kan genomföras med början tidigt på våren 2007. Enligt tidigare beräkningar kan kostnaderna uppgå till ca 800.000 euro.

Därtill föreslås ett anslag om 50.000 euro för byte av styrningen av ventilationssystemet i kockflygeln. Ventilationssystemets styrning är föråldrad och bör bytas omgående. Reservdelar finns inte att tillgå på marknaden och läget är i det närmaste akut.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-100 000
	Anslagsbehov	**-100 000**

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	337 077	335 000	123 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 094 846	-1 091 000	-969 000
Summa utgifter	-1 094 846	-1 091 000	-969 000
Anslag netto	-757 769	-756 000	-846 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands naturbruksskola framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002).

Därutöver har skolans övergripande mål formulerats i reglementet på följande sätt

- utbildningen vid naturbruksskolan skall utformas så att det gagnar näringslivet och dess utvecklingsmöjligheter på den åländska landsbygden
- entreprenörskap, kreativitet och nytänkande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid naturbruksskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå en effektivare inlärning samt ge en bättre helhetssyn för studeranden
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier
- skollägenheten Jomala gård skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa möjliga vis och
- skolan skall också inom ramen för Ålands landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet.

De långsiktiga målen är

- att höja statusen på skolan genom att bygga upp ett utbildnings- och resurscentrum för djur, natur, miljö och förnyelsebar energi
- att verka för ett mångsidigt näringsutövande genom att utbilda initiativrika innevånare
- att verka för att naturen brukas och används på ett hållbart och miljövänligt sätt
- att göra utbildningen bredare och intressantare genom att utöka valbarheten och erbjuda studiehelheter inom flera områden som studeranden kan välja efter eget intresse och behov av för att gynna binäringar och mångsyssleri i lantbruket
- att göra möjligheten större för de som vill studera vidare genom att erbjuda valbara studiehelheter med naturvetenskapliga ämnen
- att undervisningen skall gå mot mer projekt- och problemorienterat lärande i syfte att uppnå ämnesintegration
- att skapa en attraktiv och modern undervisningsmiljö på skoljordbruket
- att ersätta undervisning i egen ladugård med undervisningsavsnitt hos privata mjölkproducenter genom att införa lärande i arbete i undervisningen
- att ersätta skolans mjölkkor med annan köttdjurbesättning
- att vidta förberedande åtgärder inför det att kontraktstiderna för nuvarande arrendekontrakt utgår
- att erbjuda lärare och personal möjlighet att delta i önskad pedagogisk och ämnesinriktad fortbildning
- att erbjuda intressanta och lärorika fortbildningskurser för jordbrukare och andra intresserade på landsbygden samt
- att under verksamhetsåret utreda möjligheterna för en natur- och miljöinriktad utbildning med start år 2007.

Målsättningar för budgetåret är

- att utarbeta ett förslag till upplägg för en landsbygdsföretagarutbildning med tyngdpunkt på entreprenörskap och företagande
- att utarbeta system för undervisning i mjölkproduktion genom lärande i arbete hos privata mjölkproducenter
- att ta in nya studerande i det treåriga utbildningsprogrammet i naturbruk
- att hålla en 40 veckors grundutbildning för vuxna inom hästhushållning och företagande och
- att tillsammans med övriga organisationer på Ålands landsbygdscentrum ordna kompetenshöjande fortbildning för personalen.

Beskrivning av verksamheten
Skolan har en 3-årig grundskolebaserad utbildning inom inriktningarna lantbruk och hästskötsel.

Budgetåret 2006 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till i medeltal ca 58 st fördelade enligt följande:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Naturbruk	35	42	46,5	16
Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning				
Rid- och travsport och företagande, 40 sv			12	
Lantbruk/trädgård, distans, 40 sv	8			
Totala antalet helårsstuderande	**43**	**42**	**58,5**	
Utexaminerade	6	8		

Skolan samarbetar med privata stall i hästutbildningarna, med Svenska yrkesinstitutet i Vasa i valbara skogsämnen samt med Yrkesinstitutet Sydväst i kursverksamheten.

Skolan samarbetar även med Ålands försöksstation, Pro Agria - Ålands Hushållningssällskap, Ålands Producentförbund samt privata jordbrukare, företag inom branschen och andra föreningar inom branschen genom den arbetsplatsförlagda praktikperioden.

Inkomster

36.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
337 076,89	335 000	123 000

Under momentet föreslås en inkomst om 123.000 euro. Inkomsterna från skoljordbruket upptas under budgetmoment 46.44.21.

Skolans inkomster kommer i huvudsak från kursverksamhet och kosthåll samt inkomster från uthyrning av personalbostäder och kontorslokaler samt en överföring från Ålands försöksstation för uppvärmning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	25 000	
	- inkomster av kosthåll	38 000	
	- försäljning av studiematerial	6 000	69 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		51 000
3900	Övriga inkomster		3 000
	Totalt		**123 000**

46.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 094 845,85	-1 091 000	-917 000
(t.a. -164 617,00)	(t.a. -75 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 917.000 euro. Skoljordbrukets verksamhetsutgifter upptas under moment 46.44.21.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i skolan enligt bilaga 5.

Tillfälliga tjänster avser avlönande av timlärare i svenska och engelska samt i skogsbruk och jakt och viltvård.

Övriga löner och arvoden avser anslag för direktionens arvoden.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 55.000 euro för värme, el och vatten, ca 35.000 euro för livsmedel, ca 15.000 euro för kontors- och skolmaterial samt litteratur, ca 12.000 euro för byggnadsmaterial och reservdelar samt ca 19.000 euro för övriga material.

Anslaget för hyror avser hyra av lokaler och hästar för undervisningen i hästhållning samt hyra av kopiator och datorer.

Inköp av tjänster avser bl.a. utbildningstjänster från ridskola och travtränare samt inköp av utbildning för övrig kursverksamhet sammanlagt ca 130.000 euro. Därtill ingår bl.a. anslag för reparation och underhåll ca 20.000 euro, kontors- och administrationstjänster ca 40.000 euro, personalutbildning ca 1.600 euro samt övrigt ca 30.000 euro.

Övriga kostnader avser reseersättningar till timlärare och föreläsare samt fastighetsskatt.

Investeringar avser inköp av en ny telefonväxel samt en stationär kanon i datasalen.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	8	7	6 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	11	11	8 *
*4 tjänster överförda till moment 46.44.21.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla			
Bisyssla	1	2	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-262 261	
	- tillfälliga tjänster	-35 955	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-202 561	
	- övriga löner och arvoden	-10 201	
	- övriga personalutgifter	-1 722	
	- personalkostnadsersättningar	1 900	-510 800
4100	Material och förnödenheter		-136 000
4200	Hyror		-33 000

4300	Inköp av tjänster		-220 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-7 000	
	- representation	-400	
	- övrigt	-3 800	-11 200
1125	Maskiner och inventarier		-6 000
	Anslagsbehov		**-917 000**

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-52 000

Momentet nytt.
Anslag för skoljordbrukets inkomster och utgifter har i tidigare budgeter upptagits under moment 36.44.20 och 46.44.20. Under momentet föreslås ett nettoanslag om 52.000 euro för skoljordbruket.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal på skoljordbruket enligt bilaga 5.

Anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande avser även avlönande av praktikanter samt kvälls- och helgersättningar till personal som ansvarar för djurskötseln.

Därtill ingår ett anslag om 25.000 euro för förberedande arbete och planering av en omläggning av skoljordbrukets driftsinriktning i enlighet med de långsiktiga målsättningar som framkommer i kapitelmotiveringen

Material och förnödenheter avser inköp av foder, semin och utsäde samt bränsle och smörjmedel till traktorer och maskiner.

Hyror avser arrendemark samt hyra för maskiner s.s. potatissättare och -upptagare.

Inköp av tjänster avser bl.a inköp av reparationstjänster till maskiner samt transporttjänster.

Övriga kostnader avser reseersättningar, medlemsavgifter samt fastighetsskatt.

Investeringar avser inköp av en tallriksharv för att få bukt med fleråriga ogräs i de ekologiska odlingarna.

Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att momentet gottskrives med de beräknade inkomsterna om sammanlagt 240.000 euro. Av inkomsterna har 141.000 euro beräknats inflyta från försäljning av lantbruksprodukter s.s. mjölk, kött, potatis och sockerbeta, 84.000 euro avser främst jordbruksstöd i form av CAP-stöd, LFA-stöd, djurpremier samt miljöstöd s.s. stöd för ekologisk produktion samt 15.000 euro beräknas inflyta i form av hyror för personalbostäder och hästboxar.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster			1 *
Personal i arbetsavtalsförhållande			3 *

*4 tjänster överförda från moment 46.44.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-45 623	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-95 777	
	- övriga personalutgifter	-1 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-142 400
4100	Material och förnödenheter		-78 000
4200	Hyror		-28 000
4300	Inköp av tjänster		-41 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 700	
	- övrigt	-300	-2 000
3000	Inkomster av verksamheten		
	- lantbruksinkomster	141 000	
	- stödinkomster	84 000	225 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		15 000
	Nettoanslagsbehov		**-52 000**

46.44.76. Lösdriftsladugård (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår. Landskapsregeringen har reviderat de tidigare planerna på att bygga en ladugård för skolans behov. I stället utarbetas förslag till upplägg för en landsbygdsföretagarutbildning med tyngdpunkt på entreprenörskap och företagande inom branscher med anknytning till landsbygdsnäringar och ett system för att genomföra den praktiska husdjursundervisningen i privat ladugård. Vidare skall en plan utarbetas för avyttring av befintlig mjölkdjurbesättning samt förslag till ersättande köttdjurbesättning. Därtill skall förberedande åtgärder vidtas inför det att kontraktstiderna för nuvarande arrendekontrakt utgår.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	190 191	179 000	200 000
Konsumtionsutgifter	-1 180 093	-1 452 000	-1 706 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-359 669	-1 700 000	-35 000
Summa utgifter	-1 539 763	-3 152 000	-1 741 000
Anslag netto	-1 349 572	-2 973 000	-1 541 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands hotell- och restaurangskola framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen på gymnasialstadiet har i stort formulerats i skolans reglemente på följande sätt

- utbildningen skall ge de studerande möjlighet att utveckla kunskaper som är attraktiva inom hotell- och restaurangbranschen och som krävs för fortsatta studier
- utbildningen skall utformas så att den tar sikte på områden inom branscher som har naturliga och önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- utbildningen skall utveckla initiativförmåga, kreativitet samt eget ansvar. Utbildningen skall även stärka den studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll
- utbildningen skall ge de studerande möjligheter att tillämpa nya kunskaper

och färdigheter i verkliga arbetssituationer i skolan och i samarbete med näringslivet samt
- utbildningen skall ur ett internationellt perspektiv hålla en hög nivå.

De långsiktiga målen är
- att läroplanerna för de olika utbildningsinriktningarna på gymnasialstadiet kontinuerligt utvecklas och förnyas
- att skolan skall fungera som ett resurscentrum för branschen genom att arrangera fortbildning och uppdragsutbildning
- att skolan ges förutsättningar att arrangera av branschen efterfrågade kompletterings- och vidareutbildningar (kvalificerad yrkesutbildning)
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning
- att erbjuda yrkeslärarna möjligheter att genom yrkesinriktad fortbildning utveckla kompletterande spetskompetenser
- att stimulera de studerande till större delaktighet i den gemensamma undervisningsplaneringen
- att ytterligare utveckla och bredda det internationella samarbetet samt
- att skapa en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier.

Målsättningar för budgetåret är
- att ytterligare utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet
- att införa nya läroplaner i kärnämnen
- att implementera nya generella läroplansgrunder
- att förstärka och utveckla yrkesproven inom de yrkesinriktade studiehelheterna i läroplanerna
- att erbjuda en 60 studieveckors påbyggnadsutbildning (kvalificerad yrkesutbildning) för kockar till köksmästare
- att erbjuda en 40 studieveckors påbyggnadsutbildning (kvalificerad yrkesutbildning) för kockar inom området bageri/konditori
- att i samarbete med branschföretagen öka antalet praktikplatser så att en tredjedel av påbyggnadsutbildningarna utgörs av lärande i arbete
- att under budgetåret kunna arrangera önskad utbildning och tentamen för fristående examen för vuxna inom hotell- och restaurangbranschen
- att öka utbudet av externa kurser samt
- att sanera och fuktisolera trappan på östra fasaden av skolhuset samt bygga förråd under trappan.

Sammanfattningsvis bör det framhållas att skolans målsättning är att lyhört medverka till ett utvecklande av turismen till en av landskapets huvudnäringar.

Budgetåret 2006 beräknas antalet studerande uppgå till cirka 105 fördelade på följande utbildningar:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Hotell och restaurang				
Kock årskurs 2		7	13	12
Servitör årskurs 2	5,5	10	11	12
Kock årskurs 3	35	28	31	32
Servitör årskurs 3	13	14	16	16

Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning				
Servitör (gymn.bas.)	10,5	9	10	
Hotell och konferens (gymn.bas.)	12	8	10	20
Barmästare		8		
Köksmästare			7	14
Bageri/konditori			7	14
Totala antalet helårsstuderande	**76**	**84**	**105**	
Utexaminerade	65	42		

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Under det första studieåret är utbildningen i huvudsak förlagd till yrkesskolan och sjömansskolan, det andra året överflyttas 2 klasser (1 kock- och 1 servitörklass) till hotell- och restaurangskolan. Det tredje studieåret i sin helhet är förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola.

Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av läroplanens målsättning samt fungerar som utexaminerande skola.

Övriga samarbetspartners för Ålands hotell- och restaurangskola är
- gymnasialstadieskolorna på Åland, psykolog- och kuratorstjänster
- Ålands sjömansskola, Ålands sjösäkerhetscentrum samt sjöfartsprogrammet inom Högskolan på Åland, utbildning i passagerarfartygssäkerhet samt
- Högskolan på Åland, undervisningslokaler och lärartjänster.

Inkomster

36.48.20. <u>Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
46 090,48	45 000	50 000

Under momentet föreslås en inkomst om 50.000 euro därav för arbetsverksamhet ca 2.500 euro, elevbespisning ca 19.500 euro, studiematerial ca 6.000 euro, kursverkamhet ca 12.000 euro samt arrangemang av fristående yrkesexamen för vuxna ca 10.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	50 000
	Totalt	**50 000**

36.48.21. <u>Rörelseverksamhet</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
144 100,68	134 000	150 000

Under momentet föreslås 150.000 euro som inkomst av skolans rörelseverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av rörelse	150 000
	Totalt	**150 000**

Utgifter

46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 087 149,25	-1 360 000	-1 609 000
(t.a. -170 971,00)	(t.a. -80 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.609.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som kurator (lkl A18) inrättas fr.o.m. 1.8.2006. Tjänsten är gemensam för samtliga skolor på gymnasialstadiet och Ålands folkhögskola.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt inom övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och övriga arvoden.

I anslaget har beaktats utgifter för preparandkurser inför yrkesprov för vuxna. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 36.48.20.

Anslaget för material och förnödenheter avser bl.a. kostnader för livsmedel och drycker, värme, el och vatten, förnyelse av mindre arbetsredskap, köks- och restaurangutensilier, köks- och restauranglinne, skyddskläder samt kontors-, skol- och städmaterial.

Inom anslaget för inköp av tjänster upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden, kostnader för köp av städning och övervakning på elevhemmet samt kostnader för de studerandes bussresor till och från skolan. Därtill upptas kostnader för lärar- och personalfortbildning.

Anslagen under de övriga utgifterna upptar resekostnader och traktamenten för special- och gästföreläsare samt för deltagande i den europeiska hotell- och restaurangskoleföreningens olika fortbildningsprogram, seminarier och tävlingar. Därtill har även reserverats anslag för fastighetsskatt, medlemsavgifter samt representation.

Anslaget för maskiner och inventarier avser inköp av utrustning till undervisningsköken och övningsrestaurangen.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	15	13	14
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	7	7
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla			3
Bisyssla	4	5	3

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-741 265
- tillfälliga tjänster	-156 696
- personal i arbetsavtalsförhållande	-152 581
- övriga löner och arvoden	-44 808

	- övriga personalutgifter	-1 350	
	- personalkostnadsersättningar	0	-1 096 700
4100	Material och förnödenheter		-253 950
4200	Hyror		-104 750
4300	Inköp av tjänster		-124 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-14 000	
	- fastighetsskatt	-2 900	
	- övrigt	-3 200	-20 100
1125	Maskiner och inventarier		-9 000
	Anslagsbehov		**-1 609 000**

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-92 944,24	-92 000	-97 000

För rörelseverksamheten föreslås ett anslag om 97.000 euro. I momentet ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-20 000
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	-65 000	
	- övrigt	-5 000	-70 000
4200	Hyror		-200
4300	Inköp av tjänster		-6 000
4800	Övriga utgifter		-800
	Anslagsbehov		**-97 000**

46.48.74. Om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-359 669,22	-1 700 000	-35 000

I budgeten för år 2005 upptogs anslag för att färdigställa om- och tillbyggnaden av hotell- och restaurangskolan jämte inventarier samt för fuktisolering och sanering av den befintliga trappan på östra fasaden utanför skolans övningsrestaurang samt nybyggnad av ett förråd om 38 m^2 under den befintliga trappan. Den beräknade kostnaden för sanering och fuktisolering av trappan samt byggande av förråd uppgår till 55.000 euro. Efter att om- och tillbyggnaden av hotell- och restaurangskolan färdigställts återstår ca 20.000 euro av anslaget under momentet.

Föreslås att ett ytterligare anslag om 35.000 euro upptas under momentet för att genomföra sanering och fuktisolering av trappan på östra sidan samt uppföra ett förråd om 38 m^2.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-35 000
	Anslagsbehov	**-35 000**

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	93 664	63 000	35 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-952 103	-1 077 000	-969 000
Summa utgifter	-952 103	-1 077 000	-969 000
Anslag netto	-858 440	-1 014 000	-934 000

Verksamheten vid Ålands vårdinstitut grundar sig på landskapslag om utbildning efter grundskolan på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002) och LF om utbildning på gymnasialstadienivå (88/2002) samt på överenskommelseförordning om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland (ÅFS 37/2005 respektive FFS 549/2005) enligt vilken berörd utbildning på Åland medför samma behörighet som motsvarande utbildning i riket.

Som allmän målsättning gäller för Ålands vårdinstitut att
- erbjuda undervisning inom yrkesinriktad utbildning för det åländska behovet av personal inom social- och hälsovårdsbranschen på gymnasialstadiet
- enligt det åländska behovet även ordna annan utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen
- att garantera tillgången på vårdpersonal med examen på gymnasialstadiet på Åland
- att erbjuda fortbildning för personal med examen på gymnasialstadiet på Åland och
- i nära samarbete med arbetslivet bidra till utveckling av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen.

Utbildningen till närvårdare (grundexamen inom social- och hälsovård) vid Ålands vårdinstitut ger
- en nationell och därmed internationell behörighet för anställningar inom social- och hälsovård i kommuner, inom Ålands hälso- och sjukvård samt privata sektorn
- behörighet för fortsatta studier vid yrkeshögskolor eller högskolor inom social- och hälsovårdsbranschen
- mångsidiga möjligheter att välja inriktning bland nio alternativ under det sista året, av dessa förverkligas två eller tre alternativa utbildningsprogram per år vid Ålands vårdinstitut
- möjlighet att i ett samarbete med svenskspråkiga utbildningar på fastlandet välja den inriktning som den studerande önskar
- intressant och efterfrågad utbildning med gedigen handledd inlärning i arbete som utförs ute i arbetslivet varje termin samt
- möjligheter till utbytesstudier, främst inlärning i arbete inom Norden.

Målsättningar för år 2006 är att
- ta i bruk de nya nationella läroplansgrunderna samt de nya åländska läroplansgrunderna
- på basen av läroplansgrunderna utarbeta nya läroplaner för skolans utbildningar
- på närvårdarutbildning erbjuda 20 studieplatser för ungdomar och 28 studieplatser för vuxna samt 16 studieplatser för personliga hjälpare (40 sv) enligt beslut om dimensionering av landskapsregeringen
- erbjuda utbildningsprogrammen äldreomsorg samt mentalhälso- och missbrukarvård som inriktningar för närvårdare
- dokumentera information och inlämna förslag till landskapsregeringen om behovet av övriga utbildningar inom social- och hälsovårdsbranschen som

underlag för beslut vid dimensionering av utbildningsplatser
- utreda behovet av personal med specialyrkesexamen inom äldreomsorg samt förbereda för start av sådan utbildning år 2007
- erbjuda fortbildning för yrkesverksamma personer i branschen med ca 50 kursdagar
- utveckla samarbetet med de övriga gymnasialstadieskolorna beträffande utrymmen, utrustning, gemensamma lärare samt gemensam lärarfortbildning samt
- garantera flera lärare anställningstrygghet genom att arbeta för inrättandet av ordinarie tjänster för lektorer i yrkesämnen.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Närvårdare (ungdom)	39	54	60	20
Närvårdare (vuxen/distans)	28,5	48	56	28
Närvårdare (läroavtal)	4			
Övrig vuxenutbildning				
Personliga hjälpare			16	16
Uppdragsutbildningar*)	12,5	3		
Totala antalet helårsstuderande	**84**	**105**	**132**	
Utexaminerade	33	18		

*) Uppdragsutbildning såld till Mariehamns Räddningsverk år 2004 (ambulanssjukvård) samt till SYI (läkemedelstekniker) år 2004 - 2005

Inkomster

36.50.20. <u>Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
93 663,52	63 000	35 000

Under momentet föreslås en inkomst om 35.000 euro för bl.a. kursverksamheten samt utbildningstjänster för koordinering av utbildning av läkemedelstekniker vid Svenska Yrkesinstitutet. De studerande som avlagt grundstudier för utbildning till läkemedelstekniker övergår från hösten 2005 under sin inriktning till läroavtalsutbildning varför inkomsterna för sålda tjänster till Svenska Yrkesinstitutet upphör från år 2005. Dessutom planeras under år 2006 ingen såld läroavtalsutbildning eller kompletteringsutbildning.

En minskning av Nordplus stipendier för utbytesverksamhet beror på ett svagare intresse bland de studerande. Ny Nordplus ansökan görs för våren 2006.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamhet	15 000
	- övriga inkomster	15 000
	- Nordplusstipendier	5 000
	Totalt	**35 000**

46.50.20. <u>Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-952 103,42	-1 077 000	-969 000
(t.a. -15 662,00)	(t.a. -60 000)	(t.a. -150 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 969.000 euro för vårdinstitutets verksamhetsutgifter under år 2006.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt i anslaget för övriga löner och arvoden utgifter för föreläsare och direktionens arvoden.

För utarbetande av nya skolvisa läroplaner åtgår under år 2006 uppskattningsvis resurser för en halvtidsanställd lärare. Arbetet gäller att ta i bruk både nya riksomfattande läroplansgrunder och nya åländska läroplansgrunder för allmänna ämnen.

Genom att utrymmen från höstterminen 2005 hyrs av Ålands handelsläroverk har hyreskostnaderna sänkts från nivån för år 2005 då undervisningsutrymmen hyrdes på Storagatan 15.

Fortbildning för lärare och övrig personal gäller främst information om de nya riksomfattande läroplansgrunderna samt om införande av yrkesprov för ungdomar som planeras från år 2007. Vid beviljande av medel för övrig fortbildning prioriteras läroplansutveckling och distansundervisning.

För skolans 10-årsjubileum budgeteras för föreläsningar, diskussioner, öppet hus och samkväm riktade till forna studerande, arbetslivets representanter samt social- och hälsovårdspersonal. Syftet är att göra dessa målgrupper förtrogna med den aktuella verksamheten och fokusera på gymnasialstadiets utbildningar inom social- och hälsovård.

Anslaget för maskiner och inventarier avser främst datautrustning. Andelen av virtuella kurser i utbildningen ökar under budgetåret och motiverar aktuell datautrustning.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	9	9	9
Tillfälliga tjänster	1	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	7	7	5
Bisyssla	4	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-508 280	
- tillfälliga tjänster	-278 514	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-56 096	
- övriga löner och arvoden	-35 310	
- personalkostnadsersättningar	5 000	-873 200
4100 Material och förnödenheter		-40 000

4200 Hyror		-5 000
4300 Inköp av tjänster		
- inkvarterings- och övriga förplägnadstjänster	-51 000	
- transporttjänster	-40 690	
- övrigt	-84 110	-175 800
4800 Övriga utgifter		
- resor	-4 700	
- representation	-500	
- övrigt	-9 800	-15 000
1125 Maskiner och inventarier		-10 000
Anslagsbehov		**-1 119 000**
Användning av tidigare års anslag		150 000
Förslag		**-969 000**

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	40 816	214 000	178 000
Konsumtionsutgifter	-1 018 231	-1 149 000	-1 289 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 018 231	-1 149 000	-1 289 000
Anslag netto	-977 416	-935 000	-1 111 000

De allmänna målsättningarna för utbildningen vid Ålands handelsläroverk framgår av LL om utbildning efter gymasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002).

Skolans övergripande mål har formulerats i reglementet på följande sätt
- begrepp som entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande för utbildningen
- utbildningen skall ge en bred bas för arbetsuppgifter inom handel och administration inom olika branscher
- utbildningen skall ge såväl teoretiska som praktiska kunskaper både för yrkeslivet och för fortsatta studier
- utbildningen skall ge baskunskaper för ett livslångt lärande
- utbildningen genomförs genom ett studerandeaktivt arbetssätt samt
- utbildningen skall utveckla förmåga till flexibilitet, förmåga att arbeta självständigt och kunna ta initiativ.

De långsiktiga målen är
- att skolans nya läroplan utvärderas både internt och externt som underlag för utveckling och förbättring
- att lärarna kontinuerligt deltar i pedagogisk och yrkesmässig fortbildning för att utveckla pedagogiken
- att öka de studerandes delaktighet i beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning och i undervisningsplanering
- att utvärdera arbetet med kvalitetshandboken för merkonomutbildningen på gymnasialstadiet
- att genomföra Mål 3-projektet ”Flex-learn” under perioden 2004 - 2007 för att utveckla ett system för kompetenshöjning för vuxna samt
- att bedriva en god personalpolitik och bl.a. ersätta tjänster som timlärare i huvudsyssla med ordinarie tjänster.

Målen för budgetåret är
- att införa den reviderade läroplanen där de nya läroplansgrunderna och den

nya läroplanen för allmänna ämnen finns implementerade
- att införa yrkesprov som en del av läroplanen höstterminen 2006 enligt överenskommelseförordningen (64/1975, förlängd 10/1993) och som en utveckling av skolans samarbete med näringslivet
- att utöka andelen praktikveckor höstterminen 2006 enligt överenskommelseförordningen från nuvarande 6 sv i enlighet med ”Inlärning i arbete” till 20 sv som redan är infört i läroplanen i riket
- att ordna kurser för datakörkort samt AB-kort, sysselsättningsutbildningar i samarbete med arbetsförmedlingen vid behov och uppdragsutbildningar för företag och organisationer under förutsättning att lärarresurser finns samt att utveckla kursverksamheten genom de IT-kurser på distans som projektet ”Flex-learn” påvisat behov av och utvecklat
- att fortsätta den interna revisionen med den fastställda kvalitetshandboken som grund
- att utöka lärarnas andel av kurserna inom Mål 3-projektet ”Flex-learn”
- att lärarna deltar i fortbildning i IT inom Mål 3-projektet ”Flex-learn”
- att fortsätta utveckla det internationella samarbetet inom bl.a. Twinning och Spring Day
- att samarbeta med Ålands hotell- och restaurangskola inom utbildningen till köksmästare, i första hand med timmar i marknadsföring, företagsverksamhet, data, matematik och språk med start höstterminen 2006
- att utreda behovet av påbyggnadsutbildningar i enlighet med näringslivets behov, t ex datanom
- att ordna ytterligare en kurs till avdelningssekreterare i samarbete med Ålands vårdinstitut och Ålands hälso- och sjukvård september 2006 - april 2007
- att utreda möjligheten att omorganisera kursverksamheten så att en egen kursavdelning finns inom skolans ram
- att göra de förändringar som ytterligare krävs för de lektorat som redan fått färre antal timmar från höstterminen 2004 och där timmarna har övertagits av Högskolans egna lärare samt
- att delta i kostnaderna för en ny kuratorstjänst i enlighet med de diskussioner som förts under läsåret 2004 - 2005 om behovet av utökade resurser för elevvården på alla gymnasialstadieskolor.

I landskapsregeringens program finns Ålands gymnasieskola nämnt. För att kunna delta i ett samarbete med en bredare antagning till handelsläroverket, sociala linjen och linjen för media och kommunikation vid Ålands yrkesskola och/eller antagningen till handelsläroverket tillsammans med hotell- och konferenslinjen vid Ålands hotell- och restaurangskola tas två klasser in till ungdomsutbildningen höstterminen 2006 enligt landskapsregeringens tidigare beslut om utbildningsutbud och dimensionering.

Utveckling av kontakterna till näringslivet är en viktig del av skolans arbete för att komplettera den teoretiska undervisningen med verkliga exempel och projekt. I den nya läroplanen ingår mer praktik än tidigare och för att detta skall fungera på ett bra sätt krävs goda kontakter med näringslivet. En del av skolans valbara kurser kan mer än tidigare hållas av föreläsare utifrån. Skolan har en verksamhet där de studerande har var sitt fadderföretag som de kommer att ha kontakt med under sina tre studieår. Dessutom samarbetar skolan med olika branschföretag för den obligatoriska praktiken, för studiebesök och projektarbeten.

Under år 2006 beräknas antalet studerande i medeltal fördela sig på olika utbildningar enligt tabellen nedan:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2004	År 2005	År 2006	Ht 2006
Grundskolebaserad utbildning				
Handel och administration (120 sv)	63	68,5	85,5	36
Vuxenutbildning till				
merkonom (80 sv)	7	11,5	-	-
merkonom, distans	17	14,5	21	-
Totala antalet helårsstuderande	**87**	**94,5**	**106,5**	
Utexaminerade	19	24		

Inkomster

36.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
40 815,52	214 000	21 000

Momentet avser inkomster från olika kurser och tjänster samt inkomster för uthyrning av lokaler.

Inkomsterna för mål 3-projektet ”Flex-learn” upptas fr.o.m. år 2006 under moment 36.52.23.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	12 000	
	- inkomster av övriga tjänster	5 000	
	- försäljning av studiematerial	1 000	18 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		3 000
	Totalt		**21 000**

36.52.23. Inkomster för system för kompetenshöjning för vuxna

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		157 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås en inkomst om 157.000 euro för mål 3-projektet ”Flex-learn”. I tidigare års budgeter har motsvarande inkomster upptagits under moment 36.52.20. Se även moment 46.52.23.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	157 000
	Totalt	**157 000**

Utgifter

46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 018 231,46	-1 149 000	-1 122 000
(t.a. -98 795,42)	(t.a. -100 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.122.000 euro för handelsläroverkets

undervisnings- och kursverksamhet år 2006. Minskningen av anslaget föranleds av att utgifterna för mål 3-projektet ”Flex-learn” upptas under moment 46.52.23.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för direktions- och specialarvoden.

I anslaget för material och förnödenheter ingår bl.a. ca 30.000 euro för värme, el och vatten samt ca 12.000 euro för kontors- och skolmaterial samt litteratur.

Anslaget för hyror avser hyra till Ålands lyceum samt för maskiner och utrustning.

I anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. ca 42.000 euro för elevbespisningen, ca 16.000 euro för elevtransporter, ca 28.000 euro för kontors- och administrationstjänster samt ca 4.500 euro för personalutbildning.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster (*1 vakant)	11 *	11 *	10 **
Tillfälliga tjänster	3	3	1 **
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
(**1 tjänst överförd till moment 46.55.20 samt 2 tjänster överförda till moment 46.52.23.)			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	2
Bisyssla	4	2	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-619 526	
	- tillfälliga tjänster	-168 800	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-91 523	
	- övriga löner och arvoden	-5 811	
	- övriga personalutgifter	-340	
	- personalkostnadsersättningar	2 000	-884 000
4100	Material och förnödenheter		-51 000
4200	Hyror		-15 000
4300	Inköp av tjänster		-127 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-7 000	
	- representation	-300	
	- övrigt	-27 200	-34 500
1125	Maskiner och inventarier		-10 000
	Anslagsbehov		**-1 122 000**

46.52.23. **Utgifter för system för kompetenshöjning för vuxna (VR)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-167 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 167.000 euro för utgifter i samband med förverkligandet av mål 3-projektet ”Flex-learn”. I tidigare års budgeter har anslag för motsvarande utgifter upptagits under moment 46.52.20.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Anslagen för material och förnödenheter samt inköp av tjänster avser främst diverse kontors- och administrationsutgifter.

	År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster			2 *

*2 tjänster överförda från moment 46.52.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-149 200	
	- personalkostnadsersättning	0	-149 200
4100	Material och förnödenheter		-3 100
4300	Inköp av tjänster		-9 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-4 500	
	- övrigt	-600	-5 100
	Anslagsbehov		**-167 000**

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	308 796	400 000	0
Konsumtionsutgifter	-5 070 793	-5 106 000	-4 900 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-149 000
Summa utgifter	-5 070 793	-5 106 000	-5 049 000
Anslag netto	-4 761 996	-4 706 000	-5 049 000

Enligt LL om Högskolan på Åland (81/2002) har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan skall informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Landskapsregeringen skall tillsammans med högskolan vart tredje år göra upp ett utbildningsavtal för de kommande tre åren. I avtalet skall åtminstone de kvalitativa och kvantitativa resultatmålen samt resurser och prioriteringar, verksamhetsstruktur, resultatuppföljning och rapportering anges. Inom ramen för utbildningsavtalet fastställs högskolans utbildningsuppdrag för perioden samt målen gällande forskning och utveckling och samverkansuppgiften. Inom ramen för utbildningsavtalet överenskommes om vidareutveckling av verksamheten så att målen kan uppnås.

Vid tidpunkten för avlämnandet av budgetförslaget pågår förhandlingar om utbildningsavtalet för åren 2006 - 2008. Landskapsregeringen anser på basis av de erfarenheter som vunnits under den gångna perioden att en vidareutveckling av

organisationsformen bör utredas under den perioden så att även bildande av en helt fristående juridisk person övervägs. På så sätt skulle högskolans autonomi och faktiska ekonomiska ansvar tryggas. Inom ramen för förhandlingarna om avtalet för den kommande perioden utvecklas som ett led i reformeringen ett verktyg för dimensioneringen av de anslag som landskapsregeringen intar i budgetförslaget och inom ramen för vilka högskolan sedan uppgör sitt budgetförslag.

Målsättningen är att utveckla högskolans utbildningar, kursutbud, uppdragsverksamhet och samverkan med arbetslivet på ett sådant sätt att samhällets behov tillgodoses och att utbildning sker inom ett mindre antal prioriterade områden, bland dessa finns sjöfart, turism och vård.

Högskolan på Åland skall enligt landskapsregeringens uppfattning om målsättningarna vara

- en regional profilhögskola som utgår från och utgör ett medel vid utvecklingen av ett åländskt arbets- och näringsliv i nationell och internationell samverkan
- en kreativ samarbetsmiljö och pedagogisk inlärningsmiljö präglad av en helhetskoordinering av högskolan, där de studerandes inflytande beaktas på samtliga nivåer
- en innovativ och nydanande högskola som tillgodoser behovet av högre utbildning i landskapet med forskningsnätverk nationellt och internationellt
- en central aktör i forsknings- och utvecklingsverksamheten i landskapet baserat på ett utbildnings- och forskningspolitiskt program, som utarbetas i samråd mellan högskolan och landskapsregeringen
- en aktiv aktör i ett innovationssystem på Åland bestående av högskola, näringsliv och offentlig förvaltning samt
- en internationellt erkänd högskola i dynamisk utveckling och tillväxt i paritet med arbetslivets och hela det åländska samhällets behov och förutsättningar.

Till högskolans examensinriktade utbildningar antas studerande för studier till de examina som regleras i LF om Högskolan på Åland (87/2002). Därutöver bedriver högskolan kursverksamhet och fortbildningsverksamhet i anslutning till den examensinriktade utbildningen, övrig öppen högskoleutbildning samt uppdragsutbildning.

Den examensinriktade utbildningen

Antal/År	2003	2004	2005	2006
Studerande (20 sept.)	385	390	406	420
Nya sökande	141	185	236	
Avlagda studiepoäng	15.577,5	20.692,8		

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande		
	År 2004	År 2005	År 2006
Företagsekonomi	61	52	55
Elektroteknik	22	16	20
Hotell- och restaurangservice	56	63	65
Informationsteknik	41	43	45
Maskinteknik	62	60	65
Sjöfart	78	100	100
Vård	66	62	60
Utbytesstuderande	4	10	10
Totalt	**390**	**406**	**420**

Antal utexaminerade med yrkeshögskoleexamen var under åren 2000 - 2003 148 stycken och år 2004 65 stycken.

Kursverksamheten och öppen högskoleutbildning

Antal/År	2003	2004	2005 (plan)	2006 (plan)
Antal deltagare	2.342	2.152	2.200	2.200
Avlagda studieveckor	2.016,5	1.939,5		

Högskolans resultatmål från och med år 2004 är att 400 studerande avlägger 16.500 studiepoäng inom den examensinriktade utbildningen och att 1.800 studerande avlägger 1.930 studieveckor inom den öppna högskoleutbildningen.

Landskapsregeringen har, med beaktande av det planerade utbildningsavtalet, intagit ett nettoanslag om 4.900.000 euro.

Inkomster

36.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
308 796,29	400 000	

Med beaktande av förslaget om nettobudgetering under moment 46.55.20 föreslås momentet utgå.

Utgifter

46.55.20. Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-5 070 792,69	-5 106 000	-4 900 000
(t.a. -463 836,00)		

Under momentet föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen ett nettoanslag om 4.900.000 euro. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet kan användas för den verksamhet som ingår i gällande utbildningsavtal.

I anslaget ingår inte medel för extern utvärdering.

I anslaget för personalutgifter föreslås anslag för inrättande av ordinarie tjänster samt anslag för tillfällig tjänsteman enligt följande

- överflyttning av en ordinarie tjänst som lektor i företagsekonomi från Ålands handelsläroverk. Tjänsteinnehavaren överflyttas med tjänsten
- inrättande av en ordinarie tjänst som överlärare/lektor i nautiska ämnen (lkl C55-C63) fr.o.m. 1.8.2006. Samtidigt föreslås att den ordinarie tjänsten som sjöfartsansvarig indras. Styrelsen inrättar tjänsten som en överlärartjänst eller lektorstjänst efter utannonsering beroende på vilket som bedöms mest ändamålsenligt efter ett ansökningsförfarande där vardera alternativen framgått
- inrättande av en ordinarie tjänst som bibliotekschef (lkl A 24) fr.o.m. 1.3.2006. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag
- inrättande av en tjänst som IT-chef (lkl A 25) fr.o.m. 1.3.2006. Anslag för en tillfällig dataansvarig utgår därmed
- inrättande av en ordinarie tjänst som internationell koordinator (lkl A 24) fr.o.m. 1.3.2006. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag samt
- för en tillfällig studiehandledare.

Därtill föreslås att en ordinarie tjänst som vaktmästare-gårdskarl indras. I ansla-

get för personal i arbetsavtalsförhållande beaktas samtidigt anslag för en fastighetsskötare/driftstekniker.

För täckande av de kostnader som Ålands hotell- och restaurangskola har för driften av verksamheten deltar högskolan med 30 % av de driftskostnader som berör högskolans utbildningsprogram för Hotell- och restaurangservice. Procentsatsen är baserad på andelen högskolestuderande av totalantalet studerande som får sin undervisning i fastigheten.

För täckande av de kostnader som Mariehamns stadsbibliotek har för driften av verksamheten ersätter högskolan stadsbiblioteket för 10 % av driftskostnaderna.

I anslaget ingår även kostnaderna för projektet ”Ålands kyrkor” som är ett samarbetsprojekt med Åbo Akademi. Projektet fortgår fram till år 2010.

Vid sidan av de inrättade tjänsterna, tillfälliga tjänsterna och personalen i arbetsavtalsförhållande avlönas under året timlärare och ca 200 gästföreläsare.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster (*2 vakanta, **1vakant, ***1vakant 1.1-31.12.2006, 1vakant 1.1-31.7.2006)	46,5 *	47,5 **	50,5 ***
Tillfälliga tjänster	8	6	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	5
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	9	8	7
Bisyssla	9	9	6

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-2 654 617	
	- tillfälliga tjänster	-575 677	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-199 767	
	- övriga löner och arvoden	-277 929	
	- övriga personalutgifter	-810	
	- personalkostnadsersättningar	15 000	-3 693 800
4100	Material och förnödenheter		-260 000
4200	Hyror		-130 000
4300	Inköp av tjänster		-835 200
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-107 500	
	- representation	-2 500	
	- övrigt	-60 000	-170 000
8201	Undervisning, kultur och idrott		-11 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		-30 000
1125	Maskiner och inventarier		-80 000
3000	Inkomster av verksamheten		220 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		40 000
3900	Verksamhetens övriga inkomster		40 000
8000	EU inkomstöverföringar		10 000
	Nettoanslagsbehov		**-4 900 000**

46.55.74. Grundreparationer och ombyggnader (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-149 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 149.000 euro. Anslaget avses användas för renoveringsarbeten och ombyggnadsarbeten i fastigheterna vid Navigationsskolegränd 2 och Neptunigatan 17 varvid ombyggnadsarbetena syftar till att sammanföra verksamheterna.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-149 000
	Anslagsbehov	**-149 000**

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	272 986	301 000	271 000
Konsumtionsutgifter	-2 942 127	-2 909 000	-2 960 000
Överföringsutgifter	-1 000	-10 000	-25 000
Investeringsutgifter	-2 430	-22 000	-822 000
Lån o övr. finansinv.	-11 000	-1 000	-1 000
Summa utgifter	-2 956 558	-2 942 000	-3 808 000
Anslag netto	-2 683 572	-2 641 000	-3 537 000

Verksamheten på museibyrån har stöd i gällande lagstiftning; LL om fornminnen (9/1965, ändr. 55/1999), LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (56/1988), LL om fredning av skeppsvrak (65/1974) samt LL om skydd för kulturhistoriskt värdefulla föremål (58/1986). Utöver det beaktar museibyrån bl.a byggnadslag för landskapet Åland (61/1979), LL om miljökonsekvensbedömningar (28/2000), LL om skogsvård (83/1998), Kyrkolagen (FFS 1054/1993) främst ifråga om 14 kap. samt annan relevant lagstiftning i sin myndighetsutövning.

Museibyrån är landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyrån arbetar för att stärka kulturarvets ställning och verkar för att dess värde tas tillvara i utvecklingen mot ett hållbart samhälle där kulturarvet berikar vår livsmiljö.

Museibyråns uppgift är att handha kulturmiljö- och kulturarvsfrågorna inom förvaltningen. Verksamheterna omfattar kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och kulturmiljöer, myndighetsarbete, rådgivning, utställningsverksamhet och pedagogiskt arbete, byggnadsvård, undersökning och dokumentation, insamling och katalogisering samt vård av föremål.

Vision och strategi
Museibyrån synliggör kulturarvsfrågorna i samhället. I fokus står historiebruket. Det är först när det förflutna omsätts som erfarenhet, minne och historia som det blir betydelsefullt. Bruket av det förflutna omsätts på många arenor. Genom kommunikation och dialog skapas förutsättningar för människor att vara mer delaktiga i kulturarvet. Museibyrån ökar och utvecklar aktivt samverkan med andra sektorer i samhället.

Verksamhetens långsiktiga mål är
- att öka kunskapen om det förflutna

- att främja kulturarvets och kulturmiljöns värden
- att lyfta fram kulturarvet som en resurs och tillväxtfaktor för samhällsutvecklingen
- att stärka kulturturismen
- att skapa nätverk och öka samarbetet med ideella föreningar, skolor, enskilda, näringslivet samt andra museer som ger samordningseffekter så att resurser och kunskap utnyttjas bättre
- att vidareutveckla museibyråns rutiner med syfte att ytterligare förbättra servicenivån och effektivisera arbetet
- att arbeta för en bättre samsyn inom museibyrån vad gäller förhållningssätt och arbetsmetoder
- att jämställdhetsarbete beaktas både i det interna och externa arbetet samt
- att prioritera ett mångfaldsperspektiv där alla medborgares rätt till identitet och kultur respekteras.

Följande målsättningar är aktuella under år 2006

- byggnadsvårdsåtgärder kommer att ske på följande byggnader som museibyrån förvaltar; Hermas, Jan Karlsgården, Kastelholms kungsgård, Kastelholms slott, Skolmuseet och Vita Björn
- att arbeta fram vårdplaner för de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna som museibyrån förvaltar. Förvaltningsprogrammet skall definiera värde, behov och förutsättningar samt vägledning inför stora förändringsbeslut, drift och underhåll
- att utarbeta riktlinjer för handläggning av byggnadsminnesförklaringar
- bevarandet av kulturmiljöer skall ägnas särskild uppmärksamhet
- det praktiska arbetet inom kulturmiljövården omstruktureras. Detta innebär att museibyrån tydligare klargör utförar- och beställarrollen
- fortsatt arbete med fornminnesinformation dvs. inventeringar som syftar till att skapa ett aktuellt kunskapsunderlag till kulturmiljövården, skogsvården och samhällsplaneringen (för närvarande pågår arbetet i Långbergsöda). Resultaten förs in i ett geografiskt informationssystem för fasta fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar
- genom arkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- Bomarsundsområdet ägnas särskild uppmärksamhet och stärks som kulturturistiskt mål i enlighet med det kommittéarbete som inletts i oktober 2005
- arbetet kring förnyelsen av basutställningen i Ålands museum och Ålands konstmuseum påbörjas. Målsättningen är att museet skall vara ett intressant museum för alla oberoende av generation, kön, utbildning, funktionshinder, geografisk hemvist och nationell härkomst
- att hålla en kvalitativt hög standard i utställningsarbetet där besökaren står i fokus. Utställningsverksamhet sker i museibyråns fasta utställningsmiljöer dvs. Hermas, Jan Karlsgården, Kastelholms slott, Kökar, Lotsstugan, Skolmuseet, Vita Björn, Ålands Museum och Ålands konstmuseum. Utställningsverksamheten omfattar också egenproducerade utställningar
- inköp av konst till samlingarna
- museibyrån vill höja profilen på det maritima kulturarvet genom ett maritimt utställningstema i samarbete med Ålands Sjöfartsmuseum. Därutöver utökas kulturmiljöinformationen kring viktiga platser i skärgården ex. Degerby. Marinarkeologiska undersökningar sker i samband med dokumentation av hotade strandvrak
- att belysa och lyfta fram demilitarisering i samband med högtidlighållandet till minnet av Ålands demilitarisering 150 år genom utställning och föreläsningar
- förutsättningar för kulturturism stärks. Museibyrån främjar strategier och lösningar för att stärka de sevärdheter som museibyrån förvaltar. Publik verksamhet på Jan Karlsgården möjliggörs genom iordningställandet av en

brukbar miljö i Lillstugan
- genom det pedagogiska arbetet vill museibyrån göra historien angelägen och levande för människor. Samarbetet med förskola och skolor fortsätter med ”Lek och lär”. Under året utarbetas en strategi för hur det pedagogiska arbetet i museibyråns förmedlingsarbete kan utvecklas
- målen för den antikvariska verksamheten klargörs. Arbetet med ett vetenskapligt program inleds och skall fungera som vägledning och prioritering för det antikvariska arbetet inom museibyrån
- att profilera produktutbudet i museibutiken
- tillgängliggörandet av det materiella kulturarvet fortsätter genom digitaliseringsåtgärder av föremålssamlingarna, bl.a. genom fotografering och registrering. Gemensam databas för museibyråns arkeologiska fynd skall utarbetas
- samlingarna kräver kontinuerlig vård. Skadeinventering och konservering av de etnologiska järnföremålen görs. Arkeologiskt läder skickas till konservering
- kunskapsuppbyggnad sker av samlingarna samt nutidsdokumentation som skall ligga till grund för den nya basutställningen
- stärka informationsverksamhet och utveckla den grafiska profilen
- påbörja ett internt utvecklingsarbete där formerna för den egna kompetenshöjningen utvecklas. Museibyrån erbjuder en kreativ och professionell arbetsmiljö samt håller en löpande dialog kring värderingar och förhållningssätt som gäller idag för kulturarvet och
- påbörja byggandet av ett museimagasin.

Under året påbörjas en utredning kring möjligheten att skapa en fristående organisation för museiverksamheten. Kulturarvskommitténs arbete kan medföra nya prioriteringar eller influera verksamheten.

Aktuella förändringar i verksamheten
Under en prövotid, gäller endast vinterhalvåret, kommer det att införas gratis entré för besökarna till Ålands museum och Ålands konstmuseum och istället höjs entréavgiften något under sommarmånaderna. Detta försök införs i väntan på att Ålands museum och Ålands konstmuseum kan erbjuda en ny basutställning som skall stå klar till år 2009.

Restaureringsbidraget höjs för att uppmuntra privata ägare till kulturhistoriskt värdefulla byggnader att ta ansvar för det åländska byggnadsarvet.

Museibyråns bibliotek kommer i framtiden främst att fungera som museibyråns informationscenter och interna faktarum. Ansvaret för museibyråns arkiv ses över och en arkivplan implementeras.

Under år 2006 kommer det inte ske någon publikaktivitet vid Medeltidshuset i Jomala i museibyråns regi. En diskussion kring sevärdhetens fortsatta framtid samt vård av ruinen kommer att äga rum.

Försäljning av bostadshus på outbruten tomt underlydande fastigheten Vestergård i Tosarby i Sund som museibyrån förvaltar är aktuell (se moment 34.10.74).

Omstruktureringen vid museibyrån
Landskapsregeringen har i enlighet med lagtingets ställningstaganden i samband med budgeten för år 2005 och rambudgeten för år 2006 genomfört ett omstruktureringsarbete vid museibyrån för att nå de förutsatta kostnadsbesparingarna. Med beaktande av övergångsarrangemangen uppstår vissa besparingseffekter år 2006 men fullt ut först år 2007. Inom ramen för omstruktureringsarbetet har 4 arbetsavtalsförhållanden avslutats, 1 förordnande för tillfällig tjänst, tre tjänster dragits

in eller avses indras ännu år 2005. Därtill avses en tjänst indragen och en funktion som upprätthålls på basis av arbetsavtal avslutad då innehavarna uppnått sina respektive individuella pensionsåldrar. Tjänstestrukturen och arbetsavtalsförhållandena vid museibyrån framgår av bilaga 5.

Inkomster

36.60.20. Museibyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
203 249,60	300 000	270 000

Under momentet föreslås en inkomst om 270.000 euro för biljettinkomster vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, avgiftsbelagda tjänster vid museibyrån samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen för de avgiftsbelagda kundtjänsterna är att erbjuda allmänheten och andra rådgivning vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla hus samt vården av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster vid sevärdheter som administreras av museibyrån. Därtill erbjuds varor och litteratur till försäljning i museibutikerna. Vissa avgifter planeras höjas och nya avgifter införs för tjänster och hyror.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	225 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	44 500
	Totalt	**270 000**

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
11 388,26	1 000	1 000

Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 845 295,88	-2 909 000	-2 890 000
(t.a. -174 798,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 2.890.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av helårsanställd personal enligt bilaga 5.

De personalminskningar som aviserats under år 2005 innebär att de berörda parterna erbjuds alternativ och processen följer de principer som är förenliga med

god personalpolitik. Den ekonomiska effekten av uppsägningarna kan möjligen ses under senare delen av år 2006 men först fullt ut under år 2007.

I delanslaget för inrättade tjänster ingår fortsättningsvis medel för lönetillägg till två tjänstemän som särskilt utsetts att utöver sina egentliga tjänsteuppdrag för en bestämd tid förestå en enhet, d.v.s. fungera som enhetschefer.

Inom ramarna för personalutgifter kan istället för vikarie vid tjänstledighet eller när en tjänst av annan orsak inte är besatt även utomstående anlitas för olika uppgifter, främst projektarbete.

Föreslås att en tjänst som pedagog (lkl A19) inrättas fr.o.m. 1.3.2006. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, personal som ansvarar för byggnadsvård vid landskapsägda byggnader samt drift och underhåll av andra byggnader, anläggningar och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för. Vidare avser anslaget personal som utför undersöknings- och dokumentationsarbeten till landskapsmuseernas publika verksamheter eller arbetar med utvecklingsprojekt inom byrån samt personalkostnader för rådgivning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Under anslaget för material och förnödenheter kommer tyngdpunkten att ligga på inköp av byggnadsmaterial för underhåll av de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna som museibyrån förvaltar. Flera av taken måste åtgärdas bl.a på Hermas, Fähuset på Kastelholms kungsgård, Rian på Jan Karlsgården och plåttaket på slottet skall målas om. Belysningsarmaturer till Kuretornet, Kastelholms slott köps in. Underhållsinsatser av Bomarsunds fornminnesområde prioriteras. Därtill ingår drift och underhåll av andra byggnader, anläggningar och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet samt vidare anslag för kontorsutrustning och kontorsmaterial och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets behov.

I anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. kostnader för drift och underhåll av byggnader och tekniska installationer. Vidare ingår inköp av byggnadstjänster, markvård och servicearbeten samt kontors- och utbildningstjänster. Därtill ingår olika expert- och utredningstjänster, informationsmaterial samt utställningskostnader.

I anslaget för hyror ingår bl.a hyreskostnader för lokaler, utställningar, maskiner och apparater.

Under anslaget för övriga utgifter ingår resetjänster och resekostnader samt dagtraktamente. Vidare ingår ersättningar som utbetalas i enlighet med LL om fornminne (55/1999) och kostnader för åtaganden reglerade genom tidigare överenskommelser och avtal.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster (*1 utan anslag, **2 vakanta)	34 **	30 *	28 *
Tillfälliga tjänster	3	3	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	18	18	14

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-1 235 421
	- tillfälliga tjänster	-46 346

	- personal i arbetsavtalsförhållande	-747 833	
	- övriga personalutgifter	-4 400	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-2 029 000
4100	Material och förnödenheter		-267 400
4200	Hyror		-59 000
4300	Inköp av tjänster		-421 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-45 300	
	- representation	-4 000	
	- övrigt	-19 800	-69 100
1125	Maskiner och inventarier		-44 500
	Anslagsbehov		**-2 890 000**

46.60.23. Utvecklande av Bomarsund

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-70 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 70.000 euro för att igångsätta planering och projektering av satsningar i Bomarsund för att lyfta fram området som ett av Ålands mest intressanta internationella turistmål.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-70 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

46.60.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 000,00	-10 000	-25 000

Anslaget föreslås höjt till 25.000 euro för ersättning enligt 11 § och kostnader för underhållsarbete enligt 17 § och 19 § i LL om skyddet av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (56/1988) samt till övriga kulturhistoriska byggnader. Anledningen är att uppmuntra de privata ägarna till kulturhistoriskt värdefulla byggnader att ta ansvar för det åländska byggnadsarvet. Förhoppningen är att intresset och förståelsen ökar för ett bevarande av Ålands värdefulla byggnader.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-25 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-388,26	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 042,05	-22 000	-22 000

Under momentet föreslås ett anslag om 22.000 euro för inköp av konst för att möjliggöra komplettering av Ålands konstmuseums samlingar med bl.a. äldre åländsk konst.

Dispositionsplan:

1008	Övrig landskapsegendom	-22 000
	Anslagsbehov	**-22 000**

46.60.75. Uppförande av museimagasin (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-800 000

Så som av tidigare budgeter framkommit har landskapsregeringen haft för avsikt att uppföra ett nytt museimagasin, men till följd av övriga investeringsbehov inom landskapsförvaltningen har projektet under ett antal år prioriterats ned.

Landskapsregeringen konstaterar nu att frågan om förvaringen av museiföremålen bör få en långsiktig lösning som frigör utrymmena i Fastighets Ab Godby Center. Landskapsregeringen föreslår därför att en nybyggnad med ca 1.000 m^2 rumsyta uppförs. Projektet förverkligas inom en totalkostnadsram om 1.500.000 euro inklusive hyllsystem, inventarier och utrustning.

Detaljplanering, projektering och upphandling beräknas vara slutfört så att byggstarten är i september 2006. Museimagasinet beräknas därmed vara inflyttningsklart i maj 2007 varefter det s.k. Alandia-arvet kan flyttas till byggnaden. Efter flyttningen frigörs de tidigare lagringsutrymmena i Godby Center, Kastelholms kungsgård samt delvis i museibyggnaden.

Driftskostnaderna för nybyggnaden beräknas uppgå till ca 15.000 euro per år. Som bolagsvederlag för Godby Center erläggs enligt nuvarande nivå drygt 43.000 euro per år varför de direkta driftskostnaderna i budgeten på sikt kan minskas med ca 28.000 euro årligen. I affärsbokföringen tillkommer avskrivningar på nybyggnaden inklusive utrustning om ca 75.000 euro per år med en avskrivningstid på 20 år.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att ett delanslag om 800.000 euro upptas för att under år 2006 slutföra detaljplanering, projektering och inleda byggnadsarbetena. Resterande anslag, ca 700.000 euro för färdigställande av museimagasinet upptas i budgeten för år 2007.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-800 000
	Anslagsbehov	**-800 000**

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-11 000,00	-1 000	-1 000

Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms

donationsfond.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	-1 000
	Anslagsbehov	**-1 000**

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	565	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-113 940	-131 000	-129 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-113 940	-131 000	-129 000
Anslag netto	-113 375	-130 000	-128 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier. Arkivet gör även utredningar och i viss utsträckning utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet.

Införandet av arkivlag för landskapet Åland (13/2004) innebär att landskapsarkivets uppgifter har reglerats och moderniserats. Det har inneburit en ny och ökad arbetsbelastning i utarbetandet av arkivplaner för förvaltningens samtliga delar. Landskapsarkivets roll är att stå för kompetens, övergripande planering och i viss mån ledning av arbetet. I samband därmed genomförs utbildningar och introduktioner för de medarbetare på avdelningarna som närmast skall utföra grundarbetet.

Landskapsarkivets magasinslokaler bör ses över både i fråga om omfång och kvalité. Inom en nära framtid behöver ytterligare lokaler ordnas för magasinering.

Inför firandet av demilitariseringen år 2006 avser landskapsarkivet att fortsätta arbetet med att lokalisera arkivalier om Ålands historia i främmande länders arkiv. Formerna för tillgängliggörandet av dessa handlingar bör undersökas.

Satsningen på ökad tillgänglighet fortsätter. Landskaparkivets hemsida kompletteras med ett digitalt register över boupptecknigar och lagfarter. Former för att publicera dokumenten bakom registret prövas under året. Möjligheterna att distribuera arkivinformation digitalt bör förbättras.

Inkomster

36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
565,27	1 000	1 000

Föreslås 1.000 euro som intäkter i form av avgiftsbelagd service.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

46.80.20. **Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-113 940,09	-131 000	-129 000
(t.a. -20 721,90)		

Föreslås ett anslag om 129.000 euro för år 2006.

En inventering av konserveringsbehovet i samlingarna bör utföras under året.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		3	3	3
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-101 040		
	- tillfälliga tjänster	-6 660		
	- personalkostnadsersättningar	0		-107 700
4100	Material och förnödenheter			-8 000
4300	Inköp av tjänster			-7 300
4800	Övriga utgifter			-3 000
1125	Maskiner och inventarier			-3 000
	Anslagsbehov			**-129 000**

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	3 768 924	6 617 000	5 913 000	-10,6%	56,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-5 026 211	-5 773 000	-5 906 000	2,3%	17,5%
Överföringsutgifter	-11 817 786	-15 978 000	-16 826 000	5,3%	42,4%
Realinvesteringsutgifter					
Lån och övriga finansinve-steringar	-1 264 213	-1 395 000	-1 075 000	-22,9%	-15,0%
Summa utgifter	-18 108 210	-23 146 000	-23 807 000	2,9%	31,5%
Anslag netto	-14 339 286	-16 529 000	-17 894 000	8,3%	24,8%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 654 016	-2 008 000	-1 668 000	-16,9%	0,8%
Näringslivets främjande	-3 184 703	-4 656 000	-4 947 000	6,3%	55,3%
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-678 508	-972 000	-926 000	-4,7%	36,5%
Främjande av lantbruket	-1 688 390	-2 364 000	-2 371 000	0,3%	40,4%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-6 316 429	-7 023 000	-7 154 000	1,9%	13,3%
Mark- och vattenplanering			-110 000		
Främjande av skogsbruket	-163 762	-325 000	-285 000	-12,3%	74,0%
Jakt- och viltvård	-110 565	-128 000	-123 000	-3,9%	11,2%
Främjande av fiskerinäringen	-213 470	-389 000	-386 000	-0,8%	80,8%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri-sektorn	0	-1 053 000	-1 050 000	-0,3%	
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet			-3 231 000		
Arbetsförmedlingen	-2 467 355	-2 554 000	0	-100,0%	-100,0%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 3	-117 189	0	0		-100,0%
Yrkesvägledningen	-82 573	-91 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands teknologicentrum	-348 673	-340 000	-346 000	1,8%	-0,8%
Försöksverksamheten	-626 934	-681 000	-676 000	-0,7%	7,8%
Skötsel av jordegendomar	-5 151	0	0		-100,0%
Skötsel av egna skogar	-94 127	-135 000	-113 000	-16,3%	20,1%
Ålands fiskodling, Guttorp	-356 364	-427 000	-421 000	-1,4%	18,1%
Summa	-18 108 210	-23 146 000	-23 807 000	2,9%	31,5%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	47 128	32 000	28 000
Konsumtionsutgifter	-1 654 016	-2 008 000	-1 668 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 654 016	-2 008 000	-1 668 000
Anslag netto	-1 606 888	-1 976 000	-1 640 000

Avdelningens övergripande målsättning är att informera om och använda det när-

ingspolitiska handlingsutrymmet för att stimulera sysselsättning, tillväxt och innovationer inom ramen för hållbar utveckling och regional balans.

Näringsavdelningen skall fortsätta utvecklingen av informationsverksamheten och möjligheterna att tillhandahålla fler tjänster via Internet. Landskapsregeringens kommunikationspolicy utgör en grund för utvecklingen. Avdelningen skall under året fortsätta att utveckla hemsidan så att den är aktuell, interaktiv och informativ för olika besökskategorier. Avdelningen kommer under budgetåret att lansera en sjöfartsportal med inriktning på östersjöområdet.

Näringsavdelningen har en viktig uppgift att informera om företagandet och näringslivet för allmänheten i syfte att förbättra attityderna och öka intresset för företag och företagande. Det är också en viktig uppgift att lyfta fram betydelsen av kunskapsutveckling och teknologi i dagens samhälle, särskilt i skolorna. En teknologiöversikt som genomförs i samverkan med kunskapsorganisationer i riket kommer att ligga till grund för analys av näringspolitiska fokusområden.

Avdelningen avser att under året följa upp EU:s nya riktlinjer för statligt stöd och strukturprogram för bland annat regional sammanhållning, jordbruk och fiske.

Den åländska lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten inom det näringslivsfrämjande området och traditionen har gjort att landskapsregeringens arbete huvudsakligen är inriktat på företagsstöd i form av bidrag, lån, garantier och aktieteckning. Dessa insatser är sett ur företagens perspektiv inte de mest avgörande för utveckling. I de konjunkturbedömningar som återkommande görs har företagen under flera år svarat på frågan om vad som är det största hindret för företagens utveckling. På första plats kommer hård konkurrens, därefter följer bristen på kompetent personal, skattegränsen, säkerhet, transportkostnaderna, för liten efterfrågan på produkterna/tjänsterna och byråkratin. Avdelningens allmänna verksamhet och kontakter med näringslivet skall lyfta fram dessa frågor.

Avdelningen fortsätter arbetet med att reformera arbetet för att i större utsträckning koncentrera resurserna på att undanröja hinder för företagsverksamheten och att stimulera näringslivsutvecklingen och -förnyelsen.

Uppbyggnaden och utvecklingen av ett affärs- och informationssystem innebär anpassningar av den interna förvaltningen så att utvecklingsfrågorna lyfts fram och organiseras på ett tydligare sätt och samordnas med näringspolitiska strategier. Den nya tjänsten som utvecklingsplanerare är central i samordning av olika kunskapsaktörer på Åland och utanför Åland.

Med en bredare och samtidigt mer fokuserad näringspolitik blir samverkansfrågorna inom förvaltningen och externt allt viktigare. Avdelningen skall därför utveckla samarbetet med andra enheter och sektorer, särskilt avseende arbetsmarknad och utbildning.

Inkomster

37.01.01. <u>Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
47 128,19	32 000	28 000

Under momentet föreslås en inkomst om 28.000 euro enligt nedanstående fördelning:

Arrende från travbanan	3.000 euro

Hyra från Ålands Energi Ab	3.400 euro
Skogsbruksplaner	17.500 euro
Fiskekort	3.000 euro
Övriga inkomster	1.100 euro
	28.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	17 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	9 400
3900	Övriga inkomster	1 100
	Totalt	**28 000**

Utgifter

47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 580 867,66	-1 966 000	-1 629 000
(t.a. -233 350,00)	(t.a. -129 000)	(t.a. -265 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.629.000 euro. Se även moment 47.19.20.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För att fullfölja arbetet med turismstrategin, förbereda för landskapsdagarna i Helsingfors år 2007, arbetet i samband med ordförandeskapet i B7 har anslag beaktats under avlönande av tillfällig personal. Föreslås att inkomster i samband med ordförandeskapet i B7 i enlighet med 8 § finansförvaltningslagen kan gottskrivas momentet.

Arbetet med att utveckla landskapets affärs- och innovationssystem fortsätter bland annat med en teknologiinventering som underlag för val av fokusområden för affärsutveckling på Åland. Avsikten är att kombinera arbetet med den skärgårdsutveckling för vilket anslag föreslås under moment 47.03.24.

Näringsavdelningen kommer att fortsätta strategiarbetet inom olika sektorer och utvecklingen av kunskapsnätverk, i första hand med riket och Sverige. För en del av utredningsarbetet kan tjänster köpas utifrån.

Under momentet ingår anslag för informationsverksamhet och förbättring av kommunikationerna i enlighet landskapsregeringens plan.

Arbetet med nya EU-program liksom B7-samarbetet medför en hel del resor under året, men kostnaderna totalt beräknas kvarbli på ungefär samma nivå som år 2005.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster (*1 vakant)	30 *	28	26 **
Tillfälliga tjänster	6	6	6,5
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

**2 tjänster överförda till moment 47.19.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-1 284 465

	- tillfälliga tjänster	-281 150	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-53 612	
	- övriga löner och arvoden	-9 673	
	- övriga personalutgifter	-2 700	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-1 626 600
4100	Material och förnödenheter		-13 800
4300	Inköp av tjänster		-120 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-116 300	
	- representation	-10 600	
	- övrigt	-3 000	-129 900
1125	Maskiner och inventarier		-3 000
	Anslagsbehov		**-1 894 000**
	Användning av tidigare års anslag		265 000
	Förslag		**-1 629 000**

47.01.06. Tekniskt stöd – målprogram 2 (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-3 482,17	-42 000	-39 000
(t.a. -17 789,10)		

Föreslås ett anslag om 39.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2006 för tekniskt stöd i Ålands mål 2-program 2000 - 2006. Inom ramen för prioriteten tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.05.45.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 60 % (landskapets andel) av personal enligt bilaga 5. Resterande del av lönen, 40 %, belastar utbildnings- och kulturavdelningens anslag för tekniskt stöd för mål 3, moment 46.19.07.

		År 2004	År 2005	År 2006
	Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-19 800	
	- övriga löner och arvoden	-500	
	- personalkostnadsersättningar	0	-20 300
4200	Hyror		-100
4300	Inköp av tjänster		-16 400
4800	Övriga utgifter		-2 200
	Anslagsbehov		**-39 000**

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	24 407	1 846 000	45 000
Konsumtionsutgifter	-170 332	-206 000	-287 000
Överföringsutgifter	-1 750 158	-3 080 000	-3 610 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-1 264 213	-1 370 000	-1 050 000
Summa utgifter	-3 184 703	-4 656 000	-4 947 000
Anslag netto	-3 160 296	-2 810 000	-4 902 000

Den grundläggande principen för näringspolitiken är att ge goda förutsättningar för utveckling av affärsidéer. De åländska företagen ska ha samma möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden och det ställer krav på bättre och snabbare information om utvecklingen på marknaderna, flexibla företagsstrukturer, tillgång till riskkapital och välutbildad arbetskraft. Många politikområden bidrar till att skapa dessa gynnsamma omständigheter bl.a. utbildningen, kommunikationer, bostadsförsörjningen och arbetsmarknadspolitiken. Till detta kommer naturligtvis de frågor som företagen möter i vardagen i form av regelverk, beskattning, tillståndsfrågor m.fl.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av
- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande)
- finansiering av företagsrådgivning (organisationsbidrag)
- Ålands Utvecklings Ab (riskvilligt aktiekapital)
- Ålands teknologicentrum (innovationer) och
- aktieteckning i industrihusbolag (arbetsplatslokaler).

Utvecklingsprojekt inom olika områden kan initieras och styras inom ramen för det näringslivsfrämjande och regionala utvecklingsarbetet. Stöden koncentreras för att uppfylla strategiskt viktiga målsättningar som ökad tillväxt genom export, produktutveckling, breddat näringsliv och regional utveckling samt ökad sysselsättning i den konkurrensutsatta delen av ekonomin.

Avdelningens företagsinriktade arbete kan indelas i företagsstöd, projektstöd och allmänt näringsfrämjande åtgärder. Det finns tre huvudsakliga företagsstöd; investerings-, produktutvecklings- och exportmarknadsföringsstöd. Kundföretagen återfinns inom branscherna industri, kunskapsintensiv tjänsteproduktion och turism. Finansieringsformerna är garantiinstrument, räntestöd för investeringar, produktutvecklingsbidrag, produktutvecklingslån, exportmarknadsföringsbidrag, räntestöd för av Finnvera Abp beviljade lån samt Mål 2-programmet.

Projektstöden är i huvudsak riktade till landsbygden och skärgården och vänder sig till grupper av företag. Projektstöden finansieras delvis genom Ålands Mål 2-program och Interreg IIIA-Skärgården.

Till de allmänt näringsfrämjande åtgärderna kan räknas tillhandahållandet av rådgivningsklustret, d.v.s. organisationer med uppdrag att inom olika områden informera och utveckla företag, avdelningens arbete med att samordna rådgivningsinsatser, utveckla regelverk som underlättar företagens verksamhet m.m. Målsättningen är ett ökat samarbete mellan olika organisationer och aktörer som arbetar med företagsutveckling på Åland och utanför Åland och en renodling av de tjänster som tillhandahålls företagen på Åland. Ambitionen är att öka samarbetet med kunskapsorganisationer utanför Åland för att säkra att åländska företag har tillgång till relevanta tjänster.

Turistnäringen är av särskild betydelse för Åland och landskapsregeringen finansierar destinationsmarknadsföringen samt deltar i genomförandet av turismstrategin för Åland 2003 - 2010 i enlighet med meddelandet som lämnats till lagtinget (nr 5/2003-2004). Strategin är ett viktigt instrument för avdelningens prioriteringar och fördelning av resurser. Avsikten är att ha större fokusering på Åland som resmål.

Ett motsvarande arbete har påbörjats för att utveckla även andra delar av det landbaserade exportinriktade näringslivet såsom tillverkningsindustrin och vissa tjänstenäringar. För att stimulera nya företagsuppstarter har Kvarteret iTiden byggts där bl.a. inkubatorverksamhet inletts under år 2005. Landskapsregeringen beviljar finansiering till nya företag och produktutveckling enligt fastställda principer. Avsikten är även att tillsammans med privata aktörer utveckla konceptet kring iTiden.

Målen är
- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustri samt
- att främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att alla regioner ska bevaras livskraftiga. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner. Mål 2-programmet är specifikt till för att befrämja skärgårds- och landsbygdsutvecklingen på Åland. Ett viktigt komplement är även kompetensåtgärderna i Mål 3-programmet, vilket tillsammans med Mål 2 står för KRUT - Kompetens och Regional Utveckling.

Ålands skärgårdsnämnd är forum för avgörande frågor för skärgårdens utveckling. Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden. Ett treårigt landsbygdutvecklingsprojekt pågår åren 2004 - 2006 med delfinansiering från EU.

Inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen har landskapsregeringen lämnat förslag till övervakningskommittén och EU-kommissionen om en ändring av programmet och dess finansieringsram sålunda att outnyttjade medel för resten av programperioden i största möjliga omfattning styrs till omstrukturering och utveckling av vattenbruket utgående från målen i miljöhandlingsprogrammet. Av programmets totala återstående offentliga finansiering på ca 4,7 miljoner euro föreslås att 2,3 miljoner reserveras för pilotprojekt och nyskapande åtgärder. Därtill finns ca 1,4 miljoner euro reserverade för åtgärder under rubriken vattenbruk. Ytterligare överföring av strukturstödsmedel kan vid behov göras under våren 2006. På detta sätt befrämjas möjligheterna att bibehålla fiskodlingen som en livskraftig men även hållbar näring och därmed väsentligt bidra till att trygga den regionala utvecklingen i framför allt skärgård och glesbygd.

Landskapsregeringen har under år 2005 understött Brändö och Kumlinge kommuners planering av investeringar i kommunikationsinfrastruktur som syftar till att binda samman dessa kommuner med resten av landskapet. Avsikten är att även stöda de investeringar som görs i ett stamnät genom kommunerna och tillförsäkra företag och befolkning tillgång till tillräcklig kapacitet som är driftssäker och långsiktigt hållbar.

Landskapsregeringen föreslår att de särskilda problem som detaljhandeln i skärgården möter fortsättningsvis skall avhjälpas med, vid sidan av det driftsstöd som

utgår idag, möjligheter att få landskapsgaranti för lån som behövs för investeringar i verksamheten. Försöket med befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården åren 2003 - 2005 upphör på grund av att utvärderingen visat att nya arbetsplatser ej uppstått. Under året tillämpas fortsättningsvis skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården.

Målen är
- fler arbetsplatser inom den konkurrensutsatta sektorn och
- ökad befolkning i skärgården.

Inkomster

37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
24 407,05	35 000	35 000

Inkomsterna hör till genomförandet av Mål 2-projektet ”Landsbygd 2006” som pågår till 31.3.2007. En mindre del av inkomsterna härrör från projektdeltagare. Anslag för motsvarande utgifter för Ålands landsbygdscentrum finns upptagna under moment 47.03.23.

Specifikation:

3900	Övriga inkomster	
	- inkomster från EU	29 000
	- övrigt	6 000
	Totalt	**35 000**

37.03.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	10 000	10 000
	tb 1 801 000	

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

Specifikation:

1130	Värdepapper (minskning)	10 000
	Totalt	**10 000**

Utgifter

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-67 460,36	-70 000	-65 000

Föreslås att ett anslag om 65.000 euro upptas i enlighet med LL om investeringslån (45/1975) som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per september 2005 var saldot på utestående krediter 2.470.000 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt kommer att minska.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- banktjänster	-65 000
	Anslagsbehov	**-65 000**

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-102 871,89	-136 000	-152 000
(t.a. -11 667,67)		

Föreslås ett anslag om 152.000 euro för den kombinerade funktionen som landsbygdsutvecklare/verksamhetsledare placerad vid Ålands landsbygdscentrum. Anslaget används även för genomförande av det treåriga Mål 2-projektet ”Landsbygd 2006”. Inkomster om 35.000 euro föreslås under moment 37.03.23.

Ålands landsbygdscentrums organisationer skall bidra till att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar. Målsättningen är att öka lönsamheten i lantbruksföretagen, få en förbättrad framtidstro för branschen inom näringen, bland allmänheten och hos politiker samt att personalen inom Ålands landsbygdscentrum skall ha hög kompetens inom sina områden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönade av personal enligt bilaga 5.

Verksamhetsledarfunktionen skall utveckla den gemensamma verksamheten samt marknadsföra Ålands landsbygdscentrum.

Landsbygdsutvecklarfunktionen skall initiera och leda utvecklingsprojekt på landsbygden och i skärgården samt stimulera till nytänkande och utveckling inom lantbruksbranschen.

Målsättningar under år 2006 är
- genomförandet av det planerade landsbygdsutvecklingsprojektet ”Landsbygd 2006”. Ett treårigt utvecklingsprojekt bestående av två delprojekt: 1) Småskalig förädling och distribution 2) Konkurrenskraftiga lantbruksföretag
- att vidareutveckla Skördefesten på Åland för att profilera landskapet och landsbygden
- att utveckla landsbygdsturismen i samarbete med Ålands Turistförbund r.f. samt
- att i samarbete med Ålands naturbrukskola få lantbruket att se möjligheterna i det ökade intresset för hästsporten.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter			
	- inrättad tjänst	-48 586		
	- övriga löner och arvoden	-2 514		
	- personalkostnadsersättningar		0	-51 100
4100	Material och förnödenheter			-3 000
4200	Hyror			-1 000
4300	Inköp av tjänster			-78 900
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-16 000		

- representation	-1 000	
- övrigt	-1 000	-18 000
Anslagsbehov		**-152 000**

47.03.24. Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-50 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skärgårdsutveckling som bedrivs i enlighet med landskapsregeringens målsättningar för skärgårdspolitiken. Under momentet har anslag beaktats för en tillfällig tjänst som skärgårdsutvecklare, tillika sekreterare i Ålands skärgårdsnämnd, på halvtid för att initiera och leda utvecklingsprojekt i skärgården samt stimulera till nytänkande i och breddning av skärgårdens näringsliv.

Ålands skärgårdsnämnd är ett rådgivande organ som behandlar övergripande skärgårdspolitiska frågor vilka kommer att tas upp för behandling i landskapsregeringen och i skärgårdskommunerna. Beredningen av olika näringspolitiska program för perioden 2007 - 2013 pågår vid näringsavdelningen under året och kan innebära att fler uppgifter och resurser överförs till Ålands skärgårdsnämnd från år 2007.

Skärgårdsutvecklaren skall i sitt arbete aktivt samarbeta med näringslivet och dess organisationer, skärgårdskommunerna, landsbygdsutvecklaren vid Ålands landsbygdscentrum, fiskeribyrån, jordbruksbyrån och skogsbruksbyrån, arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten samt andra relevanta aktörer. Rekrytering och lokalisering av verksamheten avgörs i samråd med skärgårdsnämnden.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster				0,5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-24 850	
	- övriga löner och arvoden	-2 550	
	- personalkostnadsersättningar	0	-27 400
4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-14 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- representation	-1 000	
	- övrigt	-1 000	-7 000
	Anslagsbehov		**-50 000**

47.03.25. Åland i Helsingfors (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-20 000

Momentet nytt.
Helsingfors stad har bjudit in Åland till landskapsdagarna på Senatstorget i Helsingfors i juni 2007. Landskapsregeringen har accepterat Helsingfors stads inbjudan och ser detta som en möjlighet att marknadsföra Åland inför turistsäsongen

och visa vad Åland kan erbjuda när det gäller upplevelser, kultur och evenemang. Bl.a. kan kultur- och kongresshuset presenteras samt design, hantverk och andra åländska produkter visas upp. Kostnaderna för arrangemanget kan uppskattas uppgå till 200.000 - 300.000 euro innan planeringen gjorts.

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för inledande planering och förberedelser för deltagandet i landskapsdagarna. Anslag för avlönande av tillfällig personal har beaktats under moment 47.01.01.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-500
4300	Inköp av tjänster		-15 800
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 300	
	- representation	-400	-3 700
	Anslagsbehov		**-20 000**

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-76 328,00	-200 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter/tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidrag beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsregeringen, så att stöd kan uppgå till högst 40 % av de stödberättigade kostnaderna för företag på fasta Åland och till högst 45 % för företag i skärgården. Deltar företag i exportmarknadsföring som arrangeras av Finnpro kan stöd beviljas till högst 50 % av de stödberättigade kostnaderna.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 013 461,39	-1 210 000	-1 340 000

Föreslås ett anslag för turismens främjande om 1.340.000 euro.

Marknadsföring via Ålands Turistförbund	-1.180.000 euro
Åland som resmål	-100.000 euro
Genomförande av turismstrategin, m.fl. projekt	-60.000 euro
Förslag	-1.340.000 euro

Ålands Turistförbund r.f. (ÅTF) handhar den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringens understöd till Ålands Turistförbund regleras i ett ramavtal för perioden 2004 - 2006 och medel beviljas årligen. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.180.000 euro för år 2006 för ÅTF:s verksamhet. Den professionella

bedömningen av vilka marknadsföringsinsatser som ska göras och hur de görs för att nå målen i turismstrategin samt uppföljningen av insatserna står ÅTF för. ÅTF bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling.

Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. Satsningar på konkreta marknadsaktiviteter prioriteras i verksamheten.

ÅTF samordnar den säsongsbaserade turistinformationen på Åland som tillhandahålls av kommunerna. Avsikten är att skapa en enhetlig profil för samtliga turistinformationer på Åland i samarbete med kommunerna.

I det föreslagna anslaget ingår 100.000 euro för att under tre år förstärka marknadsföringen av Åland som resmål mot bakgrund av den vikande övernattningsstatistiken för den landbaserade turismen. Avsikten är att föreslå ytterligare 100.000 euro för såväl år 2007 som år 2008.

Anslaget kan användas för en tillfällig tjänst för kvalitetsarbete (om inte innovativa åtgärder blir av) för turismstrategin för Åland eller för andra projekt inom turism och landbaserat näringsliv.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-30 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-30 000
4300	Inköp av tjänster		-20 000
4800	Övriga utgifter		-10 000
8205	Övrigt näringsliv		-1 280 000
	Anslagsbehov		**-1 340 000**

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-92 837,00	-110 000	-110 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro. Anslaget kan användas för bidrag till det landbaserade näringslivets organisationer i enlighet med överenskommelser som träffas mellan respektive förening och landskapsregeringen. Avtalet skall reglera vilken verksamhet som bedrivs i förhållande till stödet, vilka mål som sätts upp för verksamheten och hur resultatuppföljningen genomförs.

Syftet med bidraget är att tillhandahålla rådgivning och information om etablering, uppstart och utveckling av företag samt bedriva projekt som skapar förutsättningar för utveckling av det åländska näringslivet. Den verksamhet som beviljas stöd ska sträva efter att uppnå de näringspolitiska målen där ökad export av varor och tjänster är högt prioriterat, liksom etablering och tillväxt av producerande företag för att bredda näringsstrukturen i landskapet samt åtgärder som gynnar den regionala utvecklingen.

Anslaget avses också kunna användas för seminarier, projektförberedande åtgärder eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsamheten på Åland.

Anslaget kan vidare användas för myndighetsinformation och informativ kursverksamhet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-15 000
8205	Övrigt näringsliv	-95 000
	Anslagsbehov	**-110 000**

47.03.44. Nationella investeringsbidrag

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-500 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 500.000 euro för bidrag till investeringar i företag. Investeringsbidrag har under senare år beviljats inom ramen för Mål 2-programmet (kapitel 47.05) men då dessa medel troligen binds upp till ett fåtal större projekt upptas medel här för enskilda företags investeringar. Momentet kan användas i enlighet med LL om näringsstöd (35/1996), samt i den till kommissionen notifierade stödordningen för statligt stöd till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter EGT (2.2.1996, sid. 3), kommissionens beslut 30.9.1998. Bidragen beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer.

Syftet är att stöda investeringar som leder till en regional utveckling med ökad lönsamhet i företagen och bibehåller eller ökar sysselsättningen framförallt i områdena utanför centralområdet. Investeringsstödet syftar vidare till satsningar som bidrar till ökad export av varor och tjänster samt genererar ett mervärde i ekonomin.

Vid beviljande av investeringsstöd beaktar landskapsregeringen de regionalpolitiska aspekterna så att investeringar i skärgården prioriteras och beviljas en högre stödintensitet jämfört med investeringar på fasta Åland.

Reglerna för investeringsstöd till företag revideras av EU under år 2006 varvid nya regler kommer att gälla för åren 2007 - 2013.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-43 761,00	-300 000	-500 000
	tb -200 000	

Föreslås ett anslag om 500.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling i enlighet med EU:s regler för försumbart stöd. Syftet med bidraget är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Produkt- och teknologiutvecklingsbidraget beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsregeringen så att stöd maximalt beviljas med 35 % av de godtagbara kostnaderna.

Anslaget föreslås även användas för finansiering av företag som ingår i inkuba-

torverksamheten vid ÅTC i Kvarteret iTiden enligt principer som landskapsregeringen närmare har fastställt. Anslaget avses även kunna användas för att beviljа ett mindre bidrag i syfte att få en utvecklingsbar affärsidé utvärderad och en marknadsanalys utförd av experter samt för tjänster som tillhandahålls kunskapsorganisationer utanför Åland enligt särskilda överenskommelser.

Anslaget kan även användas för att hantera idéutveckling och finansiera utredningar som leder till produktutveckling och nya affärsidéer som gynnar det åländska samhället.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-67 499,69	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för företags investeringar.

Syftet med räntestödet är att bidra till företags grundande, utveckling eller utvidgning av dess verksamhet. Räntestöd kan beviljas för investeringar i maskiner, anläggningar samt för uppförande av nya byggnader. Räntestöd kan även beviljas för investeringar inom exportinriktad tjänste- och servicesektor samt för investeringar i marknadsföring och produktutveckling av varor och tjänster. Räntestöd kan beviljas för räntestödsberättigade lån som upptas i kreditinrättning, dock så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter kan uppgå till högst 8.500.000 euro. Per september 2005 var saldot på utestående räntestödskrediter 2.581.000 euro. Genom den relativt låga marknadsräntan har efterfrågan på räntestödskrediter varit avtagande de senaste åren.

Räntestöd kan beviljas för maximalt 35 % av de av landskapsregeringen godkända investeringskostnaderna exklusive eventuellt bidrag. Det lån för vilket räntestöd kan beviljas skall vara minst 3.500 euro. Räntestöd för lån som beviljas under år 2006 är maximalt 3 procentenheter. Vid varje räntestödsbeslut beaktas utvecklingen på räntemarknaden. För investeringar i maskiner och anläggningar med kortare livslängd kan räntestöd beviljas under maximalt 5 år. För investeringar i byggnader kan räntestöd beviljas i maximalt 15 år efter sedvanlig prövning. De två första låneåren (tre år i skärgården) kan vara amorteringsfria och amorteringsplanen skall godkännas av landskapsregeringen. Räntestödet erläggs två gånger per år, 30.6 och 31.12, till kreditinrättningen som i sin tur oavkortat förmedlar räntestödet till företaget. Räntestödet upphör om företaget försätts i konkurs eller annars upphör med verksamheten under räntestödsperioden.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-122 908,00	-210 000	-210 000

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården att utges i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer. Syf-

tet med stödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården. Momentet används även för skärgårdsstödets verksamhetsbidrag till företag. Det treåriga försöket med bidrag för att ersätta socialskyddsavgifterna för vissa arbetsgivare i skärgårdskommunerna åren 2003 - 2005 är slutfört. Landskapsregeringen avser att se över principerna i avsikt att även stöda butikernas investeringar.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-210 000
	Anslagsbehov	**-210 000**

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-14 745,02	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagens internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick den 20.12.2002 ett samarbetsavtal där landskapsregeringen betalar grund- och tilläggsräntestöd samt kredit- och garantiförlustersättningar på av Kera Abp 1.7.1995 - 31.12.1998 samt av Finnvera Abp 1.1.1999 - 31.12.1999 beviljade lån till företag verksamma inom landskapet Åland.

Landskapsregeringen betalar för närvarande 1,8 % i räntestöd på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för två år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.1.2003. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 3 %.

Per maj 2005 var saldot på utestående räntestödskrediter 2.038.000 euro. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2006 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

47.03.49. Medel för evenemang

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-200 000	-200 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 200.000 euro för inrättande av en evenemangsfond som ska användas för att i enlighet med Ålands turismstrategi 2003 - 2010 främja besöksnäringen på Åland. Syftet med stödet är att tillsammans med näringslivet främja satsningar på stora kommersiella evenemang som är turistiskt intressanta och förlänger säsongen. Medlen i evenemangsfonden disponeras i enlighet med principer och kriterier som landskapsregeringen fastställer.

Anslag för understöd för investeringar som stimulerar bl.a. besöksnäringen upptas under moment 47.03.44.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-82 564,89	-150 000	-150 000

För ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar föreslås 150.000 euro. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal. Ett lagförslag (lr. framst. nr 17/2004-2005) är under beredning i lagtinget om höjning av det sammanlagda beloppet av samtidigt utestående landskapsgarantier som beviljas enligt landskapslagen om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar.

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-195 778,00	-300 000	-250 000

Under momentet föreslås ett anslag om 250.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-250 000
	Anslagsbehov	**-250 000**

47.03.85. Produktutvecklingslån (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-79 153,00	-670 000	-650 000

Föreslås ett anslag om 650.000 euro för produktutvecklingslån att utges i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer. Syftet med produktutvecklingslån är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Lån kan beviljas om projektet har potential att främja företagets konkurrenskraft, tillväxt och export samt har en gynnsam effekt på sysselsättningen. Faktorer som utvärderas är den teknologi/arbetsmetod som ligger till grund för ansökan, företagets nätverk, kompetens, ekonomiska resurser samt marknadsutsikter.

Landskapsregeringen kan bevilja lån och bidrag uppgående till maximalt 70 % av godtagbara kostnader, där bidragets andel maximalt kan uppgå till 20 %. Låneti-den är maximalt 10 år varav de 3 första åren kan vara amorteringsfria. Den årliga räntan för år 2006 är 2 %. För ett utvecklingsprojekt som inte lyckas kan land-skapsregeringen efter särskild prövning efterskänka lånet. Per september 2005 var saldot på utestående krediter 986.000 euro.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-650 000
	Anslagsbehov	**-650 000**

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 185 059,95	-500 000	-400 000
	tb -200 000	

Landskapets riskkapital till näringslivet kanaliseras huvudsakligen via Ålands Utvecklings Ab och Ålands respektive Norra Ålands industrihus Ab. Ålands Ut-vecklings Ab tillfördes under år 2005 1,6 miljoner euro i en nyemission som tor-de trygga kapitaltillgången under budgetåret. Anslaget under momentet avser tecknande av aktiekapital i industrihusbolag, särskilt med inriktning på geogra-fisk spridning av sysselsättningen. Landskapsregeringen har sålunda beredskap att stöda industrihus i skärgården utgående från redovisade behov.

Norra Ålands Industrihus avser att, i samråd med landskapsregeringen, framta en projektplan för att i samarbete med det privata näringslivet anlägga utrymmen för affärskontor, offentlig förvaltning och affärsutrymmen i Godby. Avsikten är att projektet skall vara självfinansierande.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	-400 000
	Anslagsbehov	**-400 000**

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		774 000	1 217 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-678 508	-972 000	-926 000
Summa utgifter	-678 508	-972 000	-926 000
Anslag netto	-678 508	-198 000	291 000

Rubriken ändrad.

Målprogram 2

Det åländska mål 2-programmet 2000 - 2006 omfattar de 15 landsbygds- och skärgårdskommunerna och är ett viktigt regionalpolitiskt verktyg för landskaps-regeringen. Den övergripande målsättningen med mål 2-programmet är att höja företagens konkurrenskraft genom att stimulera företagens utveckling. Dessutom eftersträvas en positiv befolkningsutveckling i skärgårdsregionen, en integrering av mål 2-områdets befolkning i informationssamhället och ett ökat miljömedve-tande.

Strategin för målprogrammet är att delta i att utveckla företagen inom en rad områden. Främst gäller det att förbättra kvaliteten och höja förädlingsgraden hos produkter (varor och tjänster), öka företagens internationalisering, stimulera införande och användning av informations- och kommunikationsteknik samt främja miljöanpassning för att tillmötesgå ökade miljökrav. För att stärka skärgårdsregionen stöds genomförande av lokala handlingsplaner och främjandet av entreprenörskap, företagande, åtgärder för ökad inflyttning samt insatser för att öka den sociala gemenskapen. Genom ökad tillgänglighet till informations- och kommunikationssamhället integreras befolkningen i informationssamhället och miljömedvetenheten hos befolkningen höjs genom projekt i enlighet med miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008.

Arbetet i ”beredningsgruppen för mål 2 och mål 3” fortsätter under år 2006. Den interna tjänstemannagruppen hanterar principiella frågeställningar som kräver enhetlig tillämpning inom förvaltningen. Beslut om finansiering kan fattas även efter år 2006 om det finns medel kvar. I praktiken kommer de sista besluten troligen att fattas inom år 2007. Utbetalningar av mål 2 bidrag kan göras ännu under år 2008.

Innovativa åtgärder
Landskapsregeringen har för åren 2006 - 2007 ansökt om delfinansiering från EU för ett regionalt program för innovativa åtgärder med tre teman: mötesmenyer, sjöfartskommunikation samt småföretagsutveckling. Det horisontella gemensamma temat är kommunikationsteknologi, informationssystem, nya interaktiva media och nätverk. Målsättningen är att befästa Åland som en viktig mötesplats för professionella sammanslutningar och för fritidsturismen med en regionalt och säsongsmässigt mer balanserad hållbar ekonomisk grund.

Inkomster

37.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	774 000	717 000

Med hänvisning till motiveringen för kapitel 47.05 samt moment 47.05.45 föreslås en inkomst om 717.000 euro upptagen under momentet. Inkomsten avser EU:s finansieringsandel för Mål 2-programmet under år 2006.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	717 000
	Totalt	**717 000**

37.05.46. EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		500 000

Momentet nytt.
Med hänvisning till motiveringen för kapitel 47.05 samt moment 47.05.46 föreslås en inkomst om 500.000 euro upptagen under momentet. Inkomsten avser EU:s finansieringsandel för programmet innovativa åtgärder under år 2006. Anslaget är beroende av att EU-kommissionen beviljar medel för programmet. Besked väntas i början av november 2005.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	500 000
	Totalt	**500 000**

Utgifter

47.05.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-387 572,79	-450 000	0

Föreslås att ytterligare anslag inte upptas under momentet sedan hela finansieringsramen har budgeterats under tidigare år. Momentet avses huvudsakligen användas som nationell delfinansiering av mål 2-programmet.

Som grund för beviljande av stöd till företag används följande stödordningar
- LL om näringsstöd för landskapet Åland (35/1996)
- understöd för produkt- och teknologiutveckling
- stöd för företagens internationalisering
- investeringsstöd till livsmedelsindustrin
- stöd för miljöanpassning i näringsliv och samhälle
- aktieteckning
- skärgårdsstöd (investeringsdelen) och
- de minimis stöd.

Projekt inom ramen för Mål 2-programmet kan beviljas på hela Åland undantaget Mariehamn. Projektägare (huvudsakligen organisationer) kan vara lokaliserade till Mariehamn om minst hälften av projektets nytta tillfaller mål 2-området.

Programmet innehåller en prioritet, näringslivsutveckling och miljö, som i sig är uppdelad i fyra åtgärder.

Syftet med åtgärden företagsutveckling och rådgivning är att höja de små och medelstora landsbygdsföretagens konkurrenskraft och öka internationaliseringen. Stöd kan bl.a. beviljas för projekt som syftar till ökat samarbete mellan företag, kvalitetshöjande åtgärder i tjänste- och produktutbudet, tillhandahållande av rådgivning och företagstjänster, utveckling av den småskaliga turismen, utveckling av industriföretag för att öka exporten samt förlängning av turistsäsongen.

Syftet med åtgärden skärgårdsutveckling är att skapa goda förutsättningar för boende och arbete i skärgården. Åtgärden riktar sig även till byar och öar som hör till faståländska kommuner men som saknar fast vägförbindelse. Stöd kan bl.a. beviljas projekt som främjar inflyttning, entreprenörskap, lokal identitet och kultur. Stöd kan ges till större helheter som samordnar flera kommuners projekt eller för genomförandet av lokala handlingsprogram samt till företag för samarbete, investeringar, marknadsföring m.m. Möjlighet ges även att stöda utarbetande, organisation och utformning av projekt med ovanstående målsättning.

Syftet med åtgärden informationssamhället är att öka tillgängligheten till och användningen av informations- och kommunikationsteknologi för företag och individer.

Syftet med åtgärden miljöanpassning är att öka miljömedvetenheten i näringsliv och samhälle och att öka antalet företag som miljöanpassar sin verksamhet. Det görs genom att stimulera användningen av miljövänligare arbetsmetoder, produktion och distribution m.m. i näringsliv och samhälle. Större projekthelheter kan

genomföras som avser att dels kartlägga vilka behov av miljöförbättrande åtgärder som finns i näringsliv och samhälle, dels utforma och tillhandahålla information om vilka insatser som kan göras och om olika miljöstyrningsmetoder.

47.05.41. Landskapets finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-400 000

Momentet nytt.
Föreslås att ett anslag om 400.000 euro upptas som landskapets finansieringsandel för programmet innovativa åtgärder under år 2006 i enlighet med ansökan till EU-kommissionen. I ansökan anges också näringslivets finansieringsandel till totalt 200.000 euro under programperioden 2006 - 2007.

Ålands program för innovativa åtgärder, SAMKOM (samordnad kommunikation), utgår från traditioner, erfarenheter och kunskaper inom turism, sjöfart och anknytande verksamheter på Åland. Projektet skall samordna aktörer, resurser och kunskaper med modern informations- och kommunikationsteknologi som verktyg. Genom att utveckla nätverk, produkter och tjänster är målsättningen att befästa Åland som en viktig mötesplats för professionella sammanslutningar och för fritidsturismen med en regionalt och säsongsmässigt mera balanserad hållbar ekonomisk grund. Programmet inriktas på tre teman - 1) Mötesmenyer 2) Sjöfartskommunikation 3) Småföretagsutveckling och ett horisontellt gemensamt tema om kommunikationsteknologi, informationssystem, nya interaktiva media och nätverk.

Projektstöd inom ramen för programmet kan beviljas på hela Åland.

Landskapsregeringen har under år 2005 arbetat fram ett koncept för en sjöfartsportal med inriktning på Östersjön. Utvecklingen och lanseringen av portalen är beroende av om EU-kommissionen beviljar stöd för projektet.

Om stöd inte beviljas eller begränsas får medel under momentet användas för att under år 2006 bygga ut portalen i östersjöområdet.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-400 000
	Anslagsbehov	**-400 000**

47.05.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-290 935,38	-522 000	-26 000

Under momentet föreslås ett anslag om 26.000 euro för EU:s andel av finansieringen av tekniskt stöd år 2006. Inkomsten för år 2006 från Europeiska regionala utvecklingsfonden upptas under moment 37.05.45.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 60 % av personal (EU:s andel) enligt bilaga 5 för uppföljning av programmet. Resterande del av EU:s andel av lönen upptas under utbildnings- och kulturavdelningen (moment 46.20.45).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-13 209

	- övriga löner och arvoden	-391	
	- personalkostnadsersättningar	0	-13 600
4200	Hyror		-100
4300	Inköp av tjänster		-10 900
4800	Övriga utgifter		-1 400
	Anslagsbehov		**-26 000**

47.05.46. EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-500 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 500.000 euro för EU:s andel av finansieringen av innovativa åtgärder år 2006. Inkomsten för år 2006 från Europeiska regionala utvecklingsfonden, som förutsätter att EU beviljar stöd, upptas under moment 37.05.46. Se också moment 47.05.41.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	40 413	17 000	23 000
Konsumtionsutgifter	-810 096	-749 000	-821 000
Överföringsutgifter	-878 293	-1 615 000	-1 550 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 688 390	-2 364 000	-2 371 000
Anslag netto	-1 647 977	-2 347 000	-2 348 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att lantbruksproduktionen utgående från de givna förutsättningarna skall utveckla en hög konkurrenskraft baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården skall bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Delmål för den övergripande målsättningen är
- höjd konkurrenskraft generellt inom jordbruksproduktionen med utgångspunkt i konkurrenskraften på gårdsnivå
- utvecklande av en hållbar utveckling och en marknadsanpassning inom lantbruksproduktionen
- bibehållande av det öppna landskapet
- ökad diversifiering och breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården samt
- utvecklande av marknadsanpassad ekologisk produktion.

En höjd konkurrenskraft är avgörande för ett fortsatt bärkraftigt och hållbart lantbruk i framtiden. Landskapsregeringens insatser i form av olika strukturstöd samt insatser för att upprätthålla rådgivningsverksamhet inom de viktigaste produktionsinriktningarna görs i syfte att uppnå högre konkurrenskraft och i förläng-

ningen högre lönsamhet på gårdarna. De i många fall begränsade möjligheterna att uppnå betydande skalfördelar genom strukturrationalisering gör att behovet av effektivisering i befintlig produktion är mycket viktigt. Landskapsregeringen gör i och med tillämpningen av det nya artikel 141-stödprogrammet till jordbruket en prioritering av investeringsstödet till jordbruket med mål att stimulera strukturanpassande investeringar som höjer konkurrenskraften inom jordbruket.

Bevarandet av det öppna landskapet kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapsregeringen stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Ökad diversifiering är väsentligt för lantbruket på Åland där många gårdar saknar förutsättningar att bli konkurrenskraftiga vad gäller pris och volym. Olika diversifieringssatsningar stimuleras genom investeringsstöd och rådgivning. Det har dessutom i utredningar konstaterats att betydande omstrukturerings- och marknadsanpassningskrav föreligger inom jordbrukets traditionella kärnområden.

Utveckling av hållbara produktionsmetoder och utvecklingen av den naturenliga odlingen är viktig både ur diversifieringsaspekter och miljöaspekter. Det är dock angeläget att utvecklingen sker i balans med efterfrågan av ekologiska produkter och i balans med den miljönytta som uppstår. Utvecklingen stimuleras genom rådgivning och stödprogram.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker och hantering av bekämpningsmedel.

Nyckeltal kopplade till delmålen är jordbrukets totalomsättning på Åland, antal djur, antal genomförda diversifieringsprojekt, andel ekologiskt odlad åkermark samt andel ekologiska djur.

Inkomster

37.15.04. <u>Inkomster för avbytarservice inom lantbruket</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
40 412,87	17 000	23 000

Under momentet föreslås en inkomst om 23.000 euro för vikariehjälp. Inkomsterna för avbytarverksamheten varierar beroende på behovet av sjukvikarier.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för sjukvikarier	23 000
	Totalt	**23 000**

Utgifter

47.15.04. <u>Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-23 394,26	-32 000	-25 000

Med hänvisning till 37 § LL om främjande av gårdsbruk (54/1978 samt ändringar 22/1995 och 47/1995) föreslås ett anslag om 25.000 euro för erläggande av för-

valtningsarvoden och övriga gottgörelser till finansieringsinstitut i samband med förvaltande av landskapslån.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- banktjänster	-25 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-786 702,13	-717 000	-796 000

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad ledighet skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd och för nysatsningar av unga lantbrukare. Avbytarverksamheten är också en viktig djurskyddsfunktion genom vikarietjänsten som erbjuds vid lantbrukares sjukskrivningar.

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd. Delmål som understöder uppfyllandet av huvudmålet är

- bibehållen djurhållning av framförallt betesdjur samt
- goda förutsättningar för djurhållningsverksamhet.

Föreslås ett anslag om 796.000 euro. Anslaget är dimensionerat i enlighet med lagtingets beslut om ändring av LL om avbytarverksamhet för lantbrukare som beräknas träda i kraft den 1 januari 2006. Enligt lagändringen skall semester beviljas gårdsvis istället för per företagare. Detta betyder att om det finns flera företagare per gård skall dessa ta ut sin semester samtidigt.

Tack vare det nya avbytarsystemet kan antalet årsverken inom avbytarservicen minskas från 20 till 15. Dessa femton årsverken fördelas på 17 avbytare.

Anslaget avser utgifter för lantbruksavbytarnas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten. Målsättningen är att kunna erbjuda 3.108 avbytardagar med landskapsanställda avbytare till de åländska lantbruksföretagarna. Därtill skall ersättning betalas ut för 1.400 semesterdagar och 500 dagar vikariehjälp med privata avbytare. Ersättningen för utnyttjande av privatavbytare föreslås öka för att stimulera denna form av avbytarservice.

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande	20	15	17

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-511 483	
	- övriga löner och arvoden	-1 937	
	- övriga personalutgifter	-4 480	
	- personalkostnadsersättningar	5 000	-512 900
4300	Inköp av tjänster		-9 100
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-144 850	

	- övrigt	-850	-145 700
8204	Primärnäringar		-128 300
	Anslagsbehov		**-796 000**

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-57 126,54	-100 000	-110 000

Behovet att öka konkurrenskraften inom det åländska jordbruket innebär att företagen är inne i en anpassnings- och strukturrationaliseringsprocess vilket medför att handeln med jord- och skogsbruksmark fortsättningsvis är hög och behovet av produktionsinvesteringar inom jordbruket är stort. I enlighet med landskapsregeringens beslut om tillämpning av kommissionens beslut om artikel 141 stöd till lantbruket i Finland kan räntestöd beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, lösöre, inköp av tillskottsmark och lantbruksfastighet.

Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.800.000 euro kan beviljas under år 2006. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut från den 3 juni år 2004 om investeringsstöd till lantbruket på Åland och i enlighet med landskapsförordning om startstöd till unga lantbrukare (45/2001). Maximal längd för räntestödet på produktionsinvesteringslån är 20 år och för jordinköpslån 5 år. Per september 2005 var saldot på utestående räntestödskrediter 2.457.000 euro.

För att finansiera räntestödet för årets bevillningsfullmakt och tidigare år beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 110.000 euro. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet. En kvantitativ målsättning är att minst 8 st. lantbrukare etablerar sig som lantbrukare under året. Ytterligare en målsättning är att minst 100 ha åkermark införskaffas som tillskottmark under året.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-110 000
	Anslagsbehov	**-110 000**

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-491 496,00	-850 000	-1 100 000

Investeringsstödet till lantbruket är landskapsregeringens viktigaste åtgärd för att höja lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå. Jordbruket är inne i en omstruktureringsprocess med ett stort investeringsbehov som följd. Investeringsstödet är ett viktigt instrument för att denna process skall fungera smidigt.

Investeringsstödet regleras av bestämmelser som godkänts av landskapsregeringen (beslut från den 9 mars 1999) och EU-kommissionen i enlighet med artikel 51 i rådets förordning 1257/99 EG. Regelverket kompletteras av landskapsregeringens bestämmelser från den 3 juni 2004. Stödnivåerna följer den plan som godkänts av Europeiska kommissionen och utgår med högst 65 % (70 % till unga odlare) för investeringar i mjölk-, nötkött- och fårproduktion. Till övriga produktionsgrenar är stödnivån högst 50 % (60 % till unga odlare). Stödnivån är uppdelad i ett direkt bidrag som upptas under detta moment och ett räntestöd på banklån som upptas under moment 47.15.43.

Prioriterade områden är investeringar inom djurproduktionen, saminvesteringar, investeringar i kompletterande verksamheter som diversifierar dagens lantbruksproduktion, investeringar inom frukt- och grönsakssektorn samt investeringar inom miljövård.

Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU-kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen skall utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.100.000 euro.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-1 100 000
	Anslagsbehov	**-1 100 000**

47.15.45. Ersättningar för skördeskador (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-4 337,48	-342 000	

Momentet utgår. Se moment 47.15.46.

47.15.46. Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-17 000

Momentet nytt.
För finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med LL om räntestödslån vid skördeskador (44/1980) föreslås ett anslag om 17.000 euro. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden. Beviljningsfullmakten för ändamålet är 336.000 euro.

Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 %. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totalränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totalräntan och låntagarens ränta om 1 %.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-17 000
	Anslagsbehov	**-17 000**

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 296,80	-3 000	-3 000

Anslaget avser ersättningar enligt LL om ändring av 1 § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd (19/2004). Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och prov-

tagningsverksamhet som fordras enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen (106/1993), fodermedelslagen (107/1999) och lagen om handel med utsäde (108/1993). Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 3.000 euro.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-700
4300	Inköp av tjänster	-2 300
	Anslagsbehov	**-3 000**

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-324 036,62	-320 000	-320 000

Föreslås ett anslag om 320.000 euro för stöd till producentrådgivningen på Åland. Rådgivningen till lantbruket sköts av ett antal producentorganisationer vars verksamhet regleras genom resultatavtal med landskapsregeringen. Organisationerna är Pro Agria - Ålands hushållningssällskap, Ålands seminförening r.f., Ålands fåravelsförening r.f. och Ålands maskinring. Organisationerna utför rådgivning och tillhandahåller tjänster till producenterna.

Målsättningen är att rådgivningsverksamheten skall
- i större utsträckning än tidigare fokusera på produktionsrådgivning
- höja sin egen kompetens för att svara upp mot de ökade kraven inom produktionen
- ha en större ekonomisk koppling
- arbeta mer direkt mot företagare
- utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården motsvarande minst ett årsverke
- arbeta mer projektinriktat och
- intensifiera samarbetet mellan de olika organisationerna som utför produktionsrådgivning samt till organisationer som utför allmän företagsrådgivning.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-320 000
	Anslagsbehov	**-320 000**

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	2 809 725	3 176 000	3 515 000
Konsumtionsutgifter	-16 320	-50 000	-45 000
Överföringsutgifter	-6 300 109	-6 973 000	-7 109 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 316 429	-7 023 000	-7 154 000
Anslag netto	-3 506 703	-3 847 000	-3 639 000

Landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling för åren 2000 - 2006 innehåller åtgärderna stöd för miljövänligt odlande, stöd till jordbruk i mindre

gynnade områden och startstöd till unga odlare. Dessa åtgärder skall stöda de övergripande målen beskrivna under kapitel 47.15. Följande mål har uppställts för programmet

- att minska jordbrukets miljöbelastning på grund av växtnäringsläckage och användande av kemiska bekämpningsmedel
- att utveckla ekologisk odling och andra hållbara produktionsmetoder
- att bevara det öppna landskapet, kulturodlingslandskapet och den biologiska mångfalden i lantbruket samt
- att skapa förutsättningar för lönsamma gårdsenheter.

Åtgärden för miljövänligt odlande är uppdelad i basstöd och specialstöd. Basstödet riktar sig till samtliga lantbrukare och består i huvudsak av allmänna miljöförbättrande odlingsåtgärder medan specialstödet innehåller mer arbetskrävande åtgärder så som stöd för naturbeten och lövängar.

Stödet till mindre gynnade områden skall kompensera de högre produktionskostnaderna och andra ogynnsamma produktionsförhållanden som de varaktiga nackdelarna i naturhänseende medför.

Åtgärden startstöd till unga odlare har som syfte att underlätta etableringen för unga odlare som lantbruksföretag.

Landskapsregeringen anmälde till kommissionen inför förbindelseåret 2005 om att få förlänga ingångna miljöstödsförbindelser från år 2000 med två år och förbindelser ingångna 2001 med ett år för att fasa in miljöstödsförbindelserna till det nya programmet som startar år 2007. I samband med notifieringen föreslog landskapsregeringen till kommissionen en rad förenklingar för att utöka flexibiliteten i systemet i samband med förlängningen av miljöstödsförbindelserna. Kommissionen var positiv till detta och genomförde dessutom ändringar i gemenskapslagstiftningen för att möjliggöra de av landskapsregeringen föreslagna förändringarna.

Anslagen under kapitlet används med landskapslagen om finansiering av landsbygdsnäringarna (65/2003) som grund.

Inkomster

37.17.45. EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
2 809 725,16	3 176 000	3 515 000

Under momentet upptas anslag som överförs från Europeiska utvecklings- och garantifonden till landskapsregeringen för finansiering av landsbygdens utvecklingsprogram. Anslaget innehåller 126.000 euro för utgifter för startstöd till unga odlare, 1.360.000 euro för LFA-kompensationsbidrag och 2.029.000 euro för miljöstödet.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	3 515 000
	Totalt	**3 515 000**

47.17.04. Utgifter för verkställande av program för landsbygdens utveckling (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-16 320,12	-50 000	-45 000
(t.a. -183 864,84)		

Anslaget används till att finansiera jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstscentrals (TIKE) kostnader för upprätthållande av den specialbyggda delen i det integrerade administrations- och kontrollsystem (IACS) som landskapsregeringen använder för administrationen av jordbrukets miljöstöd och LFA-kompensationsbidrag. Enligt avtal mellan landskapsregeringen och TIKE uppbär TIKE en årlig ersättning om 10.000 euro för underhållstjänster och 6.000 euro för användarstöd. För ändringar som görs på uppdrag av landskapsregeringen debiteras utöver detta en timbaserad avgift. År 2006 uppskattas kostnaderna till 8.000 euro.

Anslaget används även som ersättning för de kostnader som landskapsregeringen enligt avtal med jord- och skogsbruksministeriet skall erlägga för skötseln av utbetalningsställets uppgifter till den del uppgifterna hänför sig till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt avtalet uppbär ministeriet högst 21.000 euro årligen. Föreslås därmed totalt 45.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-45 000
	Anslagsbehov	**-45 000**

47.17.40. Landskapets finansieringsandel – stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-3 479 551,32	-3 647 000	-3 394 000

Enligt finansieringsplanen i programmet för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000 - 2006 beräknas miljöstödet år 2006 uppgå till totalt 4.058.000 euro varav 2.029.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 2.029.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastar moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning för år 2006 är att 13.200 hektar eller 95% av den åländska åkermarken och 4.000 hektar naturbeten skall omfattas av miljöstödets basstöd. Av åkerarealen skall 2.400 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

LFA-kompensationsbidraget beräknas år 2006 uppgå till totalt 2.720.000 euro varav 1.360.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 1.360.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastar moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar över 3 hektar åkermark och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst fem år. Landskapsregeringens målsättning för år 2006 är att 13.000 hektar skall omfattas av LFA-kompensationsbidraget.

Ur anslaget finansieras även den del av stödbeloppet som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd och kostnaderna för utbild-

ning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder vilka år 2006 sammanlagt uppskattas till ca 5.000 euro.

Landskapets finansiering av jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidrag beräknas härmed totalt till 3.394.000 euro.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-3 394 000
	Anslagsbehov	**-3 394 000**

47.17.41. Landskapets finansieringsandel – stödjande av unga odlare (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-12 500,00	-150 000	-200 000

För finansiering av landskapsregeringens del av startstöd till unga odlare föreslås 200.000 euro. Åtgärden återfinns i program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland och landskapsförordning om startstöd till unga odlare (45/2001). Startstödet delfinansieras av Europeiska Unionen. EU:s andel av finansieringen uppgår till 126.000 euro. Delfinasieringen tas upp under moment 47.17.45.

Startstödet kan beviljas dels som ett direkt bidrag om maximalt 55.000 euro och till det ett kompletterande räntestödslån där räntestödets nuvärde uppgår till maximalt 30.000 euro. Räntestöd budgeteras under moment 47.15.43.

Målsättningen är att minst 8 nystartade lantbrukare under året uppfyller villkoren för startstöd.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

47.17.45. EU:s finansieringsandel – program för landsbygdens utveckling (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-2 808 057,18	-3 176 000	-3 515 000

Föreslås ett anslag om 3.515.000 euro att användas för förskottering av Europeiska utvecklings- och garantifondens finansieringsandel för åtgärder inom landsbygdens utvecklingsprogram. Anslaget avser 126.000 euro för utgifter för startstöd till unga odlare, 1.360.000 euro för LFA-kompensationsbidrag och 2.029.000 euro för miljöstöd.

De förskotterade utgifterna påföres som inkomst under moment 37.17.45 efter rekvirering från kommissionen.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	3 515 000
	Anslagsbehov	**3 515 000**

47.19. MARK- OCH VATTENPLANERING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2006
Inkomster			20 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-110 000
Summa utgifter	0	0	-110 000
Anslag netto	0	0	-90 000

Kapitlet nytt.
Vid jordbruksbyråns vattenenhet har det under många år utförts planerings- och mätningstjänster inom mark- och vattenområdet. Inom ramen för verksamheten ingår också vattenförättningar i enlighet med vattenlagen (61/1996). Verksamheten utgörs således dels av konsult- och tjänsteuppgifter, dels av myndighetsuppgifter. Verksamheten riktar sig till lantbrukare, mark- och tomtägare, myndigheter och i viss mån till föreningar och övriga privata företag. De konkreta tjänsterna som utförs utgörs av avvattnings-, bevattnings- och täckdikningsplanering, mätnings-, avvägnings- och kartläggningsuppdrag samt olika typer av flödesberäkningar. Ytterligare ingår att ge råd och utlåtanden kring vatten- och markplaneringsfrågor.

Verksamheten föreslås nu utbruten till ett separat budgetkapitel i syfte att frigöra verksamheten från jordbrukskopplingen, utöka de potentiella mottagarna till tjänsterna, vinna samordningsvinster inom förvaltningen för utförande av dylika tjänster, tydliggöra kostnaderna för tjänsterna samt öka kraven på egenfinansieringen av verksamheten. Under år 2006 skall prissättningen och faktureringsgraden för de externa tjänsterna ses över. Nästa steg är att se över prissättning och faktureringsgrad för de interna tjänster som utförs. Målsättningen är att verksamheten på sikt skall vara självfinansierad.

Inkomster

37.19.20. Vattenenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		20 000

Momentet nytt.
Motsvarande inkomster har i tidigare års budgeter upptagits under moment 37.01.01.

Under momentet föreslås en inkomst om 20.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	20 000
	Totalt	**20 000**

Utgifter

47.19.20. Vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-110 000

Momentet nytt.

Utgifter för motsvarande verksamhet har i tidigare års budgeter upptagits under moment 47.01.01.

För mark- och vattenplaneringsverksamheten föreslås ett anslag om 110.000 euro. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster			2 *

* 2 tjänster överförda från moment 47.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-96 200	
	- övriga personalutgifter	-600	
	- personalkostnadsersättningar	0	-96 800
4100	Material och förnödenheter		-1 500
4300	Inköp av tjänster		-4 100
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-7 600
	Anslagsbehov		**-110 000**

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-9 391	-70 000	-50 000
Överföringsutgifter	-154 372	-230 000	-210 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-25 000	-25 000
Summa utgifter	-163 762	-325 000	-285 000
Anslag netto	-163 762	-325 000	-285 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att bibehålla och utveckla ett bärkraftigt skogsbruk på Åland. Detta inkluderar, förutom virkesproduktion, även biologisk mångfald, fornminnesvård och skogens sociala funktioner. Detaljerade målsättningar för skogsbruket finns fastställda i det regionala skogsprogrammet för Åland 2002 - 2006.

Ett fortsatt stöd för de grundläggande skogsvårdsåtgärderna, i enlighet med gällande lagstiftning, utgör en central del av verksamheten för att säkerställa framtida produktion och avkastning i det åländska skogsbruket. Avverkningsaktiviteten har varit mycket hög de senaste två åren p.g.a. omläggningen av beskattningssystemet från år 2006, varför även behovet av stödberättigade skogsvårdsåtgärder som markberedning, kompletteringsplantering och plantskogsröjning väntas bli stort de kommande åren. Landskapsregeringen avser, trots detta, se över de stödberättigade åtgärderna i besparingssyfte.

Under de senaste åren har plant- och ungskogsröjning utförts i Ålands skogsvårdsförenings regi på följande arealer:

2000	2001	2002	2003	2004
743 ha	678 ha	437 ha	706 ha	656 ha

Målsättningen för år 2006 är att röjning skall utföras på minst 600 hektar.

Landskapsregeringen avser fortsättningsvis att stöda bioenergiproduktionen genom investeringsbidrag för investeringsprojekt (moment 43.27.40.).

För att säkra avsättningen för åländska skogsprodukter är det viktigt att certifieringen av skogsbruket upprätthålls och efterlevs. Ett grundläggande instrument, för såväl skogscertifieringen som för ett aktivt skogsbruk, är den skogsbruksplanering som landskapsregeringen utför.

Landskapsregeringen har i samarbete med Skogsforskningsinstitutet påbörjat grundandet av en fröplantage för klibbal på Åland. Anläggningsarbetena väntas vara slutförda under år 2008. Fröplantagen skall på sikt skapa nya nischer för åländska plantskolor och träförädlingsföretag.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-9 390,69	-70 000	-50 000
(t.a. -17 612,98)		

Föreslås ett nettoanslag om 50.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap	11.000 euro
Skogsbruksplanering och rådgivningsverksamhet	7.000 euro
Försöksverksamhet	7.000 euro
Tryckning av blanketter m.m.	4.000 euro
Övrigt	21.000 euro
	50.000 euro

Under punkten försöksverksamhet ingår kostnader för anläggandet av en fröplantage för klibbal. För detta projekt kommer landskapsregeringen att ansöka om bidrag från Jord- och skogsbruksministeriet om ca 80 % av anläggningskostnaderna. För finansieringen av projektet kan momentet, med stöd av LL om landskapets finansförvaltning (43/1971, § 8, 2 mom.), påföras inkomster motsvarande statsunderstödet.

Anslaget kan även användas för kostnader som skogscertifieringen medför samt för utbyte av utombordsmotor i enlighet med landskapsregeringens miljöhandlingsplan.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-3 900
4100	Material och förnödenheter	-10 000
4300	Inköp av tjänster	-14 000
4800	Övriga utgifter	-2 100
1112	Immateriella rättigheter	-3 000
1125	Maskiner och inventarier	-17 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-9 495,00	-15 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med 20 § LL om Ålands skogsvårdsförening (51/2001).

Dispositionsplan:

8204	Inkomstöverföringar, primärnäringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-144 876,63	-215 000	-195 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett nettoanslag om 195.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Markberedning	22.000 euro
Skogsodling	14.000 euro
Plant- och ungskogsvård	62.000 euro
Skydds- och iståndsättningsdikning	2.000 euro
Byggande- och grundförbättring av skogsbilvägar	3.000 euro
Ersättning för arbetsledning	82.000 euro
Tillvaratagande av energivirke	2.000 euro
Övrigt	8.000 euro
	195.000 euro

Anslaget används främst för stöd i enlighet med LL och LF om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998 och 87/1998) samt för övriga skogsförbättrande åtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av plant- och ungskogsvård och andra åtgärder samt i stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för finansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta på den försumliges bekostnad enligt 18 § 1 mom. LL om skogsvård (83/1998).

Se även avsnittet om energipolitiken i allmänna motiveringen.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-82 000
8304	Primärnäringar	-111 000
	Anslagsbehov	**-195 000**

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader, främst vid markberedning, i enlighet med 5 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998).

I stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering upptas under momentet.

Dispositionsplan:

1549	Övriga kortfristiga fordringar	0
	Anslagsbehov	**0**

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-15 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro för lån i enlighet med 4 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998).

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-10 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för inrättande av biotopskyddsområden.

Anslaget är avsett att användas till ersättningar för åtgärdsinskränkningar i det fall att det på en skogsfastighet finns biotoper som är viktiga för den biologiska mångfalden, vilka skogsägaren är skyldig att bevara enligt 12 § LL om skogsvård (83/1998) och detta medför en olägenhet för skogsägaren som inte är ringa.

Dispositionsplan:

1112	Immateriella rättigheter	-10 000
	Anslagsbehov	**-10 000**

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	100 188	146 000	118 000
Konsumtionsutgifter	-88 253	-98 000	-98 000
Överföringsutgifter	-22 312	-30 000	-25 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-110 565	-128 000	-123 000
Anslag netto	-10 377	18 000	-5 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en aktiv viltvård med optimala viltstammar och goda förutsättningar för jakt. Till detta hör bl.a. information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd för jaktvårdsföreningarnas verksamhet. En speciell utmaning är att minska sälskadorna inom fiskerinäringen samt hjortdjursskadorna inom jord- och skogsbruket.

Under år 2006 fortsätter arbetet med tillämpningsanvisningar för den ändrade jaktlagstiftningen som trädde i kraft under år 2005. Särskilt jakten med pil och

båge kräver omfattande arbete med förordning, riktlinjer och utbildning för att tillmötesgå lagstiftningen.

Landskapsregeringen kommer under året att dels medverka till en utveckling av jaktturismen och dels i samarbete med jaktvårdsföreningarna fästa uppmärksamhet vid hur nyrekryteringen av jägare kan främjas.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
98 693,16	98 000	98 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift	3.800 st. x 20 euro	76.000 euro
Jaktvårdsavgift	600 st. x 36 euro	21.600 euro
Jägarexamenskompendium		400 euro
		98.000 euro

Avgiften är fortsättningsvis 20 euro per jaktår för jaktkortsinnehavare bosatta på Åland och 36 euro för övriga.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	98 000
	Totalt	**98 000**

37.22.40. Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 495,00	48 000	20 000

Beräknade inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt. För att stimulera till ökad avskjutning föreslås avgifterna för hjortdjurslicenser sänkta med 50 %.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- hjortdjurslicenser	20 000
	Totalt	**20 000**

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-88 253,36	-98 000	-98 000

Föreslås ett anslag om 98.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Utgifter för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor	56.000 euro
Tidningen Jägaren	13.000 euro
Jägarförsäkring	4.300 euro
Jakt- och fiskemuseet	5.100 euro
Viltvårdsprojekt och information	8.800 euro

Nordisk Jägersamvirke, FACE, CiC m.m.	6.000 euro
Övrigt (tryckning av jaktkort, jägarexamen m.m.)	4.800 euro
	98.000 euro

Medel till jaktvårdföreningarnas ordinarie verksamhet skall fördelas så rättvist som möjligt i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen för skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Medel till Ålands jakt- och fiskemuseum kan beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och infotillfällen vid museet samt för särskilda evenemang med anknytning till jakten, dock ej för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet.

Inkomster av jaktvårdsavgifter gottskrivs moment 37.22.04.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-14 000
4300	Inköp av tjänster		-8 600
4800	Övriga utgifter		
	- medlemsavgifter	-3 700	
	- resor	-1 700	-5 400
8209	Övriga inomstöverföringar		-70 000
	Anslagsbehov		**-98 000**

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-22 312,05	-30 000	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Anslaget avser bidrag (självrisk 500 euro) för ersättande av hjortdjursskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller på skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall att jakt är tillåten på området och att jakt bedrivits aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid.

Bidraget avser dessutom främst skadeförebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedriven odling, viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjursskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt 73 § jaktlagen (31/1985).

Närmare regler för beviljande av bidrag anges i av landskapsregeringen fastställda riktlinjer.

Anslaget avses över tid motsvaras av inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt (moment 37.22.40).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-1 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	-24 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-17 786	-60 000	-57 000
Överföringsutgifter	-195 684	-329 000	-329 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-213 470	-389 000	-386 000
Anslag netto	-213 470	-389 000	-386 000

Det övergripande målet är att hejda och på sikt svänga den negativa utvecklingen inom näringen, så att näringen kan bibehållas livs- och konkurrenskraftig och landskapets naturliga resurser utnyttjas på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

För yrkes- och binäringsfiskets del läggs tyngdpunkten för verksamheten på att befrämja och utveckla det småskaliga kust- och skärgårdsfisket. Detta innebär ökade satsningar på förbättrat kunskapsunderlag om fiskbestånden i dessa områden, förekomsten av lekområden och behovet av restaurerings- eller andra fiskevårdsåtgärder såsom stödutplanteringar av fisk inom ramen för verksamheten vid Ålands fiskodling i Guttorp. Omstruktureringen medför fortsatt behov att se över och förbättra infrastrukturen, utökat samarbete med näringsutövarna samt vattenägarna, samt skapande av mervärde för produkterna i form av profilering och ökad förädlingsgrad.

För att i mån av möjlighet bibehålla det resterande havsfisket av främst torsk samt strömming och vassbuk bör uppföljningen av EU:s beredningsarbete inom fiskerisektorn effektiveras i samråd med riksmyndigheterna och landskapsregeringens direkta officiella och inofficiella påverkningskanaler till EU-kommissionen.

För vattenbrukets del inriktas verksamheten på att förverkliga en ny utvecklingsstrategi som följer miljöhandlingsprogrammet för att därigenom på sikt åstadkomma en hållbar fiskodling. Detta görs genom att medverka i olika forsknings-, utrednings- och utvecklingsprojekt samt vid behov förbättring av den lagstiftning som ligger till grund för fiskodlingsverksamheten. Arbetet görs i samarbete med miljöbyrån och näringen såväl regionalt inom landskapet som i samarbete med övriga delar av landet samt övriga Norden.

Merparten av åtgärderna för att utveckla och befrämja fiskerinäringen förverkligas och finansieras inom ramen för strukturprogrammet för fiskerihushållningen 2000 - 2006. Arbetet kräver även en aktiv rådgivning i branschorganisationerna som samlande instanser inom ramen för årliga samarbetsavtal.

För att möjliggöra ytterligare utökad satsning på att utveckla och omstrukturera vattenbruket har landskapsregeringen föreslagit en ändring av strukturprogrammet och dess finansieringsram.

Fiskeriförvaltningen inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik och därtill hörande lagstadgade ålägganden kräver en del av byråns resurser för övervakning och kontroll, rapportering samt förverkligandet av strukturprogrammet för fiskerinäringen 2000 - 2006.

Landskapsregeringen har tillsatt en arbetsgrupp för att utarbeta ett åtgärdsprogram för att förebygga och minimera skadorna orsakade av säl på fiskerinäringen.

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-17 786,38	-48 000	-45 000
(t.a. -55 127,49)		

Föreslås ett anslag om 45.000 euro I anslaget ingår ca 1.000 euro för lagstadgade (kommissionens förordning nr 2244/2003/EG) drifts- och underhållskostnader för satellitövervakning av fiskefartyg samt övriga kostnader för övervakning och kontroll.

I anslaget ingår ca 40.000 euro för fiskeriundersökningar, provfisken och andra populations- och beståndsundersökningar i samarbete med forskningsinstitutioner i närregionerna samt vid Husö biologiska station som grund för hållbart fiske. Anslaget kan även användas för information om arbetet och resultaten till allmänheten och berörda parter.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-9 800
4100	Material och förnödenheter	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-30 200
4800	Övriga utgifter	-2 000
	Anslagsbehov	**-45 000**

47.24.05. Tekniskt stöd – strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-12 000	-12 000
(t.a. 0,00)		

Föreslås ett anslag om 12.000 euro i enlighet med finansieringsramen för strukturprogrammet för fiskerihushållningen 2000 - 2006. Anslaget kan användas för åtgärder som befrämjar uppföljning och kontroll av strukturplanen och därtill knutna projekt samt information. EU:s delfinansiering upptas under moment 47.26.45.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-12 000
	Anslagsbehov	**-12 000**

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-23 321,59	-60 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58), som även tillämpas på Åland.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Med hänvisning till § 13 i lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) föreslås ett anslag om 1.000 euro.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-1 000
	Anslagsbehov	**-1 000**

47.24.44. Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-84 361,94	-180 000	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för intern uppsamling av fjällfisk i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda villkor samt för åtgärder avsedda att befrämja rationalisering och koordinering av verksamheten i avsikt att förbättra fiskens kvalitet och verksamhetens lönsamhet. Minskningen föranleds av att trålfiskets omfattning har reducerats kraftigt.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-100 000
	Anslagsbehov	**-100 000**

47.24.46. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-90 000

Föreslås ett anslag om 90.000 euro vilket tillsammans med medel överförda från tidigare år är avsedda att användas för grundreparationer och underhåll av landskapets fiskebryggor och landningsplatser, bl.a. Hamnsundet i Saltvik samt Kumlinge norra färjfäste.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-90 000
	Anslagsbehov	**-90 000**

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-88 000,00	-88 000	-88 000

Föreslås ett anslag om 88.000 euro för inköp av rådgivningstjänster från fiskerisektorns branschorganisationer, Ålands Fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening r.f. inom ramen för årliga samarbetsavtal. Under året kommer stöden att ses över utgående från omstruktureringen av fiskerinäringen.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-88 000
	Anslagsbehov	**-88 000**

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	540 000	430 000	427 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-1 053 000	-1 050 000
Summa utgifter	0	-1 053 000	-1 050 000
Anslag netto	540 000	-623 000	-623 000

Den övergripande målsättningen med strukturprogrammet är att utöka fiskerinäringens betydelse med hänsyn till såväl sysselsättning som förstahandsvärde samt rationellt och hållbart nyttjande av de möjligheter och resurser som de åländska vattnen erbjuder.

För yrkesfiskets del och tillämpbara delar även beredning, förädling och saluföringen av fisken, ingår åtgärder för att förbättra hanteringen av fisken och därmed även dess kvalitet och hållbarhet i alla skeden av produktionskedjan, förbättra arbetsförhållandena och säkerheten, befrämja miljöhänsyn och hållbart fiske samt infrastrukturella åtgärder och utökat samarbete.

För vattenbrukets del prioriteras förutom produktkvalitet, arbetssäkerhet och rationalisering/effektivering speciellt åtgärder som främjar utökad miljöhänsyn genom omstrukturering till ny teknik och nya arter. Vägledande till denna del är landskapsregeringens miljöhandlingsprogram 2005 - 2008.

Strukturprogrammet inkluderar även i betydande grad utredningar (tillämpad forskning), pilotprojekt och åtgärder som utförs gemensamt av branschen i avseende på att ta fram bättre kunskapsunderlag, utreda och testa ny teknik, utöka samarbetet samt profilera näringen genom information till allmänheten och berörda parter.

Finansieringsramen för strukturprogrammet för fiskerihushållningen 2000 - 2006 kan sammanfattas enligt följande, inkluderande landskapets andel av tekniskt stöd som budgeteras under moment 47.24.05:

	Finansieringsram 2000 - 2006	Budgeterat 2000 - 2005	Förslag 2006	Återstod 2007
Lr:s finansieringsandel	4.430.000	3.794.489	635.511	0
EU:s finansieringsandel	3.650.000	3.222.489	427.511	0
Sammanlagt	8.080.000	7.016.978	1.063.022	0

I samband med uppdateringen av halvtidsutvärderingen år 2005 har landskapsregeringen föreslagit en ändring av anslagsfördelningen mellan olika åtgärdshelheter sålunda att outnyttjade strukturmedel under den återstående tiden av programperioden i största möjliga omfattning styrs till utveckling och omstrukturering av vattenbruksnäringen utgående från målen i miljöhandlingsprogrammet. Den dåliga lönsamheten inom fiskerinäringen har medfört svagt nyttjande av strukturanslagen varför det är motiverat att utöka satsningarna på allmänna och gemensamma utvecklings- och samarbetsprojekt samt nyskapande åtgärder, speciellt

inom vattenbrukssektorn. Av den återstående outnyttjade offentliga finansieringsandelen på totalt 4,7 miljoner euro föreslås att 2,3 miljoner euro reserveras för pilotprojekt och nyskapande åtgärder samt 1,4 miljoner euro för åtgärder under rubriken vattenbruk. Ytterligare överföring av strukturstödsmedel kan vid behov göras under våren 2006.

Inkomster

37.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
540 000,00	430 000	427 000

Med hänvisning till moment 47.26.45 och kapitelmotiveringen föreslås ett inkomstanslag på 427.000 euro, vilket avser EU:s finansieringsandelar i projekt som ingår i strukturprogrammet för fiskerisektorn.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	427 000
	Totalt	**427 000**

Utgifter

47.26.40. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-623 000	-623 000

Föreslås ett anslag om 623.000 euro i enlighet med kapitelmotiveringen, vilket utgör den resterande delen av finansieringsramen för hela programperioden 2000 - 2006.

Åtgärdshelheterna i strukturprogrammet omfattar fem huvudområden:
Reglering av fiskeansträngningen
Modernisering av fiskefartyg
Skydd och utvecklande av akvatiska resurser, vattenbruk,
utrustning i fiskehamnar, beredning och saluföring
Övriga åtgärder: småskaligt kustfiske, socioekonomiska
åtgärder och marknadsbefrämjande åtgärder
Tekniskt stöd (moment 47.24.05).

För ett optimalt förverkligande av strukturprogrammet föreslås inte någon fördelning av anslaget mellan de olika åtgärdshelheterna. Nyttjandet av de reserverade medlen för hela programmet liksom de olika åtgärdshelheterna har inte varit jämnt fördelat över åren inom programperioden, varför de återstående tillgängliga medlen per kalenderår inte kan fördelas mellan åtgärdshelheterna enligt den ursprungliga finansieringsplanen. Programmets förverkligande bör ses som en helhet över hela programperioden 2000 - 2006. Även det fortsatta nyttjandet inom de olika åtgärdshelheterna är svårt att förutse och är beroende av ett flertal yttre faktorer, utvecklingsförlopp och myndighetsbeslut samt åtgärder för att minimera konsekvenserna av dessa.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-623 000
	Anslagsbehov	**-623 000**

47.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	-430 000	-427 000

Föreslås med hänvisning till kapitelmotiveringen ett anslag om 427.000 euro för EU:s andel av strukturstöden, vilket utgör den resterande delen av den totala finansieringsramen för hela programperioden 2000 - 2006.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-427 000
	Anslagsbehov	**-427 000**

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			5 000
Konsumtionsutgifter			-1 214 000
Överföringsutgifter			-2 017 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-3 231 000
Anslag netto	0	0	-3 226 000

Kapitlet nytt.
Lagtinget har antagit en ny arbetsmarknadspolitisk lagstiftning. I enlighet med lagen inrättas en ny myndighet Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Den nya landskapsmyndigheten blir administrativt underställd landskapsregeringen. I den nya myndigheten sammanförs och organiseras de nuvarande verksamheterna vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrån samt studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning. En av avsikterna med den organisatoriska förändringen, är att åstadkomma en bättre långsiktig planering och styrning av arbetsmarknadspolitiken, men även samtidigt få en ökad effektivitet i förvaltningen genom klarare rollfördelning mellan politik och förvaltning. I praktiken innebär den att landskapsregeringen strävar till att minska detaljstyrningen av förvaltningen för att istället lägga betoningen på att definiera klara mål för myndighetens arbete, medan myndigheten själv får större frihet att besluta om hur målen skall uppnås. Till den del lagstiftningen berör den enskildes rättigheter är dock lagstiftningen genom reformen mer detaljreglerad.

Landskapsregeringens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål skall bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. Huvuduppgiften för landskapets arbetsmarknadspolitiska verksamhet är att

- effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft
- främja sysselsättning och kompetensutveckling
- främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden
- verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor
- motverka diskriminering på arbetsmarknaden, underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt
- motverka långa tider utan reguljärt arbete.

Se kapitel 47.40, 47.43 samt 46.03 och moment 46.01.01.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		5 000

Momentet nytt.
Inkomster från arbetsförmedlingens samarbetsprojekt samt handläggningsavgifter för beslut och utlåtanden angående utländsk arbetskraft. Se moment 37.40.54.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4 000
8009	Övriga inkomstöverföringar	1 000
	Totalt	**5 000**

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-1 001 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 1.001.000 euro för den nya arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens verksamhetsutgifter.

Inom ramen för anslaget kan inrättas tjänster motsvarande de tjänster och tillfälliga tjänsteförhållanden som f.n. finns vid arbetsförmedlingen, yrkesvägledningen och studieserviceenheten med de förändringar av benämningar som framgår av bilaga 5 och med avlöning i enlighet med vid inrättandetidpunkten gällande tjänstekollektivavtal.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för arbetskraftskommissionen och arbetsmarknadsrådet.

Därtill ingår i anslaget kostnader för administration, information, ADB, lokalhyror, städtjänster, köp av yrkesvalspsykologtjänster samt vissa inköp av utrustning. Se moment 47.40.20, 47.43.20 samt 46.01.01 och 46.03.01.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster				18

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-704 787	
	- övriga löner och arvoden	-17 813	
	- personalkostnadsersättningar	1 000	-721 600
4100	Material och förnödenheter		-19 000
4200	Hyror		-92 000
4300	Inköp av tjänster		-125 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-18 500	
	- representation	-2 500	

	- övrigt	-4 400	-25 400
1125	Maskiner och inventarier		-18 000
	Anslagsbehov		**-1 001 000**

47.30.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-130 000

Momentet nytt.
Projektets övergripande målformulering är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet, motverka kompetensflykt samt arbeta för en inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet genom

- att utveckla, uppdatera och marknadsföra projektets webbplatser
- att upprätthålla, underhålla och utveckla register över ”ålänningar i världen” samt andra ålandsintresserade
- att bygga upp kontaktnät med rekryteringsföretag, högskolor, stiftelser, projekt m.m., framförallt i våra närregioner för att öka kanalerna för det åländska arbetslivet vad gäller rekrytering och idéutbyte
- att förmedla kontakt mellan det åländska arbetslivet och presumtiv arbetskraft utanför Åland
- att hålla en hög kunskapsnivå vad gäller det åländska samhällets och arbetslivets nuvarande och framtida behov
- att delta i och anordna kontaktskapande möten och rekryteringstillfällen m.m. samt
- informera om möjligheter att etablera och driva företag på Åland.

Under momentet föreslås ett anslag om 130.000 euro.

I anslaget ingår utgifter för personal enligt bilaga 5, utvecklande av webbsidorna, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering, deltagaravgifter vid rekryteringstillfällen och mässor, föreläsararvoden, lokalkostnader samt inköp av datautrustning.

Se moment 47.40.23.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster				2
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- tillfälliga tjänster	-73 600		
	- personalkostnadsersättningar	0		-73 600
4100	Material och förnödenheter			-3 000
4200	Hyror			-2 000
4300	Inköp av tjänster			-37 400
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-10 000		
	- representation	-3 000		
	- övrigt	-1 000		-14 000
	Anslagsbehov			**-130 000**

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-83 000

Momentet nytt.
Målsättningen med högskolepraktiken är att förhindra en kompetensflykt från Åland genom att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är beräknat för att erbjuda ca 25 studerande en ca 2 månader lång praktikanställning.

Ett anslag om 83.000 euro föreslås för ändamålet.

Se moment 46.03.04.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-83 000
	- personalkostnadsersättningar	0
	Anslagsbehov	**-83 000**

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-1 200 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 1.200.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Under året förväntas inte några dramatiska förändringar i sysselsättningsläget. Ökningen föranleds av justeringar av stödbeloppen samt en marginell ökning av antalet arbetslösa.

Se moment 47.40.50.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-1 200 000
	Anslagsbehov	**-1 200 000**

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-27 000

Momentet nytt.
För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 27.000 euro. Ur anslaget föreslås dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprövning kunna beviljas enligt principer fastställda av landskapsregeringen samt övriga stöd för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar och lämplighet för yrke samt för placering av handikappade i arbete enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1253/93). Momentet kan också användas till resebidrag och dagtraktamentsunderstöd åt personer som beger sig på utlandspraktik enligt grunder som fastställts av landskapsregeringen.

Se moment 47.40.52.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27 000
Anslagsbehov	**-27 000**

47.30.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-100 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för utbildningsstöd samt ersättning för resor, uppehälle och logi i samband med de utbildningar som anordnas i enlighet med LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (39/1988).

Se moment 47.40.53.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-100 000
Anslagsbehov	**-100 000**

47.30.54. Sysselsättningens främjande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-690 000

Momentet nytt.
De sysselsättningsfrämjande åtgärderna genomförs i enlighet med den verksamhetsplan som årligen antas av landskapsregeringen. Denna plan innehåller mera detaljerade beskrivningar och målsättningar och kostnader för de sysselsättningsfrämjande åtgärderna utgående från de behov som bedöms föreligga vid förverkligandet.

Under detta moment upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets ansvarsområde i enlighet med ovannämnda verksamhetsplan. Vid användningen av anslag beaktas strukturella problem på arbetsmarknaden vad gäller andelen långtidsarbetslösa bland den äldre arbetskraften samt obalans i yrkesmässigt utbud och efterfrågan på arbetskraft kräver omedelbara åtgärder för att hindra marginalisering och utslagning från arbetsmarknaden. För att ytterligare effektivisera och skapa möjligheter till individuella lösningar för ovanstående grupper ansvarar myndigheten även för sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder som berör enskild arbetslös.

Anslaget används för projektinriktade eller stödinriktade åtgärder för arbetslösa personer i form av projektkostnader, anställning med sysselsättningsstöd, arbetspraktik m.m. Anslaget kan också användas för omkostnader vid anställning med sysselsättningsstöd, försäkringar och resekostnader vid praktikarbete samt som ett komplement till utbildningsstödet, som tilläggsstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

Anslaget kan också användas för tillfälliga anställningar av personer som bearbetar arbetsmarknaden för att underlätta för framförallt funktionshindrade personer att komma ut på den öppna arbetsmarknaden samt motverka ”flaskhalsar” och underlätta för sektorer med stor arbetskraftsbrist att få tag i personal.

Se moment 47.40.54.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden	-163 400	
	- personalkostnadsersättningar	0	-163 400
4100	Material och förnödenheter		-3 000
4300	Inköp av tjänster		-59 000
4800	Övriga utgifter		-4 600
8203	Arbetsmarknad		-460 000
	Anslagsbehov		**-690 000**

47.40. ARBETSFÖRMEDLINGEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	1 644	10 000	0
Konsumtionsutgifter	-746 194	-858 000	0
Överföringsutgifter	-1 721 161	-1 696 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 467 355	-2 554 000	0
Anslag netto	-2 465 711	-2 544 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 47.30.

Inkomster

37.40.54. Inkomster för sysselsättningens främjande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 643,82	10 000	

Momentet utgår. Se moment 37.30.20.

Utgifter

47.40.20. Arbetsförmedlingen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-623 331,80	-708 000	
(t.a. -70 097,05)		

Momentet utgår. Se moment 47.30.20.

47.40.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-122 862,03	-150 000	
(t.a. -21 278,19)		

Momentet utgår. Se moment 47.30.23.

47.40.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-959 990,03	-900 000	

Momentet utgår. Se moment 47.30.50.

47.40.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-26 663,13	-25 000	

Momentet utgår. Se moment 47.30.52.

47.40.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-65 029,78	-80 000	

Momentet utgår. Se moment 47.30.53.

47.40.54. Sysselsättningens främjande

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-669 478,51	-691 000	

Momentet utgår. Se moment 47.30.54.

47.41. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-117 189	0	0
Summa utgifter	-117 189	0	0
Anslag netto	-117 189	0	0

Allmänt mål för åtgärd 3 är att bekämpa långtidsarbetslösheten samt att motverka utslagning från arbetsmarknaden. Åtgärden vänder sig såväl till yngre som äldre personer.

Åtgärden har också som målsättning att förbättra kvinnornas ställning på arbetsmarknaden.

Målsättningen och mervärdet med insatsen är att minst hälften av deltagarna får ett arbete på den öppna arbetsmarknaden eller fortsätter utbilda sig.

Utgifter

47.41.50. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag. Landskapets finansieringsandel har upp-

tagits i tidigare års budgeter.

47.41.55. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-117 189,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag. EU:s finansieringsandel har upptagits i tidigare års budgeter.

47.43. YRKESVÄGLEDNINGEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-82 573	-91 000	0
Summa utgifter	-82 573	-91 000	0
Anslag netto	-82 573	-91 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 47.30.

Utgifter

47.43.20. Yrkesvägledningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-82 572,56 (t.a. -2 844,10)	-91 000	

Momentet utgår. Se moment 47.30.20.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-348 673	-340 000	-346 000
Summa utgifter	-348 673	-340 000	-346 000
Anslag netto	-348 673	-340 000	-346 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en enhet vid näringsavdelningens allmänna byrå som verkar för utveckling av innovationer som kan leda till affärsmöjligheter för åländska företag och tillväxt i den åländska ekonomin. ÅTC har en viktig roll i det åländska affärs- och innovationssystemet. Systemet utgörs av ett nätverk av offentliga och privata aktörer inom företagsutveckling och utbildning där ny kunskap och ny teknik produceras, sprids och används. En annan central uppgift för ÅTC är att främja den tekniska utvecklingen i näringslivet och kontakterna mellan näringsliv, högskola och den offentliga sektorn.

Under år 2005 startade företagsinkubatorn Växthuset i Kvarteret iTiden. I företagsinkubatorn skapas en miljö där utveckling av idéer till affärsverksamhet står i centrum. Genom samverkan med andra innovationsaktörer på och utanför Åland

kan ÅTC utgöra en viktig plattform för information, rådgivning och experthjälp för idé- och affärsutveckling. Under år 2005 har tre projekt antagits för utveckling i Växthuset. Ett av projekten har snabbt avancerat till en färdig produkt för export.

En viktig uppgift för ÅTC är att marknadsföra Kvarteret iTiden och medverka till att skapa en innovativ miljö med företag inom viktiga affärsområden och olika aktiviteter för att främja kunskapsutbyte och utveckling, till exempel genom seminarier och föreläsningar. Den tekniska utvecklingen främjas bland annat genom information, kurser, demonstrationer av ny teknologi, konsultuppdrag och projektledning.

ÅTC skall därutöver upprätthålla kompetensen inom IT-området och bistå med underhåll och utveckling av datasystem vid landskapsförvaltningens utlokaliserade enheter.

ÅTC skall under år 2006 framförallt arbeta inom följande områden
- driften av företagsinkubatorn Växthuset i Kvarteret iTiden
- marknadsföring av Kvarteret iTiden
- utveckling av det åländska affärs- och innovationssystemet
- främja den tekniska utvecklingen i näringslivet samt
- underhåll av datasystem i några av landskapsregeringens utlokaliserade enheter i samarbete med IT-enheten vid finansavdelningen.

En ledningsgrupp har i uppgift att granska och göra urvalet av vilka idéer som ges möjlighet att utvecklas till säljbara produkter i företagsinkubatorn Växthuset. Beslut om inträde fattas av landskapsregeringen.

För ÅTC:s verksamhet hyr landskapsregeringen ett utrymme i Kvarteret iTiden om 290 m^2. Föreslås att ÅTC har möjlighet att hyra upp ytterligare högst 60 m^2 för att ge rum åt företag som ges inträde i företagsinkubatorverksamheten Växthuset.

Utgifter

47.44.20. <u>Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-348 672,65	-340 000	-346 000

För verksamhet i enlighet med de i kapitelmotiveringen angivna målsättningarna föreslås ett nettoanslag om 346.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Personalen består av tre personer.

Anslaget möjliggör tillfälliga projektanställningar och inköp av tjänster för ökad flexibilitet att vid olika tillfällen knyta nödvändig kompetens till ÅTC.

Verksamheten kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

ÅTC är en kunskapsintensiv organisation varför medel för fortbildning av personalen ingår i anslaget.

Verksamheten är dels av rådgivande och näringslivsfrämjande karaktär, dels inriktad på marknadsföring av Kvarteret iTiden tillsammans med Ålands industrihus Ab varför medel för informationsinsatser, kunskapsspridning och marknadsföring och koordinering av olika aktiviteter föreslås.

		År 2004	År 2005	År 2006
Tillfälliga tjänster		1		
Personal i arbetsavtalsförhållande		3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-150 146	
	- övriga löner och arvoden	-29 354	
	- personalkostnadsersättningar	0	-179 500
4100	Material och förnödenheter		-17 000
4200	Hyror		-58 600
4300	Inköp av tjänster		-72 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-13 000	
	- representation	-1 000	
	- övrigt	-1 000	-15 000
1112	Immateriella rättigheter		-12 000
1125	Maskiner och inventarier		-15 000
3000	Inkomster av verksamheten		23 100
	Nettoanslagsbehov		**-346 000**

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-626 934	-681 000	-676 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-626 934	-681 000	-676 000
Anslag netto	-626 934	-681 000	-676 000

Den övergripande målsättningen för försöksstationen skall vara att genom sin verksamhet producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka de enskilda lantbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan. För att nå detta skall försöksstationen

- ha fokus på arbete med försök inom områden där den ekonomiska nyttan är störst, exempelvis försök med energigrödor
- vara mer inriktad på utvecklande verksamhet
- göra kraftigare prioriteringar
- ha mindre basverksamhet för att ha utrymme för att vara mer uppdragsorienterat med beställningar från näringen och
- med fokus på råvaran ingå i ett nätverk för utvecklande av småskalig förädling.

Konkret skall verksamheten förutom olika sortförsök bl.a. arbeta med att vidareutveckla prognosverksamheten, utveckla precisionsodlingen, minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och utreda olika kvalitetshöjande åtgärder inom lantbruket.

Delmål
- ett uthålligt och resurssnålt odlingssystem anpassat för de åländska förhållandena
- produktion av högkvalitativa produkter
- utvecklande av prognosinstrument inom flera odlingsinriktningar för att minimera gödsling och kemisk bekämpning
- snabb distribution av producerad information från försöksstationen till kunderna samt
- bistå i utredningen av alternativa energiformer.

Utgifter

47.46.20. Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-626 933,78	-681 000	-676 000
(t.a. -7 631,00)		

För försöksverksamheten föreslås ett nettoanslag om 676.000 euro. En plan för verksamheten vid försöksstationen fastställs årligen av landskapsregeringen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av praktikanter.

Anslaget innehåller ännu under år 2006 utgifter för att finansiera laboratorieverksamheten. Målsättningen är att verksamheten i det nya centrallaboratoriet skall komma igång under år 2006 men utgifter och inkomster av verksamheten budgeteras ännu år 2006 under respektive enhet.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen 8 § (43/1971) föreslås att inkomster från analysverksamheten vid laboratoriet, försäljningsintäkter för produkter och hyror för tjänstebostäder kan gottskrivas momentet.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	9	9	9
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-374 402	
	- tillfällig tjänst	-44 411	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-164 687	
	- personalkostnadsersättningar	4 000	-579 500
4100	Material och förnödenheter		-67 400
4200	Hyror		-5 000
4300	Inköp av tjänster		-70 100
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 200	
	- övrigt	-2 800	-5 000
3000	Inkomster av verksamheten		
	- provtagnings- och analysavgifter	25 000	
	- försäljning av produkter	7 000	32 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		19 000
	Nettoanslagsbehov		**-676 000**

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	71 062	30 000	25 000
Konsumtionsutgifter	-5 151		0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 151	0	0
Anslag netto	65 911	30 000	25 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal jordbruksegendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Jordegendomarna utarrenderas i huvudsak till lantbrukare. Landskapsregeringen har som målsättning att egendomarna i mån av möjlighet skall odlas enligt ekologiska odlingsmetoder och därmed vara en föregångare i en ekologisk omställningsprocess.

Landskapsregeringen ser också ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar.

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
71 062,43	30 000	25 000

Landskapsregeringen har som målsättning att alla fastigheter i landskapets ägo skall vara representativa och i gott skick. Investeringar som planeras avser att förbättra fastigheternas skick. Utgifterna skall delvis återbetalas genom förhöjda arrenden.

Föreslås en nettoinkomst om 25.000 euro. Anslaget avser intäkter i form av arrenden och hyresintäkter samt att momentet med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) kan påföras kostnader för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter m.m.

Specifikation:

4100	Material och förnödenheter	-8 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	-7 000
1122	Byggnader	-13 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	63 000
	Nettoinkomst	**25 000**

Utgifter

47.52.77. Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår. Se allmänna motiveringen.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	134 356	156 000	490 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-94 127	-135 000	-113 000
Summa utgifter	-94 127	-135 000	-113 000
Anslag netto	40 229	21 000	377 000

Den övergripande målsättningen för skogsinnehavet är att förvalta dessa marker så att den virkesproducerande förmågan bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla markerna öppna och tillgängliga för allmänhetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet.

Skogsegendomarna förvaltas enligt den skogsbruksplan för åren 2004 - 2013 samt enligt de anvisningar för skötseln av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

Virkesförsäljningen ger inkomster till landskapet, råvara till förädlingsindustrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2006 är en avverkningsvolym på ca 5.000 m^3. Vidare planeras plant- och ungskogsvård på ca 35 hektar och plantering på ca 10 hektar.

Landskapsregeringen föreslår, med hänvisning till landskapsregeringens meddelande om ram för år 2006 och plan för åren 2007 - 2008 och behovet att införskaffa Natura 2000 områden, att landskapet i stället avyttrar skogsområden som nu används främst för skoglig verksamhet.

Inkomster

37.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
134 356,44	156 000	140 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Försäljning av virke 5.000 m^3	119.000 euro
Markarrenden	10.000 euro
Jaktarrenden	7.000 euro
Hyresinkomster	4.000 euro
	140.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	119 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	21 000
	Totalt	**140 000**

37.55.21. Försäljning av fastigheter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		350 000

Momentet nytt.
Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att avyttra fastigheter genom försäljning enligt följande:

1. Fastigheten Strömberga RNr 1:20 i Strömsvik i Finström om ca 32 ha.
2. Fastigheten Högmyra RNr 1:27 i Haddnäs i Lemland om ca 43 ha.
3. Fastigheten Öra RNr 28:2 i Öra by i Hammarland om ca 20 ha.
4. Fastigheten Eköra RNr 17:8 i Storby by i Eckerö om ca 10 ha.
5. Del av fastigheten Berg 1:0 i Berg i Sund om ca 40 ha.

Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att direkta kostnader i samband med försäljningar, såsom mäklararvoden, kan belasta momentet.

Specifikation:

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	
4300	Inköp av tjänster	
3900	Verksamhetens övriga inkomster	350 000
	Nettoinkomst	**350 000**

Utgifter

47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-94 127,33	-135 000	-113 000
(t.a. -6 403,98)		

Föreslås ett anslag om 113.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Avverkning	56.000 euro
Terrängtransport	17.000 euro
Skogsvård	28.000 euro
Underhåll av fastigheter	8.000 euro
Underhåll av vägar och diken	2.000 euro
Viltvård	1.000 euro
Övrigt	1.000 euro
	113.000 euro

	År 2004	År 2005	År 2006
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-72 900	
	- personalkostnadsersättningar	0	-72 900
4100	Material och förnödenheter		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-20 100
4800	Övriga utgifter		-8 000
1125	Maskiner och inventarier		-2 000
	Anslagsbehov		**-113 000**

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-356 364	-427 000	-421 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-356 364	-427 000	-421 000
Anslag netto	-356 364	-427 000	-421 000

Verksamheten vid Ålands fiskodling, Guttorp inriktas fortsättningsvis på att upprätthålla goda förutsättningar för det småskaliga kustfisket och fisketurismen. Landskapsregeringen har därför för avsikt att vid Ålands fiskodling, Guttorp producera för utplantering 150.000 smolt av havsöring, 200.000 1-somriga yngel av åländsk skärgårdssik samt 1 miljon nykläckta gäddyngel. För att täcka efterfrågan avser man även att köpa in 1 miljon nykläckta gäddyngel från privata åländska gäddkläckerier. I takt med att det åländska laxfisket minskar kommer även produktionen av laxsmolt att minska. Produktionen kommer härefter enbart att basera sig på rom från åländsk lax. Ännu under år 2006 kommer 60.000 laxsmolt att produceras. Därefter kommer den årliga produktion att minska till 10.000 - 30.000 smolt.

Den under år 2005 inledda utvärderingen av verksamheten vid Ålands fiskodling kommer att fortsätta under år 2006. Syftet är att i samarbete med vattenägare och fiskelag utvärdera och utveckla produktutbudet.

Utgifter

47.58.20. <u>Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-356 364,04	-427 000	-421 000
(t.a. -62 186,00)		

För driften av Ålands fiskodling inkluderande löner, driftskostnader, anskaffningar och inkomster föreslås ett nettoanslag om 421.000 euro.

Anslaget omfattar även kostnader för hållande av utrymmen för miljölaboratoriet som under året planeras flytta till det nya centrallaboratoriet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft. Vidare ingår i anslaget en befattning såsom utredare. Kostnaderna för denna befattning finansieras med motsvarande inkomster utifrån.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter

- inrättade tjänster -104 321

	- personal i arbetsavtalsförhållande	-190 879	
	- personalkostnadsersättningar	0	-295 200
4100	Material och förnödenheter		-160 000
4200	Hyror		-2 000
4300	Inköp av tjänster		-23 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- övrigt	-600	-5 600
3000	Inkomster av verksamheten		56 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		9 300
	Nettoanslagsbehov		**-421 000**

38./48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	1 446 382	1 189 000	1 160 000	-2,4%	-19,8%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-19 034 639	-19 881 000	-19 336 000	-2,7%	1,6%
Överföringsutgifter	-1 207 965	-1 270 000	-1 300 000	2,4%	7,6%
Realinvesteringsutgifter	-1 351 781	-3 413 000	-4 620 000	35,4%	241,8%
Lån och övriga finansinve-steringar					
Summa utgifter	-21 594 385	-24 564 000	-25 256 000	2,8%	17,0%
Anslag netto	-20 148 004	-23 375 000	-24 096 000	3,1%	19,6%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-429 148	-656 000	-662 000	0,9%	54,3%
Övrig trafik	-1 283 490	-1 265 000	-1 250 000	-1,2%	-2,6%
Sjötrafiken	-13 050 746	-13 480 000	-15 000 000	11,3%	14,9%
Kostnader för väghållning	-6 831 002	-9 163 000	-8 080 000	-11,8%	18,3%
Vägunderhållsverksamhet			0		
Projekteringsverksamhet			-264 000		
Summa	-21 594 385	-24 564 000	-25 256 000	2,8%	17,0%

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	49 003	43 000	46 000
Konsumtionsutgifter	-429 148	-656 000	-662 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-429 148	-656 000	-662 000
Anslag netto	-380 145	-613 000	-616 000

Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett totalekonomiskt försvarbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete skall ske med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan.

Trafikavdelningens organisation skall fortsättningsvis utvecklas genom tydliggörande av skillnader mellan beställar- och utförarfunktionerna med en smidigare och effektivare verksamhet som mål. Förvaltningens roll som serviceinrättning i allmänhetens tjänst betonas.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudled 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:
640 km lands- och bygdevägar
57 km gång- och cykelvägar inkl. belagda vägrenar

Lemströms kanal jämte svängbro
39 broar
Kumlinge flygfält
10 helikopterplattor
8 linstyrda färjor, varav 1 färja på driftsentreprenad och 2 färjor i reserv
8 frigående färjor, varav 2 färjor i kompletterande trafik
3 privata färjor, på totalentreprenad
2 förbindelsebåtar
3 oljebekämpningsfarkoster
25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 269 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

Inkomster

38.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
49 002,80	43 000	46 000

Föreslås en inkomst om 46.000 euro. Av detta avser 36.000 euro inkomst från social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, som årligen erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna.

En inkomst om 2.000 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt 36 § 5 momentet körkortslagen för landskapet Åland (79/1991, ändr. 47/2000).

Som inkomst av trafikavdelningens myndighetsbeslut beräknas 8.000 euro inflyta.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	46 000
	Totalt	**46 000**

Utgifter

48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-429 147,58	-566 000	-637 000
(t.a. -143 458,56)		

Föreslås ett anslag om 637.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av den inom trafikförvaltningen verksamma personalen enligt bilaga 5**.**

Föreslås att en tjänst som projekteringsingenjör och en tjänst som ritare överförs från projekteringsenheten till förvaltningen för att förstärka beställarfunktionen, då beställar- och utförarfunktionerna åtskiljs.

Föreslås därtill att tjänstebenämningarna ersätts med projektingenjör och projekt-

assistent. Förändringen medför ej några merkostnader.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets information och allmänna kostnader. En ökning av delanslaget med 20.000 euro har gjorts för informationsinsatser med anledning av att trafiksäkerheten kommer att prioriteras under år 2006. En del av anslaget kan användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete med mera. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	9	9	11 *

*2 tjänster överförda från moment 48.32.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-531 500	
	- personalkostnadsersättningar	0	-531 500
4100	Material och förnödenheter		-8 500
4300	Inköp av tjänster		-65 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-30 000	
	- representation	-2 000	-32 000
	Anslagsbehov		**-637 000**

48.01.05. Utredningar (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-90 000	-25 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 25.000 euro att användas för utredningar som beställs och utförs i första hand av projekteringsenheten.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-25 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	281 680		
Konsumtionsutgifter	-69 865	-45 000	-50 000
Överföringsutgifter	-1 206 134	-1 220 000	-1 200 000
Investeringsutgifter	-7 491		
Summa utgifter	-1 283 490	-1 265 000	-1 250 000
Anslag netto	-1 001 809	-1 265 000	-1 250 000

Ramen för år 2006 medger i stort dagens verksamhetsnivå. Flygtrafiken upprätthålls på kommersiell basis. Landskapsregeringens målsättning är att det skall finnas fungerande flygtrafik till både Sverige och Finland.

Omfattningen av busskollektivtrafiken hålls på nuvarande nivå. Ett förslag till ändring av systemet så att busstrafiken kan upphandlas under konkurrens kom-

mer att läggas fram under början av år 2006.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. enligt direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets oljeskyddsdelegation samt ledningen för landskapsregeringens oljeskydd.

Inkomster

38.10.04. Inkomster av oljesanering

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
281 680,38	0	0

Ingen inkomst föreslås för år 2006.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	0

Ingen inkomst föreslås för år 2006.

Utgifter

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-69 864,51	-45 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och det nya oljeskyddslagret.

Oljeskyddslagret färdigställdes under våren 2005, dess driftskostnader beräknas till 2.000 euro/år. Nyanskaffning av oljebekämpningsförbrukningsmaterial belastar momentet med ytterligare 3.000 euro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst		-3 600
4100	Material och förnödenheter		-20 000
4300	Inköp av tjänster		-25 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 300	
	- representation	-100	-1 400
	Anslagsbehov		**-50 000**

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 206 133,93	-1 100 000	-1 200 000
	tb -120 000	

Arbetet med utarbetande av förslag till ändring av systemet, med syfte att möj-

liggöra upphandling av busskollektivtrafiken under konkurrens från och med år 2007, fortgår. Samtidigt ses avgifterna över.

Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabellerna och biljettpriserna och avgifter för månadskort. Busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna.

Det är trafikidkarens/entreprenörens skyldighet att föra statistik över trafiken och använda ett av landskapsregeringen godkänt biljettredovisningssystem.

Enligt nu gällande avtal behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs samt erhåller ett stöd om 0,83 euro per redovisad turlistad kilometer beräknad till 820.000 km. Bussturerna om ca 95.000 km i anslutning till färjtrafiken på Eckerö, Berghamn ersätts med 50 % av understödsbeloppet (0,415 euro per kilometer) enligt särskilt avtal med trafikidkaren.

Av anslaget beräknas 40.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar bedrivas. Därtill ingår 34.000 euro för understöd för extra trafik.

Kostnaderna för skolkorten beräknas uppgå till 405.000 euro.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-1 200 000
	Anslagsbehov	**-1 200 000**

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

48.10.74. Uppförande av oljeskyddslager (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-7 491,41	0	

Momentet utgår.

48.20. SJÖTRAFIKEN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	716 885	725 000	740 000
Konsumtionsutgifter	-13 050 746	-13 480 000	-14 000 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-1 000 000
Summa utgifter	-13 050 746	-13 480 000	-15 000 000
Anslag netto	-12 333 861	-12 755 000	-14 260 000

Sjötrafikenheten ombesörjer trafik med frigående färjor på nedannämnda linjer enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor. Dessutom utbetalas stöd för varutransporter till skärgården. Utredningar över möjliga förkortningar av rutter samt andra kostnadsinbesparande åtgärder fortsätter under år 2006.

Verksamheten upprätthålls i stort på samma nivå som år 2005. Turlistan för perioden 2005 - 2007 har fastställts, förutsatt att medel beviljas i årsbudget. En fortsatt utbyggnad av kortrutt prioriteras.

Uppdelningen av verksamheten i beställare och utförare utvecklas. För att genomföra detta samt för att förbereda en möjlig ombildning till affärsverk eller bolag görs därför vissa budgetmässiga överföringar till beställarsidan. En första delfinansiering till en ny färja tas upp. Ett nytt bokningsprogram kommer att ha tagits i bruk. Avgifterna ses över.

En utbyggnad av fullständigt kortruttssystem på norra och södra linjen kräver omfattande investeringar som inte kan åstadkommas på några få år. Därför görs årliga och kontinuerliga delinvesteringar så att alla projekt passar in i det framtida helhetskonceptet.

Ett klargörande om EU:s direktiv om färjors läckstabilitet och dess betydelse för landskapets färjflotta har inte kunnat uppnås än.

Norra linjen

Sträcka: Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	107.439	125.452	112.248
- fordon	39.687	53.434	49.582
Fartyg:	m/s Alfågeln		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka: Asterholma-Lappo-Torsholma

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	19.328	10.431	11.891
- fordon	3.816	4.570	5.536
Fartyg:	m/s Spoven		
Driftsform:	Totalentreprenad		

Sträcka: Åva-Jurmo (trafiken inleddes 1.9.2001)

Trafikvolym:	2002	2003	2004
- passagerare	20.107	19.656	20.375
- fordon	9.229	7.687	9.007
Fartyg:	m/s Doppingen		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka: Osnäs-Åva

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	94.156	116.580	92.038
- fordon	28.413	42.340	35.756
Fartyg:	m/s Viggen		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka: Enklinge-Kumlinge (trafiken inleddes år 1999)

Trafikvolym:	2002	2003	2004
- passagerare	9.632	8.279	9.196
- fordon	4.797	3.811	4.601

Fartyg: m/s Frida II
Driftsform: Total entreprenad

Tvärgående linjen
Sträcka: Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	15.638	17.516	24.235
- fordon	7.734	8.324	12.934

Fartyg: m/s Grisslan
Driftsform: Egen regi

Södra linjen
Sträcka: Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdö-Kökar-Galtby

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	98.872	102.858	114.650
- fordon	32.500	41.103	42.542

Fartyg: m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Ejdern 15.6 - 15.8
Driftsform: Egen regi

Föglölinjen
Sträcka: Svinö-Degerby

Trafikvolym:	1994	1999	2004
- passagerare	163.001	175.544	181.203
- fordon	78.471	88.288	98.926

Fartyg: m/s Knipan, m/s Lotta II
Driftsform: Egen regi och totalentreprenad

Under år 2006 har driftsutgifterna beräknats fördela sig enligt nedantstående sammanställning. Anslag för driftsutgifterna upptas under moment 48.20.20. förutom vad gäller underhålls- och reservdelsutgifter som upptas under moment 48.20.21. Uppdelningen har gjorts för att tydliggöra utförar-/beställarrollen.

Linje	**Fartyg**	**Löner**	**Bränsle**	**Underhåll**	**Övrigt**	**Totalt**	
Norra linjen	m/s Alfågeln	1 584	846	211	134	**2 775**	
	m/s Viggen	938	395	91	145	**1 569**	
	m/s Doppingen	400	42	23	22	**487**	
	Upphyrning av tonnage				790	**790**	
	Övrigt				25	**25**	**5 646**
Tvärgående linjen	m/s Grisslan	478	193	69	59	**799**	
	Övrigt				3	**3**	**802**
Södra linjen	m/s Gudingen	1 256	507	177	80	**2 020**	
	m/s Skiftet	1 289	478	217	85	**2 069**	
	m/s Ejdern	100	58	124	39	**321**	
	Övrigt				22	**22**	**4 432**
Föglö linjen	m/s Knipan	1 126	497	183	65	**1 871**	
	Upphyrning av tonnage				69	**69**	

Linje	Fartyg	Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt	
	Övrigt	58			9	**67**	**2 007**
Ofördelat färjor		161		64	30	**255**	
	m/s Ejdern	100	137	22	10	**269**	**524**
Trafikbåtar *)		40	7	17	47	**111**	**111**
Ålandstrafiken		140		2	121	**263**	**263**
Varutransporter					215	**215**	**215**
		7 670	**3 160**	**1 208**	**1 970**	**14 000**	**14 000**

*) Kostnader för m/s Tärnan, m/s Gåsö I, m/s Skrakan och m/s Prackan, passagerarbåtstrafik samt svävare och hydrokoptrar.

Inkomster

38.20.20. Sjötrafiken - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
716 884,86	725 000	740 000

Föreslås en inkomst om 740.000 euro. Under momentet upptas även smärre inkomster vid Ålandstrafiken.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	730 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	10 000
	Totalt	**740 000**

Utgifter

48.20.20. Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-13 050 746,33	-13 600 000	-12 800 000
	tb 120 000	

(t.a. -36 959,00)

Föreslås ett anslag om 12.800.000 euro för upprätthållande av trafik med frigående färjor på de i kapitelmotiveringen nämnda linjerna. Anslaget har dimensionerats utgående från fastslagen turlista för perioden 2005 - 2007. Minskningen av anslaget föranleds av att utgifter för reparation och underhåll av färjor upptas under moment 48.20.21.

Anslaget för personalutgifter avser förutom färjpersonalen även den landbaserade personalen inklusive Ålandstrafiken enligt bilaga 5.

Transport av bränsle klass I och II utförs på för ändamålet reserverade turer där antalet passagerare är begränsat och bokning inte tillåts. Ytterligare transport av bränsle samt annat farligt gods utförs i mån av möjlighet och till självkostnadspris.

Bunkerpriset antas under år 2006 ligga på i medeltal 0,46 euro per liter netto.

Varje färja tas ur trafik två till tre veckor per år för dockning och översyn enligt

uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden av i första hand eget ersättande tonnage.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	4	4	4
Tillfälliga tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	110	114	111

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-163 314	
	- tillfälliga tjänster	-133 433	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-7 403 053	
	- personalkostnadsersättningar	30 000	-7 669 800
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	-3 160 000	
	- övrigt	-249 300	-3 409 300
4200	Hyror		-28 700
4300	Inköp av tjänster		
	- övriga externa tjänster	-1 285 000	
	- varutransporter till skärgården	-215 000	
	- försäkringar	-140 700	-1 640 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 900	
	- representation	-1 600	
	- användarrättigheter	-34 000	
	- skadeersättningar	-8 000	
	- övrigt	-6 000	-51 500
	Anslagsbehov		**-12 800 000**

48.20.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-1 200 000

Momentet nytt.
Anslag för motsvarande utgifter upptogs under moment 48.20.20 i budgeten för år 2005.

Föreslås ett anslag om 1.200.000 euro för underhåll och reparation av färjor. Den planerade fördelningen av anslaget framkommer av tabellen i kapitelmotiveringen.

Varje färja tas ur trafik två till tre veckor per år för dockning och översyn enligt uppgjort schema.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-274 000
4300	Inköp av tjänster	-926 000
	Anslagsbehov	**-1 200 000**

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	0	-1 000 000

På basis av under tidigare år budgeterade anslag har en ny färja planerats och projekterats. Landskapsregeringen avser att under år 2006 slutföra den tekniska planeringen, inbegära anbud och inleda kontraktsförhandlingar varför under momentet föreslås ett delanslag om 1.000.000 euro. Anslag för den resterande delen av den beräknade totalkostnaden om 11.000.000 euro upptas under åren 2007 - 2008.

Dispositionsplan:

1125	Färjor och övriga vattenfarkoster	-1 000 000
	Anslagsbehov	**-1 000 000**

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	350 497	387 000	120 000
Konsumtionsutgifter	-5 484 880	-5 700 000	-4 360 000
Överföringsutgifter	-1 831	-50 000	-100 000
Investeringsutgifter	-1 344 290	-3 413 000	-3 620 000
Summa utgifter	-6 831 002	-9 163 000	-8 080 000
Anslag netto	-6 480 504	-8 776 000	-7 960 000

Rubriken ändrad.
Trafikförvaltningen har inför budgetåret 2006 såsom beställare övertagit ansvaret för vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna handhas av endera vägunderhållsenheten eller privata aktörer utifrån beställarens anvisningar.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, linfärjor, flygfält, helikopterplattor, grunda farleder samt färjfästen, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten samt understöd till kommunalvägar.

Anslagen har dimensionerats så att i stort sett 2005 års nivå på verksamheten kan upprätthållas. Flere delar av produktionen kan konkurrensutsättas efterhand som personalstyrkan minskar genom naturlig avgång.

En upphandling av vintervägunderhåll har genomförts under år 2005 och en större andel av de utbjudna områdena kommer att skötas av privata entreprenörer.

Bidragsnivåerna för kommunalvägar höjs. En ny upphandling av skötseln av grunda farleder kommer att genomföras inför år 2006.

Färjstatistik för linfärjorna

Björkö-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	17.189	15.435	14.378
- fordon	10.089	10.309	9.565
Driftsform:	Vägunderhållsenheten/privat regi		

Embarsunds-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	60.057	63.458	70.404
- fordon	35.582	38.278	42.184
Driftsform:	Vägunderhållsenheten		

Seglinge-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	32.841	36.135	32.982
- fordon	17.951	18.789	18.888
Driftsform:	Vägunderhållsenheten		

Simskäla-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	21.127	33.362	34.437
- fordon	11.379	18.963	19.730
Driftsform:	Vägunderhållsenheten		

Töftö-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	319.455	338.057	314.461
- fordon	172.363	195.075	191.153
Driftsform:	Vägunderhållsenheten		

Ängösunds-linjen	1994	1999	2004
- passagerare	-	10.294	9.150
- fordon	-	6.100	6.047
Driftsform:	Driftsprivatiserad		

Inkomster

38.30.21. **Projekteringsenheten -verksamhetsinkomster**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
350 497,18	387 000	

Momentet utgår. Se även moment 38.32.20.

38.30.88. **Försäljning av fastighet**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		120 000

Momentet nytt.
Landskapsregeringen föreslår att fastigheterna Gunnarslund RNr 3:42 i Kattby, Hammarland (Kattby vägdepå) om 0,574 ha samt Sandåsen RNr 3:15 i Ingby, Jomala om 0,48 ha avyttras under året. Under momentet upptas en inkomst om totalt 120.000 euro.

Specifikation

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	
1122	Byggnader (minskning)	
3900	Verksamhetens övriga inkomster	120 000
	Totalt	**120 000**

48.30.20. **Vägar, broar, hamnar och linfärjor - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-5 130 984,92	-5 174 000	
	tb 0	

(t.a. -170 957,00)

Momentet utgår. Se även moment 48.31.20.

48.30.21. **Projekteringsenheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-286 559,41	-456 000	

(t.a. -108 951,04)

Momentet utgår. Se moment 48.32.20.

48.30.22. **Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-3 920 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 3.920.000 euro för inköp av drift och underhåll av vägar, linfärjor och maskiner varvid såväl vägunderhållsenheten vid trafikavdelningen som privata aktörer anlitas för produktionen av tjänsterna.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Servicearbeten och underhållsarbeten	-1.694.000 euro
Iståndsättning, upprustning	-147.000 euro
Drift av linfärjor	-1.978.000 euro
Drift och underhåll av Lemströms kanal	-85.000 euro
Drift och underhåll av flygfält och helikopterplattor	-16.000 euro
	-3.920.000 euro

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-3 920 000
	Anslagsbehov	**-3 920 000**

48.30.23. **Utgifter för underhåll av farleder**

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-67 336,01	-70 000	-70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro, för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken. Nuvarande avtal löper ut 28.2.2006, vilket betyder att ny upphandling genomförs i början av år 2006.

En del av anslaget kan användas för inspektioner och farledsundersökningar.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-70 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-370 000

Momentet nytt.
Anslag för motsvarande utgifter har i tidigare års budgeter upptagits under moment 48.30.20.

Föreslås ett anslag om 370.000 euro för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, hamnar och byggnader varvid den egna vägunderhållsenheten handhar produktionen där så är möjligt. Anslaget har beräknats utgående från följande fördelning:

Drift och underhåll av färjfästen och bryggor	-245.000 euro
Drift och underhåll av byggnader	-125.000 euro
	-370.000 euro

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-370 000
	Anslagsbehov	**-370 000**

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 831,37	-50 000	-100 000

Med hänvisning till 19 § LL om kommunalvägar (16/1964) föreslås ett anslag om 100.000 euro som bidrag för de nybyggnader, ombyggnader och nödvändiga grundförbättringar som kommunerna anhållit om eller föreslagit i sina planer för år 2006.

De bidragsberättigade byggkostnaderna för grundförbättringar föreslås höjda till 60 euro/meter och för nybyggnad till 70 euro/meter. Landskapsregeringen besluter om bidragsprocenten baserad på den bidragsberättigade byggkostnaden.

Vid ny- och ombyggnad av kommunalväg skall planering och dimensionering ske enligt nuvarande och förväntad trafikbelastning. Svenska vägverkets normer ”projektering och byggande av enskilda vägar” skall iakttas vid projekteringen.

Inom ramen för anslaget kan bidrag beviljas för anläggande av gång- och cykelvägar med väsentlig betydelse för trafiksäkerheten i kommunen. Den högsta bidragsberättigade byggkostnaden per meter gång- och cykelväg föreslås vara högst 40 euro/meter.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-100 000
	Anslagsbehov	**-100 000**

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-8 284,56	0	0

Föreslås detta år inget anslag.

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-1 336 005,23	-3 413 000	-3 620 000

För vägbyggnads- och vägförbättringsprojekt samt för broar, hamnar, färjfästen, bryggor, farleder och muddringar föreslås ett investeringsanslag om 3.620.000 euro enligt nedanstående fördelning. I anslaget har medel för byggande beaktats enbart för projekt med fastställd vägplan i de fall sådan behövs.

Vid ny- och ombyggnad av vägar skall största möjliga hänsyn tas till kultur- och naturintressena samt att utforma vägmiljön så trafiksäker som möjligt.

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2006 (1.000 €)	Plan 2007 (1.000 €)	Plan 2008 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 1						
Sviby bro och bank	227	283				510
Västra utfarten projektering			50			50
Västra utfarten ombyggnad					300	300
Näfsby-Gölby Lv. 40 projekt		10			20	30
Marsunds gamla bro, rivning	100				550	650
Öra-Överby	30			380	620	1 030
Överby-Böle	25		210	480		715
Böle-Storby	20	192	430			642
Käringsundsvägen g/c bana	10				90	100
Trafikområde 2						
Östra utfarten fil mot Lv. 3		120	130			250
Östra utfarten projektering	20	40				60
Östra utfarten ombyggnad				400	400	800
Korsningsområde, Dalbo	521					521
Korsningsområden, Spar-hallen/Kantarellen o. Sviby	803					803
Kvarnbo-Haraldsby Lv. 50		100	250	200	350	900
Kastelholm-Tranvik vs (3,7 km)	15		250	820		1 085
Tranvik vs-Finby (2,3 km)	20			300	430	750
Finby vs-Prästö inkl. ny bro			80	20	2 490	2 590
Hummelviks färjfäste (ff)					357	357
Kumlinge skola - vägstation					150	150
Kumlinge ff breddning ramp	30					30
Kumlinge färjfäste, ny landramp			300			300
Enklinge ff, btg. kista		100				100
Djurholmsbron, ombyggn.	20				500	520

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2006 (1.000 €)	Plan 2007 (1.000 €)	Plan 2008 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 3						
GC-tunnel Nabben	17		170			187
Anslutning Kalmarnäs m.m.		50				50
Planering och projektering om-byggnad ansl. Kalmarnäs o. lv. 3			180	220		400
Svinö-Klemetsby	180	595				775
Klemetsby-Långnäs	30	300	350			680
Ny färjramp Långnäs	120	40				160
Föglö kortrutt	84					84
Sottunga ff och farled	10		330			340
Sottunga br. - butiken, proj.		20				20
Harparnäs ff	504	520				1 024
Överboda-Karlby (2,2 km)					300	300
Hamnö, ny bro			80			80
Degerby tullbrygga					160	160
Trafikområde 4						
Övrigt						
Gång- och cykelleder längs befintliga vägar	20	10	10	10	10	60
Grundförbättring av glesbygdsvägar	215	350	260	260	260	1 345
Beläggningskostnader	600	600	600	600	650	3 050
Trafiksäkerhetsåtgärder	175	100	100	100	120	595
Upprätthållande av vägregister, trafikräkningssystem m.m.	30	25	25	25	25	130
Vägförrättningar och markinlösen mm.	140	120	120	120	140	640
Dispositionsmedel	45	45	45	45	45	225
Sammanlagt	4 011	3 620	3 970	3 980	7 967	23 548

Trafikområde 1

Anslag upptas för fortsatt projektering för ombyggnad och förbättring av framkomligheten och trafiksäkerheten på huvudväg 1. Ombyggnadsarbetena för landsväg 1 genom Eckerö med början från Storby mot Marsund planeras påbörjade hösten 2006. Uppmärksamhet ägnas speciellt den lätta trafiken med en separat gång- och cykelväg.

Ombyggnaden av sträckan Västra sjukhusrondellen - Flygfältsvägen färdigställs under år 2006.

Trafikområde 2

De föreslagna anslagen för Östra utfarten gäller dels projektering för vägplaner för en separat fil mot Lemland och en plan för resterande del av utfarten. Byggnadsarbetena för ”Lemlandsfilen” planeras starta till hösten 2006.

Vägplan utställs för landsväg 50 på sträckan Kvarnbo – Haraldsby. Ombyggna-

den planeras att starta hösten 2006.

Trafikområde 3

Anslag upptas för fortsatt ombyggnad av huvudväg 3 mellan Mariehamn och Långnäs. Åtgärderna förbättrar framkomligheten och ökar trafiksäkerheten speciellt för den lätta trafiken.

Planeringsmedel upptas för ombyggnad av landsväg 3 vid Kalmarnäs vägkorsning.

Om- och nybyggnaden av vägen mellan Svinö vägskäl och Klemetsby färdigställs och planerad start för sista etappen på landsväg 3 Klemetsby - Långnäs är augusti 2006.

Projekteringsarbete för planerad förbättring av landsvägen från Sottunga färjfäste och till butiken utförs.

Byggande av nytt färjfäste i Harparnäs startar under år 2006.

Trafikområde 4

Trafikområde 4 berörs inte av de planerade åtgärderna.

Övrigt

Satsningen på att grundförbättra och belägga glesbygdsvägar fortsätter. Investeringsanslagen satsas främst på säkra och funktionella trafiklösningar längs huvudlederna. För skärgårdstrafiken görs satsningar i färjfästen och hamnområden.

Anslag för trafiksäkerhetsåtgärder används för förbättring av vissa trafiklösningar längs speciellt våra huvudvägar.

Beläggningsanslaget ökar då ombeläggningarna har överförts till investeringsanslaget.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	-3 620 000
	Anslagsbehov	**-3 620 000**

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	0	0	0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Kapitlet nytt. Se även kapitel 48.30.
Vägunderhållsenheten handhar skötseln av lands- och bygdevägar, underhållet av broar och färjfästen samt driften av linfärjorna utifrån beställarens anvisningar. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Enheten anlitar även privata underleverantörer för

vissa uppdrag. Verksamheten är nettobudgeterad sedan år 2002.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö samt en vägdepå i Kattby, vilken föreslås avyttras under år 2006, se moment 38.30.88. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med landsväg har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		0

Momentet nytt. Se även moment 48.30.20.

Inför budgetåret 2006 har ansvaret för vägunderhåll jämte drift och underhåll av färjfästen, bryggor och byggnader överförts till beställaren, varvid produktionen av tjänsterna fortsättningsvis handhas av vägunderhållsenheten.

Föreslås ett nettoanslag för drift och underhåll av vägar, broar, hamnar, flygfält och helikopterplattor samt linstyrda färjor. Föreslås med stöd av 8 § LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) att de beräknade inkomsterna om 4.012.000 euro från produktionsverksamheten, hyreslägenheterna, hangaren vid flygfältet samt arbeten utförda åt kommuner och privata fortsättningsvis direkt gottskrives momentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att den vakanta tjänsten som brovakt indras. Motsvarande funktion sköts numera genom arbetsavtal.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	6	6	5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	63	59	56
- bisyssla	5	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-239 751	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-2 315 049	
	- personalkostnadsersättningar	10 000	-2 544 800
4100	Material och förnödenheter		-573 000
4200	Hyror		-178 000
4300	Inköp av tjänster		-573 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-42 000	
	- övrigt	-1 200	-43 200
1125	Maskiner och inventarier		-100 000
3000	Inkomster av verksamheten		4 012 000
	Nettoanslagsbehov		**0**

48.32. PROJEKTERINGSVERKSAMHET

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			210 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-264 000
Summa utgifter	0	0	-264 000
Anslag netto	0	0	-54 000

Kapitlet nytt. Se även kapitel 48.30.
Projekteringsenheten utför väg- och andra projekteringar såväl internt för trafikavdelningen som externt åt kommunerna.

Under år 2006 kommer omfattningen av den egna projekteringsverksamheten, i överensstämmelse med budgeten för år 2005, att ha minskat med två tjänster. Se även moment 48.01.01.

Inkomster

38.32.20. Projekteringsenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		210 000

Momentet nytt. Se även moment 38.30.21.
Föreslås en inkomst om 210.000 euro för projekterings- och utredningsuppdrag som utförs internt för trafikavdelningen samt externt för kommuner och andra uppdragsgivare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	210 000
	Totalt	**210 000**

Utgifter

48.32.20. Projekteringsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-264 000
		(t.a. -64 000)

Momentet nytt. Se även moment 48.30.21.
Med beaktande av outnyttjade anslag om 64.000 euro under moment 48.30.21 från tidigare år föreslås ett anslag om 264.000 euro. Projekteringsenheten utför väg- och andra planeringsuppdrag internt för trafikavdelningen och för kommunerna externt. Dessutom utförs en del uppdrag åt entreprenörer och privata beställare.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I överensstämmelse med den process som inleddes genom budgeten för år 2005 minskas projekteringsenheten med två tjänster. En arbetstagare har härutöver erbjudits och prövar på ett annat jobb inom avdelningen.

Två tjänster föreslås överförda till trafikförvaltningen för att där förstärka bestäl-

larfunktionen. Se även moment 48.01.01.

Ifall tidvisa toppar i arbetet uppstår, avses de skötas genom inköp av tjänster eller kortare projektanställningar.

	År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster	6	6	4 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	2

*2 tjänster överförda till moment 48.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-195 466	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-92 534	
	- personalkostnadsersättningar	0	-288 000
4100	Material och förnödenheter		-8 000
4200	Hyror		-5 500
4300	Inköp av tjänster		-6 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-7 000
1112	Immateriella rättigheter		-13 500
	Anslagsbehov		**-328 000**
	Användning av tidigare års anslag		64 000
	Förslag		**-264 000**

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	48 316	34 000	44 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	48 316	34 000	44 000

Verkstaden utför reparationer i första hand för trafikavdelningens egna färjor, hamnanläggningar, arbetsfordon och arbetsmaskiner.

Lagret sköter upplagringen av förbrukningsmaterial och reservdelar. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

I uppgifterna ingår även skötsel av Möckelö hamn som i första hand är till för trafikavdelningens behov då färjor är upplagda för översyner. Under de tider hamnen inte är upptagen av trafikavdelningens verksamheter kan utomstående fartyg lägga till och skall då följa den fastslagna hamnordningen. Verksamheten finansieras av hamnavgifter.

I budgetförslaget har landskapsregeringen utgått från i stort sett oförändrad verksamhet som fortsättningsvis är nettobudgeterad. Verksamheten skall generera ett överskott motsvarande kapitalkostnaderna.

Verkstaden och lagrets kapacitet utnyttjas enligt följande uppdelning:

Skärgårdstrafiken	35 %
Vägunderhållet	50 %
Övriga	15 %

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
48 316,42	34 000	44 000

Föreslås en nettoinkomst om 44.000 euro. Nivån på inkomsten är beräknad utgående från att muddringen av Möckelö hamn har förverkligats under år 2005 och hamnordning har kunnat fastställas. Överskjutande inkomster kan användas till investeringar i maskiner och utrustning. Investeringar i ny verkstadsapparatur är nödvändigt då den tekniska utvecklingen av maskiner och utrustning kräver specialapparatur.

Enligt 8 § LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) är verkstaden och lagret nettobudgeterade vilket föreslås fortgå även år 2006. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2004	År 2005	År 2006
Inrättade tjänster		3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande		14	16	16

Specifikation:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-118 313	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-479 687	
	- personalkostnadsersättningar	3 000	-595 000
4100	Material och förnödenheter		-116 000
4300	Inköp av tjänster		-39 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-4 000
3000	Inkomster av verksamheten		798 700
	Nettoinkomst		**44 000**

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Summa inkomster	205 139 045	207 611 000	219 495 000	5,7%	7,0%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-6 818 234	-8 312 000	-16 992 000	104,4%	149,2%
Summa utgifter	-6 818 234	-8 312 000	-16 992 000	104,4%	149,2%
Anslag netto	198 320 810	199 299 000	202 503 000	1,6%	2,1%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	3 362 335	2 386 000	2 845 000	19,2%	-15,4%
Skatter och inkomster av skattenatur	185 108 661	192 272 000	197 650 000	2,8%	6,8%
Extra anslag	2 100 000				
Återbetalade lån	5 259 483	4 475 000	4 000 000	-10,6%	-23,9%
Upptagna lån		2 500 000	2 500 000	0,0%	
Återförda anslag	9 308 567	2 200 000	2 500 000	13,6%	-73,1%
Budgetöverskott		3 778 000	10 000 000	164,7%	
Summa	205 139 045	207 611 000	219 495 000	5,7%	7,0%

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006	Förändring 2005-2006	Förändring 2004-2006
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-1 113 957	-1 300 000	-1 250 000	-3,8%	12,2%
Återförda anslag	-12 287	-150 000	-150 000	0,0%	1120,8%
Utjämningsfond		-3 778 000	-10 000 000		
Överföringar mellan olika budgetår	-5 691 990	-3 084 000	-5 592 000	81,3%	-1,8%
Summa	-6 818 234	-8 312 000	-16 992 000	104,4%	149,2%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	3 362 335	2 386 000	2 845 000
Övriga utgifter	-1 113 957	-1 300 000	-1 250 000
Summa utgifter	-1 113 957	-1 300 000	-1 250 000
Anslag netto	2 248 377	1 086 000	1 595 000

Inkomster

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 439 065,58	1 325 000	1 300 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.300.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 300 000
	Totalt	**1 300 000**

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 780 008,15	1 000 000	1 500 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 1.500.000 euro.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 500 000
	Totalt	**1 500 000**

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
67 462,96	36 000	44 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 44.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	44 000
	Totalt	**44 000**

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
75 797,98	25 000	1 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.000 euro upptaget. Minskningen föranleds av att aktieinnehavet i Chips Abp avyttrats.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-195 052,15	-350 000	-300 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 300.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-300 000
	Anslagsbehov	**-300 000**

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-918 905,20	-950 000	-950 000

Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

Dispositionsplan:

2411	Lån	-950 000
	Anslagsbehov	**-950 000**

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	185 108 661	192 272 000	197 650 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	185 108 661	192 272 000	197 650 000

Inkomster

39.10.90. Avräkningsbelopp

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
165 275 918,62	168 000 000	174 000 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2006 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 174.000.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	174 000 000
	Totalt	**174 000 000**

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
16 652 173,00	20 000 000 tb 997 000	19 500 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 19.500.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2004.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	19 500 000
	Totalt	**19 500 000**

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
2 621 307,62	2 700 000	3 500 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 3.500.000 euro under momentet.

Specifikation:

9103	Återbäring av lotteriskatt	3 500 000
	Totalt	**3 500 000**

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
559 261,53	575 000	650 000

Inkomsterna är avgifter enligt LL om apoteksavgift (6/1947, ändr. 24/1984 och 44/2002).

Specifikation:

9104	Apoteksavgifter	650 000
	Totalt	**650 000**

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	5 259 483	4 475 000	4 000 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	5 259 483	4 475 000	4 000 000

Inkomster

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
5 259 482,62	4 475 000	4 000 000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 4.000.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot ingår i beloppet.

Specifikation:

1541	Lånefordringar	4 000 000
	Totalt	**4 000 000**

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		2 500 000	2 500 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	2 500 000	2 500 000

Inkomster

39.30.87. Regionallån

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00	2 500 000	2 500 000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 2.500.000 euro upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

2400	Lån	2 500 000
	Totalt	**2 500 000**

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
0,00		0

Föreslås ingen inkomst. Se moment 49.98.99.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster	9 308 567	2 200 000	2 500 000
Övriga utgifter	-12 287	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-12 287	-150 000	-150 000
Anslag netto	9 296 280	2 050 000	2 350 000

Inkomster

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
8 208 986,16	1 700 000	2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	2 000 000
	Totalt	**2 000 000)**

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
1 099 580,35	500 000	500 000

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås en inkomst om 500.000 euro.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	500 000
	Totalt	**500 000)**

Utgifter

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-12 286,54	-150 000	-150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000)**

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster			
Övriga utgifter		-3 778 000	-10 000 000
Summa utgifter	0	-3 778 000	-10 000 000
Anslag netto	0	-3 778 000	-10 000 000

49.95.90. Överföring till utjämningsfond

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		-10 000 000
	tb -3 778 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 10.000.000 euro för överföring till utjämningsfonden varefter det totalt finns 27,2 miljoner euro i fonden. Avsikten med förslaget är att skapa bättre utrymme för att möta eventuella sänkningar i nivån för avräkningsbeloppet och skattegottgörelsen.

Dispositionsplan:

9450	Ökning av utjämningsfond	-10 000 000
	Anslagsbehov	**-10 000 000**

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2004	Budget 2005 (inkl. I tb)	Förslag 2006
Inkomster		3 778 000	10 000 000
Övriga utgifter	-5 691 990	-3 084 000	-5 592 000
Summa utgifter	-5 691 990	-3 084 000	-5 592 000
Anslag netto	-5 691 990	694 000	4 408 000

Inkomster

39.98.99. Föregående års överskott

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
		10 000 000
	tb 3 778 000	

Utgående från beräkningar hösten 2005 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett överskott om ca 10 miljoner euro i bokslutet för år 2005.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	10 000 000
	Totalt	**10 000 000)**

Utgifter

49.98.98. Föregående års underskott

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
-5 691 990,39	0	0

Utgående från beräkningar hösten 2005 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett överskott i bokslutet för år 2005. Med beaktande av ovanstående föreslås inget anslag. Se moment 39.98.99.

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 2004	Budget 2005	Förslag
	-974 000	-5 592 000
	tb -2 110 000	

För balansering av föreliggande förslag till budget för år 2006 föreslås ett anslag om 5.592.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	-5 592 000
	Anslagsbehov	**-5 592 000)**

Bilaga 1.

Ålands landskapsregering

PRELIMINÄR PLAN FÖR SOCIALVÅRDEN

2006 - 2010

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I INLEDNING 4

1. Allmänt 4

2. Planens uppställning 4

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL 5

1. Allmänt 5

2. Planering och ledning 5

3. Övervakning och tillsyn 6

III CENTRALA MÅL OCH VERKSAMHETSPRINCIPER 7

1. Övergripande mål 7

2. Social trygghet 7

3. Förebyggande arbete 8
3.1. Planering och styrning 8
3.2. Boende 9
3.3. Stödande av barns harmoniska utveckling och uppväxt 10
3.4. Utveckling av servicestrukturen och servicen 10

IV SOCIALVÅRDEN I KOMMUNERNA 13

1. Ansvaret för ordnandet av socialvården 13

2. Organisationen av verksamheten 13

3. Avgiftspolitik 13

4. Data-, statistik- och uppföljningssystem 14

5. Klientens ställning och rättigheter 14

6. Kommunernas verksamhetsområden 15
6.1. Barnomsorg 15
6.2. Förundervisning 15
6.3. Fritidshemsverksamhet 15
6.4. Hemvårdsstöd 15
6.5. Barnskydd 15

6.6. Missbrukarvård 17
6.7. Äldreomsorg 17
6.8. Specialomsorg 17
6.9. Stöd för handikappade 18

7. Socialjour 18

V RESURSER 19

1. Drift 19

2. Personal 19

3. Anläggningsprojekt 19
3.1. Definition 19
3.2. Villkor för att erhålla landskapsandel 19
3.3. Förslag över anläggningsprojekt 19
3.4. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt 19
3.5. Fastställelse av anläggningsprojekt 20
3.6. Inkomna förslag över anläggningsprojekt 20

Plan för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2006 - 2010

Antagen i Mariehamn den 2005.

I INLEDNING

1. Allmänt

Enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (ÅFS 71/1993) skall landskapsregeringen årligen anta en plan - **socialvårdsplanen** - för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Socialvårdsplanen skall innehålla följande:

1. målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården
2. de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigande i speciallag
3. de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar
4. antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen
5. en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår
6. beloppet av minimikostnader för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt
7. en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt

2. Planens uppställning

I planen anges mål och anvisningar för socialvården och dess utvecklande i landskapet Åland under de kommande åren. Målen kompletteras i förekommande fall med åtgärdsrekommendationer. Målen och rekommendationerna riktar sig i första hand till kommunerna och är riktgivande till sin karaktär. Syftet är att bidra till utvecklandet av socialvården i landskapet, samt att stödja arbetet inom den sociala sektorn. Långsiktigt skall målen och rekommendationerna även underlätta en uppföljning och utvärdering av verksamheten.

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL

1. Allmänt

Socialvårdsbyrån vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning skall handlägga ärenden som gäller utkomstskydd, främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem.

Enligt socialvårdslagen (FFS 710/1982) respektive landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård (ÅFS 101/1995) ankommer den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården på landskapsregeringen.

2. Planering och ledning

Landskapsregeringen fullgör sin ledningsfunktion inom den sociala verksamheten bland annat genom att:

- ordnar erfarenhetsutbyten för tjänstemän verksamma inom socialvården
- följer och informerar om förändringar inom lagstiftningen
- ordnar viss utbildning och kompetensutveckling
- samordnar tillämpningen av regler och bestämmelser

Kommunernas efterfrågan av materiellt stöd och vägledning i verksamheten, särskilt inom individ- och familjeomsorgen, överskrider vida de resurser landskapsregeringen disponerar för ändamålet. Samtidigt konstateras att kommunernas sammanlagda personalresurser på det sociala området är relativt goda, men att den kommunala strukturen försvårar ett effektivt nyttjande av dessa resurser. En utredning med mål att åstadkomma ett effektivt nyttjande av samtliga resurser inom det sociala området på Åland bör genomföras.

Kommunerna har under Ålands kommunförbunds ledning påbörjat ett arbete som syftar till att i nätverksform utveckla ett mellankommunalt samarbete inom individ- och familjeomsorgen. Som ett led i detta arbete avser man att upprätta ett avtal mellan Mariehamns stad och Ålands kommunförbund för att möjliggöra att intresserade kommuner mot ersättning får tillgång till de tjänster som Mariehamns stad producerar inom individ- och familjeomsorgen. I första hand avses tjänster inom barnskyddet.

Landskapsregeringen avser att under år 2006 i samråd med berörda myndigheter utarbeta en konkret handlingsplan över hur personal inom kommuner och andra myndigheter skall förfara i ärenden inom barnskyddet.

Landskapsregeringen konstaterar att kommunernas kostnader för utkomststöd har ökat i mycket stor omfattning sedan år 2003. Några tydliga förändringar i lagstiftningen har inte skett. Orsakerna till kostnadsökningen är därför oklara. Landskapsregeringen avser att utreda orsakerna härtill inom ramen för ett eventuellt forskningsprojekt i samarbete med Åbo Akademi.

Ekonomisk rådgivning är en viktig förebyggande social verksamhet. Enligt lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning (FFS 713/2000) bör skuldrådgivningen i första hand ordnas så, att respektive kommun ingår ett uppdragsavtal med länsstyrelsen i vilken kommunen förbinder sig att ordna skuldrådgivningstjänster för dem som är bosatta i

kommunen. Verksamheten ersätts delvis av staten. I landskapet har skuldrådgivningen skötts av Ålands Kommunförbund med stöd av ett avtal med länsstyrelsen. Landskapsregeringen erfar att Ålands Kommunförbund överväger att säga upp avtalet med länsstyrelsen, med motiveringen bristande kostnadstäckning.

3. Övervakning och tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Syftet med tillsynen kan sammanfattas i följande punkter:

- Framåtsyftande
- Kvalitetshöjande
- Samordning av kommunal verksamhet i landskapet
- Skaffa underlag för utvecklingsarbete
- Lyfta fram brister i verksamheten
- Utgör en faktor vid bestämmandet av resurstilldelningen till kommunerna
- Observerar eventuellt resursöverskott inom vissa områden

Landskapsregeringen avser att påbörja en systematisk tillsynsverksamhet inom den sociala sektorn under år hösten 2006. Tillsynsverksamheten kommer att förberedas under hösten 2005 och våren 2006 genom en kartläggning av kommunernas verksamhet. Därigenom avser landskapsregeringen att inhämta fakta och information om verksamhetens omfattning och förekomsten av olika problem. Reglerna och systemet för tillsynen kommer att utarbetas i samråd med kommunerna.

Vision
Ett effektivt nyttjande av landskapsregeringens och kommunernas resurser inom det sociala området främjar en god socialvård för de enskilda människorna.

Mål
En ändamålsenlig lednings- och tillsynsverksamhet utvecklar kommunernas sociala verksamhet.

Rekommendation

1. *Kommunerna bör aktivt delta i utvecklandet av ett system för tillsynsverksamheten inom den sociala sektorn.*
2. *Kommunerna bör verka för att landskapsregeringen förses med relevant fakta och information om den sociala verksamheten inom ramen för tillsynsverksamheten.*
3. *Kommunerna bör aktivt medverka i landskapsregeringens utredning som syftar till att åstadkomma ett effektivt nyttjande av samtliga resurser inom det sociala området på Åland.*

III CENTRALA MÅL OCH VERKSAMHETSPRINCIPER

1. Övergripande mål

Landskapsregeringens övergripande målsättning för åren 2006-2010 är:

- förebygga och förhindra social utslagning
- främja befolkningens tillgång till likvärdig och trygg socialvård
- trygga kommunernas socialvårdsverksamhet

Vård och omsorg har hög prioritet vid fördelning av de ekonomiska resurserna.

Statistikcentralen i Finland avser att under år 2006 genomföra en omfattande utredning över invånarnas konsumtion. Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) för diskussioner med statistikcentralen i syfte att genomföra en fördjupad undersökning för landskapet. Om den genomförs kompletteras utredningen även med uppgifter om inkomstbildning, skatter, bidrag m.m. Resultatet av en sådan utredning kan presenteras under senare delen av år 2007. Utredningen skulle ge landskapsregeringen värdefull information och fakta, som kan utgöra grunden för en översyn av landskapets lagstiftning om bidrag och stöd inom det sociala området.

2. Social trygghet

En god social trygghet på alla plan är en förutsättning för ett modernt samhälle. I begreppet social trygghet ingår bl.a. förebyggande verksamhet, socialvårdstjänster av viss omfattning och kvalitet samt ett ekonomiskt skyddsnät i form av trygghet under sjukdom, arbetslöshet och ålderdom samt annat utkomstskydd. Enligt grundlagen garanteras därför alla som bor i landskapet vissa ekonomiska, sociala och kulturella grundläggande rättigheter. Landskapet och kommunerna skall tillförsäkra var och en dessa grundläggande rättigheter.

Syftet med den sociala tryggheten är att främja befolkningens hälsa och funktionsförmåga samt en sund arbets- och livsmiljö och att trygga en tillräcklig utkomst, social- och hälsovårdstjänster och social trygghet i livets alla skeden. Så gott som alla hushåll erhåller tidvis någon form av inkomstöverföring eller utnyttjar socialvårdstjänster.

Kommunerna har en viktig roll då det gäller att utveckla den sociala tryggheten. Social-tjänsterna och utkomstskyddet styrs med hjälp av lagstiftning. Tjänsterna finansieras huvudsakligen med skatter och landskapsandelar. Kostnaderna för utkomstskyddet täcks med avgifter som tas ut av arbetsgivare och de försäkrade samt med skattemedel.

Den kulturella mångfalden i landskapet har ökat och kommer att öka ytterligare i framtiden. Dels tar vi emot flyktingar och dels behöver vi viss invandring för att möta ett hotande underskott på arbetskraft. Landskapet och kommunerna har ett gemensamt intresse att effektivt förhindra allvarliga kulturella konflikter och främja en smidig integration i samhället av de nya etniska grupperna.

Mål

Kommunernas socialvårdstjänster skall ha god tillgänglighet för behövande och innehålla en tillräckligt hög kvalitet

3. Förebyggande arbete

3.1. Planering och styrning

Det viktigaste verktyget för att bekämpa social utslagning är förebyggande verksamhet. Skapande av gynnsamma miljöer och förebyggande åtgärder är både på kort och lång sikt det mest ekonomiska alternativet när det gäller att bevara befolkningens sociala välbefinnande och hälsa. Genom att satsa tillräckligt med resurser på planeringen och den förebyggande verksamheten kan man minska behovet av social- och hälsovårdstjänster och därmed undvika onödiga kostnader.

Grunden för god hälsa och social anpassning skapas under barn- och ungdomsåren. Det är därför viktigt att i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksamma eventuella symptom på otrygghet och störningar i barnens sociala utveckling. Förebyggande arbete för att hindra ungdomars missbruk av alkohol, tobak och narkotika är av särskilt stor betydelse.

Ett effektivt sätt att förebygga sociala problem hos barn och unga är att redan i planerings- och beslutsskedet göra en noggrann analys av hur olika alternativ kan tänkas påverka flickor och pojkar i olika åldrar och sedan väga in detta i besluten. Landskapsregeringen har för avsikt att utveckla en modell för en sådan *barnkonsekvensanalys* och implementera denna tankegång i olika förvaltningars beslutsfattande och verksamheter.

Kommunernas förebyggande alkohol- och narkotikapolitik omfattar bl.a. att se till att missbrukarvården har relevant innehåll och omfattning, att man utarbetar handlingsplaner för akuta insatser så att behandling kan sättas in direkt då missbrukaren är motiverad samt att eftervården stärkas och utvecklas.

Exempel på preventiva åtgärder för att begränsa alkohol- och narkotikamissbruk är att engagerat arbeta för att förändra attityder i samhället genom att satsa på information framförallt till föräldrar. Föräldrarna är en betydelsefull resurs och bör få stöd för att kunna sätta gränser för sina barn i fråga om rusmedel. Vidare bör man fortsättningsvis vidta åtgärder för att begränsad tillgänglighet av droger samt att satsa resurser på kompetensutveckling av personalen. En plan för drogundervisningen i grundskolorna för årskurs 4-9 utarbetades år 2004. Planen finns tillgänglig via Ålands landskapsregerings hemsida www.ls.aland.fi.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas det inbördes samarbetet mellan missbrukarvården å ena sidan och den övriga social- och hälsovården, nykterhetsverksamheten, skolan, ungdomsverksamheten samt tullen och polisen å den andra.

Landskapsregeringen understöder redan i dag kommunerna med medel för drogförebyggande arbete, för missbrukarvård på behandlingshem samt genom att bekosta en gemensam kommunal ungdomsbehandlartjänst. Dessa satsningar kommer att utvärderas och eventuellt förändras i syfte att förbättra den förebyggande verksamheten.

Kommunerna bör utforma tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet. Målen bör vara konkreta och realistiska effektmål (syftar till att uppnå ett visst mått av någonting).

Därmed kan ett bättre underlag skapas för bedömningar om var i organisationen kvalitetsförbättringar och effektivisering är möjliga och särskilt viktiga att genomföra

(*produktivitet och insatsernas värde*).

Det åländska kvinnofridsarbetet syftar bland annat till att öka medvetenheten om fenomenet mäns våld mot kvinnor och barn. Grundutbildning och kompetensutveckling krävs för att yrkesverksamma skall vara rustade att upptäcka våld och förstå de utsattas situation samtidigt som man skall erbjuda ett professionellt och empatiskt bemötande. Förövaren skall också erbjudas stöd och hjälp och hänvisas till ATV – Ålandsprojektet.

Socialvården har ett stort ansvar för att barn inte far illa.

Tvärsektoriell, konstruktiv samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer är en viktig förutsättning då det gäller hjälp och stöd åt våldsutsatta kvinnor och deras barn men också då det gäller hjälp till förövaren. Samförstånd och ett gemensamt synsätt på mäns våld mot kvinnor och barn är nödvändigt för att inte kvinnor och barn som söker samhällets stöd skall uppleva sig kränkta på nytt.

Rekommendation

4. *Socialt välbefinnande och ett förebyggande tänkande skall genomsyra all samhällsplanering.*
5. *Kommunerna bör uppställa långsiktiga och tydliga mål för den sociala verksamheten, vilka mäts och utvärderas årligen.*
6. *Kommunerna bör utveckla rutiner för sin egna interna kvalitetskontroll inom verksamhetsområdet.*
7. *Kommunernas revisorer bör övervaka och utvärdera hur kommunerna uppfyller socialpolitiska mål som fullmäktige uppställer.*
8. *Kommunerna bör tillse att personal som kommer i kontakt med kvinnor och barn som utsätts för våld har tillräckliga kunskaper för att hantera problematiken.*

3.2. Boende

Den kommunala bostadspolitiken spelar en viktig roll när det gäller att förebygga problem och i fråga om behovet av service, och därmed också för kostnaderna för socialvården. Kommunerna bör eftersträva att personer med utbildning i och erfarenhet av socialt arbete deltar redan i planeringsskedet av byggprojekt och boendemiljön så att de blir tillgängliga för alla oberoende av personens ålder, funktionshinder och livssituation. Socialväsendet har till uppgift att inhämta och vidarebefordra uppgifter om brister i boendeområdena och om möjligheterna att förbättra dem utifrån klienternas behov. I detta arbete bör samråd ske med handikapprådet. Rådets målsättning för år 2005 är att engagera kommunerna i arbete med att skapa ett samhälle med lika möjligheter för funktionshindrade samt fokusera på service till funktionshindrade.

Socialväsendet bör uppmärksamma byggherrar och bostadsägare på den åldrande befolkningens och de funktionshindrades behov så att rätt byggda hissar, dörröppningar, kök, toaletter och tvättutrymmen ger en möjlighet att bo i sitt eget hem även med sämre funktionsförmåga.

Vid prövning av ansökan om byggnadslov är byggnadsnämnd skyldig att beakta att byggnaden med hänsyn till användningen är anpassad efter de krav som kan ställas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Rekommendation

9. *Kommunerna bör beakta människors sociala behov i olika livsskeden vid planering av bostadsbyggande.*

3.3. Stödande av barns harmoniska utveckling och uppväxt

Kommunerna bör i större utsträckning beakta principen i barnkonventionen om att vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet och kommunerna borde tydligt dokumentera att principen har beaktats.

Barns egen aktivitet och deras engagemang i frågor som gäller dem själva bör uppmuntras. När föräldrarna får sitt första barn behöver de särskilt stöd och uppmuntran för uppbyggnaden av förhållandet till barnet och familjelivet. Mödravården och barnrådgivningen har här en central roll. Redan under graviditeten bör pappor ges utrymme att aktivt delta i den rådgivning som ges modern och på detta sätt tillförsäkras att den framtida kontakten mellan pappan och barnet förstärks.

Risken för utslagning är uppenbar t.ex. i fråga om barn som avbrutit grundskolan och de som är klienter inom barnskyddet samt de som drabbats av svårigheter med skolgången. Socialförvaltningen kan stöda dessa unga genom att ta initiativ till samarbete med skolan, ungdomsledare, fritidsledare och ideella organisationer t.ex. idrottsorganisationer.

Kommunerna bör satsa på servicen till riskfamiljer. Härigenom kan kommunerna minska på behovet av barnskydd och förhindra senare problem hos barnet. Men kommunerna borde även överväga att allmänt satsa på hemservice för barnfamiljer och genom att skapa ett fungerande samarbete med sakkunniga inom rådgivningen, socialarbete och annan socialservice samt hälso- och sjukvården garanteras en tillräcklig multiprofessionell konsultation vid behov.

Kommunerna bör ha ekonomiska resurser och handlingsplaner även för tillfälliga men behövliga akuta insatser inom barnskyddet. Den personella beredskapen och utvecklandet av institutionsvården inom barnskyddet kan ordnas genom att flera kommuner samarbetar.

Det är synnerligen viktigt att barnomsorgen, skolan samt hälso- och sjukvården i ett så tidigt skede som möjligt reagerar när de upptäcker att barn far illa. Socialvården ansvarar för barnskyddet och skall kontaktas när nämnda instanser anser att barn är i uppenbart behov av stödåtgärder.

Rekommendation

10. *Kommunerna bör i förebyggande syfte rikta särskilda insatser till riskfamiljer och utsatta barn och ungdomar.*
11. *Kommunerna bör ägna särskild uppmärksamhet åt att säkerställa effektiva insatser inom barnskyddet.*

3.4. Utveckling av servicestrukturen och servicen

Det är av stor vikt att beakta att det kunnande som finns hos de lokalt verksamma inom social- och hälsovården är det väsentligaste när vårdrekommendationer och program omvandlas till praktisk verksamhet.

Ändringarna i befolkningsstrukturen och ekonomin samt ideologiska överväganden har aktualiserat en utveckling av servicestrukturen i riktning från institutionsvård mot

öppenvård. Ett centralt mål är härvid att trygga en service av hög kvalitet till rimliga kostnader när servicebehovet ökar i början av 2010-talet.

Sedan behovet av institutionsplatser i landskapet tillgodosetts bör tillgängliga resurser inriktas på att utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende, bygga ut öppenvården och olika mellanformer av vård samt på lösningar som stöder självständigt boende. Öppenvårdstjänsterna för personer med demenssjukdomar, mentalvårdspatienter och missbrukare är fortsättningsvis otillräckliga. Kommunerna bör i detta sammanhang ägna särskild uppmärksamhet åt den hemservice som innefattar "tjänster som främjar socialt umgänge" samt åt verksamhet i sysselsättningssyfte för funktionshindrade, t.ex. verksamhet vid dagcenter för personer med demenssjukdomar.

Utgångspunkten för utvecklandet av servicen är att livskvaliteten skall förbättras, med respekt för människans egen vilja. Detta innebär oftast att äldre personer samt fysiskt och psykiskt funktionshindrade stöds genom olika service- och stödåtgärder så att de kan bo hemma eller i hemliknande förhållanden. En sådan utveckling av servicestrukturen förutsätter emellertid att nödiga personalresurser placeras inom öppenvården och att personalen har sådan utbildning och ges sådan handledning som motsvarar den nivå som vården och omsorgen kräver.

Landskapsandel beviljas för vidareutveckling av kommunernas pensionärsbostäder och servicehus, med sikte på en så flexibel vård- och omsorgsnivå inom socialvårdens ram, men med tilläggsinsatser från hälso- och sjukvården, att en överflyttning av åldringarna till institutionsvård blir nödvändig endast vid behov av kontinuerlig tillsyn och vård eller där de sjukvårdsmässiga insatserna är dominerande. Servicehusen kan härvid fungera som bas för kommunens hemvårdspersonal och om möjligt för lokal hälsovårds- och hemsjukvårdspersonal samt som centrum för dagverksamheten också för ute i kommunen kvarboende åldringar. Dessutom bör servicehusen fungera som tillfällig avlastning för närståendevårdare och andra anhöriga till hemmaboende åldringar, t.ex. under semester, fridagar eller arbetsdryga perioder.

För att förverkliga detta och för övrig samverkan inom öppen sjukvård, hemsjukvård och dess stödformer samt dagsjukvård och periodisk sjukvård inrättas vårdlag i vilka ingår kommunens hemvårdspersonal och hälsovårdare, jämte nödig biträdande sjukvårdspersonal. I sådant syfte bör också lokala läkarmottagnings- och andra hälsovårdsutrymmen förläggas till servicehusenheterna.

För att vårdlagen skall fungera på ett tillfredställande sätt är det angeläget att ledningen för hemsjukvården och hemvården kontinuerligt följer upp det dagliga arbetet inom hemsjukvården och hemvården i respektive vårdlag.

Målet är således en befolkningsansvarsbaserad verksamhet på så sätt att vårdlag med representanter för olika yrken och med ansvar för små områden svarar för att invånarnas service ordnas på ett smidigt sätt. Härigenom främjas även användningen av förebyggande arbetsformer samt personalens klient- och områdeskännedom.

Genom ett gemensamt förverkligande av servicen inom social- och hälsovården kan tillgången på service och servicens kvalitet förbättras och lokaliteterna och personalen och den resurs frivilliginsatserna utgör utnyttjas på ett mångsidigare och smidigare sätt.

Särskilt servicen för barn och barnfamiljer är splittrad och svårtillgänglig. Många olika

enheter inom socialvården (t.ex. barnomsorgen, missbrukarvården, barnskyddet och familjerådgivningen) samt inom hälso- och sjukvården (t.ex. barn- och ungdomspsykiatrin, vuxenpsykiatrin, barn- och mödrarådgivningen samt barn- och ungdomsenheten vid ÅCS) arbetar med fokus på barnets och familjens bästa. Bland annat på grund av att resurserna är splittrade kan servicens kvalitet och tillgänglighet inte alltid garanteras. Genom att etablera tätare samarbete och planerad samverkan är det möjligt att förverkliga en klientcentrerad funktionell servicehelhet vari ingår både bas- och specialservice.

Rekommendation

12. *Kommunerna bör tillförsäkra sig en god personalkompetens inom socialvården.*
13. *Kommunerna bör utveckla servicen till klienter i eget boende (hemservice).*
14. *Kommunerna bör inrätta vårdlag (personal från hemvården och hemsjukvården) i syfte att bättre nyttja befintliga resurser.*
15. *Kommunernas service och tillgänglighet bör organiseras med klientens bästa som utgångspunkt.*

Den i socialvårdslagen angivna närståendevården är avsedd att öka den öppna vårdens möjligheter att ta ansvar för vården av och omsorgen om den äldre och funktionshindrade delen av befolkningen. Närståendevården kompletterar den kommunala hem- och boendeservicen, och kan i en del fall utgöra ett alternativ till institutionsvård. Det är därför viktigt att närståendevårdarnas förhållanden förbättras så att närståendevårdens kvalitet och kontinuitet kan tryggas under alla förhållanden.

Närståendevårdare bör också stödas genom att utbildning och handledning anordnas enligt föreliggande behov. Lagstiftningen förutsätter också rätt till ordnad ledighet för vårdarna, vilket bör beaktas i större utsträckning i kommunerna.

Rekommendation

16. *Kommunerna bör trygga närståendevårdarnas ställning.*

IV SOCIALVÅRDEN I KOMMUNERNA

1. Ansvaret för ordnandet av socialvården

Enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar och socialvård samt socialvårdslagen skall kommunerna ombesörja planeringen och verkställandet av socialvården. Kommunerna har således ett omfattande lagstadgat ansvar för ordnande av socialvården. Samtidigt har kommunerna goda möjligheter att lokalt anpassa lösningar till sina verksamhetsförutsättningar vid ordnandet av socialvården. Ett av målen med organisationen är att öka kommuninnevånarnas påverkningsmöjligheter. För att möjliggöra detta är det viktigt att de värderingar som ligger bakom prioriteringsbeslut är tydliga och diskuteras öppet, samt att prioriteringarna bygger på ett så relevant faktaunderlag som möjligt.

Det ansvar som åläggs kommunerna i t.ex. lagstiftningen om barnskydd, missbrukarvård och handikappservice, förutsätter att kommunerna årligen i samband med sin budgetberedning utreder de nödvändiga tjänsternas och stödåtgärdernas innehåll och omfattning.

Rekommendation

17. *Kommunerna bör vid sin budgetering tydligt ange sina prioriteringar inom den sociala verksamheten.*

2. Organisationen av verksamheten

En framgångsrik socialvård förutsätter ett gott samarbete mellan olika aktörer. Genom sitt ansvar för socialvården, har kommunerna har en central roll i det sammanhanget. En vidareutveckling av det sociala trygghets- och servicesystemet förutsätter att kommunerna aktivt samarbetar Ålands hälso- och sjukvård, landskapsregeringen samt andra producenter av socialvård, såsom ideella organisationer, föreningar och enskilda personer.

Kommunernas verksamhet skall alltid skötas med den enskilda medborgaren i centrum. Även sättet att organisera verksamheten skall ske ur ett medborgarperspektiv.

Rekommendation

18. *Kommunerna bör aktivt verka för ett expansivt samarbete med andra aktörer inom socialvården.*

3. Avgiftspolitik

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) samt förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården gäller med vissa undantag i landskapet till den del bestämmelserna avser socialvård.

Kommunerna har trots nämnda regler stora möjligheter att bestämma storleken av klientavgifter för sin socialservice. Avgiftsbeloppen kan därför variera mellan olika kommuner. Avgifterna får dock inte försämra den åländska befolkningens jämställdhet, den sociala rättvisan eller tryggandet av tillgång till service för alla oberoende av ekonomisk ställning.

Vid bestämmandet av avgiften för kortvarig anstaltsvård som avlastning för närståendevård och liknande arrangemang bör, om det finns skäl därtill, den betalningsskyldiges försörjningsplikt och utkomstmöjligheter beaktas utöver synpunkter angående vården.

Landskapsregeringen erfar att kommunerna i flera avseenden efterlyser anvisningar och tillämpningsdirektiv till reglerna ovan. Landskapsregeringen avser att under år 2006 utreda omfattningen av detta behov och i förekommande fall utarbeta erforderliga anvisningar.

4. Data-, statistik- och uppföljningssystem

Uppföljningen inom social- och hälsovården grundar sig huvudsakligen på statistiska uppgifter som Statistikcentralen och Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (STAKES) samlar in. Vissa statistiska uppgifter insamlas även genom Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) försorg.

Uppföljning av den åländska socialvården måste delvis ske enligt samma system som i riket, därför att det delvis följer av lagstiftning, det är nödvändigt för att möjliggöra jämförelser med riket samt för att landskapet skall kunna medverkan i det nordiska statistiksamarbetet. För att statistiken skall bli tillförlitlig krävs det att personal från hemsjukvården och hemvården samarbetar då uppgifter lämnas om gemensamma klienter. Statistik bör om möjligt framställas på basis av kön.

Rekommendation

19. Kommunerna bör lämna in begärda statistikuppgifter till STAKES och ÅSUB.

5. Klientens ställning och rättigheter

Klienten skall stå i centrum för kommunernas socialvård. Detta innebär att en klient har rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering. Klienten skall bemötas så att hans eller hennes människovärde inte kränks och så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras. Klienten önskemål, åsikt, fördel och individuella behov samt språkkunskaper och kulturella bakgrund skall om möjligt beaktas.

Socialvårdspersonalen skall för klienten utreda hans eller hennes rättigheter och skyldigheter samt olika alternativ och deras verkningar samt andra omständigheter som är av betydelse för klientens sak. Utredningen skall presenteras så att klienten förstår dess innehåll och betydelse tillräckligt. Klienten har rätt att ta del av uppgifter inom socialvården, även sådana som har införts i ett personregister , om de har betydelse i hans eller hennes ärende, dock med de begränsningar lagstiftningen anger.

När klienten ansöker om socialvårdstjänster inklusive barnomsorg eller förmåner, skriftligen eller muntligen, skall ett förvaltningsbeslut fattas eller, när privat socialvård ordnas, skall ett skriftligt avtal mellan den som lämnar socialvård och klienten ingås. Ett beslut skall motiveras och innehålla en besvärsanvisning eller upplysning om besvärsförbud.

För bedömning av klientens behov av socialvård och för säkerställande av att han eller hon erhåller hjälp skall vid behov en vårdplan uppgöras i samråd med klienten. Behov av plan föreligger då en klient behöver sakkunskap av flera olika slag och då flera olika yrkesgrupper skall samverka. I planen skall beaktas klientens individuella omständigheter och specialbehov samt att realiseringsdelen är tillräckligt individualiserad. När socialvård ordnas skall klientens önskemål och åsikt beaktas och klientens självbestämmanderätt även i övrigt respekteras. Klienten skall beredas möjlighet att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvärderingen av de tjänster som tillhandahålls klienten. Klientens sak skall behandlas och avgöras med hänsyn i första hand till klientens intressen.

Rekommendation

20. *Kommunerna skall tillförsäkra klienterna god tillgänglighet och kvalitet i sin socialservice.*
21. *Kommunerna skall främja klient- och patientombudsmannens ställning och förutsättningarna för dennes verksamhet.*

6. Kommunernas verksamhetsområden

Kommunernas verksamhet inom socialvården är vid och mångfasetterad. Nedan följer en genomgång av de viktigaste verksamhetsområdena.

6.1. Barnomsorg

Regler om kommunal och övrig samhällsstöd barnomsorg återfinns i barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland jämte landskapsförordning. Reglerna anger ramarna och förutsättningarna för verksamheten. I förekommande fall kompletteras regelverket med anvisningar från landskapsregeringen.

En översyn av lagstiftningen som reglerar barnomsorgen pågår hos landskapsregeringen, och förväntas leda till ny lagstiftning under år 2006

6.2. Förundervisning

Landskapsregeringens förundervisningsprogram trädde i kraft den 1 juli 2005, anger mål och riktlinjer för förundervisningen samt beskriver hur samarbetet mellan barnomsorg och skola skall ske. Landskapsregeringen (skolbyrån och socialvårdsbyrån i samarbete) kommer under våren 2006 att begära in en beskrivning från kommunerna om hur samarbetet har utvecklats.

6.3. Fritidshemsverksamhet

Kommunerna kan enligt barnomsorgslagen erbjuda omsorg för barn som går i grundskolan utanför skoltid, så kallad fritidshemsverksamhet. Verksamheten riktar sig i första hand till barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

6.4. Hemvårdsstöd

Genom landskapslagen (1985:50) om stöd för vård av barn i hemmet erbjuds vårdnadshavare hemvårdsstöd eller partiellt hemvårdsstöd för barn under tre år under vissa i lagen angivna förutsättningar.

Landskapsregeringen föreslår under hösten 2005 att det partiella hemvårdsstödet utvidgas till att omfatta även vårdnadshavare med barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

6.5. Barnskydd

6.5.1. Mål och uppgifter

Kommunernas ansvar för barnskyddet regleras i landskapslagen (ÅFS 1977:13) angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland samt i barnskyddslagen (FFS 683/1983). Barnskyddet indelas i förebyggande åtgärder, öppenvårdstjänster och stödåtgärder, omhändertagande samt vård utom hemmet. Kommunernas socialnämnder skall fastställa de allmänna grunderna och anvisningar för ordnandet och utvecklandet av barnskyddet.

Mål

Att skydda uppväxtförhållandena för alla barn på Åland och att stödja vårdnadshavarna i deras fostrande uppgift.

Barnskyddet har till uppgift att trygga följande rättigheter:

- Varje barn har rätt till en trygg och stimulerande uppväxtmiljö samt till en harmonisk och mångsidig utveckling.
- Barn har företrädesrätt till särskilt skydd och särskild omsorg.
- Ett barn skall tillförsäkras positiva och nära mänskliga relationer, vilket särskilt gäller förhållandet mellan barnet och föräldrarna.
- Ett barn skall uppfostras så, att det får förståelse, stöd, trygghet och ömhet.
- Ett barn får inte underkuvas, agas kroppsligen eller på annat sätt behandlas kränkande.
- Barnets utveckling till självständighet, ansvarsmedvetenhet och vuxenhet skall stödjas och befrämjas.

Det stöd som ges barnen eller de unga och deras familjer syftar i första hand till att barnen skall kunna växa upp och utvecklas i det egna hemmet. Då ett barns levnadsförhållanden av en eller annan orsak äventyras, skall barnet garanteras så god vård som möjligt utanför hemmet. Samtidigt får barnets vårdnadshavare hjälp till bättre livskontroll, så att barnet så snart som möjligt skall kunna flytta tillbaka hem.

Kommunernas tjänstemän samarbetar i barnskyddsverksamheten med barnens föräldrar, barnomsorgen, hemservicen, skolväsendet, polisen och flera andra instanser.

Akut barnskydd innebär ett direkt ingripande i en situation där ett barns hälsa eller trygghet hotas allvarligt. Beroende på omständigheterna kan ett brådskande omhändertagande eller utplacering komma i fråga.

6.5.2. Förebyggande åtgärder

Ålands hälso- och sjukvårds barn- och mödrarådgivningsbyrå, kommunernas barnomsorgsverksamhet, skolans psykosociala elevvård och skolhälsovården samt ungdomsarbetet förebygger behovet av barnskyddsåtgärder samtidigt som de ofta är de första som uppmärksammar behovet av dessa åtgärder.

6.5.3. Öppenvårdstjänster

Enligt barnskyddslagen skall socialmyndigheterna i kommunen stödja familjen, barnet eller den unga med åtgärder inom den öppna vården, om uppväxtförhållandena äventyrar eller inte tryggar barnets eller den ungas hälsa och utveckling eller om barnet eller den unga genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller utveckling. Kommunen skall ordna tillräckligt ekonomiskt stöd för familjer som har ekonomiska problem eller bostadsproblem och avhjälpa bristerna i boendeförhållandena. Egentliga barnskyddsåtgärder vidtas först om situationen inte avhjälps på det här sättet.

6.5.4 Stödåtgärder inom den öppna vården

Stödåtgärderna inom den öppna vården skräddarsys individuellt enligt barnets och familjens behov och enligt den rådande situationen. Vid behov kan familjen få en stödperson eller en stödfamilj.

Som stödåtgärder inom den öppna vården kan barnet kortvarigt placeras i institutionsvård eller i vård utom hemmet utan omhändertagande, om familjens situation antas bli bättre

inom en kort tid. Även hela familjen kan vid behov få rehabilitering. Andra stödåtgärder är till exempel rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, dagvård, terapitjänster och åtgärder inom missbrukarvården. Dessutom kan man hjälpa barnet och den unga i samband med skolgången, fritidsintressen och yrkesvalet och vid anskaffning av bostad.

6.6. Missbrukarvård

Missbrukarvården är en del av den allmänna social- och hälsovården, men tillhandahåller även specialtjänster inom missbrukarvården och sköter kontakt till den specialiserade sjukvården. Man kan söka sig till alla öppna tjänster inom missbrukarvården på eget initiativ.

Kommunen skall sörja för att vården av missbrukare ordnas så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen. Servicen inom missbrukarvården ordnas i första hand som öppenvård men i vissa fall också som institutionsvård eller köp av sådana tjänster. Servicen omfattar akutvård, gruppterapi, familjeterapi och rehabilitering. Service skall ges med hänsyn till missbrukarens, hans eller hennes familjs och andra närstående personers behov av hjälp, stöd och vård.

Vården och rehabiliteringen grundar sig på frivillighet och är av konfidentiell karaktär. En missbrukare kan även omhändertas för vård oberoende av sin vilja, antingen på grund av hälsorisker eller sin våldsamhet. Av missbrukarvårdens specialtjänster är A-kliniken och ungdomskliniken öppenvårdsenheter. En A-klinik finns i Mariehamn.

Institutionsvård, några s.k. avgiftningsplatser, ordnas i begränsad omfattning genom Ålands hälso- och sjukvården, medan annan institutionsvård ordnas utanför Åland av kommunerna. Syftet med akutvård av missbrukare är i dagens läge endast att avbryta rusmedelsbruket. Långvarig rehabilitering på institution är nödvändig för personer då akutvården inte är tillräckliga eller ändamålsenliga.

6.7. Äldreomsorg

Målet för äldreomsorgen är att så många äldre som möjligt skall kunna bo kvar och leva självständigt i sitt hem och i sin invanda boendemiljö och sociala omgivning. De skall få stöd med att bo kvar hemma genom snabbt tillgängliga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster. För dem som inte längre klarar av att bo hemma finns numera i alla kommuner serviceboende, samt även olika former av institutionsvård. De äldres funktions- och initiativförmåga skall främjas genom stöd och aktiviteter inom ramen för frivilligorganisationernas och kommunernas verksamheter.

Landskapsregeringen har tillsatt en arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv. Det ingår även i uppdraget att utreda behovet av en lagstiftning om äldreomsorg. Arbetsgruppen skall presentera sin slutrapport 31.3.2006.

6.8. Specialomsorg

Samtliga kommuner på Åland utgör tillsammans ett specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av kommunalförbundet Ålands Omsorgsförbund.

Ålands Omsorgsförbund k.f. har uttalat ett behov av att landskapsregeringen fastställer servicenivån i olika avseenden inom deras verksamhetsområde. Landskapsregeringen avser att under år 2006 medverka i ett arbete som syftar till att skapa tydlighet kring

servicenivåer i verksamheten.

6.9. Stöd för handikappade

Kommunerna skall verka för att personer med funktionshinder skall vara socialt jämställda. Detta förutsätter att arbetslivet, utbildningsväsendet, bostäder och bostadsområden samt kulturinstitutioner, frilufts- och rekreationsanläggningar utformas så att de kan nyttjas av personer med funktionshinder. Personer med funktionshinder har rätt till arbetsträning och meningsfull sysselsättning. Systemet med personliga assistenter och stödpersoner utvecklas.

7. Socialjour

Med socialjour menas att inom ramen för en jourverksamhet utanför ordinarie tjänstetid ordna nödvändiga och brådskande socialtjänster så att man dygnet runt kan bemöta akuta behov i olika nöd- och krissituationer.

Landskapsregeringens målsättning i frågan är att en för landskapet heltäckande socialjour skall fungera från 1.1.2007. Kommunerna uppmanas därför att under år 2006 utreda och förbereda en jourverksamhet som startar 1.1.2007.

En socialjour är en del av kommunernas uppgift att ordna socialservicen i landskapet. Kommunerna kan enligt landskapslagen (ÅFS 1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården ordna jourverksamheten på flera olika sätt;

- genom att själv ombesörja verksamheten,
- genom att avtala med annan eller andra kommuner ordna verksamheten,
- genom att låta kommunalförbund sköta verksamheten eller
- genom att köpa tjänster av någon som tillhandahåller socialvårdstjänster.

Eftersom respektive kommun ansvarar för socialvården i sin kommun, torde en väl fungerande jourverksamhet förutsätta ett aktivt samarbete mellan kommunerna och även eventuellt övriga aktörer inom det sociala området.

I förberedelsearbetet med en socialjour bör åtminstone följande frågeställningar beaktas:

- utreda socialjourens grunduppgifter och eventuella begränsningar,
- val av verksamhetsmodell och kontaktmetoder samt utreda eventuella samarbetsformer med andra myndigheter, såsom polisen, ÅHS m.fl. och eventuellt med frivilliga organisationer
- hur ordnas tillgängligheten,
- hur sörjer man för tillgången till tillräckligt hög kompetens bland jourpersonalen
- hur informeras befolkningen om jourverksamheten

Mål
Kommunerna har en fungerande socialjoursverksamhet från 1.1.2007

Rekommendation
22. Kommunerna bör under år 2006 utreda förutsättningarna för en socialjour.

V RESURSER

1. Drift

Landskapsandelen för socialvården beräknas enligt kommunens invånarantal, ålders- och bosättningsstruktur. Det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar uppskattas till 47 miljoner euro.

De landskapsandelar som skall erläggas för socialvården framgår av Bilaga I. Även de fastställda basbeloppen enligt åldersgrupp per invånare framgår av bilagan.

2. Personal

Det totala antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställandet av landskapsandelen uppskattas år 2006 till cirka 700.

3. Anläggningsprojekt

3.1. Definition

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till **minst 35.000 euro**. Anskaffning av markområde betraktas inte som anläggningsprojekt.

3.2. Villkor för att erhålla landskapsandel

Landskapsregeringen håller för närvarande på att revidera och utveckla riktlinjerna för utrymmesbehov i anläggningsprojekt inom den sociala sektorn. Dessa riktlinjer utgör grund för fastställandet av ett anläggningsprojekts landskapsandelsberättigade ytor samt för de landskapsandelsberättigade kostnaderna för anläggningsprojektet.

3.3. Förslag över anläggningsprojekt

Kommun och kommunförbund skall årligen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen bestämt (den 1 augusti) tillställa landskapsregeringen ett förslag över anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren. Projekten redovisas i socialvårdsplanen.

3.4. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt

Kommun eller kommunalförbund skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet med följande innehåll:

- allmän beskrivning av projektet
- redogörelse för behovet av att genomföra projektet
- beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning
- huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning
- tidtabell för projektets genomförande samt
- en kostnadsberäkning för projektet

3.5. Fastställelse av anläggningsprojekt

Landskapsregeringen fastställer därefter på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret. Samtidigt kan landskapsregeringen även meddela förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret.

3.6. Inkomna förslag över anläggningsprojekt

Följande förslag över anläggningsprojekt, med angiven tid för byggstart under år 2006-07, har inkommit till landskapsregeringen:

- Geta kommun, servicehus, 2007
- Finströms kommun. daghem i Godby, 2006
- Finströms kommun, servicehus Rosengård, 2007
- Föglö kommun, servicehuset Annagården, 2006
- Hammarlands kommun, kök för daghem, 2006
- Kökars kommun, servicehuset Sommarängen, 2006
- Jomala kommun, daghemmet i Sviby, 2006
- Lemlands kommun, daghemmet i Söderby, 2007
- Mariehamns stad, barnskyddsanstalten Tallbacken, 2006
- Mariehamns stad, daghemmet Backeberg, 2006
- Mariehamns stad, servicehuset Edlagården, 2006
- Mariehamns stad, servicehus Övre Mathis, 2007
- Mariehamns stad, servicehuset Trobergshemmet, 2008
- Mariehamns stad, daghemmet Nyängen, 2009
- Sottunga kommun, daghem, 2006
- Ålands Omsorgsförbund, serviceutrymmen, 2007

Enligt förslag till landskapets budget för år 2006 anslås 1.400.000 euro till landskapsandelar för kommunernas anläggningsprojekt inom den sociala sektorn. Av medel budgeterade för år 2005 återstår 356.424 euro att disponera under 2006. Det sammanlagda beloppet för landskapsandelar för anläggningsprojekten uppgår sålunda till 1.756.424 euro.

Storleken av landskapsandelarna för de i redovisningen upptagna anläggningsprojekten kommer slutligt att fastställa i samband med att landskapsregeringen tar ställning till projektplanen för det enskilda anläggningsprojektet.

I uppställningen nedan redovisar landskapsregeringen anläggningsprojekten fördelade över åren 2006-2010, respektive projekts uppgivna högsta kostnad samt landskapsandel. Landskapsregeringen godkänner projektens inledningsår enligt uppställningen. Landskapsregeringen avser att slutligt fastställa de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret 2006 efter den tidpunkt då lagtinget har godkänt landskapets budget för år 2006.

	2006	2007	2008	2009	2010
Geta (60 %)			Tillbyggnad av servicehus 329.700 (197.820)		
Finström (55 %)			Daghem, Godby 2.845.000 (1.564.750)	Tillbyggnad av servicehus, Rosengård 1.000.000 (550.000)	
Föglö (65 %)	Om- / tillbyggnad av servicehus Annagården 530.000 (344.500)				
Hammarland (60 %)			Tillbyggnad av kök till daghem 127.235 (76.341)		
Kökar (65 %)	Om- / tillbyggnad av servicehus Sommarängen 880.424 (572.276)				
Jomala (55 %)		Ombyggnad av Sviby daghem 120.000 (66.000)			
Lemland (60 %)				Daghem i Söderby 706.389 (423.833)	
Mariehamn (40 %)	Tillbyggnad av barnskyddsanstalt Tallbacken 682.000 (272.800)	Servicehus Övre Mathis 5.290.000 (2.116.000) Daghem Backeberg 2.600.000 (1.040.000)	Ombyggnad av äldreboende, Edlagården 550.000 (220.000)	Servicehus Trobergshemmet 3.450.000 (1.380.000)	Daghem Nyängen 2.700.000 (1.080.000)
Sottunga (65 %)		Ombyggnad av daghem 52.200 (33.930)			
Ålands Omsorgsförbund (51,16 %)		Serviceutrymme i omsorgsboende 69.000 (35.328)			
Beräknad landkapsandel	*1.189.576*	*3.291.258*	*2.058.911*	*2.353.833*	*1.080.000*

L a n t r å d Roger Nordlund

Landskapsregeringsledamot Harriet Lindeman

SOCIALVÅRDEN 2006

	Invånarantal i åldersgrupper 1.1.2005					Totalt inv.antal	Kalkylerad kostnad	Kostn.för spec.oms. >25%-gräns	Ls-andel %	LANDSKAPS-ANDEL
	Åldersgrupp									
	0-6	7-64	65-74	75-84	85+					
Basbelopp i euro	6 334,74	343,19	903,43	3 644,36	10 864,19					euro
Brändö	29	366	47	56	18	516	751 415,79	31 296,04	0,302	236 378,97
Eckerö	71	652	69	79	26	897	1 306 236,47	192 920,85	0,302	452 745,51
Finström	209	1 805	199	128	58	2 399	3 219 802,28		0,282	907 984,24
Föglö	46	425	53	53	30	607	1 004 212,36		0,302	303 272,13
Geta	28	318	58	36	21	461	698 251,03		0,302	210 871,81
Hammarland	101	1 059	113	85	29	1 387	1 730 166,65		0,302	522 510,33
Jomala	324	2 753	230	150	51	3 508	4 305 774,42		0,282	1 214 228,39
Kumlinge	16	249	55	38	13	371	516 218,95	14 567,63	0,302	160 297,55
Kökar	24	210	29	21	12	296	457 204,97		0,302	138 075,90
Lemland	171	1 310	122	68	23	1 694	2 140 730,75		0,282	603 686,07
Lumparland	31	292	39	13	4	379	422 655,63		0,302	127 642,00
Saltvik	132	1 284	152	119	36	1 723	2 238 952,68		0,302	676 163,71
Sottunga	6	87	14	17	7	131	218 517,44		0,302	65 992,27
Sund	61	778	103	59	23	1 024	1 211 367,86		0,302	365 833,09
Vårdö	33	290	59	33	10	425	590 779,67		0,302	178 415,46
Mariehamn	717	8 242	820	668	265	10 712	13 424 835,99		0,196	2 631 267,85
Hela Åland	**1 999**	**20 120**	**2 162**	**1 623**	**626**	**26 530**	**34 237 122,94**	**238 784,51**		**8 795 365,28**

SPECIALOMSORGEN 2004 - SOCIALVÅRDEN 2006

Kommun	Nettokostnader 2004 euro	Inv.antal 1.1.2004	Nettokostnad per inv.	Genomsnitt-lig nettokostnad per inv.*1,25	Differens	Inv.antal 1.1.2005	Differens * inv.antal 2005
Brändö	142 736,72	515	277,16	216,51	60,65	516	31 296,04
Eckerö	386 264,86	895	431,58	216,51	215,07	897	192 920,85
Finström	405 238,00	2 371	170,91	216,51		2 399	
Föglö	20 202,29	608	33,23	216,51		607	
Geta	84 716,33	461	183,77	216,51		461	
Hammarland	192 506,78	1 365	141,03	216,51		1 387	
Jomala	622 038,99	3 444	180,62	216,51		3 508	
Kumlinge	98 984,26	387	255,77	216,51	39,27	371	14 567,63
Kökar	4 560,55	293	15,57	216,51		296	
Lemland	65 706,86	1 662	39,53	216,51		1 694	
Lumparland	0,00	383	0,00	216,51		379	
Saltvik	273 298,31	1 747	156,44	216,51		1 723	
Sottunga	0,00	134	0,00	216,51		131	
Sund	132 767,20	1 039	127,78	216,51		1 024	
Vårdö	22 410,22	417	53,74	216,51		425	
Mariehamn	2 112 025,90	10 626	198,76	216,51		10 712	
TOTALT	**4 563 457,27**	**26 347**	**173,21**			**26 530**	**238 784,51**
	Genomsnittlig nettokostn. per inv. * 1,25		216,51				

Bilaga 2.

FÖRSLAG TILL

PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2006

ÅLANDS•HÄLSO•OCH•SJUKVÅRD

Innehållsförteckning

1.	**INLEDNING**
2.	**ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR**
3.	**KOMPETENSOMRÅDE**
4	**ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN**
4.1	**Primärvården**
4.1.1	Målsättning
4.1.2	Åligganden
4.1.3	Verksamhetsenheterna
4.2	**Specialsjukvården**
4.2.1	Målsättning
4.2.2	Åligganden
4.2.3	Verksamhetsenheterna
4.2.4	Medicinsk rehabilitering
5	**VÅRDARBETETS ORGANISATION**
6	**SOCIALT ARBETE**
7.	**FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK**
8.	**STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM**
9	**VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD år 2006**
9.1.	Allmänt
9.2	Anskaffningar
9.3	Miljöarbete
9.4	Ekonomiska resurser
9.5.	**Primärvården**
9.5.1	Allmänt
9.5.2	Hälso- och sjukvårdsmottagningarna
9.5.3	Primärvårdens långvårdsenhet
9.5.4	Tandvårdsenheten
9.5.5	Miljöhälsovårdsenheten
9.6.	**Specialsjukvården**
9.6.1.	Allmänt
9.6.2	Centrala enheten vid ÅCS
9.6.3	Akutenheten
9.6.4	Medicinska enheten
9.6.5	Kirurgiska enheten
9.6.6	BB- gynekologiska enheten
9.6.7	Barn- och ungdomsenheten
9.6.8	Ögonenheten
9.6.9	Öron-, näs- och halsenheten
9.6.10	Rehabiliterings- och fysiatrienheten
9.6.11	Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten
9.6.12	Laboratorieenheten
9.6.13	Röntgenenheten
9.6.14	Läkemedelscentralen
9.6.15	Psykiatrienheten
9.6.16	Vård utom Åland
9.7.	**Administration och försörjning**
9.7.1	Förvaltningskansliet
9.7.2	Vårdarbete
9.7.3	Städservice
9.7.4	IT-enheten
9.7.5	Ekonomi- och löneenheten
9.7.6	Försörjningsenheten
9.8.	**Investeringar**
Bilaga 1	Lagstiftning

PLAN

för

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2006

Antagen av Ålands landskapsregering

1. INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsregeringen underställd organisation - Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).
Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och -innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 60/93) i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2. ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för en optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av optimal kvalitet.

3. KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilaga 1).

4. ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift, i vilkens utförande resultatenheterna kontinuerligt deltar på ett för resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Gränsen mellan primärvård och specialiserad sjukvård är därför flytande så att organisationens resurser utnyttjas

rationellt. Omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården skall dimensioneras så att landskapets befolkning inte kommer i en sämre situation än rikets.
Eventuella beslut inom ÅHS om betydande inskränkningar i verksamheten och härvid följda prioriteringsprinciper skall underställas landskapsregeringen innan de verkställs.

4.1. PRIMÄRVÅRDEN

4.1.1. Målsättning

Primärvårdens verksamhet strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och inriktas i detta syfte på vård som rör den enskilda människans, familjers eller olika gruppers hälsa och hennes/deras livsmiljö.

4.1.2. Åligganden

Det åligger primärvården på sätt som anges i denna plan

1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplysning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och allmänna hälsoundersökningar,
2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, dagsjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första hjälp inom landskapet,
3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård,
4) att anordna skol- och studerandehälsovård till vilka hänförs elevernas hälsovård samt övervakning av de sanitära förhållandena i skolor och läroanstalter och specialundersökningar såsom nedan anges,
5) att i envar av kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö upprätthålla en hälsovårdartjänst för att säkra en rimlig tillgänglighet till primärvårdstjänster,
6) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och andra författningar,
7) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 12 § lagen om företagshälsovård och med stöd av den utfärdade bestämmelser,
8) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80) och ändringar i den,

9) att utföra uppgifter och tillhandahålla tjänster inom området miljöhälsovård på det sätt varom stadgas i lag.

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

a) undersökning av syn eller hörsel, företagen av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar;
b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd; samt
c) undersökning som utförs av psykolog.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall primärvården och den för uppgiften ansvariga läkaren på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986 , 935/2003 samt 786/1986 , 1383/2003)

1) sörja för bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet,
2) utreda arten och utbredningen av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta nödvändiga åtgärder för förhindrande av att sjukdomen sprids,
3) sörja för att den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom blir undersökt,
4) vid behov vidta åtgärder för anordnande av vård för den som har insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom,
5) sörja för anordnandet av hälsofostran i frågor som hänför sig till förebyggande av smittsamma sjukdomar,
6) sörja för att tillräcklig mängd sådant material för hälsofostran som behandlar förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig för dem som inom verksamhetsområdet behöver sådant material,
7) vidta andra åtgärder som är nödvändiga eller särskilt bestäms för förebyggande av allmänfarliga smittsamma sjukdomar,
8) vid behov informera ledande veterinären inom ÅHS om hälsorisker som gäller djur, om det misstänks eller har konstaterats att någon lider av sådan smittsam sjukdom som kan smitta från mänskor till djur eller som kan ha överförts till mänskor av djur; samt
9) utföra sådana andra uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som genom särskilda stadganden eller bestämmelser åläggs primärvården.

Miljöhälsovården inklusive veterinärvården övervakar livsmedel och individens livsmiljö, handhar

djurhälsofrågor och förebyggande av djursjukdomar. Till veterinärvården hör också övervakningen av djurskyddet.

4.1.3 Verksamhetsenheterna

Primärvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

* **Hälso- och sjukvårdsmottagningar** till vilken hänförs allmänläkarledd sjukvård och förebyggande hälsovård, skol- och studerandehälsovård, medicinsk rehabilitering, hemsjukvård och företagshälsovård.

* **Långvårdsenheten** till vilken hänförs vård vid ÅHS´ primärvårdsplatser.
  Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning, rehabilitering, palliativ cancervård samt speciella platser för vård av dementa.

* **Tandvårdsenheten**.

* **Miljöhälsovårdsenheten** till vilken hänförs veterinärvård, miljö- och hälsoinspektion och livsmedelslaboratorium

4.2. SPECIALSJUKVÅRDEN

4.2.1. Målsättning

Den specialiserade sjukvårdens målsättning är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska, medmänskliga och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvården. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.2.2. Åligganden

Den specialiserade sjukvården skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling, vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan specialiteterna och med primärvårdens olika verksamheter.

Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.
Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvården ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utom den egna organisationen sker smidigt. Även vid köp av utomstående tjänster åligger ansvaret för den enskilda patienten den remitterande enheten inom ÅHS.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den specialiserade sjukvården på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986, 935/2003 samt 786/1986, 1383/2003)

1) sörja för att sådan specialsjukvård som behövs för behandlingen av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig i landskapet,
2) bistå primärvården då smittsamma sjukdomar konstateras och epidemier utreds,
3) leda bekämpningen, uppföljningen och utredningen av sjukhusinfektioner i landskapet
4) följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet, och hos landskapsregeringen föreslå åtgärder för förebyggande av smittsamma sjukdomar,
5) anordna utbildning som behövs vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
6) delta i det utvecklingsarbete som gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
7) delta i anordnandet av sållningsundersökningar som hör till bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt
8) tillställa landskapsregeringen uppgifter för förande av register över smittsamma sjukdomar.

För tillsyn och samordning av ovannämnda uppgifter utser sjukvårdschefen en ansvarig läkare.

4.2.3. Verksamhetsenheterna

Den specialiserade sjukvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

* Akutenheten
* Medicinska enheten
* Kirurgiska enheten
* BB- och gynekologiska enheten
* Barn- och ungdomsenheten

* Ögonenheten
* Öron-, näs- och halsenheten
* Psykiatriska enheten
* Rehabiliterings- och fysiatrienheten
* Operations-, anestesi-, och intensivvårdsenheten
* Laboratorieenheten
* Röntgenenheten
* Läkemedelscentralen
* Konsultenheten

4.2.4. Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av den sjukvård, som ges dels inom primärvården dels inom den specialiserade sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet av rehabilitering i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av den normala sjukvårdsverksamheten. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger rehabiliterings- och fysiatrienheten inom den specialiserade sjukvården.
Medicinska rehabiliteringstjänster är

1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprövning,
3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
4) hjälpmedelstjänster, till vilka hör bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och uppföljande av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder,

7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt
8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att avhjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmad behöver för att klara av sina dagliga göromål. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.
För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med denne och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster, som erhålls genom socialvården, arbetskrafts- och undervisningsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över.
Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller även habilitering av barn.

5. VÅRDARBETETS ORGANISATION

Vårdarbetet är vid båda resultatenheterna en självständig del av hälso- och sjukvården och verkar tillsammans med den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning. Vårdchefen ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.
Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6. SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element i både primärvården och den specialiserade sjukvården och utförs av socialskötarna och socialkuratorerna i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensionsanstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7. FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Avgiftstaxan fastställs årligen genom särskilt beslut av landskapsregeringen.
Kommunerna debiteras för vården vid Gullåsen i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13. Kommunerna debiteras också för de patienter som utan medicinska skäl (”klinikfärdiga”) är kvar på vårdplats inom specialsjukvården längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienter/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

8. STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning, dels för nödvändiga jämförelser med riket och dels för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.
Inom ÅHS är verksamhetsuppföljningen en del i ledningsfunktionerna och den kontinuerliga budgetuppföljningen inom de olika enheterna.

9. VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ÅR 2006.

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt uppdelad i tre resultatenheter, **Primärvård, Specialsjukvård** och **Administration och försörjning.** Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, primärvårdschefen, sjukvårdschefen, vårdchefen och ekonomichefen, som tillsammans bildar **ÅHS’ ledningsgrupp**.
Ledningsgruppen ansvarar för samordning och koordinering av verksamheterna inom ÅHS så att organisationen använder sina resurser på ett optimalt sätt och att patientarbetet löper smidigt, utan onödiga fördröjningar och med undvikande av överlappande funktioner.
Ledningsgruppen sammanställer enheternas budgetäskanden till **ett budgetförslag** som skall motsvara den ram landskapstyrelsen beviljat Ålands hälso- och sjukvård. Tillsammans med **en preliminär plan över hälso- och sjukvården** förelägger **ÅHS’ styrelse** landskapsregeringen sitt förslag till budget som underlag för landskapsregeringens budgetförslag till lagtinget.
Verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som

planeras under budgetåret 2006 och som kan genomföras med tillbudsstående resurser. För samtliga enheter gäller att pågående verksamhet fortsätter ifall inget speciellt nämns. Förändringar i verksamheten som sker på grund av exceptionella problem med personalbemanning, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen ej med i denna plan.

9.1 Allmänt

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).
Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. Den elektroniska patientjournalen är i bruk på alla enheter och möjliggör att journaluppgifter alltid finns till hands där patienten för tillfället vårdas.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. Ålands hälso- och sjukvård inför en vårdgaranti, enligt vilken den i varje enskilt fall nödvändiga kontakten med hälso- och sjukvårdsutbildad personal och vården skall kunna verkställas inom en rimlig tid. Landskapsregeringen ger efter en utredning av kösituationen inom de olika verksamhetsenheterna närmare föreskrifter om tidsgränserna för vårdgarantin. Garantin berör i detta skede inte tandvården.

En fungerande sjukvård förutsätter ett gott samarbete med kommunernas socialvård, så att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen i samarbete med ÅHS´ hemsjukvård. Detta ligger också i kommunerna intresse, så att de inte drabbas i onödan av avgifter för s.k. ”klinikfärdiga” patienter inom specialsjukvården.

Den ökande förekomsten av demenssjukdomar ställer allt större krav på förmågan till samverkan mellan många olika samhällssektorer. Samarbetet mellan hälso- och sjukvårdens basenheter, socialvården och andra instanser rörande vården och omsorgen av demenspatienter bör aktivt utvecklas och förbättras. Ålands hälso- och sjukvård utarbetar under året en handlingsplan med övergripande riktlinjer för hur patienter med demens handläggs inom organisationen och i samarbete med andra instanser. Gullåsens ställning som kompetens- och vårdresurs inom

äldreomsorgen och verksamhetens finansiering utvecklas enligt riktlinjer som senare presenteras i äldrevårdskommitténs betänkande.

Särskild vikt skall läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. En saklig och tydlig kommunikation befrämjar vården, förhindrar misstag i behandlingen och minimerar irritationsmoment och klagomål. Patienternas, anhörigas och personalens synpunkter på vården beaktas systematiskt.

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer. För speciella rekryteringsåtgärder har anslagits 19.500 euro.
Personalutbildningen, både den interna och den externa, hospitering och handledning av personalen är ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. ÅHS fungerar som ett undervisningsställe både för vårdpersonal under praktikperioden och för läkare under grund- och specialistutbildningen.
Under år 2006 blir ÅHS helt rökfritt (personalen tillåts inte röka under arbetstid) enligt de riktlinjer som en arbetsgrupp tagit fram och som godkänts av styrelsen.

Såsom tidigare kommer även budgetåret 2006 att präglas av verksamhetsdiskussioner i syfte att se över ledningsstrukturerna, rationalisera vården, granska rutiner, noggrant överväga anskaffningar och skapa kostnadsmedvetenhet på alla nivåer. Vissa verksamhetsenheter blir tvungna att hålla stängt ett antal veckor per år alternativt samordna sin verksamhet med andra enheter. Som regel kan nya verksamhetsformer tas i bruk endast genom omfördelning av befintliga resurser. Tjänster ombildas till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas.

Organisationsstrukturen ändras i den riktning som den av styrelsen utsedda arbetsgruppen presenterat under 2004 bland annat genom att funktionerna som primärvårdschef och sjukvårdschef sammanslås till en gemensam medicinsk chef för hela ÅHS (styrelsebeslut 6.9.2005; effekterna av detta har inte beaktats i skrivningarna i denna plan). Speciell vikt skall fästas vid ett modernt ledarskap som beaktar personalens delaktighet i beslutsfattandet.

Analysen av verksamhetsenheterna som påbörjades hösten 2004 fortsätter under år 2006 (anslag för

experttjänster 12.000 euro). Under året fortsätter också ledarskapsskolningen (anslag 20.000 euro). För speciella projektsatsningar inom kvalitetsutvecklingen finns ett anslag på 8.000 euro. Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika friskvårdsprojekt och aktiviteter för personalens trivsel förblir oförändrat 50.000 euro vilket innebär c 50 euro per anställd. Anslaget för personalskolning för hela ÅHS uppgår till 386.000 euro (inklusive ledarskaps- och miljöutbildning), vilket motsvarar 1,03 % av lönekostnaden för de anställdas fasta avlöning inkl. lönebikostnader.

Under 2006 kommer detaljplaneringen av Centralsjukhusets utbyggnad, etapp II , att beröra ett stort antal olika enheter. När etapp II planeras skall även etapp III (flyttningen av verksamheterna i Grelsby sjukhus till Centralsjukhuset) beaktas. Etapp II startas upp när etapp I med nytt kök, matsal, centrallager, kanslier för maskinskötare och vaktmästare, mötesrum och nya tekniska utrymmen för hela centralsjukhusområdet färdigställs vid årsskiftet 2006-2007.

9.2 Anskaffningar

För år 2006 reserveras för anskaffning och inventarier till primärvården 120.000 € (en minskning med 5.000 €), till specialsjukvården 330.000 € och till administration och försörjning inklusive IT-enheten 420.000 € (-22.900 €). Anskaffningar görs enligt de prioriteringar som resultatenhetscheferna gör tillsammans med basenhetscheferna.

Större investeringar (över 100.000 euro) presenteras i investeringsplanen, som är 3-årig och som finns presenterad i kapitel 9.8. Enligt den antagna fastighetsutvecklingsplanen kommer etapp I att följas av etapp II (huvudsakligen ombyggnader i befintliga fastigheter) och etapp III, som innebär en ny psykiatrisk enhet vid centralsjukhuset såsom ersättning för Grelsby sjukhus, vars tekniska utrustning är föråldrad och hela sjukhusbyggnaden oändamålsenlig för bedrivande av modern psykiatrisk vård

9.3 Miljöarbete

Ett strukturerat miljöarbetet har påbörjats utgående från den miljöutredning som gjordes år 2003 och styrelsen har fastställt en miljöpolicy för Ålands hälso- och sjukvård. En styrgrupp har utsetts och miljöombud finns på varje arbetsplats. För dessa och för ledningsgruppen ordnas årligen miljöutbildning (anslag 10.000 euro).

9.4. Ekonomiska resurser

	Bokslut 2004	Budget 2005	Budget 2006	Förändr i %
Kostnader				
Driftkostnader	59 672 019	62 230 000	63 050 000	1,3%
Investeringar	739.223	3 850 000	1 440 000	-62,6%
Kostnader totalt	**60.411.242**	**66 080 000**	**64 490 000**	**-2,4%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	5 233 067	5 429 000	5 839 000	7,6%
Kommunintäkter Gullåsen	3 983 695	4 071 000	4 400 000	8,1%
Intäkter totalt	**9 216 762**	**9 500 000**	**10 239 000**	**7,8%**
Nettokostnad	**51.194.480**	**56 580 000**	**54 251 000**	**-4,1%**

9.5. Primärvården

9.5.1. Allmänt

De provisoriska lokalerna har varit en begränsande faktor för primärvårdens utveckling. Etapp II av centralsjukhusets ombyggnad kommer därför att innebära möjligheter till en verksamhetsutveckling. För hälso- och sjukvårdsmottagningarna är lokalfrågan kopplad till utvecklande av ett flertal viktiga verksamheter:

- Skapande av vårdteam bestående av läkare och sjuksköterska/hälsovårdare ställer stora krav på ändamålsenliga lokaler med adekvata utrymmen för väntrum, mottagningsrum samt diverse specialfunktioner. Graden av integrering av hemsjukvården med vårdteamen utreds under året.
- Kvinnomottagningskonceptet innefattande preventivmedels- och mödrarådgivning, inkontinensmottagning, postmenopausalt omhändertagande etc. sorterar rent medicinskt närmast under gynekologin medan det vårdbaserade omhändertagande inryms i primärvårdens vårdkoncept. Lokalmässigt framstår en lokalisering i anknytning till den gynekologiska enheten som önskvärd.
- Barnrådgivningen som i detta nu befinner sig i en villa avsedd för boende borde inrymmas i anknytning till primärvårdens övriga verksamhet.
- Företagshälsovården är också tillfälligt inrymd i en villa och borde om möjligt inrymmas i primärvårdens nya lokaler. Den övervägande delen av verksamheten handlar om personalhälsovård och tillgängligheten skulle förenklas om verksamheten bedrevs i ÅCS lokaler.
- Diabetesköterskan är nu inplacerad i den kirurgiska poliklinikens lokaler men verksamheten bör knytas närmare specialsjukvårdens diabetessköterska och diabetesansvariga läkare. Eventuellt är en inplacering av denna verksamhet aktuell inom primärvårdens nya lokaliteter.

Utöver etapp II föreligger ett antal andra lokalfrågor som måste få en lösning:

- För tandvården i Mariehamn måste lokalfrågan lösas så att ett alternativ till de provisoriska lokalerna i Norrböle fastställs.
- Miljöhälsovården är tillfälligt stationerad i en av läkarvillorna. Genomförandet av förslagen i den s.k. Norrbeliusrapporten kan få konsekvenser avseende miljöhälsovårdens placering.
- Livsmedelslaboratoriet kan äntligen tillsammans med Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstations laboratorium till hösten 2006 flytta in i den ombyggda plantskolans lokaler i Jomala.
- Godby hälsocentral har sedan sommaren 2005 varit evakuerad p.g.a. fuktskadeproblematik. Återflyttning efter sanering planeras under våren 2006.

Frånsett lokalproblematiken framstår det som synnerligen angeläget att satsa på fortsatt personalrekrytering där långvårdsenheten är högprioriterad.

9.5.2. Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av lättillgänglighet och kontinuitet. Målsättningen är att varje ålänning skall tillhöra ett vårdteam som består av en läkare och hälsovårdare/sjuksköterska. Under 2006 fortsätter utvecklingen mot största möjliga samverkan med specialsjukvården. Detta innebär i huvudsak utvecklande av följande gemensamma sektorer:

- Mödravård och preventivmedelsrådgivning bör inom ramen för kvinnomottagningskonceptet kunna omfördela arbetet sålunda att större delen av läkarkontrollerna sker från den gynekologiska enheten.
- En del av läkarbemanningen på barnrådgivningen och möjligen inom skolhälsovården samt eventuellt ytterligare väldefinierade patientgrupper bör kunna skötas från barnenheten.
- Jourverksamheten inom ÅHS har genom åren haft ett ganska konstant antal besökande patienter och alla försök att reducera patientvolymerna har visat sig vara fåfänga. Dock borde en del av patienterna kunna omhändertas på planerad mottagning och inte som jourfall. Bristande kontinuitet på läkarsidan har hitintills omöjliggjort ett ökat patientantal dagtid. Med tjänsterna besatta och med tillfredställande utrymmen, som möjligör arbete enligt vårdteamkonceptet, så finns förutsättningar att lotsa merparten av primärvårdens jourpatienter till mottagning dagtid.
- Ambitionen under året kommer att vara utvecklande av ett optimalt omhändertagande av diabetikerna med största möjliga samordning mellan primärvård och specialsjukvård.

De kortare vårdtiderna inom specialsjukvården ställer allt större krav på kompetensen inom hemsjukvården. Målsättningen är att omvandla vakanta närvårdar/primärskötartjänster till sjukskötare. Den palliativa vården inom ÅHS sköts till stor del inom hemsjukvården. Hemsjukvårdens roll inom den palliativa vården är mycket viktig. Den palliativa vårdens organisation inom ÅHS skall ses över.

Projektet ”Förebyggande hembesök till 75 åringar”, som startade under 2004, har visat sig framgångsrikt och införlivas i den ordinarie verksamheten. Också det övriga förebyggande arbetet förstärks med focus på livsstilssjukdomar med speciell tyngdpunkt på alkohol och rökning. Det förebyggande arbetet avseende familjevåld struktureras genom enkäter bl.a. inom mödravården. Det påbörjade projektet med sköterskeledd mottagning av patienter i riskzonen att utveckla livsstilssjukdom införlivas i verksamheten.

Hälsovårdarberedskapen i skärgården bibehålles på nuvarande kostnadsnivå, trots att en deltidstjänst inrättas och två deltidstjänster utökas till heltid. Möjligheten till samverkan mellan skärgårdskommunernas socialvård och ÅHS utreds vidare.

Företagshälsovårdens resurser har inte räckt till för att motsvara efterfrågan. Därför utökas hälsovårdartjänsterna så att en deltidstjänst blir heltid och en ny tjänst inrättas, dock under förutsättning att avgifterna finansierar verksamheten.
En kampanj ledd av Folkhälsoinstitutet för att vaccinera hela den åländska befolkningen mot TBE påbörjas under våren 2006. Vaccinationen är frivillig och berör inte personer under 7 år, sådana som redan låtit vaccinera sig eller haft TBE eller av andra orsaker inte behöver vaccinationen. Kampanjen kommer tillfälligt att kräva extra personalinsatser från primärvårdens sida.

Verksamhetsmål:
- Att skapa vårdteam genom rekrytering av läkare till de obesatta tjänsterna.
- Att utveckla teamarbetet läkare-skötare genom kompetensutveckling.
- Att minska behovet av jourbesök kvällstid genom välfungerande vårdteam dagtid.
- Att optimera samordningen mellan specialsjukvården inom sektorer rörande kvinnors hälso- och sjukvård, barnrådgivning, skolhälsovården samt diabetes.
- Att utveckla den palliativa sjukvården inom ÅHS i samarbete mellan hemsjukvård, långvård och specialsjukvård.
- Att i möjligaste mån genomföra ”Kökar-modellen” i de övriga skärgårdskommunerna för att möjliggöra dygnet-runt-beredskap av hälsovårdare.
- Att skapa en helhetsplan innefattande primärvårdens samtliga enheters lokalbehov och fastställande av en tidsplan för denna plans förverkligande.
- Att genomföra strukturerade enkäter om familjevåld inom mödravården.
- Att påbörja den frivilliga TBE-vaccineringen under våren 2006.

Personalförändringar: En tillf. deltids hälsovårdartjänst inrättas (Brändö)
En hälsovårdartjänst ändras från deltid till heltid(Kökar)
En hälsov./sjukskötartjänst ändras från deltid till heltid (Kumlinge)
En tillf. hälsovårdartjänst (deltid) inrättas (förebyggande hembesök)
En företagshälsovårdartjänst ändras från deltid till heltid
En ny tillf. företagshälsovårdartjänst (villkor: avgiftsfinansierad)

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Primärvårdschef	1	1	1	1	1	
Överläkare / Bitr.överläkare	4	7	7	7	7	
Hälsocentralläkare	10	7	7	8	8	

Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Överskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	5	5	5	5	
Sjukskötare heltid	16	15	16	16	16	
Sjukskötare deltid	6	6	4	4	4	
Distriktshälsovårdare	3	3	3	3	3	
Hälsovårdare heltid	24	25	25	25	28	+3
Hälsovårdare deltid	7	8	8	8	5	-3
Närvårdare/prim.sköt./skötare heltid	9	8	8	8	8	
Närvårdare/prim.sköt./skötare deltid	4	3	3	3	3	
Avdelningssekreterare heltid	6	8	8	8	8	
Avdelningssekreterare deltid	2	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Hälsovårdare deltid					2	+2
Hälsovårdare heltid					1	+1

Mottagnings- och hembesöksverksamhet:

	2002	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Besök	123.835	112.568	116.535	120.000	120.000
- läkare	36.494	34.137	32.119	35.000	35.000
- vårdpers.	87.341	78.431	84.416	85.000	85.000

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet

Gullåsen omfattar fyra vårdavdelningar med sammanlagt 96 platser. Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering samt speciella platser för demensvård (12 st) och palliativ cancervård (4-6 st). Långvårdens patienter skall i princip vara färdigt utredda inom specialsjukvården innan överföring sker. De allt kortare vårdtiderna inom akut sjukvården har ökat trycket på Gullåsen. En sannolik utveckling är att Gullåsen allt mer får renodlade geriatriska funktioner med mera specialiserad avdelningsinriktning. Hur den palliativa vården i framtiden skall ordnas behöver utredas, likaså samarbetet med den psykiatriska enheten kring de psykogeriatriska patienterna.

Gullåsen har fortlöpande svårigheter att rekrytera personal speciellt till deltidstjänsterna. En viss förstärkning av bemanningen har gjorts men på sikt måste personalen ytterligare förstärkas. Det mest akuta behovet är att kunna besätta befintliga tjänster med kompetent personal.

Avdelning Norrgårds-Östergårds är planerade för en annan typ av patienter och är därför trångbodd, tungarbetad och i allmänt nedslitet skick.

Gullåsens läkare utför polikliniska demensutredningar och denna s.k. minnesmottagning kommer att öka i omfattning i och med att sjukskötarresurser har anvisats för verksamheten.

Långvårdsenheten administrerar också den extraordinära specialsjukvården för en respiratorpatient, som vårdas i hemliknande förhållande i en bostad i närheten till Gullåsen. För denna verksamhet finns sex tillfälliga tjänster.

Verksamhetsmål:

- Att besätta befintliga tjänster med kompetent personal.
- Att erbjuda patienterna möjligast hemlika förhållanden.
- Att utvärdera hur man tar vara på det friska hos patienten och hur samarbetet med de anhöriga fungerar.
- Att tillsammans med specialsjukvården och hemsjukvården planera för den palliativa vårdens framtid.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Överskötare	1	1	1	1	1	
Socialskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	8	8	8	8	8	
Sjukskötare heltid **)	11	11	11	12	12	

Sjukskötare deltid	2	2	2	2	2
Medikalvaktmästare	2	2	2	1	1
Närvård./prim.sköt./skötare heltid *)	51	52	53	54	54
Närvårdare/prim.sköt./skötare deltid	26	26	26	25	25
Sysselsättningsterapeut	1	1	1	1	1
Vårdbiträde	3	2	2	2	2
Badare	1	1	1	1	1
Avdelningssekreterare heltid	1	1	1	1	1
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1

*) överf. 1 tj.fr. lung 2004, till psyk.rehab 2005

**) överf. 1 tj.fr. med. 2005 (f.d.lung)

Extraordinär specialsjukvård

Tillfälliga tjänster

Sjukskötare heltid				
Sjukskötare deltid		1	1	1
Närvårdare/primärskötare/skötare	6	5	5	5

Vårdplatser:	2002: 98	2003:98	2003: 98	2005: 96	2006: 96

Verksamhet:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Vårddagar	35.064	34.728	33.620	34.500	35.000
Vårdtillfällen	350	375	435	400	420
Vårdtid	134,9	131,5	115,5	135	120
Beläggning-%	98	97,1	93,7	98	95

9.5.4. Tandvårdsenheten

Tandvårdsenheten bedriver barn- och ungdomstandvård, tandvård åt patientgrupper prioriterade av sociala och medicinska skäl samt till ÅHS´ ordinarie personal.

Tandvården verkar i tillfälliga utrymmen i Mariehamn på två ställen. Därutöver bedrivs verksamhet i Jomala servicehus, Godby hälsocentral, som måste saneras pga fuktskador, samt i en mobil tandläkarvagn. Permanenta utrymmen för tandvården i Mariehamn planeras. Enligt nuvarande planer kan inflyttningen ske årsskiftet 2006-2007. Utrymmen för narkostandvård planeras i centralsjukhusets ombyggnad, etapp II.

Tandvården eftersträvar att förhindra försämringen av barns och ungdomars tandhälsa, vilket uppföljes genom ett s.k. DMF-index, som beskriver antalet kariesdrabbade tänder. År 2004 var 12-åringarnas index 1,0. Totalantalet patienter förväntas vara oförändrat jämfört med år 2004.

Verksamhetsmål:

- Att åstadkomma permanenta utrymmen i Mariehamn och sanera mottagningen i Godby.
- Att förhindra försämringen av barns och ungdomars tandhälsa.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Ledande tandläkare			1	1	1	
Tandläkare	7	7	6	6	6	
Specialtandläkare	1	1	1	1	1	
Munhygienist	2	2	2	2	2	
Närvårdare / tandskötare	9	9	9	9	9	
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	
Receptionist	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Tandskötare läroavtal	1					

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005****)**	**2006**
Besök	21.446	18.154	19.173	20.000	20.000
Patienter	8.350	8.066	8.432	8.500	8.500
- 0-18 år	4.490	4.517	4.583		
- 0-17 år				4.400	4.400
- 19 - år	3.860	3.549	3.649		
- 18 – år				4.100	4.100

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

**) Den avgiftsfria tandvården ändras från 0-19 år till 0-18 år från och med 2005.

9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten

Miljöhälsovården eftersträvar att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö. Sedan EU-inträdet har tyngdpunkten i lagstiftningen lagts vid bl.a. övervakningsprogram av olika livsmedel. Även analyserna av badvatten och dricksvatten har ökat kraftigt, liksom även de administrativa kansliärendena.

Livsmedelsövervakningen utövas via program för egenkontroll som grund och genom systematiska provtagningar. Livsmedelsövervakningen regleras och prioriteras genom riskanalys och harmoniseras i enlighet med EU-regelverket. Kontroller med avseende på livsmedelssäkerhet utökas på producentnivå enligt den s.k. principen om säkra livsmedel från åker till matbordet.

Den förebyggande veterinärvården utökas i form av ömsesidiga avtal med producenterna och via allmänna hälsoprogram. Tyngdpunkten inom veterinärvården överflyttas från ambulatorisk verksamhet till förebyggande veterinärvård. .

Smådjurmottagningen (Zoodiaken) i Jomala fortsätter sin verksamhet, nu med möjlighet till röntgenundersökningar tack vare en donation från Ålands Kenneldistrikt r.f. Målsättningen är att verksamheten skall vara självbärande med den serviceavgift (20 €) som uppbärs för att finansiera kringservicen (hyra, städning, assistent).

Livsmedelslaboratoriet samlokaliseras under året med Miljölaboratoriet och Försöksstationens laboratorium i en ny lokal i Jomala Kyrkby, vilket kommer att prägla verksamhetsåret i form av planering inför flyttningen och sedan att utveckla samarbete och skapa synergieffekter mellan laboratorierna och ett gemensamt kvalitetssystem. Därför planeras inga andra verksamhetsförändringar.

En utredning på basen av den s.k. Norrbeliusrapporten över hur miljöhälsovården skall vara organiserad inom landskapet blir klar i slutet av år 2006.

Verksamhetsmål:

- Att utökad rapportering med hjälp av det nya MiljöReda-dataprogrammet.
- Att utöka antalet övervakningsprojekt inom hälsoinspektionen.
- Att fortsätta provtagningar inom fårhälsoprogrammen och med TSE-provtagningar.
- Att föra statistik över och rapportera hur verksamheten fördelas mellan ÅHS-veterinärerna och de privata veterinärerna.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Veterinär heltid	4	4	4	4	4	
Hälsoinspektör	5	5	5	5	5	
Laborant	2	2	2	2	2	
Laborant deltid				1	1	
Provtagare deltid	1	1	1			
Byråsekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Veterinär deltid	1	1	1	1	1	
Veterinärassistent heltid		1	1			
Veterinärassistent deltid				1	1	

Verksamhet:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Inspektioner	1.221	753	813	720	850
Tillstånd	202	244	275	350	350
Analyser	9.092	9.059	8.638	7.250	6.500
- egen verks.	6.422	5.704	5. 051	5.600	5.100
- kval.prov	2.661	3.355	3.587	3.500	3.500
Djurbesök	6.223	5.842	5.291	4.600	4.200
- nyttodjur	2.995	2.734	2.529	2.750	2.500
- smådjur	3.228	3.108	2.762	1.850	1.700

Primärvården
Budget 2006

	Bokslut 2004	Budget 2005	Budget 2006	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	11 658 475	12 175 000	12 193 000	0,1%
Övrig konsumtion	1 884 174	2 124 000	2 199 000	3,5%
Vård utom Åland	45 600	44 000	50 000	13,6%
Anskaffn o inventarier	79 160	125 000	120 000	-4,0%
Kostnader totalt	**13 667 409**	**14 468 000**	**14 562 000**	**0,6%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	2 330 109	2 449 000	2 601 000	6,2%
Kommunintäkter Gullås	3 983 695	4 071 000	4 400 000	8,1%
Intäkter totalt	**6 313 804**	**6 520 000**	**7 001 000**	**7,4%**
Nettokostnad	**7 353 605**	**7 948 000**	**7 561 000**	**-4,9%**

9.6. Specialsjukvården

9.6.1. Allmänt

Specialsjukvården omfattar 14 basenheter, varav 12 finns på Ålands centralsjukhus. Rehabiliterings- och fysiatrienheten är inrymd i Gullåsens fastighet. Den psykiatriska enhetens olika funktioner finns dels på Grelsby sjukhus i Finströms kommun, dels i Mariehamn. Dagkliniken flyttar till f.d. hälsocentralen på Norragatan i början av år 2006, och i samband därmed planeras att trångboddhet för barn- och ungdomspsykiatriska enhetens kan lindras.

Specialsjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmässiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av dagkirurgi, öppenvård, ibland till och med av sjukhusansluten hemsjukvård.
Samarbetet mellan klinikerna och de olika enheterna inom klinikerna bör ses över. I och med den fortsatt snabba medicinska utvecklingen håller gränserna mellan de olika specialiteterna på att utsuddas. Detta innebär att all personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mer flexibla och gränsöverskridande. Detta är synnerligen viktigt på ett litet sjukhus med många och varierande specialiteter.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande och berättigade krav som befolkningen ställer på verksamheten. Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka konsultverksamheten alternativt till att utöka remitteringen till andra sjukhus eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbringa. Konsultverksamhet kontra remiss till andra sjukhus baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur ekonomisk, medicinsk och språklig synpunkt. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.
Ansträngningarna att rekrytera en ny överläkare till öron-, näs- och halsenheten fortsätter, samt att besätta gynekolog- och psykiatertjänsterna som länge varit utan ordinarie innehavare.

Dagkirurgiverksamheten skall utvecklas och effektiveras. Den medicinska utvecklingen har kommit därhän att alltfler ingrepp sker dagkirugiskt dvs. patienten behöver inte läggas in över natten utan kan gå hem samma dag som ingreppet / åtgärden gjorts.
Dagkirurgin inom ÅCS är redan idag betydande och omfattar olika ingrepp inom alla opererande

enheter. Verksamheten behöver effektiveras och samordnas med berörda enheter. Inför planeringen av centralsjukhusets ombyggnad etapp II, som påbörjas under 2006, kommer behovet av nya/ombyggda utrymmen för ett flertal verksamheter att undersökas, bl.a dessa dagkirurgiverksamheten och dialysvården, verksamheten inom ögonenheten, onkologin, konsultpolikliniken och medicinska avdelningen.. Även en gemensam reception för all öppenvård inom centralsjukhuset är tänkt att ingå i etapp II. Flyttningen av verksamheterna i Grelsby sjukhus till centralsjukhusområdet (etapp III) påskyndas genom att beakta även denna etapp när etapp II planeras. Förverkligande av etapp III planeras att ske omedelbart efter etapp II.

9.6.2. Centrala enheten

Till centralenheten räknas förutom sjukvårdschefens och överskötarnas kansli (med poolpersonal) även socialkuratorerna, läkarsekreterarna, samt tre assistentläkartjänster som flyttas enligt behov mellan olika enheter. Samarbetet mellan sjukvårdschef, basenhetschefer och överskötare utökas för att förbättra koordinationen och informationen mellan enheterna och de olika personalgrupperna. Arbetsfördelningen mellan överskötare och avdelningsskötare ses över.

Verksamhetsmål:

-Att skapa ett system för regelbunden redovisning av kösituationen.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Sjukvårdschef	1	1	1	1	1	
Assistentläkare	1	1	3	3	3	
Socialkurator	3	3	3	3	3	
Överskötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare *)	3	3	7	7	7	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Byråsekreterare	2	2	2	2	2	
Läkarsekreterare	5	5	5	5	5	

*) överf. 2 tj 2004 fr lungavd.

Tillfälliga tjänster						
Assistentläkare	2	2				
Överskötare	1					
Sjukskötare	2	2				
Avdelningssekreterare	1	1	1	1	1	

9.6.3. Akutenheten

Verksamhetens viktigaste mål är att minimera tiden till adekvat, definitivt omhändertagande för akut sjuka och skadade patienter. Fortsatt kompetensutveckling är av central betydelse för både ambulans- och akutsjukvårdens kvalitet. En målsättning är att undvika korta intagningar till avdelningarna genom ökad användningen av akutens övervakningsplatser.

Den sedan länge planerade samordningen av primär- och specialsjukvårdsjouren, som innebär att hälsocentraljouren upphör kvällstid genomförs. Utmaningen för akuten kommer att vara styrningen av patientströmmarna så att belastningen på kvällstid inte ökar avsevärt. Debiteringen av försäkringsbolagen för olycksfallspatienter innebär nya arbetsuppgifter för att behövliga uppgifter skall bli adekvat registrerade.

Verksamhetsmål:

- Att öka användning av övervakningsplatserna för att undvika korta intagningar.
- Att sträva till felfri registrering av olycksfallspatienter.
- Att samverkan med primärvården för att finna den rätta balansen gällande jourfall.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	2	2	2	2	
Avdelningsläkare	1					
Assistentläkare	1	1				
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare heltid	15	15	15	15	15	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare delad tjänst	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Primärskötare deltid	1	1				
Mottagningsbiträde deltid			1	1	1	

Verksamhet:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	9.385	9.148	10.190	11.000	12.000
Vårddagar	412	445	570	650	800

9.6.4. Medicinska enheten

Inom den medicinska enheten erbjuds patienterna internmedicinsk specialistvård. Verksamheten har i allt större utsträckning differentierats och indelats i mindre specialområden i takt med den medicinska utvecklingen. Denna trend kommer att fortsätta. Idag finns på enheten subspecialister inom kardiologi, nefrologi, gastroenterlogi, reumatologi och onkologi. Satsningen på sjukskötarbaserad vård fortsätter genom fortsatt utveckling av en reumamottagning, som ännu befinner sig i initialskedet. En satsning på samverkan med primärvården görs för att åstadkomma en effektivare diabetesvård.

Avdelningen har 30 vårdplatser, vilket förutsätter fungerande vårdkedjor och att patienterna vårdas på rätt nivå så att inte överbeläggning uppstår.

Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i takt med att befolkningen blir äldre och att medicinskt effektiva och motiverade insatser kan göras högt upp i åldrarna.

Verksamhetsmål:

- Att erbjuda högspecialiserad/kvalificerad sjukvård till den åländska befolkningen.
- Att förbättra arbetsmiljö och trivsel för all personal.
- Att fortsätta utvecklingen av sjuksköterskebaserad reumamottagning.
- Att samordna diabetesmottagningen mellan primär- och specialsjukvården.
- Att kunna erbjuda tillräckligt med utbildning, stimulans och god arbetsmiljö för personal under utbildning.
- Att sträva till ”Rätt patient på rätt plats" samt god kommunikation mellan enheterna.
- Att den nuvarande sjukvårdsproduktionen kan bibehållas inom poliklinikverksamheten.
- Att långa köer till poliklinikerna och överbeläggningar på avdelningen kan undvikas.

Personalförändringar: En bitr.överläkartjänst ombildas till överläkartjänst
En avd.läkartjänst ändras till en bitr.överläkartjänst
En närvårdar/primärskötartjänst ombildas till sjukskötartjänst
En närvårdar/primärskötartjänst flyttas till vårdschefens kansli
En sjukskötartjänst ändras från heltid till deltid

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	7	8	8	8	9	+1

Avdelningsläkare	2	1	1	1		-1
Assistentläkare	4	4	4	4	4	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare **)	6	6	7	5	5	
Sjukskötare heltid *)	35	36	34	35	35	
Sjukskötare deltid					1	+1
Närvårdare / primärskötare heltid**)	15	15	11	10	8	-2
Avdelningssekreterare heltid	5	5	5	5	5	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Arkivbiträde	2	2	2	2	2	
Mottagningsbiträde		1	1	1	1	

*) överf. 1 tj 2004 fr med.konsultverksamhet

**) överf. fr. f.d. lungavd.1 tj.till Gullåsen+1 tj.förvaltn.övsk 2005

**) 1 tj omb. till sjuksköt 2006, 1 tj till vårdchef. kansli 2006

Vårdplatser:

- medicinavd:	2002: 28	2003: 28	2004: 30	2005: 30	2006: 30
- lungmedavd:	2002: 12	2003: 12	**stängdes 1.7.2003**		

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	21.105	18.112	20.047	21.000	21.000
- medicin	14.595	12.977	14.259	14.000	14.500
- endoskopi	995	784	991	1.000	1.000
- onkologi	2.185	2.341	2.435	2.200	2.200
- lungmed.	3.330	2.010	2.244	3.300	2.500
Vårddagar					
-medicinavd	8.495	8.162	8.483	10.000	8.500
-lungmed.avd	3.864	1.838	-		
Vårdtillf.					
-medicinavd	1.302	1.313	1.721	1.540	1.750
-lungmed.avd	652	292	-		
Vårdtid					
-medicinavd	6,5	6,2	4,9	6,5	4,8
-lungmed.avd	5,9	6,3	-		

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003. Lungavd. stängdes 1.7.03

Av den verksamhet som tidigare sorterade under konsultenheten har neurologi och hudsjukdomar från och med 2004 hänförts till medicinska enhetens budget**.** Under konsultenheten räknas nu endast patologservicen (obduktioner).

Konsulter inom neurologi och hudsjukdomar besöker Centralsjukhuset regelbundet och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Även andra specialområden, som inte finns representerade inom ÅHS, kan bli aktuella i form av konsultavtal ifall detta bedöms som mera ändamålsenligt och kostnadseffektivare än att remittera patienten till vård utom Åland. Inom hudspecialiteten har under 2004 påbörjats PDT- ljusbehandling av ytlig hudcancer. Behandlingen ges av en sjukskötare.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Sjukskötare *)	1	1				

*) överf. till med.enheten 2004

Vårdplatser: Inga egna, använder vid behov vårdplatser på övriga avdelningar

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	1.437	920	1.365	1.400	1.400
- Hud	1.231	749	1.084	1.200	1.100
- Neurologi	206	171	281	200	300

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.5. Kirurgiska enheten

Verksamhetens målsättning är att erbjuda kirurgisk basservice med de resurser som står till förfogande. Under semesterperioder är den planerade verksamheten neddragen. På enheten finns tre allmänkirurger. Den ortopediska verksamheten upprätthålls med två specialister och förväntas klara det mesta av akut traumatologi och elektiv ortopedi. Ryggkirurgisk verksamhet fortgår såsom hittills genom de operationer och den mottagning som sjukvårdschefen genomför. Den urologiska verksamheten, som sköts på konsultbasis, förväntas öka något.

Med ovannämnda verksamhet torde befolkningens behov tillgodoses till den del som ej kräver högspecialiserad vård. Patienttransporterna till vård utom Åland samordnas bättre än hittills med andra enheter. Den kirurgiska avdelningen vårdar även de patienter som opererats pga öronsjukdom. Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Verksamhetsmål:

- Att minska på kötiderna till poliklinik och vårdåtgärder.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	4	5	5	5	5	
Avdelningsläkare	1					
Assistentläkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3	3	3	
Sjukskötare heltid	14	14	14	14	14	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / primärskötare heltid *)	5	5	6	5	5	
Närvårdare / primärskötare deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	

*) överf. 1 tj.fr. lung 2004, till förvaltn.övsk 2005

Vårdplatser:	2002: 27	2003: 27	2004: 27	2005: 27	2006: 27
Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	5.702	4.085	4.957	6.100	5.100
Dagkirurgi	417	368	427	350	550
Vårddagar	6.283	5.524	6.199	5.800	6.400
Vårdtillf.	1.260	1.109	1.727	1.300	1.800
Vårdtid	5,0	5,0	3,6	4,4	3,5

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.6. BB- och gynekologiska enheten

Enhetens verksamhetsområde är i huvudsak kvinnors hälsa med två tyngdpunkter. Den ena är den reproduktiva hälsan innefattande graviditet och barnafödande. Den andra är diagnostik och behandling av underlivssjukdomar. Samarbete med primärvården kring den förebyggande verksamheten (mödra- och preventivmedelsrådgivning, papascreening) fortsätter och utvecklas. Enheten kommer att bilda kärnan i den kvinnomottagning som planeras och som skall sammanföra de verksamheter som hör samman med kvinnohälsan. På avdelningen vårdas vid behov patienter efter ögonoperationer. Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Verksamhetsmål:

- Att rekrytera läkare till de obesatta tjänsterna.
- Att ta hand om läkarkontrollerna inom mödravården.
- Att tillsamman med primärvården åstadkomma en kvinnomottagning.
- Att bygga upp en trivsam och stimulerande arbetsmiljö.
- Att flexibelt kunna sköta även andra specialiteters patienter på avdelningen.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	2	2	2	
Sjukskötare	1	1				
Barnmorska heltid	9	9	11	11	11	
Barnmorska deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / barnskötare	6	6	6	6	6	
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	

Vårdplatser:	2002: 18	2003:18	2004: 18	2005: 18	2006: 18
Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	3.793	3.415	4.079	3.300	4.000
Dagkirurgi	202	139	181	220	250
Vårddagar- förlossn.	1.373	1.253	1.396	1.300	1.450
- gynekol.	1.082	849	1.029	900	1.000
Vårdtillf. - förlossn.	315	313	351	400	400
- gynekol.	320	265	495	400	400
Vårdtid - förlossn	4,4	4,0	4,0	4,0	4,4
- gynekol	3,4	3,2	2,1	2,2	2,2
Förlossningar	259	254	274	300	280

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.7. Barn- och ungdomsenheten

Barn- och ungdomsenheten prioriterar vården av svårt sjuka, multihandikappade och kroniskt sjuka barn och deras familjer. Enheten skräddarsyr behandling och uppföljning för alla patientkategorier och inriktar sig på snabb diagnostik och probleminriktad verksamhet med en kostnadseffektiv handläggning inom/utom organisationen.

Utvecklingen mot allt färre vårddagar och kortare vårdtider fortsätter. Allt större vikt läggs på flexibilitet vid besök på avdelningen eller mottagningen så att diagnostik, vårdåtgärder och behandlingar kan genomföras utan att patienten behöver ligga kvar över natten. En större del av verksamheten baserar sig på sköterskemottagningar. En samordning av rådgivningsverksamheten och skolhälsovården med barn- och ungdomsenheten genomförs under planeåret. Samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska enheten utökas.

Verksamhetsmål:

- Att öka antalet poliklinikbesök och andelen dagvårdspatienter, minska antalet vårddygn.
- Att öka antalet besök hos sjukskötare.
- Att utöka antalet utbildningstillfällen på hemorten för hela personalen.
- Att samordna rådgivnings- och skolhälsovårdsverksamheten med primärvården.

Personalförändringar: En tillf.deltidstjänst som habiliteringskoordinator inrättas.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare	9	9	9	9	9	
Närvårdare / barnskötare	6	6	6	6	6	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Extraordinär specialsjukvård						
Sjukskötare	2	2	2	2	2	
Primärskötare	4	4	4	4	4	
Tillfälliga tjänster						
Habiliteringskoordinator deltid					1	+1

Vårdplatser: 2002: 10 2003: 10 2004: 10 2005: 10 2006: 10

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	3.448	3.171	3.068	3.800	3.400
Vårddagar	2.232	2.108	1.700	1.500	1.400
Vårdtillf.	546	628	700	700	600
Vårdtid	4,1	3,4	2,4	2,2	2,2

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.8. Ögonenheten

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. Med de investeringar som gjorts i apparatur utförs nu flere åtgärder i egen regi. På grund av den utökade kirurgiska verksamheten minskar tiderna för mottagningsbesök, vilket leder till längre väntetider. I takt med nya forskningsrön utvecklas nya behandlingsmetoder, vilket riskerar en ökning av kostnaderna för vård utom Åland. Under 2006 genomförs ett likformigt sätt inom ÅHS att mäta synskärpan. Lokalsituationen utvärderas i samband med planeringen av etapp II. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS.

Verksamhetsmål:

- Att utveckla digitaliserad fotoundersökning av ögonbotten.
- Att med anskaffad laser- och ultraljudsutrustning utföra flere åtgärder per besök.
- Att skapa en mera självständig sjukskötarmottagning.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Synterapeut	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser: Inga egna, använder vårdplatser huvudsakligen på gyn.avdelningen

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	4.077	3.750	3.500	3.500	3.000
Vårddagar	51	47	34	50	50
Operationer:	211	178	169	220	240
- varav dagkirurgi	160	135	151	180	240

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.9. Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten har varit omöjlig att besätta sedan hösten 2001. Därför har endast den mest angelägna verksamheten kunnat skötas genom tillfälliga arrangemang (”läkarstafetter” och konsultavtal). Likaså har hörselvårdsassistenttjänsten varit obesatt, varför denna verksamhet baserat sig på köptjänst. En satsning på att utbilda en hälsovårdare till hörselvårdsassistent innebär att tjänsten kan besättas under 2006. Vuxna opererade öronpatienter vårdas på kirurgiska avdelningen, barnpatienterna vårdas på barnavdelningen. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS.

Verksamhetsmål:

- Att besätta överläkartjänsten och hörselvårdsassistenttjänsten.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Hörselvårdsassistent	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser: Inga egna, använt vårdplatser huvudsakligen på barn- och kir.avdelningen

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	3.914	2.116	2.485	4.000	2.500
Vårddagar	297	174	255	270	260
Operationer	215	172	191	230	200
- varav dagkirurgi		3	11		

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.10. Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Enheten utgörs av en specialiserad bäddavdelning, läkarmottagning, fysioterapi, ergoterapi, talterapi, hjälpmedelsservice, samt neuropsykologiska och psykiatriska konsulter. Verksamheten kännetecknas av teamarbete.

Vision och målsättning för rehabiliteringsenhetens verksamhet är individuellt anpassad, målinriktad rehabilitering, behandlingar och omvårdnad med hög kvalitet för både inneliggande och polikliniska patienter i alla åldrar samt bedömning av hjälpmedelsbehovet och hjälpmedelsanskaffning för att optimera hemmiljön för patienterna.

Effektivare akutsjukvård innebär att svårt skadade/sjuka patienter räddas till liv, vilket leder till ökat behov av omfattande rehabiliteringsinsatser och hjälpmedel. Antalet yngre hjärnskadade (trauma och sjukdom) har ökat avsevärt.

Verksamhetsförändringar och utveckling/brister inom övriga enheter kräver ofta rehabiliteringsinsatser och merkostnader för enheten. Samtidigt krävs utbildning inom nya områden. Bristen på resurser förorsakar kontinuerliga omprioriteringar. I princip prioriteras patienter i arbetsför ålder men samtidigt måste det finnas resurser för äldre och kroniskt sjuka samt barn med olika handikapp. Demensutredningar, axeloperationer, ökad mängd postoperativa och geriatriska rehabiliteringspatienter samt den bristande läkarbemanningen inom psykiatrin är exempel som i stor grad påverkar rehabiliteringsenhetens verksamhet. Utvecklingen de senaste 10 åren har resulterat i att verksamheten är för stor för en läkare, varför en andra tjänst bör inplaneras de närmaste åren.

Verksamhetsmål:

- Att satsa på omvårdnadsplanering och –dokumentation.
- Att utöka det självständiga sköterskearbetet.
- Att höja kvaliteten på kognitiva bedömningar, särskilt körförmåga.
- Att utforma en modell för samordnad bedömning och uppföljning av barn med multihandikapp.
- Att utveckla en modell för gruppbehandling av barn med grava och måttliga språkstörningar.
- Att utvärdera gruppbehandlingarna i bassängen.
- Att skapa åtgärdsprogram för de vanligaste diagnoserna inom fysio- och ergoterapin.

Personalförändringar: En ergoterapeuttjänst deltid ändras till heltid

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	4	4	4	
Sjukskötare heltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Talterapeut heltid	1	1	1	2	2	
Talterapeut deltid	2	2	2	2	2	
Ergoterapeut heltid	2	2	2	2	3	+1
Ergoterapeut deltid	2	2	2	2	1	-1
Fysioterapeut heltid	7	7	8	8	8	
Fysioterapeut deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / konditionsskötare	4	4	3	3	3	
Närvårdare / primärskötare *)	4	4	5	5	5	
Medikalmassör	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare heltid *)	1	1	2	2	2	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	

*) överf. 1+1 tj 2004 fr lungavd.

Tillfälliga tjänster						
Talterapeut			1	1		

Vårdplatser:	2002: 12	2003: 12	2004: 12	2005: 12	2006: 12

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	11.536	10.839	11.500	10.700	11.000
Vårddagar	1.748	1.920	2.000	2.000	2.000
Vårdtillf.	155	145	190	160	160
Vårdtid	11,3	13,2	12	12	12

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.11 Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten

Enheten skall tillgodose behovet av intensivvård, hjärtövervakning, postoperativ övervakning, dialysvård samt sövningar i samband med el-konverteringar och el-chockbehandlingar. Enheten är pilotavdelning för det nya schemaläggningsprogrammet Titania.

Under sommarmånaderna begränsas den planerade operationsverksamheten för att minska på vikariebehovet och för att få patienter vill operera sig sommartid. Projektet med att införa program för operationsplanering fortgår.

Intensivvårdsavdelningens verksamhet planeras fortgå oförändrad. Vårdtyngdsmätning kommer att införas som en del av kvalitetsutvecklingsarbetet.

Dialysen verkar i trånga utrymmen, något som så snart som möjligt bör åtgärdas genom omflyttningar inom dialys-/uppvak-/intensivvårdsutrymmet alternativt en utbyggnad i samband med etapp II. Efterfrågan på gästdialyser verkar att öka.

Smärtsjukskötaren rondar regelbundet på avdelningarna, gör hembesök och har egen mottagning samt strävar till att utbilda personal inom hela ÅHS i adekvat smärtbehandling. Centralsteriliseringens verksamhet fortsätter som tidigare. Hygienarbetets målsättning är att implementera hygiendirektiven som finns angivna i hygienpärmen.

Verksamhetsmål:

- Att genomföra en enkät om kundtillfredsställelse (både patienter och interna kunder).
- Att införa ett komplikationsregister.
- Att skapa en utbildningsplan för hela personalen.
- Att följa upp åtgärderna med anledning av enkäten kring psykosocial arbetsmiljö.
- Att analysera alla kostnader av betydelse under 2006-2008 och analysera behovet av administrativ tid för personalen.
- Att implementera hygiendirektiven på alla avdelningar.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5	5	5	
Sjukskötare heltid	31	31	31	36	36	
Sjukskötare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Primärskötare heltid	2	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Instrumentvårdsbiträde heltid	2	2	2	2	2	
Instrumentvårdsbiträde deltid	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Sjukskötare	1	2				

Vårdplatser (IVA):	2002: 4	2003: 4	2004: 4	2005: 4	2006:4

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Op-åtgärder	2.367	2.023	2.201	2.400	2.200
Dialyser	1.294	1.218	857	1.400	860
Vårddag-IVA	785 x)	819	1.262	800	1.100
Antal patienter	373 x)	355	481	360	450
Vårdtid	2,1 x)	2,3	2,6	2,2	2,4

x) IVA sommarstängd under 4 veckor.

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.12. Laboratorieenheten

Laboratoriet tillhandahåller den laboratorieservice som krävs av primärvården, specialsjukvården och externa kunder. Verksamheten består i huvudsak av provtagning, provhantering, analysarbete och administration.

Ackreditering kommer i framtiden att vara ett krav för att sjukhuslaboratorier skall få vara verksamma. Laboratoriets avsikt är att under 2006 med hjälp av projektmedel sätta mera resurser på kvalitetsarbete. Avsikten är att på lång sikt åstadkomma och upprätthålla en kvalitetshandbok i enlighet med FINAS krav för ackreditering.

Verksamhetsmål:

- Att åstadkomma en kvalitetshandbok.
- Att utvärdera vilka analyser som ekonomiskt och personalmässigt vinner på att skickas externt.
- Att bidra till att beställarna optimerar antalet lab.analyser.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Kemist	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Laboratorieskötare heltid	14	17	17	17	17	
Laboratorieskötare deltid	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Laboratoriebiträde	1	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Analyser	353.066	298.113	344.409	365.000	360.000
-egen verks.	333.364	284.440	325.265	350.000	335.000
- köpta	19.702	13.673	19.144	15.000	25.000

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.13. Röntgenenheten

Enhetens utrustning har moderniserats och goda förutsättningar finns för att utveckla kvaliteten på arbetet. Kvalitetskriterier för de vanligaste undersökningarna skall tas fram och interna kvalitetsmätningar skall utföras i enlighet med den kvalitetshandbok som färdigställdes 2005.

Det finns numera möjlighet att bedriva avancerad diagnostisk verksamhet bl.a. tumör- och blodkärlsdiagnostik. Utredning av maligna tumörer och uppföljning av patienter med maligna tumörer kommer ytterligare att öka i omfattning .

Målsättningen är att fortsättningsvis upprätthålla verksamheten på en hög medicinsk teknisk nivå, minska på undersökningar som görs på jourtid och undvika undersökningar som inte tillför diagnostiken något mervärde.

De ekonomiska förutsättningarna för införande av direktdigital utrustning utreds under året.

Verksamhetsmål:

- Att erbjuda radiologisk diagnostik och intervention på hög nivå med god tillgänglighet.
- Att bibehålla en god arbetsmiljö, som är utmanande och stimulerande för personalen.
- Att utveckla intranät-sidorna med praktiskt användbara dokument såsom undersöknings-PM och andra anvisningar.
- Att utveckla kvalitetskriterier för de 10 vanligaste undersökningarna.
- Att bibehålla produktiviteten till väsentligen samma kostnad. Detta kan uppnås genom att andelen undersökningar på jourtid minskar och genom att undvika undersökningar som inte är nödvändiga.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr. över- läkare	2	2	2	2	2	
Avdelnings-/bitr.avd. skötare	2	2	2	2	2	
Röntgenskötare heltid	6	6	6	6	6	
Röntgenskötare deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare heltid	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Undersökn	17.112	14.937	16.876	17.500	16.500
-egen verks.	16.639	14.716	16.537	17.200	16.150
- köpta	473	221	339	300	350

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.14. Läkemedelscentralen

Läkemedelscentralen kommer fortsättningsvis under 2006 att inrikta sig på ett ökat samarbete med och mera information till personalen på enheterna. Projektet ”databeställningar” från primärvården, som inte kunde genomföras under 2005 genomförs under 2006 enligt samma mönster som redan är i bruk inom specialsjukvården.

Verksamheten fortsätter i stor sett som tidigare med inriktning på genomgång av läkemedelscentralens verksamhet och uppgörande av skriftliga direktiv i enlighet med Läkemedelsverkets föreskrifter.

Verksamhetsmål:

- Att både specialsjukvården och primärvården gör sina läkemedelsbeställningar via data.
- Att öka samarbetet med enheternas personal med inriktning på undervisning och information om rutiner för läkemedelsbeställning och –hantering.
- Att minska kassationerna på enheterna genom bl.a. visitationer på avdelningarna.
- Att uppgöra skriftliga direktiv enligt Läkemedelsverkets föreskrift nr 5/2002.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Provisor	1	1	1	1	1	
Farmaceut heltid	2	2	2	2	2	
Farmaceut deltid	1	1	1	1	1	
Tekniskt biträde	1	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**	**2006**
Utdelade förpackn.	79.980	74.442	68.393	80.000	70.000
Antal utdeln.till avd.	37.891	38.176	36.155	36.000	36.500
Läkemedelsberedn.	1.674	1.445	1.428	1.600	1.600
Kostnad för de 15 dyraste med. (€)	701.656	846.768	1.035.944		

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.15. Psykiatrienheten

Den psykiatriska enheten ansvarar för både den slutna psykiatriska vården och den öppna vården med målsättningen är att erbjuda patienterna en individuellt anpassad vård och behandling. Ökad efterfrågan av den öppna vårdens service har dock lett till ökade kötider till samtalsterapi på upp till 5-6 månader. Ansträngningarna att besätta alla psykiatertjänster fortsätter. Genom samarbete med primärvården och akuten gällande lätta psykiatriska fall kan situationen underlättas något. Genom interna arrangemang med specialsjukvårdens läkartjänster skapas möjlighet till en utbildningstjänst för en blivande specialist i barnpsykiatri. Den tillfälliga kuratorstjänsten för det avslutade projektet ”Pojkar i riskzonen” budgeteras även under 2006. Problemen med trångboddheten inom den öppna vården måste lösas och tidtabellen för flyttningen av verksamheterna i Grelsby sjukhus till ett nybygge i vid ÅCS bör fastställas. Dagkliniken får äntligen nya utrymmen i den f.d. hälsocentralen från början av år 2006. En del av barn- och ungdomspsykiatriska verksamheten kan eventuellt flytta till dagkliniken för att underlätta den trångboddhet som nu är besvärlig.

Behovet av mera personal inom öppenvården blir allt större, dels pga av den allmänna samhällsutvecklingen (åldrande befolkning, medikalisering, rusmedelsproblematik) och dels pga av ökat behov av psykologisk/psykiatrisk konsultation inom den somatiska vården. När verksamheterna koncentreras till centralsjukhusområdet kan personal omfördelas från den slutna vården till den öppna vården.

Pågående och nya projekt:

-”Alternativ till våld” projektet riktar sig till män som misshandlar sin partner. Projektet är en utlöpare från landskapsregeringens Kvinnofrid-projekt och genomförs av specialutbildad psykolog och kurator vid den vuxenpsykiatriska mottagningen.

- Projektet att skapa en idealmodell för mentorskap med syfte att skapa en bro mellan den oerfarne och den erfarne personalen fortsätter.
- Projektet ”Barn till psykiskt sjuka föräldrar” fortsätter.
- Ett utbildningsprojekt inom den psykiatriska rehabiliteringen tillsammans med arbetsförmedlingsbyrån och Miranda har erhållit delfinansiering från EU.
- Projektet ”Föräldrautbildning enlig den s.k. Cope-metoden” inom barn- och ungdomspsykiatrin har erhållit delfinansiering från EU.

Verksamhetsmål:

- Att besätta psykiatertjänsterna
- Att kunna erbjuda ett första bedömningsbesök inom 1-2 mån. och påbörja behandling inom senast 3 månader.
- Att öka samarbete med primärvården, akuten och barnavdelningen.
- Att öka fokuseringen på det förebyggande arbetet (”Pojkar i riskzonen”, ”Stöd till psyk.sjuka familjer”)

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	5	5	5	5	5	
Överskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	9	9	9	9	9	
Sjukskötare heltid	15	16	17	17	17	
Närvårdare / mentalvård. heltid *)	27	26	26	27	27	
Psykolog	6	6	6	6	6	
Psykoterapeut	2	2	2	2	2	
Socialkurator	3	3	3	3	3	
Musikterapeut	1	1	1	1	1	
Ergoterapeut	3	3	3	3	3	
Socioterapeut	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	
Kanslist	1	3	2	2	2	

*) överf. fr. Gullåsen 1 tj 2005 (f.d.lungavd)

Tillfälliga tjänster						
Sjukskötare	1	1				
Fältterapeut		1	1	1		-1
Socialkurator					1	+1

Vårdplatser: 2002: 32 2003: 32 2004: 32 2005: 32 2006: 32

Verksamhet:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Öppenvårdsbesök	14.157	12.593	14.284	15.500	15.000
Vårddagar	10.237	9.741	8.361	12.000	8.000
Vårdtillf.	365	406	296	330	300
Vårdtid	28	24	28	36	26

9.6.16. Vård utom Åland

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna inte är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande vid remittering men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. ÅHS skall också tillse att patienterna erhåller information på sitt modersmål och att den skriftliga informationen (epikrisen) finns tillgänglig på svenska i patientjournalerna.

För att vård utom Åland skall bekostas av ÅHS krävs att patienten har en remiss och en betalningsförbindelse som är godkänd av respektive basenhetschef. Under de senaste åren har speciell uppmärksamhet riktats på att remittering till vård utom Åland inte sker ifall patienten kan tas omhand inom den egna organisationen.

Verksamhet:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Pkl-besök					
- akuta	187	159	143	180	180
- remitterade till Sve	394	416	421	270	380
- remitterade till Fin	2.133	1.791	2.264	1.800	1.900
Vårddagar					
- akuta	175	162	164	190	180
- remitterade till Sve	1.932	1.407	1.613	1.500	1.550
- remitterade till Fin	2.672	2.251	2.957	2.000	2.250

Specialsjukvården
Budget 2006

	Bokslut 2004	Budget 2005	Budget 2006	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	22 973 295	24 296 000	24 115 000	-0,7%
Övrig konsumtion	7 542 440	7 930 000	8 215 000	3,6%
Vård utom Åland	5 080 610	4 366 000	4 950 000	13,4%
Anskaffn o inventarier	344 860	330 000	330 000	0,0%
Kostnader totalt	**35 941 205**	**36 922 000**	**37 610 000**	**1,9%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	2 265 590	2 310 000	2 600 000	12,6%
Intäkter totalt	**2 265 590**	**2 310 000**	**2 600 000**	**12,6%**
Nettokostnad	**33 675 615**	**34 612 000**	**35 010 000**	**1,1%**

9.7 Administration och försörjning

9.7.1. Förvaltningskansliet

Förvaltningen skall sakkunnigt och utan dröjsmål handlägga de ärenden som ankommer på styrelsen och ledningsgruppen, ansvara för den övergripande verksamhetsplaneringen, utveckla både den interna och den externa informationen samt sörja för att kvalitetsutveckling ständigt pågår. Till förvaltningskansliets uppgifter hör övergripande verksamhetsfrågor, som inte ankommer på någon annan enhet, praktiskt ledningsgruppsarbete, beredning och verkställighet av styrelseärenden, avtalsförhandlingar och –tolkningar, personalvårdsaktiviteter, matrikel- och arkivfunktion. Projektarbetet med det nya lönesättningssystemet fortsätter under åren 2006-2007 tills det är helt genomfört inom ÅHS. Den tillfälliga projektledartjänsten budgeteras fortsättningsvis för åren 2006-2007.

För den interna och externa informationen vidareutvecklas ÅHS intranät och ÅHS hemsida Personaltidningen Pulsen utkommer med ett nummer under år 2006. Verksamhetsberättelsens textdel ses över dels och minskas i antal sidor.

I samband med personalsekreterarens pensionering ändras tjänsten till en personalchefstjänst. En personalavdelning bildas där löneavdelningen ingår.

Anslaget för omplacering av personal bibehålls (130.000 euro), eftersom ett flertal inom personalen redan avlönas från detta anslag. Alternativet är långtidssjukskrivning och i slutändan utslagning från arbetslivet. Endast undantagsvis kan en omplacerad person beviljas arbetstid som överstiger 25 veckotimmar.

Under 2006 kommer detaljplaneringen av Centralsjukhusets utbyggnad, etapp II, att beröra ett stort antal olika enheter. Koordineringen av detta arbete sköts från förvaltningskansliet.

Verksamhetsmål:

- Att planera införande av en personalavdelning (personalchef och löneavdelningen).
- Att utveckla verksamhetsberättelsen i en mera övergripande riktning.
- Att planera för fortsatt ledarskapsskolning för personal i förmansställning.
- Att ansvara för planeringen av Centralsjukhuset ombyggnad, etapp II.

Personalförändringar: Personalsekreterartjänsten ändras till personalchefstjänst (1.9.)

Tillf. projektledartjänst (arbetsvärdering)

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Förvaltningschef	1	1	1	1	1	
Personalsekreterare	1	1	1	1		-1
Personalchef (1.9.06)					1	+1
Byrå-/förvaltn.sekreterare	2	2	2	2	2	
Kanslist	2	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Projektledare (arbetsvärdering)				1	1	

9.7.2 Vårdarbetet

Vårdarbetet skall utvecklas i evidensbaserad riktning, vilket betyder att vårdprogram och vårdkedjor bör genomgå systematisk uppföljning och vid behov revidering. För att möjliggöra en god vård och att verksamhetsmålen uppnås är det av grundläggande betydelse att organisationen lyckas i det systematiska arbetet att rekrytera och behålla sin personal. För rekryteringen av vårdpersonalen finns en gemensam grundstruktur som utvecklas i samarbete med arbetsförmedlingen. ÅHS´ verksamhetsenheter fungerar som utbildningsplatser för praktisk undervisning av vårdstuderanden och denna verksamhet utvecklas i dialog med vårdskolorna. Personalresurserna skall i möjligaste mån användas på ett enhetsöverskridande och flexibelt sätt.

Under året skall tydliggörandet av ansvarsfördelningen mellan överskötare, avdelningsskötare och biträdande avdelningsskötare vara genomförd så att skriftliga ansvarsfördelningar har uppgjorts per enhet. Till de prioriterade områdena inom vårdarbetet hör fortsatt patientsäkerhetsarbete och vidareutvecklandet av processtänkandet i vårdprogram. Behovet av utbildning och fortbildning skall mötas genom bättre långsiktig planering och med fler gemensamma utbildningstillfällen, vilket innebär att delar av utbildningsanslaget bibehålls centralt såsom tidigare. För dokumentation av personalutbildning och fortbildning bör finnas ett system på enheterna. I utbildningsfrågor sker ett nära samarbete med Högskolan på Åland, Ålands Vårdinstitut samt närregionens hälso- och sjukvårdsproducenter och högskolor.

För gemensam utbildning för vårdpersonalen och hela städpersonalen reserveras 25 000 € som vårdchefens dispositionsanslag. 20 000 € reserveras som utbildningsanslag till de enheter som handleder studeranden. Enheterna erhåller 35 €/studerande/vecka. För hospitering reserveras 15 000 €. Anslaget för vårdutveckling bibehålls på en nivå om 30 000 € och täcker tidsbundna kostnader i form av experttjänster såväl interna som externa, material och andra kostnader för vårdutveckling inom hela organisationen.

Cancersjukskötaren som finansieras av Cancerfonden administreras av vårdchefen och är budgeterad (både utgifter och inkomster) under vårdarbetet. Under året fortsätter verksamheten med en koordinator för Huntingtonvården som upptas som en tillfällig tjänst på 20 vt. och även den administreras av vårdchefen.

Verksamhetsmål:

- Att använda personalen på ett flexibelt sätt inom hela organisationen.
- Att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan överskötare, avd.skötare och bitr.avd.skötare.
- Att långsiktigt planera och dokumentera personalutbildningen.

Personalförändringar: *En tillf. deltidstjänst som Huntington koordinator (tillsatt i aug -05)*

En närvårdar/primärskötartjänst flyttad från med.enheten (0-budget)

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Vårdchef	1	1	1	1	1	
Överskötare		1				
Närvårdare / primärskötare				*2	*3	+1
Städare, deltid				*1	*1	
* överf. 1 tj. fr.med., 1 tj. fr kir (f.d. lung), 1 tj. från städ, 1 tj fr med. (f.d. lung)						
Tillfälliga tjänster						
Huntington koordinator, deltid					1	+1

9.7.3 Städservice

Städenheten är sedan december 2004 en basenhet, som leds av en städchef underställd vårdchefen. Målet för städarbetet är att bibehålla minst nuvarande kvalitetsnivå på städarbetet. Detta är särskilt viktigt med tanke på städarbetets betydelse för det förebyggande hygienarbetet. Ombyggnationer, flyttningar av verksamheter och färdigställande av nya utrymmen ställer stora krav på planering och optimal användning av städresurserna. Städcentralen ansvarar numera för städningen av personalbostäder.

Den målmedvetna fokuseringen på kontroll av konsumtionsutgifterna och strävan till rationaliseringar av städarbetet fortsätter. Under året anskaffas en städmaskin för korridorer och andra stora golvytor där mekanisk städning lämpar sig. Miljöaspekter beaktas i möjligaste mån. För personalen ordnas riktad utbildning genom köp av utbildningstjänster.

Verksamhetsmål:

- Att bibehålla nuvarande kvalitet på städningen trots utökade städytor.
- Att beakta miljöaspekter i arbetet och vid val av städprodukter.

Städservice

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Städchef	1	1	1	1	1	
Städarbetsinstruktör	1	1	1	1	1	
Sjukhusbiträde heltid	54	52	52	52	52	
Städare heltid	4	4	4	4	4	
Städare deltid	4	4	4	3	3	
Anstaltsbiträde heltid	8	8	8	8	8	
Anstaltsbiträde deltid	3	3	3	3	3	
Tillfälliga tjänster						
Sjukhusbiträde	1					

9.7.4. IT-enheten

Enhetens uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar samt bistå ÅHS övriga enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, användning av program, upphandling av datorer och programvaror.
Datoriseringen av vården fortsätter i den takt ekonomiska och mentala förutsättningar finns. Utöver den förbättrade informationen och kommunikationen via IT-lösningar bör man också utnyttja möjligheten dessa ger till administrativa rationaliseringar. För att kunna frångå en uppdatering av den traditionella patientjournalen vid varje besök/vårdperiod skall tillförlitligheten hos den elektroniska patientjournalen säkerställas.
Under IT-enheten finns telefonväxeln vid centralsjukhuset.

Verksamhetsmål:

- Att implementera operationsplaneringsprogrammet tillsammans med op-avdelningen
- Att komplettera Medix-programmen med en ”brygga" mellan poliklinisk och avdelningsvård
- Att införa vårddokumentationsprogram till ÅCS vårdavdelningar
- Att delta i implementeringen av det nya ekonomisystemet
- Att införa schemaläggningsprogram i hela organisationen
- Att genomföra en enkät bland personalen om Medix-systemets för- och nackdelar (ev. 2005)
- Att skapa trådlös datakommunikation till Gullåsen
- Att utöka internet-förbindelse till vissa mottagningar
- Att erbjuda 200 timmars planerad personalutbildning i grupp i grundläggande IT-kunskap och Officepaketet genom köp av konsulttjänst
- Att genomföra 40 dagar systemplanering och utbildning med Abilitakonsulterna

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
IT-chef	1	1	1	1	1	
Specialplanerare	1	1	2	2	2	
Driftsplanerare	2	2	2	2	2	
Receptionist	5	5	5	5	5	
Tillfälliga tjänster						
Specialplanerare	1	1				

9.7.5. Ekonomi- och löneenheten

Ekonomi- och löneenheten ansvarar för redovisning, kassahantering, löneutbetalning, pensions- och skatteredovisning, budgetering och uppföljning. Därtill sker en omfattande statistikrapportering i samarbete med IT-enheten.

Ett nytt ekonomisystem tas i bruk från årsskiftet 2005/2006. Införandet kommer att kräva en stor arbetsinsats under året samt en förändring av rutinerna på avdelningen. Nya rutiner kommer att innebära att resurser kan omfördelas från rutinarbete såsom registrering till verksamhetsstöd/-analys. Nya rutiner kommer även att införas på enheterna när fakturagodkännandet blir elektroniskt från maj 2006. Behovet är stort både i form av ett personellt stöd ute på enheterna och för vidareutveckling av rapportfunktioner på intranät. Vid jämförelse med andra sjukvårdsorganisationer kan det konstateras att ÅHS har extremt små resurser avdelade till verksamhetsanalys.

Löneavdelningen kommer successivt att påverkas av införandet av schemaläggnings-/tidrapporteringsprogram. På sikt är det meningen att tidrapporterna skall kunna tas in till det personaladministrativa programmet och att stor del av registreringsarbetet därmed försvinner. Detta kommer dock inte att vara aktuellt under år 2006. Avdelningen arbetar kontinuerligt med att förbättra kunskapen och rutinerna i organisationen gällande hanteringen av löneärenden, detta i syfte att minska fördröjningar, felbokföringar och dylikt som skapar merarbete i olika led. En förändring av ledningsförhållandena planeras så att tjänsten som personalsekreterare ändras till personalchefstjänst, som blir förman för löneavdelningens personal.

Verksamhetsmål:

- Att införa ett nytt ekonomisystem.
- Att utöka verksamhetsstödet till enheterna.
- Att förbereda en förändring av ledningsförhållandena inom löneavdelningen.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006	Förändr. 05-06
Inrättade tjänster						
Ekonomichef	1	1	1	1	1	
Budgetplanerare	1	1	1	1	1	
Redovisningschef	1	1	1	1	1	
Redovisare heltid	7	7	7	7	7	
Redovisare deltid	1	1	1	1	1	
Löneföreståndare	1	1	1	1	1	
Löneredovisare	5	5	6	6	6	
Tillfälliga tjänster						
Löneredovisare	1	1				

Prestationer:

Ekonomiavdelningen	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Antal transaktioner	146.134	137.008	146.992	140.000	142.000
varav inköpsreskontra	51.941	46.619	48.867	44.000	46.000
varav försäljn reskontra	23.551	22.868	27.323	25.000	26.000
varav skattegränsbokf	14.080	10.994	11665	10.000	11.000

Löneavdelningen	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Lönehändelser	220.044	214.089	189.221	180.000	180.000
Ant personer som fått lön	1.736	1.626	1.652	1.600	1.600
Antal ”lönekontrakt”	4.633	7.626*)	4.719	4.700	4.700

*) Antalet kontrakt ökade drastiskt i samband med ”Tehy-strejken” eftersom varje arbetspass i skyddsarbete innebar att ett nytt ”lönekontrakt” öppnades.

9.7.6. Försörjningsenheten

Under försörjningsenheten finns tekniska- och fastighetsservicen, vaktmästarfunktionen, kosthållet, centrallagret, klädförsörjningen och personalbostäderna.

Ett datasystem för underhållet av ventilations- och värmesystemen har tagits ibruk, vilket underlättar uppföljningen. För att fullt ut hinna med det förebyggande underhållet krävs emellertid en tekniker på heltid, vilket inte är möjligt inom den givna ramen. När Etapp I av centralsjukhusets utbyggnad färdigställs i slutet av året flyttar den tekniska personalen, vaktmästarna, lager- och kökspersonalen in i nya utrymmen. Detaljplaneringen av Etapp II påbörjas under året.

Eftersom det nya köket och matsalen tas ibruk i slutet av året måste kostchefen under hösten koncentrera sig på inkörningen. Det blir aktuellt att tillfälligt anställa extra personal. Det utsedda matrådet har till uppgift att förbättra samarbetet mellan köken och avdelningarna. Offertförfarande gäller vid anskaffning av bulkvaror med inriktning på ett ekologiskt sortiment.

Det nya lagerdataprogrammet Scan Modul System förbättrar lagerhållningen genom att beställningar görs med hjälp av streckkoder på avdelningarna. Avdelningsförråden sköts av lagerpersonal varvid vård- och städpersonal frigörs för sina egentliga arbetsuppgifter. Planering inför inflyttningen i det nya centrallagret fortsätter.

Inom klädförsörjningen är tvätterikostnaderna avsevärda varför tjänsten varit föremål för EU-upphandling. Arbetskläderna inom ÅHS är generellt i gott skick

Bostadsförvaltningen förmedlar bostäder till sådana nyanställda eller tillfällig personal, bosatt utanför Åland, som inte har möjlighet att själv skaffa bostad under anställningens första år. Som komplement till de egna bostadsbeståndet hyr ÅHS upp rum eller lägenheter enligt behov. Målsättningen är att minska antalet upphyrda lägenheter och att under vinterhalvåret tillfälligt hyra ut tomma lägenheter till utomstående, främst studeranden.

Verksamhetsmål:

- Att delta i planeringen av Centralsjukhusets utbyggnad, Etapp II.
- Att planera för igångkörningen av det nya köket.
- Att planera för inflyttningen till det nya centrallagret.
- Att fortsätta implementeringen av Scan Modul System inom lagerhanteringen.
- Att minimera den tid personalbostäderna ej är uthyrda.
- Att mäta kundtillfredsställelse med kosthållets tjänster.

Personal	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Plan 2006
Inrättade tjänster					
Försörjningschef	1	1	1	1	1
Teknisk chef	1	1	1	1	1
Medicintekniker	1	1	1	1	1
Byggnadsplanerare			1	1	1
Driftsförman	1	1	1	1	1
Tekniker heltid	6	6	6	6	6
Tekniker deltid	1	1	1	1	1
Byggnadsarbetare	1	1	1	1	1
Övervaktmästare	1	1	1	1	1
Vaktmästare/gårdskarl	6	6	6	6	7
Utearbetsledare	1	1	1	1	
Bostadsförvaltare	1	1	1	1	1
Kostchef/bitr.kostchef	3	3	3	3	3
Kostföreståndare/bitr. kostf.	2	2	2	2	2
Dietkock	1	1	1	1	1
Kock	6	6	6	6	6
Köksbiträde	20	20	20	20	20
Lagerchef/bitr.lagerchef	2	2	2	2	2
Lagerbiträde	2	2	2	2	2
Klädvårdchef	1	1	1	1	1
Sömmerska heltid	2	2	2	2	2
Sömmerska deltid	1	1			
Linneförrådsbiträde heltid	4	4	3	3	3
Linneförrådsbiträde deltid	1	1	1	1	1
Tillfälliga tjänster					
Bostadsförvaltare deltid	1	1	1	1	1
Lagerbiträde		1	1	1	1

Prestationer:	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Kosthållet (ÅCS)					
- morgonmål		73.018	74.740	74.000	74.000
- luncher		134.191	134.574	135.500	135.500
- middagar		64.322	63.273	64.000	64.000
Kosthållet (Grelsby)					
- morgonmål		8.843	8.054	7.800	7.800
- luncher		22.368	19.499	19.600	19.600
- middagar		13.880	8.480	8.200	8.000
Lagerhantering:					
- antal lagervaror	2.088	2.190	2.240	2.250	2.250
- omsättning(1000 €)	1.190	1.384	1.401	1.470	1.500
Klädförsörjning:					
- tvätt (1000 kg)	165	155	151	153	153

Administration och försörjning
Budget 2006

	Bokslut 2004	Budget 2005	Budget 2006	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	6 419 747	6 936 000	6 969 000	0,5%
Övrig konsumtion	3 312 239	3 461 000	3 489 000	0,8%
Anskaffn o inventarier	331 420	443 000	420 000	-5,2%
Kostnader totalt	**10 063 406**	**10 840 000**	**10 878 000**	**0,4%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	637 369	670 000	638 000	-4,8%
Intäkter totalt	**637 369**	**670 000**	**638 000**	**-4,8%**
Nettokostnad	**9 426 037**	**10 170 000**	**10 240 000**	**0,7%**

9.8. Investeringsplan för åren 2006 - 2008

2006 Anslagsbehov: 1.440.000 €

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I 800.000 €

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I, omfattande bl.a. nytt kök, matsal, centrallager, tekniska utrymmen och mötesrum färdigställs i december 2006.

Planering av ombyggnaden av centralsjukhuset, etapp II och III 300.000 €

I december 2006 färdigställs etapp I av centralsjukhusets utbyggnad. Enligt ÅHS fastighetsutvecklingsplan skall följande etapp vidta omedelbart. I denna ingår ombyggnad av det gamla köket och matsalen till mottagningsutrymmen för primärvården och specialpolikliniker, förstorade utrymmen för bl.a. dialys, dagkirurgi samt renovering av barnavdelningen, obduktion, bårhus och städcentral. I detta projekt inberäknas också ombyggnad av lasarettbyggnadens ventilationsanläggning. I samband med ombyggnaden 1987 fick det nya aggregatet inte den kapacitet som man idag kräver av motsvarande anläggningar, bl.a. möjlighet att kyla luften under heta sommardagar. Sanatoriebyggnadens hiss, som installerades 1953 och fick ny styrelektronik 1983, har under senare år vid ett flertal tillfällen varit ur funktion pga sliten teknik och behöver därför bytas ut.

Anslaget om 300.000 euro skall täcka planeringskostnaderna som påbörjas under år 2006. Tidigare har kostnaden för etapp II uppskattats till 8,4 milj euro, men stängningen av lungavdelningen sommaren 2003 friställde utrymmen för kirurgiska polikliniken som nu har ändamålsenliga utrymmen. Likaså har IT-enheten fått lämpliga utrymmen genom omflyttningar i förvaltningshuset. Detta har minskat behovet av om- och tillbyggnad, som nu uppskattas till totalt 3.400 m^2. Planeringen under 2006 kommer att precisera projektets behov av anslag för själva byggnationen som sker under åren 2007-2008, men anslagsbehovet uppskattas preliminärt till c 7. milj euro.
I samband med planeringen av etapp II skall även etapp III beaktas.

Renovering av Gullåsens tak och hiss inklusive nytt patientalarmsystem 180.000 €

Yttertaket på hela Gullåsen måste etappvis förnyas. Taket består av Minerit skivor (innehåller asbest), som börjat spricka. Under dessa finns glest lagda bräder och underst pansarpapper som vilar på takstolarna. Vid vattenläckage som ställvis förekommit har pansarpappret töjt och hänger nu flere decimeter mellan takstolarna. Takskivorna över fysiatridelen, som är nyast och uppfört 1996 är i det sämsta skicket, trots att undertaket är av filt på heltäckande bräder. För att undvika vattenläckage måste Mineritskivorna bytas ut. Kostnaden för denna del på c 1.100 m^2 beräknas till c 60.000 euro.
Hissen i Gullåsen är från slutet av 70-talet och har ofta varit ur funktion pga sliten teknik. Med hissen transporteras maten och förnödenheter från kulverten till avdelningarna men också patienten vid transport till och från centralsjukhuset. En renovering av hissen under början av 2006 vore lämplig med beaktande av att kulvertförbindelsen då ändå är bruten pga försörjningshusbygget. Kostnaden uppskattas till c 60.000 euro.
Patientalarmsystemet på avd. Övergårds och Mellangårds är från slutet av 70-talet och ej längre tillförlitligt. Kostnad per avd. uppskattas till 30.000 euro.

Patientalarmsystem till ÅCS´avdelningar **160.000 €**

Medicinska avdelningens patientalarm förnyades 2004. Kirurgiska, BB-gynekologi och barn- och ungdomsavdelningarnas alarmsystem är från 1987 och till dem fås inga reservdelar längre. Kostnaden för ett nytt alarm blir c 60.000 euro för kir. och BB-gyn avdelningarna och c 40.000 euro för barn avdelningen, eftersom man här kan använda utrustningen från f.d. lungavdelningen.

2007 Anslagsbehov: 2.800.000 €

Ombyggnaden av centralsjukhuset, etapp II **2.500.000 €**
Se text under år 2006

Om och tillbyggnad av centralsjukhuset, planering av etapp III **100.000 €**
Enligt den av antagna fastighetsutvecklingsplanen skall verksamheterna i Grelsby sjukhus flyttas till centralsjukhusområdet. Planeringen av den tillbyggnad som behövs har påbörjats i samband med planeringen av etapp II under 2006 och fortsätter 2007 för att byggnationen skall komma igång senast omedelbart efter att etapp II färdigställts.

Direktdigitalt röntgensystem **200.000 €**

Digital röntgen kan utföras antingen med hjälp av bildplattor i kassetter som avläses i en bildplatteavläsare eller med s.k. direktdigital teknik där det finns en detektor i röntgenstativet som producerar en bild några sekunder efter exponeringen.
Det befintliga bildplattesystemet är från år 2001 och beräknades vid anskaffningen ha en livslängd på 7 – 8 år. Avsikten är att successivt ersätta bildplattesystemet under åren 2007 – 2009. För närvarande finns 3 undersökningsrum med totalt 5 röntgenrör. Sannolikt kan dessa ersättas med 2 undersökningsrum och 3 eller 4 röntgenrör.

Fördelarna med det nya systemet är bättre bildkvalitet, lägre stråldos och ett betydligt snabbare arbetsflöde. Det finns inga skäl, förutom priset, att investera i gammalmodig teknik (bildplattor) – den produkten utvecklas inte lika aktivt längre.

I första skedet kan ett rum helt eller delvis konverteras till direktdigital teknik. Priset blir 200 000 – 400 000 €. Kostnaden för att förnya all utrustning beräknas till 800 000 - 900 000 €. Den utrustning som skall förnyas har kostat c 750 000 €.

Genomlysningsutrustningen är från år 1997, lunglabbet från år 1999 och skelettlabbet är förnyat år 2000. Direktdigital utrustning finns på alla större sjukhus och på flera mindre sjukhus i närområdena, bl.a. Norrtälje, Loima, Salo samt även på några hälsocentraler i Finland.

2008 Anslagsbehov: 5.200.000 €

Ombyggnaden av centralsjukhuset, etapp II **4.500.000 €**
Se text under år 2006

Renovering av Gullåsens tak. **300.000 €**
Se text under 2006. Det etappvisa förnyande av Gullåsens tak fortsätter med den del som är byggd 1979 som omfattar c 2.750 m^2. Den del som är byggd 1985 förnyas senare.

Direktdigitalt röntgensystem **400.000 €**
Se text under år 2007

Budgeterade årsarbeten 2002 – 2006

Ordinarie och tillfälliga tjänster

	2002	2003	2004	2005	Plan 2006
Primärvård					
Primärvårdens centrala enhet	15,00	15,00	16,00	16,00	16,00
Hälso- o sjukvårdsmottagningar	75,32	75,54	75,76	75,36	78,19
Gullåsen	95,67	95,67	101,67	102,93	102,93
Tandvård	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Miljöhälsovård	13,89	13,89	13,89	13,39	13,39
Primärvård totalt	220,88	221,10	228,32	228,68	231,51
Specialsjukvård					
Specialsjukvårdens centrala enhet	24,00	24,00	26,00	26,00	26,00
Akutenheten	21,68	21,68	20,68	20,68	20,68
Medicinska enheten	76,91	78,66	72,32	71,15	69,68
Kirurgiska enheten	32,18	32,44	32,44	32,94	32,94
BB- gyn- enheten	23,52	23,52	23,52	23,52	23,52
Barnenheten	22,00	22,00	28,00	28,00	28,52
Ögonenheten	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Öron- näs- hals- enheten	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Rehabiliterings- o fysiatrienheten	30,79	31,79	33,29	33,29	33,77
OP-An-Iva-enheten	46,10	47,02	50,02	50,02	50,02
Laboratorieenheten	24,2	24,20	24,20	24,20	24,20
Röntgenenheten	14,31	14,31	14,31	14,31	14,31
Läkemedelscentralen	4,65	4,65	4,65	4,65	4,65
Konsultenheten	1,00	1,00			
Borreliaprojektet	0,52	0,52	0,35		
Extraordinär specialsjukvård	6,00	12,00			
Psykiatriska enheten	78,00	79,33	79,00	81,00	81,00
Specialsjukvård totalt	414,86	426,12	417,78	418,76	418,29
Administration o försörjning					
Allmän förvaltning	7,00	7,00	11,00	11,00	12,27
IT-enheten	5,00	5,00	5,00	5,00	5
Ekonomi- och löneenheten	17,60	17,60	17,60	17,60	17,60
Försörjningsenheten	70,62	70,82	65,62	65,22	65,24
Städenheten	69,66	69,27	69,27	69,27	69,27
Administration o försörjning totalt	169,88	169,69	168,49	168,09	169,38
Budgeterade årsarbeten totalt	**805,62**	**816,91**	**814,59**	**815,53**	**819,18**

Bilaga 1

LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Självstyrelselag för Åland (71/1991).

LL om hälso- och sjukvården (60/1993).

LL om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården (68/1993).

Mentalvårdslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar och däri gjorda ändringar (FFS 583/1986 och 935/203 samt 786/1986 och 1383/2003).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

LL om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter (61/1993).

Läkemedelslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 395/1987 och 693/1987).

Strålskyddslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL och LF om hälsovården och däri gjorda ändringar (36/1967 och 63/1973).

LL om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen och däri gjorda ändringar (52/1978).

L om företagshälsovård och däri gjorda ändringar (FFS 1383/2001, 762/2002 och 760/2004).

Ålsb om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande (92/1998).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften och däri gjorda ändringar (32/1991).

LL om renhållning och däri gjorda ändringar (3/1981).

Djurskyddslagen och -förordningen (95/1998, 96/1998) och däri gjorda ändringar.

Djurtransportförordningen (97/1998).

LF om slakt och avlivning av djur (98/1998).

L om djursjukdomar (FFS 55/1980) och däri gjorda ändringar.

L om bekämpande av djursjukdomar, som med lätthet sprida sig (FFS 488/1960).

L och F om medicinsk behandling av djur (FFS 617/1997 och 611/1990) och däri gjorda ändringar.

LL angående tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande livsmedel (58/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (63/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (97/1997) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (98/1997) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (8/1988 och 59/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (64/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande kemikalier (32/1990 och 60/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen (12/1971, 61/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier (5/1996) och däri gjorda ändringar.

LF om livsmedelshygienisk kompetens (39/2003).

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 3.

1.1.2006 - 31.12.2006		
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	21 200 000	
Hyresintäkter och ersättningar	900 000	
Verksamhetens övriga intäkter	1 600 000	23 700 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-93 700 000	
Material och förnödenheter	-14 800 000	
Hyror	-2 200 000	
Inköp av tjänster	-38 400 000	
Övriga kostnader	-4 100 000	
Överföring av kostnader för aktivering	14 200 000	-139 000 000
Resultat I		**-115 300 000**
Avskrivningar		-10 300 000
Resultat II		**-125 600 000**
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	15 800 000	
Finansiella kostnader	-400 000	15 400 000
Resultat III		**-110 200 000**
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	0	
Extraordinära kostnader	0	0
Resultat IV		**-110 200 000**
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	8 100 000	
Pensionskostnader	-16 300 000	-8 200 000
Resultat V		**-118 400 000**
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	5 100 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	4 600 000	9 800 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-13 700 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27 700 000	
Arbetsmarknad	-500 000	
Primärnäringar	-9 800 000	
Övrigt näringsliv	-9 400 000	
Bostadsproduktion	-600 000	
Allmänna stöd	-5 400 000	
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0	
Övriga överföringskostnader	-11 900 000	-79 000 000
Resultat VI		**-187 600 000**
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	174 000 000	
Skattegottgörelse	19 500 000	
Återbäring av lotteriskatt	3 500 000	
Apoteksavgifter	700 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0	197 700 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		**10 100 000**
Fonderingar och reserveringar		
Ökning av utjämningsfond		-10 000 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		**100 000**

Bilaga 4.

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2004 - 2006

Sammansttällningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen ges därmed på samma sätt som i landskapsregeringens personalberättelse för år 2004.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	5				3		8	
2005	5				3		8	
2006	5				3		8	

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	17		1				18	
2005	17		1				18	
2006	18		1				19	

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	130		5		18	3	153	3
2005	129		5		19	3	153	3
2006	130 *		4		18	4	151	4

* 1 vakant

År 2004 1 st. överförd från Ht. 47. Näringsavdelningen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	36		1		2		39	
2005	37		1		2		40	
2006	36		1		2		39	

År 2005 1 st. överförd från Ht. 46. Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNNGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	858		28		5 ½		891 ½	
2005	858		27		4		889	
2006	860		30		4		894	

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	280 *		24		69	1	366	1
2005	271 ½**		24		72	1	363 ½	1
2006	270 ½***		18		71	1	356 ½	1

* 7 vakanta

** 4 vakanta

*** 2 vakanta, 1 utan anslag

År 2005 1 st. överförd till Ht. 44. Finansavdelningen

År 2006 4 st. överförda till Ht. 47. Näringsavdelningen

År	Timlärare		Totalt
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2004	44	43	87
2005	47	41	88
2006	52	34	86

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	54 *		13		34		100	
2005	52		12		29		93	
2006	58		11		31		100	

* 1 vakant

År 2004 1 st. överförd till Ht. 43. Kansliavdelningen

År 2006 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	28		3		190	5	221	5
2005	28		3		192	3	223	3
2006	27		3		185	3	215	3

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2004	1 408 *		75		321 ½	9	1 796 ½	9
2005	1 397 ½**		73		321	7	1 787 ½	7
2006	1 404 ½***		68		314	8	1 782 ½	8

* 8 vakanta

** 4 vakanta

*** 3 vakanta, 1 utan anslag

TJÄNSTETABLÅ 2006

Bilaga 5.

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

41. LAGTINGET

41.05.01 Lagtingets kansli

Inrättade tjänster			
Sekreterare	Förslag: Lagtingsdirektör	A 29	1
Notarie	Förslag: Biträdande lagtingsdirektör	A 27	1
Utskottssekreterare		A 26	1
Kanslist och arkivarie	Förslag: Kanslisekreterare	A 21	1
Vaktmästare		A 17	1
			5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Stenograf, 90 %	Förslag: Protokollsekreterare		1
Bibliotekarie, 69 %			1
Byråsekreterare			1
			3

42. LANDSKAPSREGERINGEN

42.01.01 Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter

Inrättad tjänst			
Lantrådets sekreterare		A 18	1
			1

42.05.04 Skärgårdssamarbetet och Interreg III

Tillfällig tjänst			
Sekretariatschef			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Samarbetschef			1
Handläggare			1
			2

42.25.01 Revisionsbyrån

Inrättade tjänster			
Ledande revisor		A 26	1
Intern revisor		A 24	1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå			
Inrättade tjänster			
Direktör		A 27	1
Utredningschef		A 25	1
Utredare		A 23	1
Statistikchef		A 24	1
Ekonom/statistiker		A 23	1
Statistiker		A 23	1
Biträdande statistiker		A 19	1
			7
42.40.01 Lagberedningen			
Inrättade tjänster			
Lagberedningschef		A 28	1
Lagberedare, Avt.		Avt.	5
Byråsekreterare		A 15	1
			7
Tillfällig tjänst			
Extra lagberedare			1
			1
42.50.20 Diskrimineringsombudsman			
Inrättad tjänst			
Diskrimineringsombudsman, 60 % ny fr.1.1		A 27	1
			1

43. KANSLIAVDELNINGEN

43.01.01 Allmänna byrån			
Inrättade tjänster			
Förvaltningschef ny		Avt.	1
Kanslichef	Indras	A 31	-
Enhetschef ny		Avt.	1
Administrationschef		A 26	1
Projektledare		A 24	1
Webbsamordnare ny fr. 1.3		A 21	1
Kanslichefssekreterare		A 17	1
Byråsekreterare		A 15	1
Förvaltningsinspektör		A 25	1
Registrator		A 19	1
Biträdande registrator		A 16	1
Registratorsbiträde		A 14	1
Receptionist		A 14	2
Övervaktmästare		A 17	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Vaktmästare-chaufför	A 13	1
Vaktmästare-chaufför	A 15	1
Vaktmästare	A 13	1
Chef för Europarättsfrågor	A 27	1
Biträdande EU-jurist	A 23	1
EU-handläggare	A 15	1
Personalsekreterare	A 23	1
Byråsekreterare	A 15	1
		22
Tillfälliga tjänster		
Byråsekreterare		1
Registratorsbiträde		1
		2

43.01.01 Byggnadsbyrån

Inrättade tjänster		
Överinspektör	A 28	1
Avdelningssekreterare	A 16	1
Projektingenjör	A 24	1
Handläggare	A 23	1
Byggmästare	A 22	1
Bostadslåneinspektör	A 23	1
Byggnadskonsulent	A 22	1
Räddningsinspektör	A 25	1
Elinspektör	A 24	1
		9

43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors

Inrättad tjänst		
Informationssekreterare	A 24	1
		1
Tillfällig tjänst		
Byråsekreterare		1
		1

43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm

Tillfällig tjänst		
Informationssekreterare		1
		1

43.04.01 Främjande av jämställdheten

Inrättad tjänst		
Jämställdhetsinspektör	A 24	1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet			
Inrättad tjänst			
Projektledare		A 23	1
			1
43.32.20 Landskapsalarmcentralen			
Inrättade tjänster			
Alarmmästare		A 21	1
Alarmoperatör	(1 vakant)	A 15	6
			7
43.40.01 Fastighetsförvaltning			
Inrättad tjänst			
Maskinmästare		A 20	1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Maskinskötare			2
Gårdskarl			2
Städare			7
Timmerman			1
			12
Gårdskarl, 30 %			1
Gårdskarl, 25 %			1
Verksamhetsledare, deltid			1
			15
43.60.20 Ålands polismyndighet			
Inrättade tjänster			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 26	1
Kommissarie		A 24	2
Överkonstapel		A 20	14
Äldre konstapel		A 19	5
Äldre konstapel	2 tjänster indras	A 18	42
Yngre konstapel		A 16	4
Kansliföreståndare		A 17	1
Kanslisekreterare		A 16	1
Kanslisekreterare		A 14	7
			78
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kanslist, 55,2 %			2

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Städare		2
		4
Städare, 26 %		1
		5

43.70.20 Motorfordonsbyrån

Inrättade tjänster		
Trafikinspektör	A 26	1
Besiktningsman	A 21	1
Besiktningsman	A 20	1
Bilbesiktningstekniker	A 18	3
Registerföreståndare	A 19	1
Byråsekreterare	A 15	1
Byråfunktionär	A 13	1
Byråfunktionär ny fr. 1.3	A 13	1
		10
Tillfällig tjänst		
Byråfunktionär 1.1 - 28.2		-
		-
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare		1
		1

43.80. Posten på Åland

Posten på Åland upprättar egen tjänstetablå

43.95.05 Utgifter för hyreslokaliteter

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare	Fördelas även på mom. 46.25.20 och 48.20.20	1
		1

44. FINANSAVDELNINGEN

44.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster		
Finanschef	A 30	1
Avdelningsjurist	A 25	1
Budgetplanerare	A 24	1
Budgetberedare	A 19	1
Avdelningssekreterare/budget-beredare	A 16	1
IT-chef	A 25	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
IT-driftstekniker		A 23	2
			8
Tillfällig tjänst			
IT-driftstekniker			1
			1

44.01.01 Redovisningsbyrån

Inrättade tjänster			
Landskapskamrer		A 27	1
Biträdande landskapskamrer		A 25	1
Fondadministratör		A 22	1
Registeransvarig		A 18	1
Ledande bokförare		A 19	1
Kassör		A 19	1
Bokförare		A 17	3
Bokförare		A 16	1
Bokförare	1 tjänst indras	A 15	5
Ledande lönebokförare		A 19	1
Lönebokförare		A 17	2
Lönebokförare		A 16	4
			22
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Rapportutvecklare			1
			1

44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån

Inrättade tjänster			
Avtalschef		A 28	1
Biträdande avtalschef ny fr. 1.3	Tid. Biträdande förhandlare A 23	A 25	1
Avtalssekreterare		A 17	1
Byråsekreterare		A 15	1
Pensionshandläggare		A 23	1
			5

44.01.05 Utvecklingsarbete

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Registeransvarig			1
			1

44.95.08 Övriga avlöningar

Inrättad tjänst			
Rektor		C 60	1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

45.01.01 Socialvårdsbyrån

Inrättade tjänster			
Avdelningschef		A 28	1
Byråsekreterare		A 15	1
Socialinspektör		A 25	1
Socialinspektör ny fr. 1.3		A 24	1
Klient- och patientombudsman		A 25	1
			5
Tillfälliga tjänster			
Projektledare, 80 % 1.1 - 28.2			-
Alkoholinspektör, 55,2 %			1
			1

45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån

Inrättade tjänster			
Landskapsläkare, fri avtalslön		Avt.	1
Byråsekreterare		A 15	1
Hälsovårdsinspektör		A 24	1
			3

45.01.01 Miljömedicinska byrån

Inrättade tjänster			
Landskapsveterinär		A 26	1
Biträdande landskapsveterinär		A 25	1
			2

45.01.01 Miljöbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Byråsekreterare		A 15	1
Miljöingenjör		A 25	1
Miljöingenjör ny fr. 1.3	Tid. Biträdande miljöingenjör A 23	A 24	1
Miljöinspektör		A 24	2
Miljöinspektör ny fr. 1.3		A 24	1
Naturvårdsintendent		A 25	1
Biträdande naturvårdsintendent		A 23	1
Vattenbiolog		A 24	1
			10
Tillfällig tjänst			
Miljöutredare			1
Miljöinspektör	Tid. moment 45.50.01		1
Miljöinspektör 1.1 - 28.2	Tid. moment 45.50.01		-
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Arbetsledare			1
			1

45.58.20 Ålands miljölaboratorium

Inrättade tjänster			
Laboratoriechef		A 24	1
Fältmästare		A 19	1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Biolog			1
Biträdande fältmästare			1
Laborant			1
			3

45.59.20 Ålands miljöprövningsnämnd

Inrättade tjänster			
Chef vid Ålands miljöprövningsnämnd		A 26	1
Miljöhandläggare		A 25	1
Miljöhandläggare		A 24	1
			3
Tillfälliga tjänster			
Miljöhandläggare			2
Byråsekreterare, 80 %			1
			3

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetablå (se även preliminär plan för hälso- och sjukvården 2006, bilaga 2)

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Avdelningschef		A 28	1
Utredningssekreterare		A 17	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Planerare		A 22	1
Enhetschef	Se moment 47.30.20	A 23	-
Studiesekreterare	Se moment 47.30.20	A 16	-
Byråsekreterare	Se moment 47.30.20	A 15	-
			4

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Tillfällig tjänst			
Extra studiesekreterare	Se moment 47.30.20		-
			-

46.01.01 Skolbyrån

Inrättad tjänst		
Byråchef	A 26	1
		1

46.01.01 Yrkesutbildningsbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Enhetschef	A 23	1
		2
Tillfälliga tjänster		
Överinspektör		1
Programansvarig		1
Utredare (mål 3)		1
		3

46.01.01 Kulturbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Kulturkonsulent	A 21	1
		2

46.01.01 Ålands landskapsarkiv

Inrättad tjänst		
Landskapsarkivarie	A 24	1
		1

46.09.05 Nordiskt kulturutbyte

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Institutssekreterare		1
		1

46.09.26 Projekt för skärgårdskultur

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Projektledare, deltid		1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.09.59 Övrig kulturell verksamhet			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Projektledare, deltid			1
			1
46.11.04 Ålands ungdomsråd			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Sekreterare/ungdomskonsulent, deltid			1
			1
46.19.04 Läroavtalsutbildning			
Inrättad tjänst			
Verksamhetsledare		A 23	1
			1
Tillfällig tjänst			
Planerare, 60 %	Se även moment 46.19.05		1
			1
46.19.05 Yrkesinriktad vuxenutbildning			
Tillfälliga tjänster			
Verksamhetsledare			1
Planerare, 40 %	Se även moment 46.19.04		**-**
			1
46.19.07 Tekniskt stöd - målprogram 3			
Tillfällig tjänst			
Koordinator (mål 2 & 3), 40 %	Se även moment 46.20.45		**-**
			-
46.25.20 Ålands läromedelscentral			
Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 23	1
Informatör		A 18	1
			2
Tillfällig tjänst			
AV-biträde, 60 %			1
			1
46.32.20 Ålands folkhögskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 63	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Ämneslärare	C 50	2
Ämneslärare	C 48	2
Ämneslärare	C 44	2
Skolekonom	A 16	1
Fastighetsskötare	A 14	1
Kosthållare-kock	A 15	1
Kock	A 13	1
Städare	A 9	2
		13
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Kock, 52,3 %		1
Skolvärdinna		1
		2

46.34.20 Ålands musikinstitut

Inrättade tjänster		
Rektor	C 61	1
Lärare (klarinett)	C 51	1
Lärare (sång)	C 51	1
Lärare (dans)	C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)	C 44	1
Lärare (violin)	C 44	1
Lärare (piano)	C 44	1
Ekonom	A 17	1
		8
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Vaktmästare, 68 %		1
Städare		1
		2
Städare, 21,6 %		1
		3

46.35.20 Ålands lyceum

Inrättade tjänster		
Rektor	C 66	1
IT-handledare	C 57	1
Lektor	C 49-C 52	24
Studiehandledare	C 55	2
Psykolog	A 22	1
Skolekonom	A 17	1
Kanslist	A 14	1
Kosthållsföreståndare	A 17	1
Gårdskarl-maskinskötare	A 15	1
Vaktmästare	A 13	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Städare		A 9	3
			37
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			1
Kock			1
Kokerska			1
Köksbiträde			2
Köksbiträde, 65,4 %			1
Köksbiträde, 78,4 %			1
Städare			5
			12

46.40.20 Ålands sjömansskola

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Studiehandledare		C 55	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i nautiska ämnen		C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen		C 51	1
Assistent		C 52	0,5
Lektor i språk		C 51	2
Lektor i fysisk fostran		C 51	1
Lektor i matematik		C 51	1
Lektor i samhällskunskap		C 51	1
Lektor i yrkesämnen	(1 vakant)	C 48	11
Lektor i arbetsämnen		C 47	1
Kurator		A 18	1
Ekonom		A 17	1
Driftstekniker		A 18	1
Städare		A 9	3
Internatsföreståndare		A 7	0,5
			29
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kock			1
Kock, 88,9 %			1
Köksbiträde, 88,9 %			1
Elevhemsövervakare, deltid			2
Städare, 79 %			1
			6

46.40.21 M.s. Michael Sars

Personal i arbetsavtalsförhållande	
Fartygsmästare	1
Motorman	1
	2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum			
Inrättade tjänster			
Chef		A 26	1
Instruktör		A 24	1
Maskinmästare		A 20	1
Ekonom		A 16	1
			4
46.42.20 Ålands yrkesskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i allmänna ämnen (språk)		C 51	1
Lektor		C 45-C 51	9
Lektor (yrkesämnen)		C 48-C 51	13
Lektor (yrkesämnen) ny fr. 1.8		C 48-C 51	1
Studiehandledare		C 55	1
Dataansvarig		A 24	1
Centrallagerföreståndare		A 13	1
Föreståndare-kokerska		A 16	1
Kokerska		A 13	1
Köksbiträde		A 10	2
Städare		A 9	6
Tvätteri- och linneförrådsföreståndare		A 12	1
Ekonomichef		A 20	1
Kanslist-kassör		A 14	1
Biträdande kanslist		A 13	1
Fastighetsskötare		A 15	1
Vaktmästare		A 13	1
			45
Tillfälliga tjänster			
Assistentlärare			3
			3
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			1
			1
46.44.20 Ålands naturbruksskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 62	1
Lektor i yrkesämnen		C 48	4
Driftsledare	Se moment 46.44.21	A 20	-

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Skolekonom		A 17	1
			6
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl			1
Föreståndare-kock			1
Kock			1
Köksbiträde			1
Städare			3
Elevhemsföreståndare, 66 %, 9,5 mån.			1
			8

46.44.21 Skoljordbruket Jomala gård

Inrättad tjänst			
Driftsledare	Tid. moment 46.44.20	A 20	1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Ladugårdsförman	Tid. moment 46.44.20		1
Ladugårdsskötare	Tid. moment 46.44.20		1
Lantarbetare	Tid. moment 46.44.20		1
			3

46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola

Inrättade tjänster		
Rektor	C 66	1
IT-handledare	C 57	1
Lektor	C 51	2
Lektor (yrkesämnen)	C 48	7
Kurator ny fr. 1.8	A 18	1
Ekonom	A 17	1
Städare	A 9	1
		14
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Fastighetsskötare		1
Kanslist-bibliotekarie, 60 %		1
Tvätt- och linneföreståndare		1
Köksbiträde		1
Städare		3
		7

46.50.20 Ålands vårdinstitut

Inrättade tjänster		
Rektor	C 66	1
Lektor (yrkesämnen)	C 54	5

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Lektor (matematik)		C 54	1
Lektor (språk)		C 54	1
Ekonom		A 17	1
			9
Tillfälliga tjänster			
Dataansvarig, 80 %			1
Kanslist, 55,2 %			1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl-vaktmästare			1
Städare			1
			2

46.52.20 Ålands handelsläroverk

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Lektor	1 tjänst överförd till moment 46.55.20	C 51	5
Lektor		C 48	2
Dataansvarig		A 24	1
Ekonom		A 17	1
			10
Tillfällig tjänst			
Kanslist, 60 %			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			3
			3

46.52.23 Utgifter för system för kompetenshöjning för vuxna

Tillfälliga tjänster			
Projektledare (mål 3-projekt)			1
Projektpedagog (mål 3-projekt)			1
			2

46.55.20 Högskolan på Åland

Inrättade tjänster			
Rektor		Avt.	1
Utbildningsledare	(1 vakant)	C 62	1
Enhetschef		A 26	1
Sjöfartsansvarig	Indras	A 25	-
Ekonomi- och personalchef		A 24	1
Bibliotekschef ny fr. 1.3		A 24	1
IT-chef ny fr. 1.3		A 25	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Internationell koordinator ny fr. 1.3		A 24	1
Kursplanerare		C 58	1
Överlärare		C 59-C 63	6
Överlärare (matematik)		C 59-C 63	1
Överlärare (yrkesämnen)		C 59-C 63	1
Överlärare (elteknik)		C 59-C 63	1
Överlärare (fartygsmaskinteknik)		C 59-C 63	1
Överlärare (IT-området)		C 59-C 63	1
Överlärare/lektor i nautiska ämnen ny fr. 1.8.		C 55-C 63	1
Överlärare/lektor, vårdprogrammet		C 55-C 63	1
Överlärare/lektor, hotell- o. restau-rangserviceprogrammet		C 55-C 63	1
IT-handledare		C 58	1
Studiehandledare		C 58	1
Lektor (yrkesämnen)		C 55-C 58	2
Lektor	1 tjänst överförd från moment 46.52.20	C 55-C 58	7
Lektor i nautiska ämnen		C 55-C 58	2
Lektor (fartygsautomation)		C 55-C 58	1
Lektor (IT-området)		C 55-C 58	1
Assistent		C 56	0,5
Dataansvarig		A 24	2
Studiesekreterare		A 22	1
Planerare		A 22	2
Högskolesekreterare		A 17	1
Högskolesekreterare		A 16	3
Vaktmästare-gårdskarl	Indras	A 14	-
Städare		A 9	4
			50,5

<u>Tillfälliga tjänster</u>

Internationell koordinator 1.1 - 28.2	-
Bibliotekschef 1.1 - 28.2	-
Dataansvarig 1.1 - 28.2	-
Studiehandledare	1
Högskolesekreterare	1
Kurssekreterare, 60 %	1
	3

<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>

Fastighetsskötare-driftstekniker	1
Gårdskarlsassistent	1
Vaktmästare-gårdskarl	1
Städare	2
	5

46.60.20 Museibyrån

<u>Inrättade tjänster</u>

Landskapsantikvarie	A 26	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Ekonom		A 18	1
Museisekreterare		A 14	1
Byråsekreterare		A 15	1
Överantikvarie		A 23	2
Antikvarie		A 22	3
Antikvarie i marinarkeologi		A 22	1
Bibliotekarie	Indras	A 21	-
Receptionist		A 13	1
Museivärd	(1 utan anslag)	A 10	2
Antikvarie		A 22	1
Konservator		A 20	1
Antikvarie		A 22	1
Byggnadsingenjör		A 22	1
Antikvarie	1 tjänst indras	A 22	2
Mätningsingenjör	Indras	A 21	-
Assistent-ritare		A 16	1
Driftstekniker		A 19	1
Konstintendent		A 21	1
Utställningsassistent		A 15	2
Museivärd		A 10	1
Assistent		A 17	1
Enhetschef		A 23	1
Pedagog ny fr. 1.3		A 19	1
			28

<u>Tillfälliga tjänster</u>

Byggnadsingenjör			1
Pedagog 1.1 - 28.2			-
			1

<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>

Byråsekreterare			1
Städare			2
Städare, 85 %			1
Museitekniker			1
Timmerman			4
Byggnadsarbetare			1
Murare			1
Etnolog			1
Verksamhetsledare			1
Arkeolog-projektledare			1
			14

46.80.20 Ålands landskapsarkiv

<u>Inrättade tjänster</u>

Byråsekreterare		A 15	1
Arkivbiträde		A 14	2
			3

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

47. NÄRINGSAVDELNINGEN

Inrättad tjänst			
Avdelningschef		A 28	1
			1

47.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Avdelningsjurist		A 25	1
Företagskonsult		A 24	1
Företagskonsult		A 23	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
			5
Tillfälliga tjänster			
Utvecklingsplanerare, 50 %			0,5
Projektledare			1
Utredare			1
			2,5

47.01.01 Jordbruksbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Växtskyddsinspektör		A 22	1
Lantbruksinspektör		A 21	1
Byråsekreterare		A 15	1
Finansieringshandläggare		A 24	1
Programansvarig		A 23	1
Miljöstödshandläggare		A 20	1
Ledande avbytare		A 20	1
Enhetschef	Se moment 47.19.20	A 23	-
Dränerings- och bevattningsplanerare	Se moment 47.19.20	A 21	-
			8
Tillfälliga tjänster			
Handläggare			2
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Registerhanterare, 82,8 %			1
			1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
47.01.01 Fiskeribyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Fiskerikonsulent	A 21	1
Fiskeriinspektör	A 21	1
		3
47.01.01 Skogsbruksbyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Ledande skogsbruksplanerare	A 22	1
Skogsbruksplanerare	A 20	1
Skogsbruksingenjör	A 21	2
Skogsförvaltare	A 21	1
Byråsekreterare	A 15	1
Jaktförvaltare	A 23	1
Jakthandläggare	A 21	1
		9
Tillfälliga tjänster		
Skogsbruksingenjör		1
Skogsbruksplanerare		1
		2
47.01.06 Tekniskt stöd - målprogram 2		
Tillfällig tjänst		
Koordinator (mål 2 & 3), 60 % Se även moment 47.05.45		1
		1
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum		
Inrättad tjänst		
Landsbygdsutvecklare	A 23	1
		1
47.03.24 Skärgårdsutveckling		
Tillfällig tjänst		
Skärgårdsutvecklare, 50 %		0,5
		0,5
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Lantbruksavbytare		17
		17

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.19.20 Mark- och vattenplanering			
Inrättade tjänster			
Enhetschef	Tid. moment 47.01.01	A 23	1
Dränerings- och bevattningsplanerare	Tid. moment 47.01.01	A 21	1
			2
47.30.20 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet			
Inrättade tjänster			
Arbetsmarknadschef/ myndighetschef ny fr. 1.1	Tid. Byråchef A 26	A 26	1
Vägledare ny fr. 1.1	Tid. Ledande arbetskraftskonsulent A 18	A 18	2
Vägledare ny fr. 1.1	Tid. Specialarbetskraftskonsulent A 18	A 18	1
Förmedlare ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent A 16	A 16	3
Informatör ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent A 17	A 17	1
Handläggare ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent A 17	A 17	1
Vägledare ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent A 17	A 17	1
Handläggare ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent A 16	A 16	1
Förmedlare ny fr. 1.1	Tid. Arbetskraftskonsulent, tillf.	A 16	1
Biträdande arbetsmarknadschef ny fr. 1.1	Tid. Byråföreståndare A 24	A 24	1
Informatör ny fr. 1.1	Tid. Byråsekreterare, tillf.	A 17	1
Handläggningschef ny fr. 1.1	Tid. Enhetschef A 23	A 23	1
Handläggare ny fr. 1.1	Tid. Studiesekreteare A 16	A 16	1
Handläggare ny fr. 1.1	Tid. Byråsekreterare A 15	A 15	1
Handläggare ny fr. 1.1	Tid. Extra studiesekreterare, tillf.	A 15	1
			18
47.30.23 Arbeta och bo på Åland			
Tillfälliga tjänster			
Projektadministratör	Tid. moment 47.40.23		1
Utredare	Tid. moment 47.40.23		1
			2
47.40.20 Arbetsförmedlingen			
Inrättade tjänster			
Byråchef	Se moment 47.30.20	A 26	-
Ledande arbetskraftskonsulent	Se moment 47.30.20	A 18	-
Specialarbetskraftskonsulent	Se moment 47.30.20	A 18	-
Arbetskraftskonsulent	Se moment 47.30.20	A 17	-
Arbetskraftskonsulent	Se moment 47.30.20	A 16	-
			-
Tillfällig tjänst			
Arbetskraftskonsulent	Se moment 47.30.20		-
			-

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.43.20 Yrkesvägledningen			
Inrättad tjänst			
Byråföreståndare	Se moment 47.30.20	A 24	-
			-
Tillfällig tjänst			
Byråsekreterare	Se moment 47.30.20		-
			-
47.44.20 Ålands teknologicentrum			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Projektledare			3
			3
47.46.20 Försöksverksamheten			
Inrättade tjänster			
Föreståndare		A 26	1
Försöksledare		A 21	1
Kemist		A 24	1
Fältmästare		A 18	2
Trädgårdsfältmästare		A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling		A 18	1
Laboratorieassistent		A 15	1
Försökssekreterare		A 16	1
			9
Tillfällig tjänst			
Forskare			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Försöksbiträde			4
			4
47.55.20 Skötsel av egna skogar			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Skogsarbetare			2
			2
47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp			
Inrättade tjänster			
Fiskevårdsinspektör		A 23	1
Fiskmästare		A 17	1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Utredare, 60 %			1
Gårdskarl-maskinist			1
Fiskmästare			2
			4

48. TRAFIKAVDELNINGEN

48.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Överingenjör		A 28	1
Trafikingenjör		A 24	1
Vägingenjör		A 24	1
Projektingenjör	Tid. Projekteringsingenjör A 22	A 22	1
Projektassistent	Tid. Ritare A 16	A 16	1
Trafiksäkerhetskonsulent		A 20	1
Bro- och hamningenjör		A 24	1
Teknisk inspektör		A 25	1
Ekonomichef		A 21	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Byråsekreterare		A 15	1
			11

48.20.20 Sjötrafiken

Inrättade tjänster			
Sjötrafikchef		A 24	1
Enhetschef		A 21	1
Sjöpersonalinspektör		A 19	1
Byråsekreterare		A 15	1
			4
Tillfälliga tjänster			
Bokningsfunktionär			1
Bokningsbiträde			2
			3
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Befälhavare			19
Befälhavare/maskinchef			3
Styrman			10
AT-vaktman			41
Vaktgående maskinchef			19
Kock			9
Städare			6
Båtförare			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Kokerska/kock			2
			111

48.31.20 Vägunderhållsverksamhet

Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 24	1
Vägmästare		A 22	2
Byggmästare		A 22	2
Brovakt	Indras	A 10	-
			5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Brovakt			2
Byggnadsarbetare			2
Arbetsledare			5
Maskinförare			9
Maskinförare, deltid			4
Lastbilsförare			6
Väghyvelförare			3
Paketbilsförare			1
Underhållsmålare			1
Färjförare			23
			56
Städare, deltid			1
Gårdskarl, deltid			1
Hamnvakt, deltid			1
			59

48.32.20 Projekteringsverksamhet

Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 24	1
Projekteringsingenjör	1 tjänst överförd till moment 48.01.01	A 22	2
Mätningsingenjör		A 22	1
Ritare	Se moment 48.01.01	A 16	-
			4
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Arbetsledare			1
Mätningsbiträde			1
			2

38.50.20 Verkstad och lager

Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 23	1
Verkmästare		A 18	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Lagerförman	A 14	1
		3
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Lagerarbetare		1
Lagerarbetare, deltid		2
Montör		7
Verkstadsarbetare		1
Snickare		1
Elektriker, deltid		2
Svarvare		1
Svetsare		1
		16

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER Bilaga 6.

fr.o.m. 1.3.2005

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A 1	1 227,32	1 288,69	1 353,12	1 420,78	1 484,72	1 536,69	1 567,42
A 2	1 240,33	1 302,35	1 367,47	1 435,84	1 500,45	1 552,97	1 584,03
A 3	1 255,55	1 318,33	1 384,25	1 453,46	1 518,87	1 572,03	1 603,47
A 4	1 270,22	1 333,73	1 400,42	1 470,44	1 536,61	1 590,39	1 622,20
A 5	1 284,51	1 348,74	1 416,18	1 486,99	1 553,90	1 608,29	1 640,46
A 7	1 307,85	1 373,24	1 441,90	1 514,00	1 582,13	1 637,50	1 670,25
A 8	1 328,17	1 394,58	1 464,31	1 537,53	1 606,72	1 662,96	1 696,22
A 9	1 348,12	1 415,53	1 486,31	1 560,63	1 630,86	1 687,94	1 721,70
A 10	1 378,41	1 447,33	1 519,70	1 595,69	1 667,50	1 725,86	1 760,38
A 11	1 402,55	1 472,68	1 546,31	1 623,63	1 696,69	1 756,07	1 791,19
A 12	1 429,58	1 501,06	1 576,11	1 654,92	1 729,39	1 789,92	1 825,72
A 13	1 456,34	1 529,16	1 605,62	1 685,90	1 761,77	1 823,43	1 859,90
A 14	1 490,01	1 564,51	1 642,74	1 724,88	1 802,50	1 865,59	1 902,90
A 15	1 528,39	1 604,81	1 685,05	1 769,30	1 848,92	1 913,63	1 951,90
A 16	1 580,03	1 659,03	1 741,98	1 829,08	1 911,39	1 978,29	2 017,86
A 17	1 641,81	1 723,90	1 810,10	1 900,61	1 986,14	2 055,65	2 096,76
A 18	1 719,25	1 805,21	1 895,47	1 990,24	2 079,80	2 152,59	2 195,64
A 19	1 804,69	1 894,92	1 989,67	2 089,15	2 183,16	2 259,57	2 304,76
A 20	1 904,95	2 000,20	2 100,21	2 205,22	2 304,45	2 385,11	2 432,81
A 21	2 037,56	2 139,44	2 246,41	2 358,73	2 464,87	2 551,14	2 602,16
A 22	2 253,06	2 365,71	2 484,00	2 608,20	2 725,57	2 820,96	2 877,38
A 23	2 373,87	2 492,56	2 617,19	2 748,05	2 871,71	2 972,22	3 031,66
A 24	2 532,83	2 659,47	2 792,44	2 932,06	3 064,00	3 171,24	3 234,66
A 25	2 710,74	2 846,28	2 988,59	3 138,02	3 279,23	3 394,00	3 461,88
A 26	2 975,09	3 123,84	3 280,03	3 444,03	3 599,01	3 724,98	3 799,48
A 27	3 289,37	3 453,84	3 626,53	3 807,86	3 979,21	4 118,48	4 200,85
A 28	3 632,72	3 814,36	4 005,08	4 205,33	4 394,57	4 548,38	4 639,35
A 29	4 006,41	4 206,73	4 417,07	4 637,92	4 846,63	5 016,26	5 116,59
A 30	4 417,99	4 638,89	4 870,83	5 114,37	5 344,52	5 531,58	5 642,21
A 31	4 892,58	5 137,21	5 394,07	5 663,77	5 918,64	6 125,79	6 248,31
A 32	5 415,58	5 686,36	5 970,68	6 269,21	6 551,32	6 780,62	6 916,23
A 33	5 994,88	6 294,62	6 609,35	6 939,82	7 252,11	7 505,93	7 656,05
A 34	6 380,62	6 699,65	7 034,63	7 386,36	7 718,75	7 988,91	8 148,69
A 35	7 062,52	7 415,65	7 786,43	8 175,75	8 543,66	8 842,69	9 019,54
A 36	7 807,60	8 197,98	8 607,88	9 038,27	9 444,99	9 775,56	9 971,07

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.3.2005

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C 25	1 255,00	1 317,75	1 383,64	1 452,82	1 518,20	1 571,34	1 602,77
C 26	1 264,53	1 327,76	1 394,15	1 463,86	1 529,73	1 583,27	1 614,94
C 27	1 273,51	1 337,19	1 404,05	1 474,25	1 540,59	1 594,51	1 626,40
C 28	1 285,07	1 349,32	1 416,79	1 487,63	1 554,57	1 608,98	1 641,16
C 29	1 296,79	1 361,63	1 429,71	1 501,20	1 568,75	1 623,66	1 656,13
C 30	1 313,17	1 378,83	1 447,77	1 520,16	1 588,57	1 644,17	1 677,05
C 31	1 326,32	1 392,64	1 462,27	1 535,38	1 604,47	1 660,63	1 693,84
C 32	1 340,59	1 407,62	1 478,00	1 551,90	1 621,74	1 678,50	1 712,07
C 33	1 353,81	1 421,50	1 492,58	1 567,21	1 637,73	1 695,05	1 728,95
C 34	1 379,51	1 448,49	1 520,91	1 596,96	1 668,82	1 727,23	1 761,77
C 35	1 394,59	1 464,32	1 537,54	1 614,42	1 687,07	1 746,12	1 781,04
C 36	1 411,03	1 481,58	1 555,66	1 633,44	1 706,94	1 766,68	1 802,01
C 37	1 428,11	1 499,52	1 574,50	1 653,23	1 727,63	1 788,10	1 823,86
C 38	1 448,77	1 521,21	1 597,27	1 677,13	1 752,60	1 813,94	1 850,22
C 39	1 469,90	1 543,40	1 620,57	1 701,60	1 778,17	1 840,41	1 877,22
C 40	1 494,66	1 569,39	1 647,86	1 730,25	1 808,11	1 871,39	1 908,82
C 41	1 520,56	1 596,59	1 676,42	1 760,24	1 839,45	1 903,83	1 941,91
C 42	1 547,73	1 625,12	1 706,38	1 791,70	1 872,33	1 937,86	1 976,62
C 43	1 578,53	1 657,46	1 740,33	1 827,35	1 909,58	1 976,42	2 015,95
C 44	1 609,19	1 689,65	1 774,13	1 862,84	1 946,67	2 014,80	2 055,10
C 45	1 643,31	1 725,48	1 811,75	1 902,34	1 987,95	2 057,53	2 098,68
C 46	1 677,16	1 761,02	1 849,07	1 941,52	2 028,89	2 099,90	2 141,90
C 47	1 715,70	1 801,49	1 891,56	1 986,14	2 075,52	2 148,16	2 191,12
C 48	1 753,34	1 841,01	1 933,06	2 029,71	2 121,05	2 195,29	2 239,20
C 49	1 796,40	1 886,22	1 980,53	2 079,56	2 173,14	2 249,20	2 294,18
C 50	1 839,84	1 931,83	2 028,42	2 129,84	2 225,68	2 303,58	2 349,65
C 51	1 895,48	1 990,25	2 089,76	2 194,25	2 292,99	2 373,24	2 420,70
C 52	1 942,63	2 039,76	2 141,75	2 248,84	2 350,04	2 432,29	2 480,94
C 53	1 997,88	2 097,77	2 202,66	2 312,79	2 416,87	2 501,46	2 551,49
C 54	2 055,94	2 158,74	2 266,68	2 380,01	2 487,11	2 574,16	2 625,64
C 55	2 238,17	2 350,08	2 467,58	2 590,96	2 707,55	2 802,31	2 858,36
C 56	2 289,70	2 404,19	2 524,40	2 650,62	2 769,90	2 866,85	2 924,19
C 57	2 345,70	2 462,99	2 586,14	2 715,45	2 837,65	2 936,97	2 995,71
C 58	2 423,10	2 544,26	2 671,47	2 805,04	2 931,27	3 033,86	3 094,54
C 59	2 485,98	2 610,28	2 740,79	2 877,83	3 007,33	3 112,59	3 174,84
C 60	2 582,56	2 711,69	2 847,27	2 989,63	3 124,16	3 233,51	3 298,18
C 61	2 647,52	2 779,90	2 918,90	3 064,85	3 202,77	3 314,87	3 381,17

C 62	2 759,05	2 897,00	3 041,85	3 193,94	3 337,67	3 454,49	3 523,58
C 63	2 879,82	3 023,81	3 175,00	3 333,75	3 483,77	3 605,70	3 677,81
C 64	3 014,77	3 165,51	3 323,79	3 489,98	3 647,03	3 774,68	3 850,17
C 65	3 151,50	3 309,08	3 474,53	3 648,26	3 812,43	3 945,87	4 024,79
C 66	3 292,37	3 456,99	3 629,84	3 811,33	3 982,84	4 122,24	4 204,68
C 67	3 454,14	3 626,85	3 808,19	3 998,60	4 178,54	4 324,79	4 411,29
C 68	3 632,52	3 814,15	4 004,86	4 205,10	4 394,33	4 548,13	4 639,09
C 69	3 818,70	4 009,64	4 210,12	4 420,63	4 619,56	4 781,24	4 876,86
C 70	4 015,28	4 216,04	4 426,84	4 648,18	4 857,35	5 027,36	5 127,91
C 71	4 221,30	4 432,37	4 653,99	4 886,69	5 106,59	5 285,32	5 391,03
C 72	4 438,60	4 660,53	4 893,56	5 138,24	5 369,46	5 557,39	5 668,54
C 73	4 665,61	4 898,89	5 143,83	5 401,02	5 644,07	5 841,61	5 958,44
C 74	4 904,61	5 149,84	5 407,33	5 677,70	5 933,20	6 140,86	6 263,68
C 75	5 156,15	5 413,96	5 684,66	5 968,89	6 237,49	6 455,80	6 584,92

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

Bilaga 7.

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 2005	År 2006	År 2007
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering av självstyrelsegården		0,1 me	1,0 me
Om- och tillbyggnad av polishuset		1,2 me	0,8 me
Renovering och tillbyggnad för motorfordonsbyrån		0,4 me	
Regleringsdamm i Vargsundsådran		0,3 me	
Ombyggnad av f.d. plantskolan för laboratorier	0,1 me	0,7 me	
Ålands hälso- och sjukvård			
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp I	4,5 me	4,4 me	
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II		0,3 me	2,5 me
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp III			0,1 me
Renoveringar vid Gullåsen		0,1 me	
Ålands folkhögskola			
Renovering av tak m.m.	0,3 me		0,1 me
Ålands lyceum			
Tillbyggnad	2,0 me		
Renovering		0,3 me	0,3 me
Ålands sjömansskola			
Ombyggnad av verkstadsbyggnadens tak m.m.		0,7 me	
Ålands yrkesskola			
Grundreparationer		0,1 me	0,8 me
Ålands hotell- och restaurangskola			
Om- och tillbyggnad	1,7 me	0,1 me	
Högskolan på Åland			
Grundreparationer	0,2 me	0,2 me	0,2 me
Uppförande av museimagasin		0,8 me	0,7 me
Bomarsunds kulturarvsinvestering			
Uppförande av oljeskyddslager	0,1 me		
Renovering av Möckelö lagerfastighet	0,1 me		

Byggnadsprojekt	År 2005	År 2006	År 2007
Utbyggnad av Möckelö hamn	0,1 me		
Kultur- och kongresshus, totalkostnad 15 me	1,5 me	4,5 me	8,9 me
Ålands sjöfartsmuseum			
Postterminal inkl. utrustning samt tillbyggnad	2,0 me	2,5 me	2,5 me
Uppskattad volym	**12,6 me**	**16,7 me**	**17,9 me**
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Till- och ombyggnad av skolan inkl. bibliotek och idrottshall		2,7 me	0,3 me
Om- och tillbyggnad av Solkulla åldringsboende	0,2 me		
Eckerö kommun			
Avveckling av deponi		0,2 me	
Finströms kommun			
Idrotts- och motionscentrum i Godby, ishall		1,1 me	1,2 me
Nytt daghem i Godby		1,4 me	1,4 me
Tillbyggnad av Rosengården			0,5 me
Vandrarhem i Godby	0,1 me		
Föglö kommun			
Utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, etapp 1		0,3 me	
Utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, etapp 2			0,3 me
Utjämningsbassäng till avloppsreningsverket		0,1 me	
Om- och tillbyggnad av Annagården och omsorgshemmet Nygård		0,9 me	
Geta kommun			
Om- och tillbyggnad av äldreboendet Hemgården			0,2 me
Hammarlands kommun			
Till- och ombyggnad av Näfsby skolas kök		0,5 me	
Renovering av Cahtarinahemmet + takbyte	0,1 me	0,1 me	
Avloppsledning till Mariehamn		0,5 me	0,6 me
Avlopp i Hellesby		0,1 me	
Bevattningsanläggning och löparbanor, Hammarvallen		0,1 me	
Sluttäckning av soptipp		0,1 me	0,2 me
Jomala kommun			
Avloppsledning - västra Åland till Lotsbroverket		0,1 me	0,1 me
Om- och tillbyggnad av Södersunda skola	0,1 me	0,8 me	
Ombyggnad av bibliotek ev. 2007			
Ombyggnad av Gottby skola till daghem	0,5 me		
Ombyggnad av Sviby daghem	0,1 me		
Kumlinge kommun			
Renovering av kommunkansli	0,1 me		
Kommunalt vatten - vattenledningar			0,2 me
Reningsverk			0,3 me
Utbyggnad av bredband		0,8 me	
Kökar kommun			
Om- och tillbyggnad av servicehuset Sommarängen		0,9 me	0,8 me
Lemlands kommun			
Till- och ombyggnad av daghemmet Saltkråkan		0,6 me	
Grundskolan - tillbyggnad för Lyckan			0,1 me

Byggnadsprojekt	År 2005	År 2006	År 2007
Grundskolan, entre och omklädningsrum		0,2 me	0,1 me
Nytt daghem i Söderby			0,7 me
Lumparlands kommun			
Branddepå	0,5 me		
Grundskolan - utbyggnad av slöjdsal och bibliotek ev. 2007			
Sluttäckning av avfallsdeponi		0,1 me	
Mariehamns stad			
Badhus	0,4 me		
Idrottsparkens uppgradering	1,0 me	1,2 me	
Utbyggnad av Islandia m.m.	0,3 me		
Bollhalla	0,2 me		
Centrum för teknisk planering	2,0 me		
Daghemmet Blåbäret	1,4 me	0,1 me	
Backebergs daghem	0,1 me	2,3 me	0,1 me
Äldreboendeprojekt	0,1 me	0,5 me	3,0 me
Ombyggnad av Edlagården			0,3 me
Tallbacken	0,4 me	0,1 me	0,1 me
Om- och tillbyggnad av Ytternäs skola	0,3 me	0,5 me	0,5 me
Övernäs låg- och mellanstadieskola - ventilation			0,1 me
Övernäs högstadieskola - ventilation			0,2 me
Projekt Lotsberget	0,6 me	0,3 me	
Nytt bostadsprojekt			0,4 me
Plastofastigheten	0,1 me		
Stadshusets yttertak m.m.	0,2 me		0,1 me
KK-hus - flyttning av vattenledning		0,3 me	
Österbacka, gator + vatten och avlopp		0,8 me	
Sydöstra Horelli, gator + vatten och avlopp + el			0,6 me
Svibyvägen - Åsvägen, gator + vatten och avlopp	0,3 me		
Trafikleder, Lilläng	0,2 me		
Trafikleder, Lotsgatan	0,4 me		
Ombyggnad av Ålandsvägen		0,3 me	0,6 me
Ombyggnad av Gamla Godbyvägen	0,2 me		0,1 me
Vedhuggsvägen, vatten och avlopp		0,1 me	0,1 me
Dagvatten norra stan - Jomala			0,1 me
Lotsbroverket	8,5 me	2,1 me	
Pommerns skrov			0,3 me
Vikingterminalen tak m.m.	0,7 me		
Säkerhetsregler i hamnen	0,2 me		
Ombyggnader i Västra hamnen	1,7 me		
Saltviks kommun			
Avloppsledningar		0,3 me	0,2 me
Ombyggnad och renovering av brandstation			0,2 me
Ombyggnad av kommunalväg till Kuggvik	0,1 me		
Sottunga kommun			
Renovering av skolan, gamla och nya delen			0,4 me
Sunds kommun			
Om- och tillbyggnad av skolan	0,9 me		

Byggnadsprojekt	År 2005	År 2006	År 2007
Stamvattenledning mot Prästö	0,4 me		
Om- och tillbyggnad av Tallgården ev. 2007			
Avloppsledning - anslutning till Lotsbroverket		0,4 me	
Vårdö kommun			
Om- och tillbyggnad av Strömsgården	0,6 me	0,3 me	
Huvudvattenledning Sund, Prästö - Vårdö		0,5 me	
Vattenledningsnät			0,1 me
De Gamlas Hem			
Ingen investering över 0,1 me			
Ålands Omsorgsförbund			
Omsorgsbostäder av servicehuskaraktär	0,3 me		0,6 me
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen investering över 0,1 me			
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen investering över 0,1 me			
Uppskattad volym	**23,3 me**	**21,7 me**	**15,1 me**

Uppskattad volym - landskapet	12,6 me	16,7 me	17,9 me
Uppskattad volym - kommunerna	23,3 me	21,7 me	15,1 me
Uppskattad totalvolym	**35,9 me**	**38,4 me**	**33,0 me**